

JELENTÉS

az Európai Bizottság számára
az Agrár és Vidékfejlesztési Operatív Program
2006. évi megvalósításáról

**Jóváhagyta: AVOP Monitoring Bizottság
2007. június 21.**

Kiegészítve az AGR-020789 sz. EU bizottsági észrevételek alapján

Budapest, 2007. május 7.

Tartalomjegyzék

	oldal
1 Bevezetés.....	4
2 A gazdasági és szakmapolitikai keretfeltételek változásai	4
2.1 Társadalmi-gazdasági trendek.....	4
2.2 Országos, regionális és ágazati politikák változásai.....	14
2.3 Az Alapok és egyéb pénzügyi eszközök közötti konzisztencia	15
3 A prioritások és intézkedések megvalósításában elért eredmények	17
3.1 Az AVOP előrehaladásának áttekintése.....	17
3.1.1 Pénzügyi terv és megvalósulás	17
3.1.2 Regionális megoszlás	20
3.1.3 A pályázatok minősége.....	21
3.1.4 A kedvezményezettek típusai	22
3.1.5 Általános megállapítások.....	24
3.2 AVOP 1. Prioritás: Versenyképes alapanyag-termelés megalapozása a mezőgazdaságban	25
3.2.1 Áttekintés - AVOP 1. prioritás	25
3.2.2 AVOP 1.1. „Mezőgazdasági beruházások támogatása” intézkedés.....	32
3.2.3 AVOP 1.2. „A halászati ágazat strukturális támogatása” intézkedés	43
3.2.4 AVOP 1.3. „Fiatal gazdálkodók induló támogatása” intézkedés.....	50
3.2.5 AVOP 1.4. „Szakmai továbbképzés és átképzés támogatása” intézkedés	56
3.3 AVOP 2. prioritás: Az élelmiszer-feldolgozás modernizálása.....	62
3.3.1 Áttekintés - AVOP 2. prioritás	62
3.3.2 Pénzügyi terv és megvalósulás	62
3.3.3 Regionális megoszlás	64
3.3.4 A pályázatok minősége.....	67
3.3.5 A kedvezményezettek típusai	68
3.3.6 Pénzügyi megvalósulás	70
3.3.7 Indikátorok	70
3.4 AVOP 3. prioritás: A vidéki térségek fejlesztése.....	74
3.4.1 Áttekintés - AVOP 3. prioritás	74
3.4.2 AVOP 3.1. „Vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése” intézkedés	82
3.4.3 AVOP 3.2. „A mezőgazdasághoz kötődő infrastruktúra fejlesztése” intézkedés	88
3.4.4 AVOP 3.3. „Falufejlesztés, -megújítás a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzése” intézkedés	95
3.4.5 AVOP 3.4 „LEADER+ intézkedés”	98
3.5 AVOP 4. prioritás: Technikai Segítségnyújtás.....	106
3.5.1 Áttekintés - AVOP 4. prioritás	106
3.5.2 Pénzügyi terv és megvalósulás	106
3.5.3 A pályázatok minősége.....	109
3.5.4 A kedvezményezettek típusai	109
3.5.5 Pénzügyi megvalósulás	109
3.5.6 Indikátorok	110
4 Pénzügyi megvalósítás	112
4.1 A kedvezményezettek számára teljesített kifizetések.....	112
4.2 Pénzügyi kapcsolat az Európai Bizottsággal.....	113
4.2.1 Egyes alapok pénzügyi előrehaladásának bemutatása	114
4.2.2 Pénzügyi előrejelzés	116
4.2.3 A 2006. évi „n+2”-es cél teljesülése.....	116
5 Programmenedzsment	116
5.1 Az AVOP irányítási rendszerének működése	116
5.1.1 A Program-kiegészítő Dokumentum módosításai	119
5.1.2 Az AVOP Monitoring Bizottság működése	120
5.2 Monitoring, értékelés és a támogatások koordinációja (KTK és OP szinten).....	121
5.3 A jelentés évében végzett értékelési munka és eredményei.....	121

5.3.2	A monitoring rendszer működése.....	123
5.3.3	Az Európai Bizottsággal való elektronikus adatsere.....	124
5.4	Pénzügyi ellenőrzés.....	124
5.5	Információs és tájékoztatási tevékenységek, képzések	125
5.5.1	Az irányító hatóságok által közösen végzett tájékoztatási tevékenység	125
5.5.2	Az AVOP IH tájékoztatási tevékenységei 2006-ban	127
5.6	Az OP megvalósítását érintő jogszabályi változások.....	129
6	A közösségi politikákkal való összhang	131
6.1	Közös Agrárpolitika	131
6.2	Esélyegyenlőség és környezeti szempontú fenntarthatóság	131
6.3	Közbeszerzés.....	133
6.4	Állami támogatások	134
6.5	Társadalmi befogadás és a roma népesség társadalmi integrációjának elősegítése.....	134
7	Globális támogatások	135
8	Pénzügyi tervezés	136
9	Mellékletek.....	137

1 Bevezetés

A 1260/1999/EK Rendelet 37. cikke értelmében a több éves támogatási programok esetén a Tagállamok a végrehajtás minden naptári év teljesítéséről – az egyes évek lezárása után – hat hónapon belül beszámolási kötelezettséggel tartoznak a Bizottság felé. A jelentéseket a 34. cikk (1) bekezdés (c) pontja alapján az előírt tartalommal a Monitoring Bizottság jóváhagyása után nyújtják be a Bizottsághoz.

A jelentés célja, hogy feldolgozott, összegző információt nyújtson a Monitoring Bizottság és az Európai Unió Bizottsága számára az AVOP előrehaladásáról, a megvalósítás hatékonyságának növelése érdekében tett lépésekről, az esetleges problémákról és a javasolt megoldásokról.

A jelentés az AVOP időarányos – 2006.01.01.-2006.12.31. - megvalósítását, az alábbi fejezetekben tekinti át:

1. Bevezetés – éves jelentés készítésének jogalapja, készítésbe bevont szervezetek, adatforrás;
2. A gazdasági és szakmapolitikai feltételek változásai – különös tekintettel a társadalmi-gazdasági folyamatok, az országos, a regionális, és az ágazati politikák mezőgazdasági és vidékfejlesztési aspektusainak program módosító változásaira;
3. A prioritások és az intézkedések megvalósításában elért eredmények – a pályázatok benyújtásának, feldolgozásának, értékelésének folyamata, minősítése, a területi lefedettség, a kedvezményezettek összetételének értékelése;
4. Pénzügyi megvalósítás;
5. Programmenedzsment;
6. A közösségi politikákkal való összhang.

Az AVOP éves jelentése 1260/1999/EK bizottsági rendelet 37. cikkében leírtak szerint készült. A jelentés összeállításába az FVM Irányító Hatósági Főosztálya, mint AVOP Irányító Hatóság bevonta az AVOP Közreműködő Szervezet, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) szakembereit, valamint az Agrárgazdasági Kutató Intézetet (AKI) és a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) – korábban már a tervezés folyamatába is bevont, majd különböző mezőgazdasági és vidékfejlesztési adatgyűjtéssel és elemzések készítésével a megvalósítást is nyomon kísérő szervezetek – munkatársait.

A jelentésben szereplő adatok elsődleges forrása Egységes Monitoring és Információs Rendszer (EMIR) 2006. december 31-ei kumulált adatai. A 2006. évre vonatkozó adatokat a kumulált és a 2005. év végi - 2005-ös jelentésben szereplő - adatok különbsége adja.

2 A gazdasági és szakmapolitikai keretfeltételek változásai

2.1 Társadalmi-gazdasági trendek

2.1.1.1 Külső környezet

2006-ban az **Európai Unió** növekedése jelentősen felgyorsult, az éves növekedés majd 3%-os volt. Az Unió legjelentősebb gazdaságai is – különösen igaz ez a német gazdaságra – új lendületet kaptak. A növekedés a termelékenység emelkedése nélkül ment végbe, a növekedés fő húzóereje az export volt (9,2%-os növekedés), a kivitel növekedése meghaladta az importét. Az EU-25 egészében a GDP összes komponensének bővülése meghaladta az előző évit. A pénzügyi piacokon a finanszírozási kondíciók romlottak, rövid és a hosszú távú kamatok viszonylagos árstabilitás mellett növekedtek.

1. táblázat – Az Európai Unió fő gazdasági mutatói (százalékos változás, év/év)*

Mutató	2004	2005	2006
<i>GDP és fő komponensei</i>			
GDP	2,4	1,7	2,9
Végső fogyasztás	2	1,6	2,1
Hazai kereslet	2,4	1,8	2,7
Végső kormányzati fogyasztás	1,6	1,7	2,1
Bruttó állóeszköz-felhalmozás	3,1	3,0	5,2
Export	7,1	5,1	9,2
Import	7,3	5,7	8,8
<i>Finanszírozási kondíciók</i>			
Euróövezet három hónapos kamatláb, éves átlag	2,11	2,19	3,08
Euróövezet tízéves állampapír hozamok, éves átlag	4,12	3,42	3,84
<i>Árak</i>			
Harmonizált fogyasztói árindex	2,1	2,2	2,2

Forrás: EUROSTAT.

*Ha külön nem jelezzük az adatok az EU-25 országokra vonatkoznak.

2.1.1.2 Belső folyamatok

2006-ban a magyar gazdaság, kihasználva a tovább élénkülő külpiacon konjunktúrát, 3,9%-kal növekedett. A növekedés motorja egyértelműen az export volt, a fogyasztás alig változott, míg a beruházások majd 2%-kal csökkentek. A kormányzati fogyasztás visszafogása ellenére az államháztartás hiánya és az államadósság a piacgazdasági átmenet éveit idéző magasságokban emelkedett. A munkaerőpiacon kedvező folyamatoknak lehettünk tanúi, mind az aktivitási ráta, mind a foglalkoztatás növekedett. Az államháztartási egyensúly helyreállítását célzó intézkedések hatásai elsősorban az elmúlt év utolsó negyedében voltak érzékelhetők.

2. Táblázat – Magyarország általános gazdasági-társadalmi jelzőszámai

Mutató	2004	2005	2006
<i>GDP és fő komponensei (százalékos változás, év/év)</i>			
GDP	4,9	4,2	3,9
Végső fogyasztás	2,8	3,4	0,4
Hazai kereslet	4,2	0,6	-0,6
Végső kormányzati fogyasztás	1,9	1,9	-2,6
Bruttó állóeszköz-felhalmozás	7,7	5,6	-1,8
Export	15,7	11,6	18,0
Import	14,1	6,8	12,6

Mutató	2004	2005	2006
<i>Munkaerőpiac (15-74 éves korosztályra vonatkozó adatok)</i>			
Aktivitási ráta	53,8	54,5	55,0
Munkanélküliségi ráta	6,1	7,2	7,5
Foglalkoztatási ráta	50,5	50,5	50,9
Munkaerő-termelékenység főre vetítve (EU-25=100)	69,8	71,3	*72,6
Reálkereseti index (előző év azonos időszaka=100)	99,0	106,3	103,5
<i>Árak (előző év=100)</i>			
Ipari termelői árak		104,3	106,5
Mezőgazdasági termelői árak		100,7	110,6
Harmonizált fogyasztói árindex	106,8	103,5	104,0
<i>Államháztartás</i>			
A kormányzati szektor egyenlege a GDP %-ában	-6,5	-7,8	-10,1
A kormányzati szektor adóssága a GDP %-ában	59,4	61,7	68,5

Forrás: KSH, EUROSTAT, Pénzügyminisztérium.

*Előrejelzés

2.1.1.2.1 Gazdasági növekedés

2006-ban a **bruttó hazai termék** (GDP) az előző évhez képest változatlan áron 3,9%-kal bővült, ami jelentősen elmarad a közép-kelet-európai országok növekedésétől. A növekedés az utolsó negyedévben lassult le, ebben mind a háztartások fogyasztása, mind a beruházások alakulása közrejátszott. A lassulást a kedvezően alakuló külkereskedelem sem tudta ellensúlyozni.

A növekedés húzóereje egyértelműen az export volt, a hazai kereslet és a beruházások egyaránt csökkentek. Ennek okai a keresletszűkítő gazdaságpolitikai intézkedések, a reálbér növekedésének lassulása és a kormányzati jóléti kiadások csökkenése voltak. Az előző évhez képest a kormányzati végső fogyasztás 2,6%-kal csökkent.

A **külkereskedelemben** az export dinamikája jelentősen meghaladta az importét a cserearány folyamatos és számottevő romlása ellenére. A külkereskedelmi mérleg hiánya 2006-ban 2 milliárd eurót tett ki, 940 millióval alacsonyabb összeget a 2005. évinél.

2.1.1.2.2 Munkaerő-piac

A gazdaságilag aktív népesség az előző évhez képest mintegy 42 ezer fővel nőtt, a létszámemelkedés nagyobb részt (69%) a foglalkoztatás bővülésével, kisebb részt a munkakeresés intenzitásának erősödésével magyarázható (31%). A foglalkoztatási ráta 0,4%-kal emelkedett.

A **15–24 éves korosztály** munkaerő-piaci jelenléte 2005-ben 26,8%-os volt. A fiatalok távolmaradását továbbra is főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja. Míg a korábbi években a fiatalok foglalkoztatási aránya csökkenő tendenciát mutatott, addig 2006-ban a stagnálás volt a jellemző.

A foglalkoztatási ráta korcsoport szerint a következők szerint oszlik meg 2006-ban:

- 15-19: 3,4%
- 20-24: 38,9%
- 25-29: 71,2%
- 30-34: 75,5%
- 35-39: 77,6%
- 40-44: 78%
- 45-49: 75,6%
- 50-54: 69%
- 55-59: 49,9%
- 60-64: 13,4%
- 65-69: 4%
- 70-74: 1,1%.

2006-ban a **foglalkoztatottak létszáma, ha kis mértékben is, de nőtt**, így éves átlagban 3906 ezren minősültek foglalkoztatottnak, ami 27,4 ezer fős bővülést jelent – a foglalkoztatási ráta így a **15–64 éves** korosztályban elérte az **57,3%-ot**. Ehhez a bővüléshez elsősorban az 55-64 éves korcsoport körében

bekövetkezett mintegy 3,6 százalékos növekedés járult hozzá, míg a 15-24 éves népesség munkaerőpiaci mutatói jelentősen romlottak.

A relatíve alacsony magyar foglalkoztatási ráta fő magyarázata a csak alapfokú iskolai végzettségűek igen nagyfokú inaktivitása, amely mindkét nemre és a munkaerőpiacon legaktívabbnak számító középkorosztályra is igaz. Az atipikusnak tekintett munkavállalási formák közül a részmunkaidős foglalkoztatás súlya nem változott. Az összes foglalkoztatott kevesebb mint 4%-a dolgozott 2006-ban is ilyen módon, többségükben idősebb (gyakran már nyugdíjasként munkát vállaló) nők.

A munkaerőpiac **területi egyenlőtlenségei** továbbra is jelentősek. Míg a legkedvezőbb helyzetben levő Közép-Magyarországon a foglalkoztatási ráta 56,2%-os, a munkanélküliség pedig 5,1%-os volt, addig a legrosszabb mutatókkal rendelkező Észak-Magyarországon ennél több mint 10% ponttal alacsonyabb a foglalkoztatás, és több mint a duplája a munkanélküliségi ráta.

A **munkaerő iránti kereslet** nemzetgazdasági szinten 2006. első negyedévében 4,5%-kal meghaladta az egy évvel azelőttit, a második és harmadik negyedévben 0,5, illetve 1,5%-kal elmaradt attól, a negyedik negyedévben ismét, mégpedig jelentősen – 15,6%-kal – túlhaladta azt. A nemzetgazdaság üres álláshely számának 2005. évhez mért növekedésében a vállalkozásoknál jelentkező munkaerő iránti kereslet játszotta a főszerepet.

2.1.1.2.3 Árak

A **fogyasztói árindex** növekedése az év utolsó negyedévében felgyorsult, az év egészére nézve mintegy 4%-os növekedés volt tapasztalható. A legnagyobb mértékű áremelkedés az élelmiszerek (7,7%) és a háztartási energia (6,4%) területén volt tapasztalható.

Az **ipari termelői árak** az előző évinél egy kissé nagyobb mértékben (4,3%-ról 6,5%-ra), míg a mezőgazdasági termelői árak jelentősen (10,6%-kal) emelkedtek.

2.1.1.2.4 Államháztartás

Az államháztartás egyensúlya 2006-ban a kilencvenes évek eleji piacgazdasági átmenet éveit idéző mértékben bomlott meg. A **kormányzati szektor hiánya** 2006-ban, a GDP százalékában 10,1%-ot tett ki, az **államadósság** majd 70%-ra növekedett.

2.1.1.2.5 A mezőgazdaság nemzetgazdasági súlya

A mezőgazdaság a KSH adatai szerint a bruttó hazai termékéből 2004-ben 4,8 %-kal részesedett, ami a 2000. évhez képest növekedést jelent. 2005-ben ez a mutató csökkenést jelez (4,3%), azonban ezt a kedvezőtlen trendet 2006-ra sikerült megállítani. A mezőgazdasági beruházások aránya a 2000. évhez képest szintén csökkenő trendet mutat.

A nemzetgazdaság összes exportjából az élelmiszeripar részesedése a KSH adatgyűjtése alapján ugyan csökkenő tendenciát mutat, ugyanakkor a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek exportjából származó bevétel 2000. óta tartó növekedése folyamatos, 2006-ban majdnem elérte az 1.000 Mrd Forintot. A mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek külkereskedelmi forgalmának kiviteli többlete a 2005. évben bekövetkező hanyatlás után ismét növekedett.

A mezőgazdaság nemzetgazdasági súlya				
	2000	2004	2005	2006
Mezőgazdaság részesedése a bruttó hazai termékből	5,4	4,8	4,3	4,3
Élelmiszeripar részesedése a nemzetgazdaság összes exportjából (százalék)	8,0	6,9	6,6	6,3
Mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek exportjából származó bevétel (Milliárd forint)	637,0	778,9	825,4	966,2
Mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek importjának értéke (Milliárd forint)	286,7	503,1	597,6	701,6
Mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek külkereskedelmi forgalmának kiviteli többlete (Milliárd forint)	350,4	275,8	227,9	264,5
A mezőgazdaságban, az erdőgazdálkodásban és a halászatban foglalkoztatottak száma (ezer fő)	255,5	204,9	194,0	190,7
A nemzetgazdaságban foglalkoztatottak száma (ezer fő)	3856,2	3900,4	3901,5	3930,1
Mezőgazdasági állóeszköz-felhalmozás aránya	4,09%	3,77%	3,96%	3,71%

Forrás: KSH

Közösségi összehasonlításban ma a magyar élelmiszeripar kibocsátását tekintve a 16. helyen áll, az ágazat EU-25 átlagánál koncentráltabb. Termékeinek stabilan közel negyedét exportálja, ennek legalább fele az EU tagállamaiba vándorol, a külkereskedelmi forgalom pozitív egyenlege azonban folyamatosan csökkent az elmúlt években.

2.1.1.2.6 Növénytermesztés

Magyarország összes területe 9,3 millió hektár, amelynek ma majd' 70%-a termőterület (2000: 86,3%). Ma az ország mezőgazdasági területe 5,8 millió hektár (2000: 6,2 millió hektár), amely arányát tekintve egyedülállóan magas Európában. Ennek 77%-a szántóterület, 18%-a gyeper, a konyhakert, a gyümölcsös és a szőlőterület együttesen 5%-ot tesznek ki, ezen arányok szignifikánsan nem változtak.

A mezőgazdasági művelés alatt álló terület nagysága 2006-ra az összterülethez viszonyítva szignifikánsan nem változott (62, %), de 25%-kal alatta maradt az ország tényleges termőterületének. A művelés alól kivont terület aránya meghaladta a 17,35%-ot, a következő években további növekedése várható (szőlőültetvények kivágási támogatása, cukor- és gabonaintervenció leépülése miatt).

2.1.1.2.7 Állattenyésztés

Az állattenyésztésben a korábbi évek csökkenő trendje jellemző továbbra is, 2006-ra a szarvasmarha-állomány 702 ezerre, a juh-állomány 1.298 ezerre, míg a tyúkfélék állománya 30.303 ezerre süllyedt. Az ágazatok közül a sertés-állomány mutat enyhe növekedést az előző évihez képest (3.987 ezer sertéssel, amelyből az anyakocák 290 ezer darabot tesznek ki).

Az állatállomány					
Megnevezés	2004	2005	2006	A változás mértéke 2004=100%	
				2005	2006
A december 1-i állatállomány (1000 db)					
Szarvasmarha	723	708	702	97,9	97,1
ebből: tehén	345	334	322	96,8	93,3
Sertés	4059	3853	3987	94,9	98,2
ebből: anyakoca	296	277	290	93,6	98,0
Juh	1397	1405	1298	100,6	92,9
ebből: anyajuh	1 088	1082	1030	99,4	94,7
Tyúkfélék	32814	31902	30303	97,2	92,3

2.1.1.2.8 Mezőgazdasági árak

A mezőgazdasági termékek termelőiár-színvonalára a fokozatos emelkedés jellemző, ugyanakkor elmondható, hogy a takarmányok, műtrágyák, a mezőgazdasági gépek beszerzési ára és a mezőgazdasági célú épületek beruházási költségei szintén emelkedő tendenciát mutatnak.

Árindexek			
	2004	2005	2006
Mezőgazdasági termékek termelőiár-színvonala	94,6	100,7	110,6
Növénytermesztési és kertészeti termékek termelői árai	86,2	99,4	118
Állati termékek termékek termelői árai	103,9	101,8	104
Mezőgazdasági ráfordítások árszínvonala	108	100	105,7
Takarmányok árszínvonala	111,9	87,3	104,7
Műtrágyák ára	105	103,6	114,6
Növényvédő szerek ára	102,5	102,2	100,5
Mezőgazdasági gépek beszerzési ára	105,8	105,5	106,1
Mezőgazdasági célú épületek beruházási költségei	106,5	103,4	107,2

2.1.1.2.9 Időjárás

Az elmúlt évek időjárására a változékonyság a legjellemzőbb, ez alól a 2006. év sem volt kivétel. Az elmúlt év országos átlagban 0,6 °C-kal volt melegebb, és valamivel csapadékszegényebb a sokévi átlagnál. Ugyanakkor mind a hőmérséklet mind pedig a csapadék havi értékei jelentős változékonyságot mutattak.

A napsütötte órák száma 2006-ban 2.041 volt, ebből a sokévi átlaghoz képest kiemelkedett július, szeptember és október. A csapadékmennyiséget tekintve átlagosan az 584 mm-nyi lehullott csapadék mintegy 5%-kal maradt el a sokévi átlagtól.

2.1.1.2.10 Környezetvédelem

A környeztkárosító anyagok kibocsátásának emelkedése nem számottevő, az üvegházhatású gázok kibocsátása 1.992 óra gyakorlatilag nem növekedett a vonatkozó Kyotói Egyezmény alapján számított index szerint. A gazdaság energiaintenzitása folyamatosan csökkent, értéke az újonnan csatlakozott országok között kimondottan jónak számít. Magyarországnak egyelőre elmaradása van a megújuló energiaforrások felhasználásában, ezt az elmaradást valószínűsíthetően a 2007-2013-as programozási időszak vidékfejlesztési támogatásai jelentős mértékben csökkenteni fogják.

Környezetvédelem						
	2000	2001	2002	2003	2006	Célérték
Üvegházhatású gázok kibocsátása a Kyotói Egyezményben meghatározott bázisév százalékában	68,0	69,6	67,8	70,7	-	94,0
Egységnyi GDP-re jutó bruttó belföldi energiafogyasztás (kgoe per 1000 Euró)	600,5	588,6	579,6	582	309 ⁽¹⁾	-
Megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia százalékos részesedése a teljes energiatermelésből (%)	0,7	0,8	0,7	0,9	4,4 ⁽²⁾	3,62

(1) A GDP 2006. évi folyó áron számolva

(2) a megújuló energiaforrások (megújuló+hulladék fele) részesedése a bruttó villamosenergia termelésből %

2.1.2.11. Vidéki térségek

A vidéki térségek jelentős része gazdag természeti és kulturális értékekben, hagyományokban, és igen sokszínű kulturális és épített örökséggel rendelkezik. Ugyanakkor az ország fejlett, dinamikus térségei, városai, illetve a vidéki térségek közötti különbség az elmúlt másfél évtizedben a terület- és vidékfejlesztési politika törekvései ellenére növekedett. Fejletlen a gazdaság, nehéz munkát találni, hiányos az infrastruktúra és számos más területen is érzékelhetők a különbségek. Az is látszik, hogy a vidéki térségek is differenciálódnak, kirajzolódnak azok a kistérségek, melyek társadalmi-gazdasági helyzete egyre nehezebb.

Vándorlási egyenleg a vidéki - nem vidéki térségekben (2000, 2005)						
	Elvándorlások száma (állandó és ideiglenes vándorlások száma összesen)	Odavándorlások száma (állandó és ideiglenes vándorlások száma összesen)	Ezer főre jutó vándorlási különbözet*	Elvándorlások száma (állandó és ideiglenes vándorlások száma összesen)	Odavándorlások száma (állandó és ideiglenes vándorlások száma összesen)	Ezer főre jutó vándorlási különbözet*
	2000			2005		
Vidéki térség	183640	202573	4,07	212671	208651	-0,87
Nem vidéki térség	221339	202406	-3,38	220479	224501	0,72

Forrás: KSH, TSTAR

*Számítás: odavándorlás - elvándorlás / lakónépesség X 1000

Vándorlási egyenleg regionális megoszlása (2000, 2005)						
	Elvándorlások száma (állandó és ideiglenes vándorlások száma összesen) 2000	Odavándorlások száma (állandó és ideiglenes vándorlások száma összesen) 2000	Ezer főre jutó vándorlási különbözet*	Elvándorlások száma (állandó és ideiglenes vándorlások száma összesen) 2005	Odavándorlások száma (állandó és ideiglenes vándorlások száma összesen) 2005	Ezer főre jutó vándorlási különbözet*
	2000			2005		
Dél-Alföld	48842	48126	-0,52	52155	50845	-0,97
Dél-Dunántúl	45154	44849	-0,31	49720	47923	-1,85
Észak-Alföld	58194	55930	-1,45	64795	60242	-2,97
Észak-Magyarország	55968	54566	-1,08	62492	58706	-3,00
Közép-Dunántúl	49286	52810	3,14	52871	53622	0,68
Közép-Magyarország	110442	110173	-0,10	108833	118281	3,31
Nyugat-Dunántúl	37093	38525	1,43	42287	43534	1,25

Forrás: KSH, TSTAR

*Számítás: odavándorlás - elvándorlás / régió lakónépesség X 1000

Foglalkoztatás regionális bontásban (2000, 2004)						
Megnevezés	Foglalkoztatottak száma a mezőgazdaságban (15-74 évesek)	Mezőgazdasági foglalkoztatottak (15-74 éves népesség) aránya %	Foglalkoztatottak száma az iparban (15-74 évesek)	Ipari foglalkoztatottak (15-74 éves népesség) aránya %	Foglalkoztatottak száma a szolgáltatásokban (15-74 évesek)	A szolgáltatási ágazatban foglalkoztatottak (15-74 éves népesség) aránya %
	2000					
Dél-Alföld	75425	14,82	159788	31,40	273620	53,77
Dél-Dunántúl	35973	10,04	117970	32,92	204426	57,04

Észak-Alföld	44090	8,66	171748	33,75	293023	57,58
Észak-Magyarország	22752	5,30	164388	38,27	242387	56,43
Közép-Dunántúl	30019	6,73	192535	43,13	223803	50,14
Közép-Magyarország	20297	1,73	319636	27,25	832986	71,02
Nyugat-Dunántúl	26927	6,24	177940	41,26	226432	52,50
Magyarország	255483	6,63	1304005	33,82	2296677	59,56
2005						
Dél-Alföld	50283	10,31	160271	32,85	277286	56,84
Dél-Dunántúl	28311	8,01	114849	32,48	210464	59,52
Észak-Alföld	36812	7,11	166487	32,18	314123	60,71
Észak-Magyarország	16701	3,99	156053	37,27	245920	58,74
Közép-Dunántúl	22411	4,88	198078	43,11	238987	52,01
Közép-Magyarország	16671	1,35	301745	24,36	920501	74,30
Nyugat-Dunántúl	22739	5,34	166539	39,14	236269	55,52
Magyarország	193928	4,97	1264022	32,40	2443550	62,63

Forrás: Munkaerő felmérés 2000, 2005

Gazdasági aktivitás regionális bontásban (2000, 2004)			
Megnevezés	Gazdaságilag aktív népesség (15-74 évesek)	Gazdaságilag nem aktív népesség (15-74 évesek)	Foglalkoztatottak aránya a gazdaságilag aktív népességből %
2000			
Dél-Alföld	536515	507821	94,84
Dél-Dunántúl	388809	375850	92,17
Észak-Alföld	560395	605908	90,80
Észak-Magyarország	477509	504917	89,95
Közép-Dunántúl	469047	385024	95,16
Közép-Magyarország	1237324	958319	94,79
Nyugat-Dunántúl	450297	321676	95,78
Magyarország	4119896	3659515	93,60
2005			
Dél-Alföld	531291	498108	91,82
Dél-Dunántúl	387736	362961	91,20
Észak-Alföld	569004	589550	90,93
Észak-Magyarország	468387	492007	89,39
Közép-Dunántúl	490388	366176	93,70
Közép-Magyarország	1306242	884474	94,85
Nyugat-Dunántúl	452306	323841	94,08

Forrás: Munkaerő felmérés 2000, 2005

Munkanélküliség a vidéki és nem vidéki térségekben (2000, 2005)				
Megnevezés	Regisztrált munkanélküliek száma összesen 2000 (fő)	Munkanélküliségi ráta (regisztrált munkanélküliek / 15-59 éves népesség) % 2000	Regisztrált munkanélküliek száma összesen 2005 (fő)	Munkanélküliségi ráta (regisztrált munkanélküliek / 15-59 éves népesség) % 2005
Magyarország	372238	5,71	410649	6,33
Vidéki térség	232951	8,13	266540	9,20
Nem vidéki térség	139287	3,82	144109	4,01

Munkanélküliség regionális bontásban (2000, 2005)				
Megnevezés	Regisztrált munkanélküliek száma összesen 2000 (fő)	Munkanélküliségi ráta (regisztrált munkanélküliek / 15-59 éves népesség) % 2000	Regisztrált munkanélküliek száma összesen 2005 (fő)	Munkanélküliségi ráta (regisztrált munkanélküliek / 15-59 éves népesség) % 2005
Dél-Alföld	55304	6,33	62562	7,24
Dél-Dunántúl	44618	6,98	56128	8,89
Észak-Alföld	90875	9,11	95390	9,54
Észak-Magyarország	83925	10,22	87665	10,86
Közép-Dunántúl	33531	4,61	36545	5,00
Közép-Magyarország	41055	2,27	40580	2,24
Nyugat-Dunántúl	22930	3,55	31779	4,92
Magyarország	372238	5,71	410649	6,33

Forrás: KSH TSTAR 2000, 2005

Egy lakosra jutó bruttó hazai termék regionális megoszlásban (2000, 2004)		
Megnevezés	Bruttó hazai termék egy lakosra 2000(1000 Ft)	Bruttó hazai termék egy lakosra 2004(1000 Ft)
Dél-Alföld	929	1 395
Dél-Dunántúl	973	1 442
Észak-Alföld	827	1 323
Észak-Magyarország	840	1343
Közép-Dunántúl	1271	1933
Közép-Magyarország	2013	3210
Nyugat-Dunántúl	1486	2111

Forrás: KSH, Megyei-Regionális Statisztikai Adatok Rendszere

Az utóbbi tíz évben jelentősen növekedett a vidéki térségekből elvándorlók száma. Míg az ezer főre jutó vándorlási különbözet 2000-ben 4,07 fő volt a vidéki térségekben, amely gyakorlatilag odavándorlást jelentett, addig ugyanez az adat 2005-re -0,87-re csökkent, amely értéknél a negatív előjel a vidéki térségekből történő elvándorlást mutatja (4 020 fő).

Régiós bontásban a vándorlási különbözet a negatív tartományban (elvándorlás) legnagyobb mértékű az Észak-Alföldi és az Észak-Magyarországi régiókban, de jelentős a Dél-Dunántúlon is. A 2000-es és a 2005-ös adatok összehasonlításából kitűnik, hogy az elvándorlás mértéke jelentősen fokozódott az említett régiókban. Pozitív vándorlási különbözet, vagyis odavándorlás tapasztalható kiemelkedően a Közép-Magyarországi régióban, ahol 2000-ben még enyhe elvándorlás volt jellemző, ezen felül mérsékelt odavándorlás jellemzi a Nyugat- és a Közép-Dunántúli régiókat is.

A foglalkoztatás ágazati megoszlása tekintetében kitűnik a Dél-Alföldi régió magas (10 % feletti) mezőgazdasági foglalkoztatottságával, amit a Dél-Dunántúli és az Észak-Alföldi régió közelít meg, míg a mezőgazdaság szerepe feltűnően alacsony a Közép-Magyarországi régióban. Az ipari foglalkoztatás a Közép-Dunántúlon a legmagasabb, több, mint 40 %-os, ezen felül kimagaslik még a Nyugat-Dunántúli és az Észak-Magyarországi régiókban, míg a legalacsonyabb Közép-Magyarországon, amely viszont a szolgáltató szektorban magaslik ki 70 % feletti átlaggal. A szolgáltatásban foglalkoztatottak aránya relatív alacsony a Közép-Dunántúli és a Nyugat-Dunántúli régiókban. A 2000-es és 2005-ös adatok összehasonlításából látszik, hogy ezek az arányok az elmúlt 5 évben jelentősen nem változtak.

A gazdasági aktivitást tekintve az Észak-Alföldi és az Észak-Magyarországi régiók vannak a legrosszabb helyzetben a gazdaságilag nem aktív népesség magas (50 % körüli) arányával, míg a legkedvezőbb helyzetet (40 % körüli aránnyal) a Közép-Magyarországi, valamint a Közép- és a Nyugat-Dunántúli régiók mutatják. A gazdaságilag aktív népességből a foglalkoztatottak aránya szintén az utóbb említett régióknál mutat kedvező képet.

A munkanélküliségi ráta a vidéki térségekben több, mint duplája a nem vidéki térségek értékének. Ez az arány 2000 óta változatlan, mialatt az értékek növekedtek. Régiós bontásban a munkanélküliségi ráta az eddig tárgyalt szempontok alapján is általában elmaradott régiókban mutatja a legkedvezőtlenebb képet, így legmagasabb Észak-Magyarországon, ezt követi az észak-alföldi és a Dél-Dunántúli régió. Legkedvezőbb a helyzet a Közép-Magyarországi régióban, itt az érték mintegy ötöde az Észak-Magyarországinak. Aránylag kedvező a helyzet még a Nyugat-Dunántúli régióban.

Az egy lakosra jutó bruttó hazai termék értéke a Közép-Magyarországi régióban a legmagasabb, mintegy 2,4 szerese a sorban hátul lévő észak-alföldi, Észak-Magyarországi és dél-alföldi régiók értékeinek.

NATURA 2000 és a Víz Keretirányelv teljesülése

Magyarországon a Natura 2000 hálózat területeinek javasolt jegyzékét a 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet tartalmazza. A kijelölt Natura 2000 területek mintegy 1,91 millió hektárt tesznek ki, mely az ország területének 20,5%-a. Az európai ökológiai hálózat magyarországi területein 467 különleges természet-megőrzési területet – összesen 1,41 millió ha - jelöltek ki, míg 55 különleges madárvédelmi területet határoztak meg 1,29 millió, ha kiterjedésben. E két területtípus átfedése közel 42%. A Natura 2000 hálózat részben a védett természeti területek már meglévő hálózatára épül (a jelölt területek 37%-a), de eddig még nem védett területek is részét képezik. A javasolt területek – mind a madárvédelmi direktíva, mind az élőhelyvédelmi direktíva szerinti jegyzéke - az Európai Bizottsághoz benyújtásra került, az Európai Bizottság jóváhagyása még nem történt meg. Egyéb változás a 2006. évben nem történt.

Az Európai Tanács és Parlament által 2000. december 22-én hatályba lépett 2000/60/EK Víz Keretirányelv célja szerint a vizek állapotának romlását meg kell akadályozni, illetve el kell érni az európai vizek „jó állapotát” 2015-ig. A kapcsolódó fejlesztések Magyarország területén négy részvízgyűjtőt (Duna, Tisza, Dráva és a Balaton vízgyűjtők) és annak 17 alegységét érintik. Mind az agrár-környezetgazdálkodási, mind a bevezetendő Natura 2000 intézkedések tartalmazznak olyan előírásokat, melyek betartásával biztosítható a nevezett vízgyűjtők területén a vizek jó állapota. A jogharmonizációs feladatok tekintetében 2003. végén két törvény módosítása történt meg (az 1995. évi LVII. tv. a vízgazdálkodásról, és az 1995. évi LIII. tv. a környezetvédelméről), továbbá 3 Korm. rendelet került elfogadásra a felszíni vizek minőségének és a vízgyűjtő-gazdálkodás szabályairól.

Az irányelv 5. cikkében foglaltak szerint 2005. márciusában benyújtásra került az Európai Bizottság felé a Duna vízgyűjtőkerület magyarországi területének jellemzőiről, az emberi tevékenységek környezeti hatásairól és a vízhasználatok gazdasági elemzéséről szóló jelentés. 2005-ben a vízfolyások esetében megtörtént a víztestek

kijelölése, típusok szerinti elkülönítése, az erősen módosított és mesterséges víztestek előzetes kijelölése. Lezáródott a felszín alatti víztestek jellemzése, az emberi tevékenységek környezeti hatásainak áttekintése.

A Víz Keret Irányelv (VKI) végrehajtás elősegítésére egy EU támogatással megvalósuló projekt van folyamatban, melynek keretében még 2007-ben elkészül a VKI szerinti gazdasági elemzésre vonatkozó módszertan és útmutató a költséghatékonyság szempontjából legkedvezőbb intézkedési programok kiválasztására és a költség-visszatérülés vizsgálatára. Folyamatban van továbbá a 2015-ig tartó időszakra vonatkozó gazdálkodási, vízgazdálkodási előrejelzés.

Részletes stratégia készült a társadalom bevonására vonatkozó előírások különböző szinteken történő – országos, regionális, részvízgyűjtő szintű - végrehajtására. Elkészült a vízgyűjtő-gazdálkodási tervek megvalósításának ütemterve és munkaprogramja.

2006-ban elkezdődött a nemzeti jelentés összeállítása a monitoring programokról, mely várhatóan 2007. március 22-ig fejeződik be.

2.2 Országos, regionális és ágazati politikák változásai

Az országos, a regionális és az ágazati politikák nem idéztek elő változásokat a támogatások felhasználásában. Ennek ellenére megemlíthető néhány, jelenleg is formálódó terület, amelyeknek a program megvalósítására számottevő hatása lesz. Ezek a területek a következők:

- A területi differenciálódás enyhítése érdekében változások történtek a Kormány regionális politikájában, elsősorban a döntési szintek decentralizálását, a kistérségi szerveződések összehangolt fejlesztéseit illetően.
- A Kormány foglalkoztatás politikája (Nemzeti Foglalkoztatási Akcióterv) a korszerű és konvertálható szaktudás, a képzettség megszerzését, ezáltal pedig a tevékenységek diverzifikálását, a munkahelyek megőrzését segíti.
- A fejlesztéspolitikai stratégia megalapozására 2005-ben elkészült az Országos Fejlesztéspolitikai Konceptió (OFK), mely célul tűzi ki, hogy 2020-ra Magyarország Európa egyik legdinamikusabban fejlődő országa legyen, ahol emelkedik az emberek életszínvonala, és javul életminőségük, vagyis ahol több (és jobb) a munkahely, magasabbak a jövedelmek, biztonságos, tiszta és jó minőségű a környezet, egészségesebb, hosszabb és teljesebb az élet.
- A területrendezés és területfejlesztés stratégiájának megalapozására - szintén 2005-ben – elkészült az Országos Területfejlesztési Konceptió (OTK). A dokumentum kijelöli az ország területfejlesztési politikájának céljait, elveit és prioritásrendszerét, amely az ország területileg harmonikus és hatékony működését és kiegyensúlyozott, fenntartható fejlődését kívánja biztosítani.

A következő költségvetési periódusban (2007-2013) a magyar agrár- és vidékfejlesztés nagy lehetőségek előtt áll. Az Európai Unió tervezési irányelveivel összhangban az FVM folyamatosan bevonja az agrár-vidékfejlesztés gazdasági, társadalmi és civil résztvevőit a következő tervidőszakra vonatkozó stratégiai terv kialakításába mind az agrár-vidékfejlesztés mind a halászati ágazat fejlesztés terén annak érdekében, hogy a lehető legszélesebb konszenzus alapján kerüljenek kialakításra az agrár-vidékfejlesztés stratégiai céljai és az ezek megvalósítását szolgáló támogatási rendszer.

A közös gondolkodás, valamint a társadalmi partnerekkel és az Európai Bizottsággal folytatott egyeztetések eredményeképpen 2007. januárjában megszületett az Új Magyarország Vidékfejlesztési Stratégiai Terv (ÚMST), amely összhangban áll az Új Magyarország Fejlesztési Terv célkitűzéseivel. A Nemzeti Halászati Stratégiai Terv (NHST) a halászati szakma képviselőivel és az Európai Bizottsággal történt egyeztetéseket követően 2006 szeptemberében nyerte el végső formáját.

Az ÚMST-n alapuló program-dokumentum, az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP), amely már részletesen, intézkedések szintjén tartalmazza az időszak agráriumra és vidékfejlesztésre vonatkozó prioritásait. Az ÚMVP 2007. február 19-én hivatalosan is benyújtásra került az Európai Bizottság részére, a Program jóváhagyása várhatóan 2007 közepén várható.

Az ÚMST célrendszere három fő prioritást foglal magában: a szántóföldi növénytermelés mellett az állattartási és feldolgozóipari ágazat korszerűsítése, energianövények termesztése és a kertészet irányába történő diverzifikálás; a vidéki környezet javítása a megfelelő földhasználat révén és a vidéki gazdaság fejlődésének támogatása és a vidéki életminőség javítása a természeti és kulturális örökség megőrzésével, valamint a kistérségi szintű közösségek, a LEADER+ csoportok megerősítése.

A fentiekhez kapcsolódik az ÚMVP négy tengelye is:

1. tengely – a mezőgazdasági és az erdészeti ágazat versenyképességének javítása,
2. tengely – a környezet minőségének javítása,
3. tengely – a vidéki élet minőségének javítása és a vidéki gazdaság diverzifikálása,
4. tengely - LEADER+, helyi kezdeményezések megerősítése.

Az NHST célkitűzéseinek végrehajtását részleteiben kidolgozó Halászati Operatív Program (HOP) első munkaváltozata 2006. szeptemberében készült el. A HOP célkitűzései a következők:

1. Fenntartható fejlődés, gazdasági életképesség a halászati szektorban
2. Versenyképesség növelése (élelmiszerbiztonság, környezetvédelem, állatjólét)
3. Magyarország halászati ágazatának a globális kihívásokhoz való igazítása

A HOP véglegesítése és a Program elindítása 2007 második félévében várható.

Az Európai Tanács 2000. március 23-24-i lisszaboni ülésén az EU akkori 15 tagállamának állam- és kormányfői arra vállaltak kötelezettséget, hogy az Európai Uniót a világ legdinamikusabb és versenyképesebb tudásalapú gazdaságává teszik, amely képes a fenntartható fejlődésre, több és jobb munkahelyet teremt polgárai számára, valamint erősíti a társadalmi kohéziót, a környezeti értékek megbecsülése mellett. Öt év elteltével az eredmények számbavétele mellett a tagok egyetértettek abban, hogy a növekedést és foglalkoztatást középpontba állító lisszaboni stratégia céljainak megvalósulásához elengedhetetlen a nemzeti elkötelezettség erősítése, ezért kezdeményezték a Lisszaboni Stratégia felülvizsgálatát. Ennek keretében döntés született arról, hogy az unió minden tagállamának 3 évre szóló nemzeti akcióprogramot kell készítenie, melynek végrehajtásáról és a lisszaboni stratégiához kapcsolódó új intézkedésekről évente jelentésben kell beszámolniuk, ami alapján a többi tagállam és az Európai Bizottság évente közösen értékeli az előrehaladást. Az Akcióprogramnak a mikro- és makro-gazdasági fejezetek mellett a foglalkoztatás is integrált eleme lett, ezáltal a korábbi nemzeti foglalkoztatási akcióterv helyébe lép és megkönnyíti a gazdaságpolitikai és foglalkoztatáspolitikai koordinációt. A változások érintették az akcióterv struktúráját is: az Integrált Iránymutatások meghatározása befolyásolja a tagállamok prioritásait, és egyfajta rendszerként szolgál az egyes intézkedések bemutatásához.

A magyar Kormány 2005. októberében nyújtotta be három évre szóló Akcióprogramját az Európai Bizottságnak, ez azonban a 2006. júniusában hivatalba lépő új kormány stratégiájának megfelelően felülvizsgálatra került. A változtatások átvezetése az Akcióprogram végrehajtásáról szóló 2006. évi első jelentésben történt meg az Új Magyarország Fejlesztési Tervnek és a konvergencia-programnak megfelelően.

A Felülvizsgált Lisszaboni Nemzeti Akcióprogram céljai 2005-höz képest nem változtak, ezek megvalósítása azonban – elsősorban a makrogazdasági területeket illetően – új súlypontok mentén megy végbe. Prioritást élvez az állam egész működését átfogó reformfolyamat végrehajtása, a stabil makrogazdasági környezet megteremtése, valamint a hosszú távon fenntartható pénzügyi egyensúly biztosítása – ezek a tényezők alapozhatják meg a tartós gazdasági növekedést és a foglalkoztatás bővítést. A kiigazítás érdekében tett erőfeszítések rövid távon negatív hatást gyakorolhatnak a foglalkoztatásra és a növekedésre, ezeket a kockázatokat minimalizálni kell. Ennek érdekében a foglalkoztatási terület kiemelt céljai *rövid távon* a foglalkoztatás és aktivitás szintjének fenntartása, illetve az, hogy az esetleges kedvezőtlen foglalkoztatási hatások ne a leghátrányosabb helyzetűeket érintse leginkább. *Hosszabb távon* a dokumentum azzal számol, hogy a 2008-ig tartó időszak intézkedései megteremtik a makro-gazdasági feltételeit annak, hogy ezt követően megindulhasson a foglalkoztatás növekedése, elsősorban a versenyszférában teremtve új munkahelyeket.

Az Akcióprogram a következő területeket nevezi meg a 2010-ig terjedő időszakra a foglalkoztatási stratégia prioritásaiként:

- az aktív munkaerő-piaci politikák szerepének megerősítése,
- célzott támogatások a hátrányos helyzetűek foglalkoztatása érdekében,
- az egész életen át tartó tanulás támogatása,
- az oktatás minőségének, eredményességének és hatékonyságának javítása.

2.3 Az Alapok és egyéb pénzügyi eszközök közötti konzisztencia

A *Közösségi Támogatási Keret* finanszírozásában az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) az Európai Szociális Alap (ESZA), az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alap Orientációs Részlege (EMOGA), valamint a Halászati Orientációs Pénzügyi Eszköz (HOPE) vesznek részt. Az egyes alapok közötti konzisztencia megteremtése, az öt operatív program intézkedéseinek már a tervezés szakaszában történt összehangolása, az átfedések kiszűrése, valamint a pályázati felhívások tartalmi egyeztetése révén történt.

Az operatív programok közötti konzisztencia megvalósulását szervezetileg a Nemzeti Fejlesztési Hivatal keretében működő, a programok közös koordinációját ellátó Közösségi Támogatási Keret Irányító Hatósága és az általa rendszeresen működtetett Monitoring Bizottság biztosítja.

Technikailag az operatív programok megvalósításának nyilvántartására fejlesztett, közös informatikai hálózat, az EMIR biztosítja. Ugyanakkor az EMIR kapcsolódik az Országos Támogatási Monitoring Rendszer (OTMR) a projektenkénti támogatáshalmazódást és a pályázók köztartozás-mentességét vizsgáló rendszerhez, ezáltal biztosítva ugyanazon fejlesztések több forrásból történő támogatásának kizárását.

A KTK megvalósítása során a 2006. év folyamán **nem merült fel** olyan gazdasági vagy szakmapolitikai változás, amely az Alapok és az egyéb pénzügyi eszközök felhasználását, illetőleg konzisztenciáját befolyásolta volna.

Nyilatkozat 1.

Az Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Program Irányító Hatósága kijelenti, hogy Európai Tanács strukturális alapokra vonatkozó általános rendelkezést lefektető az 1260/1999. sz. rendeletének 17. cikkelye és 37(2)(e) cikkelye értelmében minden intézkedést megtett az adott támogatási keretek között, hogy biztosítsa a koordináció érvényesítését valamennyi strukturális támogatás vonatkozásában. Az AVOP Irányító Hatóság minden intézkedést megtett az Operatív Programot finanszírozó két strukturális alap közti szinergia biztosítása érdekében.

A szintén az FVM által működtetett *Nemzeti Vidékfejlesztési Terv* az EMOGA Garancia Részlegéből részesül finanszírozásban és intézkedéseinek célja elsősorban a környezeti kihívásokra való válaszok megadása, illetve az átalakulás okozta gazdasági és társadalmi nehézségek enyhítésében való közreműködés. **A két terv összehangolása már a tervezés szakaszában megtörtént.** Ez alapján az egymástól való elhatárolás, a két program támogatásrendszerének átfedés-mentessége biztosított.

A két terv megvalósításának összehangolt irányítását jelentősen elősegíti, hogy mindkét terv esetén az Irányító Hatósági funkciókat az FVM Agrár-vidékfejlesztési Főosztálya (az Irányító Hatósági Főosztály jogutódja) látja el.

3 A prioritások és intézkedések megvalósításában elért eredmények

3.1 Az AVOP előrehaladásának áttekintése

Az AVOP a mezőgazdasági termelés és az élelmiszer-feldolgozás versenyképességének javítását, a vidéki gazdaság potenciáljának erősítését és a vidéki környezet vonzóbbá tételét tűzte ki célul. A kitűzött célokat szolgáló fejlesztések támogatása az alábbi négy prioritás keretében került megvalósításra:

- AVOP 1. prioritás: A versenyképes alapanyag-termelés megalapozása a mezőgazdaságban;
- AVOP 2. prioritás: Az élelmiszer-feldolgozás modernizálása;
- AVOP 3. prioritás: A vidéki térségek fejlesztése.
- AVOP 4. prioritás: Technikai segítségnyújtás

Az AVOP Technikai Segítségnyújtás c. prioritása/intézkedése az AVOP hatékony lebonyolítását segíti elő, az általános tájékoztatás és felkészítés, a tervezés, és a fejlesztések konkrét végrehajtása során.

3.1.1 Pénzügyi terv és megvalósulás

Az AVOP megvalósításához rendelkezésre álló **közkidadás 422,8 M euró** (107,8 Mrd Ft), amelyből a 2006. évben 182,8 M euró (46,6 Mrd Ft) keret állt rendelkezésre. Az AVOP forrásallokációját az alábbi táblázat mutatja be.

1. táblázat - Az AVOP prioritásainak 2006. évi pénzügyi terve

Prioritás megnevezése		Közkidadások összesen		Közösségi hozzájárulás		Nemzeti hozzájárulás		Indikatív / kötelező saját forrás	
		Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
Összesen	2004-2006	422 836 085 (5 730 918)	107,82 (1,46)	317 218 750 (4 389 882)	80,89 (1,12)	105 617 335 (1 341 036)	26,93 (0,34)	446 928 098 / 5 730 918	113,97 / 1,46
	2006	182 846 917 (2 478 220)	46,63 (0,63)	137 174 836 (1 898 316)	34,98 (0,48)	45 672 081 (579 904)	11,65 (0,15)	193 265019 / 2 478 220	49,28 / 0,63
1. A versenyképes alapanyagtermelés megalapozása a mezőgazdaságban	2004-2006	241 094 962 (5 730 918)	61,48 (1,46)	180 912 912 (4 389 882)	46,13 (1,12)	60 182 050 (1 341 036)	15,35 (0,34)	326 219 005 / 5 730 918	83,19 / 1,46
	2006	104 256 643 (2 478 220)	26,59 (1,46)	78 232 132 (1 898 316)	19,95 (0,48)	26 024 511 (579 904)	6,64 (0,15)	141 066 814 / 2 478 220	35,97 / 0,63
2. A mezőgazdasági termékek feldolgozásának és értékesítésének fejlesztése	2004-2006	59 196 895	15,10	44 397 671	11,32	14 799 224	3,77	88 795 343 / 0	22,64 / 0
	2006	25 598 500	6,53	19 198 875	4,90	6 399 625	1,63	3 839 775 / 0	0,98 / 0
3. Vidéki térségek fejlesztése	2004-2006	112 008 511	28,56	84 006 380	21,42	28 002 131	7,14	3 191 375 / 0	0,81 / 0
	2006	48 435 816	12,35	36 326 861	9,26	12 108 955	3,09	13 800 455 / 0	3,52 / 0
4. Technikai segítségnyújtás	2004-2006	10 535 717	2,69	7 901 787	2,01	2 633 930	0,67	0 / 0	0 / 0
	2006	4 555 958	1,16	3 416 968	0,87	1 138 990	0,29	0 / 0	0 / 0

* árfolyam: 255 Ft/ euró

** a kötelező saját forrás (saját erő): HOPE esetében

Forrás: AVOP PKD

A három éves periódusban rendelkezésre álló keret EU által biztosított hányadának **-317,2 M euró (80,9 Mrd Ft)** - meghatározó része, 98,6%-a - 312,8 M euró (79,8 Mrd Ft) - az EMOGA forrásaiból származik. A HOPE forrásaiból finanszírozott 4,4 M euró (1,1 Mrd Ft) támogatás mindössze a teljes EU támogatás mindössze 1,4%-át adta. A HOPE forrásai célzottan kizárólag az 1.2. „A halászati ágazat strukturális támogatása” intézkedés támogatására voltak felhasználhatók.

A fenti táblázatból látszik a rendelkezésre álló támogatás prioritások közötti megoszlása, amely egyúttal szemlélteti a megoldandó feladatok súlyát, nagyságrendjét, és ebből eredően a megvalósítás forrásigényét is. A program célkitűzéseinek megfelelően az AVOP forrásaiból legnagyobb arányban (57,0%) a gazdasági

teljesítmény növelését célzó 1. prioritás: „A versenyképes alapanyag-termelés megalapozása a mezőgazdaságban” részesült. A 2. prioritás: „Az élelmiszer-feldolgozás modernizálása” a teljes forrásallokációból 14%-os, míg a 3. prioritás: „A vidéki térségek fejlesztése” pedig 26,5%-os részarányt képviselt. A program végrehajtását, megvalósítását elősegítő „Technikai Segítségnyújtás” intézkedésre a rendelkezésre álló források 2,5%-a került elkülönítésre.

2. táblázat - Az AVOP prioritások eredményei

Prioritás		Beérkezett	IH támogatott	Szerződött	Kifizetett
		db	db	db	db
Összesen	2004-2006	10 776 (75)	4 254 (39)	4 044 (28)	3 390 (16)
	2006	4 707 (43)	854 (22)	891 (19)	2 574 (16)
1. A versenyképes alapanyagtermelés megalapozása a mezőgazdaságban	2004-2006	4 614 (75)	2 955 (39)	2 846 (28)	2 397 (16)
	2006	532 (43)	471 (22)	460 (19)	1 673 (16)
2. A mezőgazdasági termékek feldolgozásának és értékesítésének fejlesztése	2004-2006	361	155	149	119
	2006	0	37	41	111
3. Vidéki térségek fejlesztése	2004-2006	5 677	1 027	933	767
	2006	4 119	295	337	703
4. Technikai segítségnyújtás	2004-2006	124	117	116	107
	2006	56	51	53	87

* (-)ben szerepel a HOPE forrásait érintő projektek darab száma

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db)

Az AVOP keretében meghirdetett pályázati kiírásokra a 2004-2006. december 31-ig tartó időszakban összesen 10.776 db pályázat érkezett 763,6 M euró (194,7 Mrd Ft) támogatási igénnyel. Ebből a 2006. évben 4707 darab pályázatot nyújtottak be, amelyek támogatás igénye összesen 87,8 M euró (22,4 Mrd Ft) volt. A teljes időszak alatt benyújtott pályázatok támogatási igénye 55,4%-kal meghaladta a 2004-2006 között rendelkezésre álló közkiadás keretét, ami a program által meghirdetett célok, illetve a pályázati rendszer iránti magas érdeklődést és abszorpciók képességét bizonyítja és egyúttal a program sikerességét is szemlélteti.

A beérkezett pályázatok döntő többsége, a teljes időszak tekintetében a pályázatok 52,7%-a a 3. prioritáshoz kapcsolódik. Fontos kiemelni, hogy a 2004. és 2005. évben a többi prioritással összehasonlítva 3. prioritás iránt jóval alacsonyabb érdeklődés mutatkozott, mely döntően két AVOP intézkedésnek volt betudható, egyrészt a diverzifikáció intézkedés specialitásának, illetve a LEADER+ intézkedés helyi vidékfejlesztési tervének megvalósítására kiírt pályázati felhívások megjelenése csúszásának. 2006-ban elsősorban a LEADER+ helyi vidékfejlesztési tervének megvalósítására kiírt alintézkedés meghirdetésének köszönhetően a 3. prioritásra érkezett a legtöbb pályázat, így a vidéki térségek fejlesztésére irányuló prioritás jelentős fejlesztési szándékot és támogatási igényt mobilizált.

Az előző években az 1. prioritás „A versenyképes alapanyag-termelés megalapozása a mezőgazdaságban” intézkedés iránt volt a legnagyobb érdeklődés, mely döntően annak volt köszönhető, hogy az intézkedés által célzott egyszerűbb beruházások (döntően gépbszerzések) pályázati dokumentációját könnyebb volt összeállítani, mint a más prioritások és intézkedések által célzott komplexebb beruházásokét, vagy a 3. prioritás keretében támogatásra kerülő speciális, esetleg egyedi fejlesztéseket. A 2. prioritás „Az élelmiszer-feldolgozás modernizálása” iránt, pályázati darabszám tekintetében – a teljes időszakot vizsgálva - szerényebb érdeklődés mutatkozott, összesen 361 pályázat (az összes beérkezett pályázat 3,4%-a) érkezett. Ez egyrészt azzal magyarázható, hogy az intézkedés nagyobb összegű fejlesztési beruházásokat célzott, másrészt a pályázati kritérium rendszernek egy szűkebb célcsoport tudott eleget tenni.

Az AVOP prioritásaira a 2004-2006. időszakban benyújtott 10.776 pályázat feldolgozása megtörtént. A feldolgozott pályázatok közül összesen **4.254 db pályázat** (ebből 2006-ban 854 db) – **esetében született IH támogató döntés**. A teljes periódusban összesen 4.044 db szerződéskötésre került sor összesen 416,4 M euró (106,2 Mrd Ft) értékben, amelyből 891 db szerződéskötés 99,1 M euró (25,3 Mrd Ft) értékben 2006. évben történt.

Az IH támogatói döntések (kötelezettségvállalások), szerződéskötések értéke meghaladhatja az operatív programban feltüntetett pénzügyi tervet. Ennek az a magyarázata, hogy a három éves keret biztonságos felhasználása érdekében pénzügyi menedzsment eszközként a Pénzügyminisztérium a Magyar Köztársaság 2006. évi költségvetéséről szóló 2005. évi CLIII. törvény keretében minden operatív program esetében lehetővé tette, hogy az Irányító Hatóság az operatív programban feltüntetett pénzügyi tervet meghaladó mértékű kötelezettséget vállaljon, ez az AVOP esetében 12%. A pótlólagos projektek befogadása lehetővé teszi a később kudarccal záruló projektek kiváltását, a tervezettnél alacsonyabb költséggel megvalósuló fejlesztések megtakarításainak a felhasználását. A túlvállalási lehetőségre azért is szükség van, mert az euró árfolyamának esetleges erősödése a rendelkezésre álló közösségi hozzájárulás, így az operatív program támogatási keretének „növekedésével” is járhat.

A **leszerződött pályázatok** (4.044 db) az IH által támogatott pályázatok 95%-át adják, az 5%-os különbséget a szerződéskötési folyamat időigénye magyarázza.

Kifizetésre az AVOP végrehajtása során 2006. december 31-ig összesen 3.390 esetben került sor, a kifizetések értéke összesen 275,8 M euró (70,3 Mrd Ft) volt. Ez az összeg a leszerződött pályázatok támogatási összegének 66,0%-át teszi ki. A kifizetések végrehajtása 2006-ban felgyorsult, hiszen ebben az évben került sor a kifizetések döntő részének megvalósítására, ugyanis 2006-ban 2.574 esetben került sor kifizetésre 203,7 M euró (51,9 Mrd Ft) összegben, mely a program teljes időszakában kifizetett támogatás 73,8%-át teszi ki.

3. táblázat - Az AVOP prioritások eredményei

Prioritás megnevezése		Beérkezett		IH támogatott		Szerződött		Kifizetett	
		Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
Összesen	2004-2006	763 630 157 (11 036 952)	194,73 (2,81)	446 254 801 (4 675 632)	113,79 (1,19)	416 441 982 (3 311390)	106,19 (0,84)	275 754 150 (1 345269)	70,32 (0,34)
	2006	87 754 274 (7 158 108)	22,38 (1,83)	84 457 690 (2 155 051)	21,54 (0,55)	99 073 994 (2 390 181)	25,26 (0,61)	203 678 154 (1 050 546)	51,94 (0,27)
1. A versenyképes alapanyagtermelés megalapozása a mezőgazdaságban	2004-2006	414102159 (11 036 952)	105,60 (2,81)	280331314 (4 675 632)	71,48 (1,19)	262919942 (3 311390)	67,04 (0,84)	188059310 (1 345269)	47,96 (0,34)
	2006	28846140 (7 158 108)	7,36 (1,83)	40371932 (2 155 051)	10,29 (0,55)	41964584 (2 390 181)	10,70 (0,61)	135909947 (1 050 546)	34,66 (0,27)
2. A mezőgazdasági termékek feldolgozásának és értékesítésének fejlesztése	2004-2006	138 104 340	35,22	65 216 066	16,63	60 619 582	15,46	33 417 509	8,52
	2006	0	0,00	20 834 507	5,31	20 904 664	5,33	24 291 183	6,19
3. Vidéki térségek fejlesztése	2004-2006	201 751 987	51,45	91 235 158	23,26	83 330 345	21,25	46 538 364	11,87
	2006	56 859 882	14,50	21 241 326	5,42	31 211 852	7,96	37 828 124	9,65
4. Technikai segítségnyújtás	2004-2006	9 671 671	2,47	9 472 263	2,42	9 572 114	2,44	7 738 967	1,97
	2006	2 048 252	0,52	2 009 926	0,51	4 992 894	1,27	5 648 899	1,44

* árfolyam: 255 Ft/ euró

** (-)ben szerepel a HOPE forrásait érintő projektek összege

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

A táblázatokból látható, hogy az 1. és 2. prioritás esetében - tekintettel arra, hogy az intézkedéseik döntő többsége a beérkezett nagy összegű támogatási igény miatt már 2005-ben felfüggesztésre került - 2006-ban a korábban beérkezett pályázatok feldolgozására, értékelésére és döntéshozatalra, illetve szerződéskötésre és kifizetésre helyeződött a hangsúly. Ugyanez elmondható a 3. prioritás egyes intézkedései, illetve alintézkedései esetében is, hiszen új pályázat benyújtására csak a diverzifikáció és LEADER+ intézkedések esetében nyílt lehetőség.

A beérkezett pályázatok támogatási igényének prioritások közötti megoszlása visszaigazolja az AVOP előzetesen kialakított fejlesztési irányait és a célkitűzések nagyságrendi arányait, amelyet az alábbi táblázat is szemléltet.

4. táblázat – A tervezett közkiadások és beérkezett támogatási igények összegének megoszlása az AVOP prioritások között (2004-2006)

Prioritás megnevezése	Tervezett közkiadás			Beérkezett		
	Euró	Mrd Ft	%	Euró	Mrd Ft	%
Összesen	422 836 085	107,82	100,0%	763 630 157	194,73	100,0%
1. A versenyképes alapanyagtermelés megalapozása a mezőgazdaságban	241 094 962	61,48	57,0%	414 102 159	105,60	54,2%
2. A mezőgazdasági termékek feldolgozásának és értékesítésének fejlesztése	59 196 895	15,10	14,0%	138 104 340	35,22	18,1%
3. Vidéki térségek fejlesztése	112 008 511	28,56	26,5%	201 751 987	51,45	26,4%
4. Technikai segítségnyújtás	10 535 717	2,69	2,5%	9 671 671	2,47	1,3%

* árfolyam: 255 Ft/euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

Az 1. prioritás esetében a beérkezett pályázatok támogatási igénye csekély mértékben ugyan de alatta marad a tervezett forrásallokációnak, amely azzal magyarázható, hogy ezen prioritás részei a szakképzést és a halászati ágazat támogatását célzó intézkedések, amelyek nehezebben mozgósítottak pályázói körüket.

A 2. prioritásra beérkezett támogatási igény alacsony mértékben, de meghaladta az előzetes forrásallokációt.

A 3. prioritás egyes intézkedései túligénylést (falufejlesztés, LEADER+) mutattak a beérkezett támogatási igény tekintetében, míg más intézkedés (diverzifikáció) iránti érdeklődés alatta maradt a tervezettnél, amely prioritáson belüli, intézkedések és alintézkedések közötti forrásátcsoportosítást vont maga után. Összességében a prioritás iránt megmutatkozó igény ennek ellenére alátámasztja a tervezéskori várakozásokat.

A Technikai Segítségnyújtás forrásai iránti igény esetében elmondható, hogy - bár a táblázat szerint alatta marad a tervezettnél - a program végére minden forrás hasznosítására sor kerül. Mivel a Technikai Segítségnyújtás esetében a program végrehajtásához szükséges forrásokat a program teljes végrehajtási időszaka alatt szükséges biztosítani, a rendelkezésre álló forrásokkal egyenletesen kell gazdálkodni.

3.1.2 Regionális megoszlás

A következő táblázatok az AVOP prioritásokra beérkezett pályázatok regionális megoszlását mutatják be.

5. táblázat: Az AVOP prioritásaira 2006-ban beérkezett és támogatott pályázatok számának regionális megoszlása

Régiók	Beérkezett 2004-2006	IH támogatott 2006	Szerződött 2006	Kifizetett 2006
	db	db	db	db
Összesen	10 776	854	891	2 574
Nyugat-Dunántúl	1 352	107	116	392
Közép-Dunántúl	1 006	59	60	178
Közép-Magyarország	811	80	82	182
Dél-Dunántúl	1 532	83	98	304
Észak-Magyarország	1 769	104	97	327
Észak-Alföld	2 271	228	215	605
Dél-Alföld	2 035	193	223	586

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db)

Látható, hogy a legtöbb pályázat 2004. és 2006. december 31. között a hagyományos mezőgazdasági területeken működő észak-alföldi (2.271 db) és dél-alföldi (2.035 db) székhellyel rendelkező pályázók nyújtották be. Legkevesebb pályázat (811 db) a mezőgazdasági adottságokkal kevésbé rendelkező közép-magyarországi régióból érkezett.

6. táblázat: Az AVOP prioritásaira 2006-ban beérkezett és támogatott pályázatok értékének regionális megoszlása

Régiók	Beérkezett igény 2004-2006		IH támogatott 2006		Szerződött 2006		Kifizetett 2006	
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
Összesen	763 630 157	194,73	84 457 690	21,54	99 073 994	25,26	203 678 154	51,94
Nyugat-Dunántúl	77 330 007	19,72	7 025 364	1,79	8 730 128	2,23	25 362 156	6,47
Közép-Dunántúl	65 521 225	16,71	6 254 763	1,59	4 877 819	1,24	14 689 424	3,75
Közép-Magyarország	70 885 686	18,08	9 152 899	2,33	11 917 846	3,04	14 949 296	3,81
Dél-Dunántúl	109 941 691	28,04	11 722 433	2,99	14 006 186	3,57	30 475 127	7,77
Észak-Magyarország	104 331 294	26,60	8 307 923	2,12	8 761 005	2,23	23 245 338	5,93
Észak-Alföld	177 542 683	45,27	23 333 353	5,95	26 601 792	6,78	47 581 597	12,13
Dél-Alföld	158 077 571	40,31	18 660 954	4,76	24 179 218	6,17	47 375 215	12,08

* árfolyam: 255 Ft/euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

A 2004. és 2006. december 31. között beérkezett pályázatok értéke a beérkezett darabszámhoz hasonlóan alakult. A beérkezett igény és a szerződött, illetve kifizetett összeg is az észak-alföldi és dél-alföldi régióban a legmagasabb.

3.1.3 A pályázatok minősége

A 2006-ban az AVOP 1-3. prioritásaira beérkezett pályázatok közül összesen 1288 db pályázat volt sikertelen (a 2006. december 31-ig beérkezett összes pályázat 12%-a). A 2006-ban sikertelen pályázatok, az összes 2006. december 31-ig beérkezett pályázatokhoz viszonyított aránya az 1. és 2. prioritás esetében 15%, míg a 3. prioritás esetében ennél alacsonyabb, 9% volt. A teljes időszakot vizsgálva megállapítható, hogy a sikertelen pályázatok aránya 28%.

A formai hiányosságra való hivatkozással történő elutasítások aránya csökkent, mely egyrészt a pályázati rendszer egyszerűsítésének, másrészt a pályázók rutinszerzésének köszönhető. A formai hiányosságok elsősorban az adatlapok kitöltésében, a kötelező mellékletek és szakhatósági igazolások benyújtásának elmaradásában nyilvánultak meg.

Kiemelt szerepet játszott a pályázatok minőségének (tartalmi és formai) javulásában a közreműködő szervezet tájékoztatási tevékenysége. A támogatási kritériumok szerint a jogosulatlanság miatti elutasítások száma is csökkenő tendenciát mutatott. A közreműködő szervezet által felterjesztett pályázatok közül a DEB csak igen csekély százalékban ítelt pályázatokat jogosulatlannak, így az IH vezetői elutasítások - 946 db, melyből 2006-ban 632 darab pályázat - oka döntő részben a forráshiány volt. A számok jól illusztrálják, hogy az IH vezetői elutasítások döntő többsége 2006-ra esik, ami azzal magyarázható, hogy az IH az elutasításokat az összes beérkezett pályázat értékelését és a legjobb pontszámot elért pályázatok támogatását követően döntött a forráshiány miatti elutasításokról, annak érdekében, hogy biztosítsa a legjobb pályázatok támogatását.

A 2006. évben a döntés-előkészítés szakaszában 154 pályázó lépett vissza. A szerződés hatálybalépése után 44 pályázó lépett vissza és 5 pályázatot a közreműködő szervezet vont vissza. A teljes időszakot vizsgálva összesen 422 pályázó lépett vissza, melyből a szerződés hatálybalépése után 90 pályázó lépett vissza, illetve 9 pályázat került visszavonásra a közreműködő szerv által.

A visszalépések mögött többféle ok húzódik meg, például a külső körülmények, a gazdálkodás feltételeinek változása - ami esetenként befolyással bírt a jogosultsági kritériumok teljesítésére -, a pénzügyi okok (saját erő hiánya), a pályázattalás folyamatának időbeli elhúzóódása miatt bekövetkező érdekvesztés, stb.

A visszavonás (MVH által) - oka határidő túllépés a szerződéskötéshez szükséges dokumentumok - pl.: hitelszerződés, szakhatósági engedélyek benyújtásának elmulasztása volt.

A 2006. december 31-ig benyújtott pályázatok értékét figyelembe véve a sikertelen pályázatok aránya közel 40%-os, ami jóval magasabb, mint a sikertelen darabszám aránya. Ez azon okra vezethető vissza, hogy a sikertelen pályázatok között több a nagy támogatás igényű pályázat. A nagy támogatási igényű pályázatok elkészítése összetettebb előkészületeket, dokumentációt követel meg, az előírt feltételeknek történő megfelelés így bonyolultabb, de a 40% körüli érték ennek ellenére kedvezőtlen adatnak tekinthető.

Az alábbi táblázatok a beérkezett sikertelen pályázatok számát és támogatási igényét szemléltetik.

7. táblázat: Az AVOP prioritásaira 2006-ban beérkezett pályázatok sikertelensége

Prioritás	Beérkezett	Jogosulatlan + nem megfelelő hiánypótlás miatt elutasított		IH döntés előtt visszalépett		IH döntéssel elutasított		Szerződészkötés után visszalépett		Szerződészkötés után visszavont		Összes sikertelen	
		db	db	%	db	%	db	%	db	%	db		%
Összesen	2004-2006	10 776 (75)	1 553 (10)	14%	422 (19)	4%	946 (0)	9%	90 (1)	0%	10 (0)	0%	3 021 (30)
	2006	4 707 (43)	453 (8)	10%	154 (11)	3%	632 (0)	13%	44 (1)	1%	5 (0)	0%	1 288 (20)
1. A versenyképes alapanyagtermelés megalapozása a mezőgazdaságban	2004-2006	4 614 (75)	818 (10)	18%	156 (19)	3%	655 (0)	14%	65 (1)	1%	7 (1)	0%	1 701 (30)
	2006	532 (43)	130 (8)	24%	37 (11)	7%	503 (0)	95%	31 (1)	6%	4 (0)	1%	705 (20)
2. A mezőgazdasági termékek feldolgozásának és értékesítésének fejlesztése	2004-2006	361	53	15%	104	29%	49	14%	4	1%	1	0%	211
	2006	0	7	-	13	-	32	-	2	-	1	-	55
3. Vidéki térségek fejlesztése	2004-2006	5 677	682	12%	162	3%	242	4%	21	0%	1	0%	1 108
	2006	4 119	316	8%	104	3%	32	1%	11	0%	0	0%	528
4. Technikai segítségnyújtás	2004-2006	124	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	1%	1
	2006	56	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0

* (-)ben szerepel a HOPE forrásait érintő projektek db-száma

** %-ok a beérkezett pályázatok arányában

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db)

8. táblázat: Az AVOP prioritásaira 2006-ban beérkezett pályázatok sikertelensége

Prioritás	Beérkezett	Jogosulatlan + nem megfelelő hiánypótlás miatt elutasított		IH döntés előtt visszalépett		IH döntéssel elutasított		Szerződészkötés után visszalépett		Szerződészkötés után visszavont		Összes sikertelen		
		Euró	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
Összesen	2004-2006	763 630 157 (11 036 952)	120 108 173 (2 965 413)	30,63 (0,76)	56 420 010 (1 716 631)	14,39 (0,44)	111 950 425 (0)	28,55 (0)	8 937 110 (334 879)	2,28 (0,09)	2 690 110 (0)	0,69 (0)	300 105 828 (5 016 923)	76,54 (1,29)
	2006	87 754 274 (7 158 108)	21 679 886 (2 804 251)	5,53 (0,15)	10 465 564 (1 005 491)	2,67 (0,26)	64 066 675 (0)	16,34 (0)	4 497 373 (334 879)	1,15 (0,09)	2 399 764 (0)	0,61 (0)	103 109 262 (4 144 621)	26,30 (0,35)
1. A versenyképes alapanyagtermelés megalapozása a mezőgazdaságban	2004-2006	414 102 159 (11 036 952)	59 847 244	15,26	16 557 178	4,22	54 388 066	13,87	7 205 367	1,84	1 193 911	0,30	139 191 766	35,49
	2006	28 846 140 (7 158 108)	7 552 959	1,93	3 094 977	0,79	34 884 220	8,90	3 258 171	0,83	906 158	0,23	49 696 485	12,67
2. A mezőgazdasági termékek feldolgozásának és értékesítésének fejlesztése	2004-2006	138 104 340	16 445 363	4,19	30 973 788	7,90	25 639 112	6,54	716 732	0,18	1 493 606	0,38	75 268 601	19,19
	2006	0	4 228 873	1,08	3 756 678	0,96	18 514 139	4,72	553 485	0,14	1 493 606	0,38	28 546 781	7,28
3. Vidéki térségek fejlesztése	2004-2006	201 751 987	43 815 566	11,17	8 889 044	2,27	31 923 247	8,14	1 015 011	0,26	2 593	0,00	85 645 461	21,84
	2006	56 859 882	9 898 054	2,52	3 613 910	0,92	10 668 316	2,72	685 717	0,17	0	0	24 865 997	6,34
4. Technikai segítségnyújtás	2004-2006	9 671 671	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
	2006	2 048 252	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-

* árfolyam: 255 Ft/euró

** (-)ben szerepel a HOPE forrásait érintő projektek támogatási összege

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

3.1.4 A kedvezményezettek típusai

A 2006. december 31-ig az AVOP 1-4. prioritásaira beérkezett, és IH támogatott pályázatok meghatározó részét (43,7%) mikro-vállalkozások nyújtották be. A 2006. évben is a mikro-vállalkozások nyújtották be a legtöbb (380 db) IH támogatott pályázatot.

A belföldi természetes személyek az IH által támogatott pályázatok 8,7%-át adták be. A kis- és középvállalkozások 130, illetve 77 db IH támogató döntést értek el 2006-ban, az államháztartáson belüli non-

profit szervezetek pedig 95 esetben értek el IH támogató döntést. A számarányuknál kisebb arányban részesednek a támogatási összegből a mikro-vállalkozások és a természetes személyek, akik alacsonyabb összegű saját erő hozzáadásával, az inkább kisebb összköltségű projektek iránt érdeklődnek.

Jól látszik, hogy a nagyobb értékű projektekre pályázó közép- és nagyvállalatok, az általuk benyújtott és támogatott pályázatok darabszám arányánál a támogatási forrásokból jóval nagyobb mértékben részesednek.

9. táblázat: Az AVOP prioritásokra 2006-ban IH támogatott pályázatok kedvezményezettjei a társasági típus szerinti megoszlásban

Prioritás - kedvezményezett típusa	Összesen				1. prioritás: A versenyképes alapanyagtermelés megalapozása a mezőgazdaságban				2. prioritás: A mezőgazdasági termékek feldolgozásának és értékesítésének fejlesztése				3. prioritás: Vidéki térségek fejlesztése				4. prioritás: Technikai segítségnyújtás			
	%	Euró	Mrd Ft	db	%	Euró	Mrd Ft	db	%	Euró	Mrd Ft	db	%	Euró	Mrd Ft	db	%	Euró	Mrd Ft	db
Összesen	100,0%	84 457 690	21,02	854	100,0%	40 371 932	10,29	471	100,0%	20 834 507	5,31	37	100,0%	21 241 326	5,42	295	100,0%	2 009 926	0,51	51
Belföldi természetes személy	3,2%	2 694 571	0,69	70	4,6%	1 873 381	0,48	37	0,0%	0	0,00	0	3,9%	821 190	0,21	33	0,0%	0	0,00	0
Mikrovállalkozás	35,3%	29 772 810	7,55	386	38,9%	15 712 199	4,01	297	42,0%	8 748 123	2,23	9	24,2%	5 147 782	1,31	78	8,2%	164 706	0,04	2
Kisvállalkozás	17,5%	14 763 858	3,76	130	19,0%	7 661 984	1,95	53	7,5%	1 554 425	0,40	9	26,1%	5 547 449	1,41	68	0,0%	0	0,00	0
Középvállalkozás	20,7%	17 460 853	4,45	77	23,6%	9 523 210	2,43	56	34,3%	7 155 070	1,82	14	3,7%	782 573	0,20	7	0,0%	0	0,00	0
Nagyvállalkozás	8,2%	6 956 474	1,77	21	8,2%	3 316 456	0,85	15	16,2%	3 376 889	0,86	5	1,2%	263 129	0,07	1	0,0%	0	0,00	0
Non-profit szervezet AH-on belül	12,8%	10 804 160	2,28	144	3,2%	1 298 669	0,33	6	0,0%	0	0,00	0	36,1%	7 660 271	1,95	89	91,8%	1 845 220	0,47	49
Non-profit szervezet AH-on kívül	2,4%	2 004 965	0,51	26	2,4%	986 033	0,25	7	0,0%	0	0,00	0	4,8%	1 018 932	0,26	19	0,0%	0	0,00	0

* árfolyam: 255 Ft/euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db) és támogatási összeg

3.1.4.1 A program indikátorok

Az AVOP célkitűzéseinek megvalósulása az alábbi táblázatban szereplő indikátorok teljesülésével válik mérhetővé. Az indikátorokkal jelzett változások számszerű meghatározása a helyzetértékelés, a kitűzött célok és a rendelkezésre álló pénzügyi források figyelembevételével történt.

Tekintettel a pályázatértékelési folyamat elhúzódására, megkezdődött az aktualizált bázisadatok és output adatok pályázóktól történő bekérése, az EMIR nyomonkövetési moduljának feltöltése folyamatos a régiókban, azonban a rögzítés elhúzódása miatt az indikátorok végső lekérdésére 2007. folyamán kerülhet sor.

A jelentésben szereplő indikátorok a 2006. december 31-én hatályos szerződéssel rendelkező pályázatok tényadatainak az EMIR-be való feltöltése után kerültek összesítésre.

Program indikátorok

Indikátor típus	Indikátor megnevezése	Változás mértéke (2004-2006)	Megvalósult eredmény
Output	A mezőgazdasági és egyéb diverzifikációs tevékenységek támogatásával létrehozott és megtartott munkahelyek száma (darab), (FTE, AWU)*	3500	286,737 / 1657,492
Hatás	A mezőgazdaság bruttó hozzáadott értékének növekedése, % (változatlan áron, 2000-2003 évek átlaga = 100%)	1,5	-16%
	A foglalkoztatási szint növekedése a vidéki térségekben, % (2001. évi = 100%)	1	-25%
	Az elvándorlás mérséklődése a vidéki térségekből, % (2000-2003. évek átlaga = 100%)	2	-1%
	A környezetterhelés csökkenése (szöveges)		n.a.
	A vidéki térségekben élő hátrányos helyzetűek életminőségének javulása (szöveges)		n.a.

Megjegyzés a Standard indikátor-táblákhoz és PKD-indikátorokhoz:

A jelentés alapjául szolgáló **EMIR lekérdezésre 2006. december 31-én** került sor, ezen adatokat elemeztük a jelentés keretében.

A fenti adatok alapján megállapítható, hogy Magyarországon a mezőgazdaság bruttó hozzáadott értéke a 2000-2003-as évek átlagához képest jelentősen csökkent. Ugyanakkor a 2001. évi adatokhoz képest a foglalkoztatási szint is csökkent a vidéki térségekben, ami annak tudható be, hogy a mezőgazdaság nemzetgazdasági jelentősége csökkent az utóbbi években. Ezt az adatot támasztja alá a vidéki térségekből történő elvándorlás ütemének kis mértékű gyorsulása.

Az output indikátorok esetében, az MVH számos problémával szembesült, mivel egyes indikátorokat a pályázóknak kellett kiszámolniuk. Az MVH részére visszaküldött jelentések számos hibát és eltérést tartalmaztak, ezért az MVH a számítások kijavítására tett lépéseket, úgymint kitöltési útmutató elhelyezése az MVH honlapján, folyamatos segítségnyújtás a pályázók részére telefonon, illetve a pályázók ismételten is benyújthatták a jelentéseiket. Mindezen folyamatok – az adatok kettős ellenőrzése, az adatok ismételt feltöltése az EMIR-be – igen sok időt vesz igénybe, ezért van olyan output indikátor a jelentésben, amelyhez nincs érték hozzárendelve.

3.1.5 Általános megállapítások

Elsőként kiemelendő, hogy bár a pályázatok minősége általánosságban jónak mondható, néhány esetben tapasztalható volt a pályázók pályázatíráshoz szükséges felkészületlensége, amely elsősorban abban mutatkozott meg, hogy rosszul mérték fel jogosultságaikat, illetve nem tudták megfelelő módon hiányosságait pótolni, így gyakorlatilag már a tartalmi értékelés előtt eredménytelenné váltak. Mindemellett regionális szinten is tapasztalható ilyen jellegű eltérés, amely indokoltá teszi, hogy az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program, az AVOP-nál nagyobb hangsúlyt helyezzen a tanácsadói, felkészítő, oktató tevékenységekre, a pályázatok sikerességéhez fontos készségek és képességek fejlesztésére.

További megállapítás, hogy azon pályázatok esetében, ahol a vártnál nagyságrendekkel több pályázat érkezett - ami jól bizonyítja a pályázati célok sikeres megfogalmazását – a feldolgozás és értékelés kihívások elé állította a pályázati adminisztrációt, ami mindemellett az elmúlt 3 év alatt mind szakmailag, mind létszámát tekintve egyaránt sokat fejlődött. A pályázati lebonyolítást és felügyeletet ellátó szervezetek mindazon tudás és ismeret birtokában vannak, amellyel szakaszolhatóvá tehetők az előreláthatóan nagyobb érdeklődésre számot tartó pályázatok. Az új metódus révén a támogatási források időszakonként és több alkalommal nyílnának meg, ezzel időben egyenletesen elosztva az adminisztrációs terhelést, miközben a pályázati források kiáramlása folyamatos és szintén egyenletes lenne.

3.2 AVOP 1. Prioritás: Versenyképes alapanyag-termelés megalapozása a mezőgazdaságban

3.2.1 Áttekintés - AVOP 1. prioritás

Az első prioritás megvalósulását összefoglaló értékelés kettős képet mutat. Az 1.1 intézkedés (A mezőgazdasági beruházások támogatása) és az 1.3 intézkedés (Fiatal gazdálkodók induló támogatása) a 2004-2005 időszak eredményes pályázatásának köszönhetően 2006-ban már nem kötött le pályázatértékelési erőforrásokat. Az 1.2 intézkedés (A halászati ágazat strukturális támogatása) pályázati feladatainak jelentős része ehhez az évhez köthető. Az intézményi feladatok így elsősorban a nagy értékelt és támogatott pályázati számmal rendelkező 1.1 és 1.2 intézkedések szerződéskötési és kifizetési folyamatában jelentkeztek. Az 1.4 intézkedés (Szakmai továbbképzés és átképzés támogatása) keretein belül 2006-ban megfelelő számú, magas minőségű oktatási munkát végző képző szervezetet sikerült kiválasztani.

Ennek köszönhetően elmondhatjuk, hogy a támogatás fő célját - azaz a termelési eszközök és erőforrások korszerűsítését, eredményesebb hasznosítását, a költségkímélő technológiák alkalmazását, ösztönző fejlesztéseket, a működtetésükhöz szükséges munkaerő szakképzettségének növelését – sikerült megvalósítani a rendelkezésre álló források lekötésével és túlnyomó részének felhasználásával.

Az 1. prioritáson belül 4 intézkedés került meghirdetésre, amelynek a 2004-2006 időszakra tervezett közkiadás keret EU által biztosított összege 180,91 M euró (46,13 Mrd Ft) –melyből HOPE 4,39 M euró (1,12 Mrd Ft).

A prioritásra beérkezett projektek magas minőséget képviselnek, nagy hozzáadott érték tartalommal rendelkeznek. Az AVOP legnagyobb érdeklődést kiváltott projekt célja lett az 1. prioritás mind pályázatok számát, mind a támogatási igényt tekintve, ennek a következménye, hogy 2004-2005-ben meghirdetett intézkedések többségét még 2005-ben le kellett zárni a nagyszámú és támogatási igényű beérkező pályázat miatt. A fentiekből következik, hogy az elemzés készítésekor a nagyobb hangsúlyt a döntéshozatal, illetve a szerződéskötés és kifizetés – ezáltal projekt megvalósítás - időszakára vonatkozó adatok kapták.

A prioritás különböző intézkedéseinek célterületei a következők:

- 1.1 intézkedés – A mezőgazdasági beruházások támogatása
- 1.2 intézkedés – A halászati ágazat strukturális támogatása
- 1.3 intézkedés – Fiatal gazdálkodók induló támogatása
- 1.4 intézkedés – Szakmai továbbképzés és átképzés támogatása

Az 1. prioritás - közkiadást - tekintve legjelentősebb intézkedése, a „Mezőgazdasági beruházások támogatását” célzó intézkedés (1.1) rendkívül sikeresnek értékelhető, tekintve, hogy a tekintélyes mennyiségű pályázat (2004-2006. időszakában összesen 3.796 db) 65% minden követelménynek megfelelt és a megvalósítás fázisába léphetett. Az 1.1 intézkedés esetében a leszerződött állomány 11%-val meghaladja a keret 100%-át.

A prioritás vidéki térségek fenntartható fejlődését kedvezően érinti azáltal is, hogy az erdőgazdálkodás és a halászat szervezeti és szakképzettség feltételeinek javítását, illetve a fiatal gazdálkodók indulását is célul tűzte ki. Az utóbbi esetben sikerült a 2005. évben a pályázati anyagokban tapasztalható formai és tartalmi hiányosságokat –felkészítő képzésekkel – korrigálni.

Ennek köszönhetően az összes az 1.3 intézkedés keretén belül szerződött pályázatállományából 64% a 2006. évben került megkötésre.

A halászati ágazat strukturális támogatását célul kitűző intézkedéssel kapcsolatban a 2005. évben tapasztalható alacsony érdeklődés 2006-ra pozitív irányban változott. Ez egyrészt a kommunikációnak és a sikeres pályázók pozitív példájának köszönhető, másrészt annak, hogy az állami tulajdoni részesedéssel rendelkező pályázók részére – melyek Magyarországon meghatározó szerepet töltenek be a halászati ágazatban - is lehetőség nyílt a támogatás elnyerésére.

3.2.1.1 Pénzügyi terv és megvalósulás

Az **1. prioritás megvalósulását eredményesnek értékelhetjük**, hiszen a 2004-2006. évre tervezett keret **109%**-át sikerült szerződéssel lefedni, amelyeknek egy része már megvalósításra került, illetve a közeljövőben kerül megvalósításra.

1. táblázat - Az AVOP 1. prioritás 2006. évi pénzügyi terve

Prioritás/intézkedés megnevezése		Közkidások összesen		Közösségi hozzájárulás		Nemzeti hozzájárulás		Indikatív / kötelező saját forrás	
		Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
1. A versenyképes alapanyagtermelés megalapozása a mezőgazdaságban	2004-2006	241 094 962	61,48	180 912 912	46,13	60 182 050	15,35	326 219 005	83,19
	2006	104 256 643	26,59	78 232 132	19,95	26 024 511	6,64	141 066 814	35,97
1.1. A mezőgazdasági beruházások támogatása	2006	100 290 990	25,57	75 218 242	19,18	25 072 748	6,39	140 760 015	35,89
1.2. A halászati ágazat strukturális támogatása	2006	2 478 220	0,63	1 898 316	0,48	579 904	0,15	2478220**	0,632**
1.3. Fialat gazdálkodók induló támogatása	2006	522 324	0,13	391 743	0,10	130 581	0,03	0	0,00
1.4. Szakmai továbbképzés és átképzés támogatása	2006	965 109	0,25	723 831	0,19	241 278	0,06	306 799	0,08

* árfolyam: 255 Ft/ euró

** HOPE esetében: kötelező saját forrás(saját erő)

Forrás: AVOP PKD

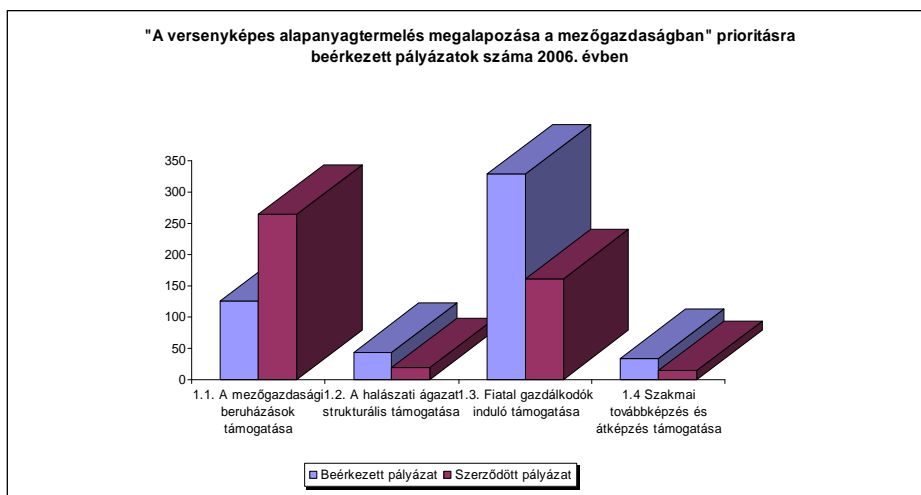
A 1. prioritás az Agrár és Vidékfejlesztési Program legjelentősebb prioritása tekintve, hogy a teljes program megvalósítására szánt közkidás összeg több 57%-a ennek a prioritásnak az intézkedéseire lett elkülönítve. A 2006. évre tervezett 78,23 M euró (19,9 Mrd Ft) összegű közösségi hozzájárulás túlnyomó részéből a 2005. évi pályázatás eredményeként szerződött projektek finanszírozása valósul meg, hiszen a 2006. évben beérkezett pályázatok támogatási igénye összesen 28,8 M euró (7,36 Mrd Ft).

A 2006-os évben az 1.1 intézkedésre beadott pályázatok száma jóval elmaradt a 2005. évihez képest, hiszen ezen intézkedéshez tartozó alintézkedések többségénél (kivéve az öntözési és meliorációs beruházások támogatását célzó alintézkedéseket) a pályázati lehetőség felfüggesztésre került a 2005. évben beérkezett jelentős számú és támogatási igényű pályázat miatt.

Az 1.2 – „A halászati ágazat strukturális támogatása” - a mezőgazdaság egy speciális, kevés szereplős területére koncentrál. A 2006-ban beérkezett pályázatok előzetes értékelése alapján, a korábbi évek támogatott pályázataival együtt elérik a rendelkezésre álló összes támogatási összeget, de nagy részükre vonatkozóan az irányító hatósági döntés csak a 2007-es év elejére várható.

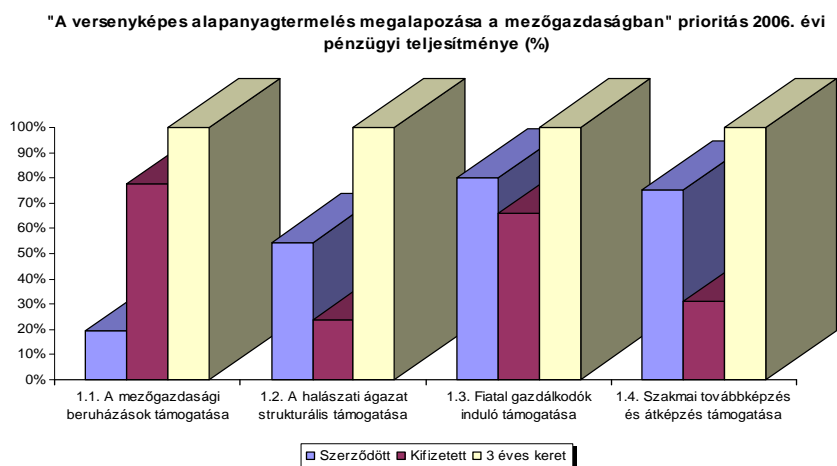
A pályázati kedv továbbra is meghatározó volt 2006. év során. Különösen érezhető ez az 1.3 – „Fialat gazdálkodók induló támogatását” célul kitűző intézkedésnél – a különféle pályázati írással kapcsolatos felkészítő képzéseknek köszönhetően – amely esetben a sikeres pályázatok száma is jelentős.

A prioritás negyedik pillére az 1.4 intézkedés – „Szakmai továbbképzés és átképzés támogatása” – 2006-ban a többi intézkedéshez képest ugyan kisebb darabszámú, de 2004-2006-ra vetítve jelentős számú beérkezett pályázattal rendelkezett.

Forrás: EMIR 2006. december 31.

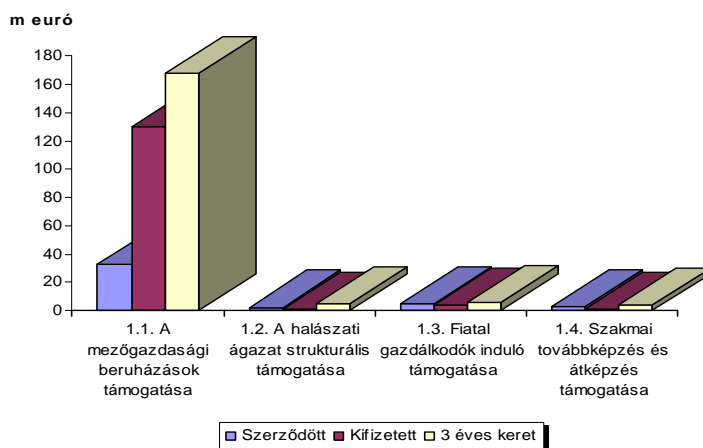
Az 1. prioritás 2006. évi pályáztatásának eredményeiről elmondhatjuk, hogy a korábbiakban már említett „A mezőgazdasági beruházások támogatását”, illetve a „Fiatal gazdálkodók induló támogatását” célzó intézkedések meghatározó súlyt képviselnek mind a beérkezett pályázatok száma, mind a támogatási igények tekintetében. Ez iránt a két intézkedés iránt volt a legnagyobb az érdeklődés a program teljes időszaka alatt. A 1. és 2. grafikonhoz kiegészítésként meg kell még jegyeznünk, hogy a grafikon az összes 2006. évben – különböző szinteken kezelt pályázatokat mutatja be, így sok esetben a 2005-ben beérkezett, de csak 2006-ban értékelt pályázatok jelentősen megnövelhetik az értékeket, ezért lehetséges, hogy az IH döntött pályázatok száma magasabb, mint a 2006-ban beérkezetteké.

Forrás: EMIR 2006. december 31.

Az alábbi ábra az 1. prioritás pénzügyi teljesítését mutatja be intézkedésenként. A grafikonból leolvasható, hogy az 1. prioritáson belül az 1.1 mezőgazdasági beruházásokat célzó intézkedés rendelkezik a legnagyobb kerettel, amelynek túlnyomó része már a 2005. évben szerződéssel lefedett volt. A 2006. évben a hangsúly a kifizetésekre, és ezzel együtt a megvalósításra került. Ezen intézkedés jelentősége meghatározó, hiszen a támogatott beruházások megvalósulásával a magyar mezőgazdaságnak lehetősége nyílik az Európai Unió állattenyésztési és növénytermesztési technológiai eljárásaihoz történő felzárkózásra.

**"A versenyképes alpanagtermelés megalapozása a mezőgazdaságban"
prioritás 2006. évi pénzügyi teljesítménye (m euró)**

Forrás: EMIR 2006. december 31.

Összefoglalóan elmondhatjuk, hogy 2006. év végére az 1. prioritásra allokkált összes közkiadás keret 109%-a lekötésre került.

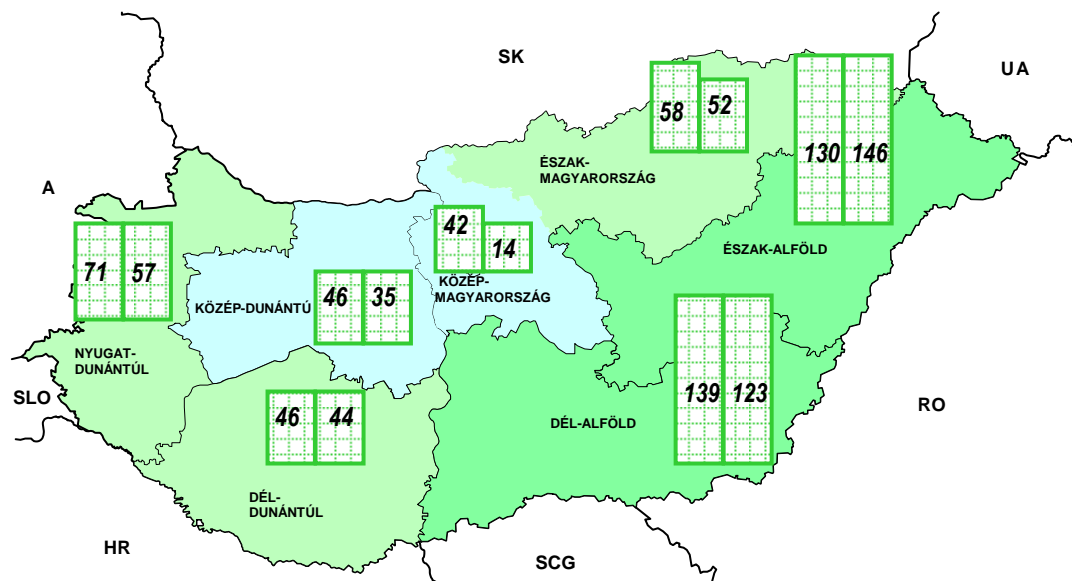
A későbbiekben részletesen elemezzük az egyes intézkedések forrásigényét, illetve – főleg az 1.1 intézkedés esetében – a jelentős érdeklődés okait.

Az 1. prioritás esetében a továbbiakban, az intézményi feladatok a kifizetésekre, illetve a pályázatok megvalósításának felügyeletére, monitoringjára helyeződnek át.

3.2.1.2 Regionális megoszlás

Az jelentés előző részeiben részletesen bemutatásra kerültek a 1. prioritás eredményei naturáliában illetve forintosított értékekben kifejezve. Az alábbiakban bemutatásra kerül az adatok regionális megoszlása.

Az AVOP1. prioritásra 2006-ban beérkezett és IH támogatott pályázatok számának regionális megoszlása

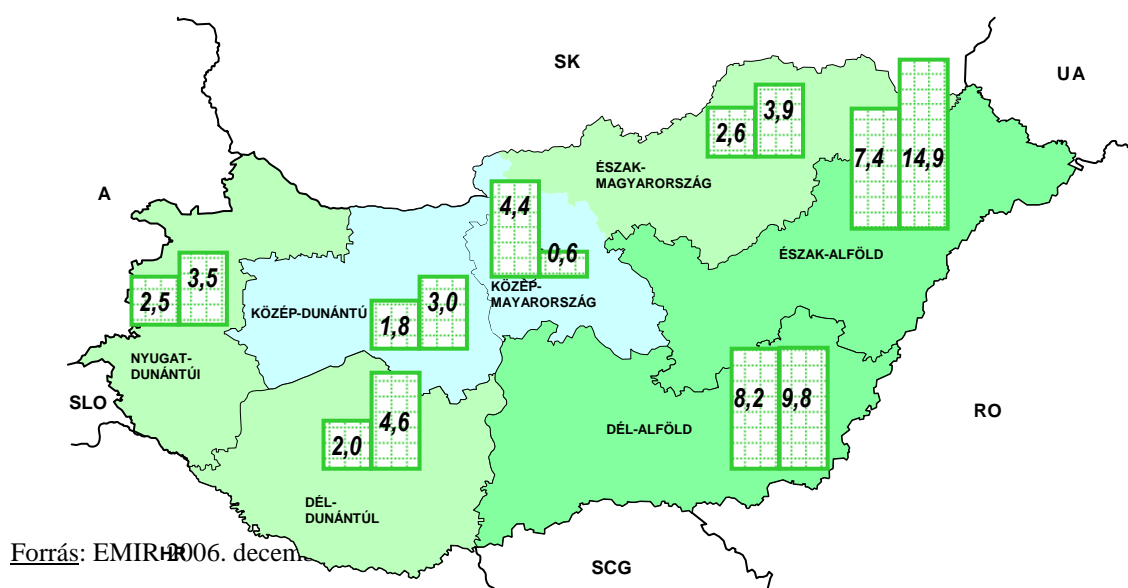
Forrás: EMIR 2006. december 31.

A regionális térképekről jól leolvasható, hogy a mezőgazdasági termelés szempontjából jó adottságokkal rendelkező észak-alföldi, dél-alföldi, és a dél-dunántúli régiók – az elmúlt évekhez hasonlóan - jelentős mértékben és sikeresen pályáztak a 2006-os évben. Itt is meg kell jegyeznünk, hogy az adatok a

szerződéskötések esetében tartalmazzák a 2005-évről áthúzódó hatásokat is, ezért lehetséges, hogy a szerződéses érték magasabb, mint a 2006-ban beérkezett pályázati igény. A regionális bontás minden esetben a székhely szerint osztja fel a pályázókat, ez indokolja a Közép-magyarországi régió esetében látható relatív magas számot, hiszen sok esetben a pályázók székhelye Budapesten található. Ez ad magyarázatot arra a különbségre, amely a beérkezett pályázatok összege és darabszáma között mutatkozik, hiszen a budapesti székhellyel rendelkező társaságok többségében nagyobb összegű támogatást pályáznak meg.

A regionális megoszlás darabszám tekintetében többségében azonos információkat takar, mint a támogatási összeg tekintetében. Ez alól kivétel a már említett Közép-magyarországi régió, illetve a Nyugat-Dunántúl. Az utóbbi esetében a fiatal gazdák támogatását célul kitűző intézkedésre, arányait tekintve jelentős számú pályázat érkezett.

Az AVOP1. prioritásra 2006-ban beérkezett és IH támogatott pályázatok értékének regionális megoszlása (M euró)

Fontos eredményként értékelhető a fiatal gazdák támogatását célzó intézkedéssel kapcsolatban, hogy a 2005. évben tartott – 19 megyét lefedő – tájékoztató sorozatnak köszönhetően, az ország minden régiójából jelentős számú, értékelhető pályázati anyag érkezett.

3.2.1.3 A pályázatok minősége

A pályázatok minőségét értékelve az 1. prioritás 2006-os eredményességét a 2004-2006-os időszak beérkezett pályázatainak kumulált értékéhez viszonyítva elemezzük. Összességében elmondható, hogy a 15%-os (705 db a 4614 pályázatból) sikertelen pályázat átlagos eredménynek tekinthető.

2. táblázat: Az AVOP 1. prioritásra 2006-ban beérkezett pályázatok sikertelensége

Prioritás/intézkedés megnevezése	Beérkezett 2004-2006	Beérkezett 2006	Jogosultságon + nem megfelelő hiánypótlás miatt elutasított		IH döntés előtt visszalépett		IH döntéssel elutasított		Szerződéskötés után visszalépett		Szerződéskötés után visszavont		Összes sikertelen	
	db	db	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%
1. A versenyképes alapanyagtermelés megalapozása a mezőgazdaságban	4 614	532	130	2,8	37	0,8	503	10,9	31	0,7	4	0,1	705	15,3
1.1. A mezőgazdasági beruházások támogatása	3796	126	25	0,7	12	0,3	406	10,7	29	0,8	2	0,1	474	12,5
1.2. A halászati ágazat strukturális támogatása	75	43	8	10,7	11	14,7	0	0,0	1	1,3	0	0,0	20	26,7
1.3. Fiatal gazdálkodók induló támogatása	681	329	93	13,7	13	1,9	95	14,0	1	0,1	1	0,1	203	29,8
1.4 Szakmai továbbképzés és átképzés támogatása	62	34	4	6,5	1	1,6	2	3,2	0	0,0	1	1,6	8	12,9

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db)

Az összes beérkezett pályázathoz viszonyítva a 2006. év sikertelen állományát vizsgálva a 1.3 intézkedés 29,8%-os, valamint az 1.2 intézkedés 26,7%-os értéke emelkedik ki. Mindkét érték mögött részben a jogosultsági és nem megfelelő hiánypótlás problémái láthatóak, mely alapvetően a pályázók ezen speciális körének pályázatírásban történő járatlanságának tudható be.

A sikertelenség okai közül önmagában is kiemelkedik az IH döntéssel elutasított – ami túlnyomó részben forráshiánynak köszönhető - kategória 503 db pályázat a 2004-2006-os beérkezések 11%-a. Ennek hátterében, ezen prioritás két legnépszerűbb intézkedése áll. Az 1.1 intézkedés - A mezőgazdasági beruházások támogatása –, amely az így elutasított pályázatok 80%-át (406 db) adja, illetve az 1.3 intézkedés - Fialat gazdálkodók induló támogatása - 14%.

A szerződéskötés utáni visszalépések, illetve visszavonások a prioritás egyetlen intézkedésére sem jellemzőek.

3. táblázat: Az AVOP 1. prioritásra 2006-ban beérkezett pályázatok sikertelensége

Prioritás/intézkedés megnevezése	Beérkezett		Jogosulatlan + nem megfelelő hiánypótlás miatt elutasított		IH döntés előtt visszalépett		IH döntéssel elutasított		Szerződéskötés után visszalépett		Szerződéskötés után visszavont		Összes sikertelen	
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
1. A versenyképes alapanyagtermelés megalapozása a mezőgazdaságban	28 846 140	7,36	7 552 959	1,93	3 094 977	0,79	34 884 220	8,90	3 258 171	0,83	906 158	0,23	49 696 485	12,67
1.1. A mezőgazdasági beruházások támogatása	7 991 039	2,04	1 402 167	0,36	1 529 753	0,39	31 971 578	8,15	2 893 293	0,74	523 217	0,13	38 320 008	9,77
1.2. A halászati ágazat strukturális támogatása	7 158 108	1,83	2 804 251	0,72	1 005 491	0,26	0	0,00	334 879	0,09	0	0,00	4 144 621	1,06
1.3. Fialat gazdálkodók induló támogatása	8 968 256	2,29	2 513 899	0,64	374 332	0,10	2 599 496	0,66	30 000	0,01	30 000	0,01	5 547 728	1,41
1.4. Szakmai továbbképzés és átképzés támogatása	4 728 737	1,21	832 642	0,21	185 400	0,05	313 146	0,08	0	0,00	352 941	0,09	1 684 129	0,43

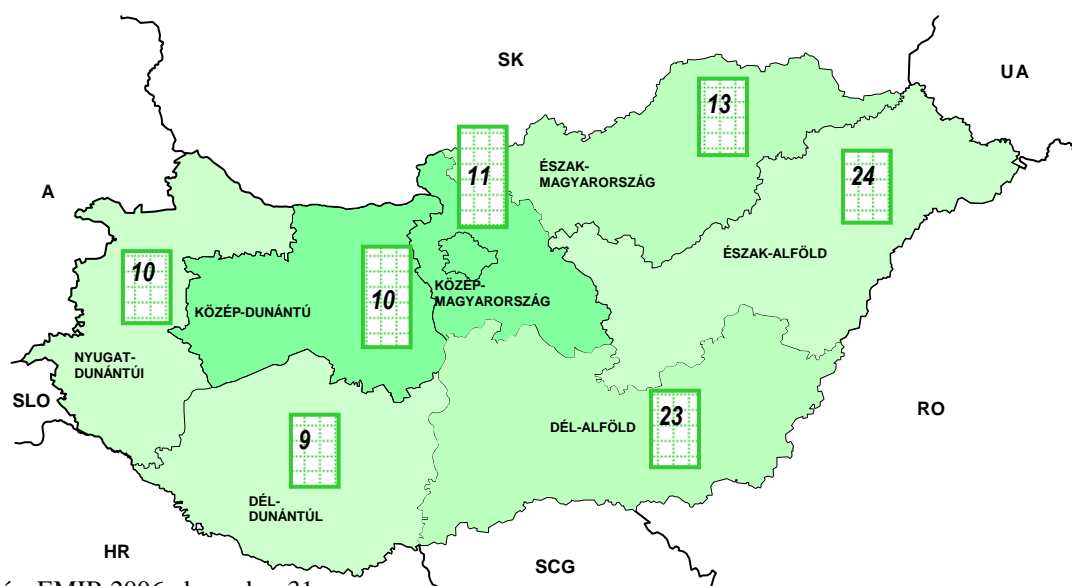
* árfolyam:255 Ft/euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

A pályázatkezelési és szerződéskötési szakaszok elkülönülése és évek közötti eltérő hangsúlya a prioritás egyes intézkedésein belül jól látható a sikertelenség pénzügyi oldalú értékelésekor. Míg a 2006-os összesített beérkezett igény 28,85 M euró (7,36 Mrd Ft), addig a sikertelen pályázatok összesített értéke ennél az összegnél 70%-al magasabb összesen 49,69 M euró (12,67 Mrd Ft). Jól látható az eltérés az 1.1 intézkedés esetében ahol 2006-ban 7,99 M euró (2,04 Mrd Ft) támogatási igényű beérkezett pályázat értékelése mellett a 2004-2005-os időszak nagy mennyiségű pályázatának elbírálására is ekkor került sor. Ez magyarázza, hogy összesen 38 M euró (10 Mrd Ft) támogatási összegű sikertelen pályázat volt, amiből 32 M euró (8 Mrd Ft) IH döntéssel került elutasításra. Az IH elutasító döntések mögött, mint azt már korábban is jeleztük, túlnyomó részben forráshiány húzódik meg és a forráshiány miatti elutasító döntések meghozatalára az intézkedésre beérkezett összes pályázat feldolgozását követően került csak sor, így ez döntően alátámasztja a 2006. évi elutasító döntések nagy számát. A többi intézkedés esetében jóval kiegyensúlyozottabb arány megfigyelhető meg.

Az AVOP 1. prioritásra 2006-ban beérkezett sikertelen pályázatok regionális megoszlása (db, %)

Forrás: EMIR 2006. december 31.

Az 1. prioritásra beérkezett sikertelen pályázatok döntő többsége a beérkezett darabszámban legjelentősebb Észak-Alföldre és Dél-Alföldre jellemző, melyek mezőgazdaságilag a legjelentősebb területek. Ezekben a régiókban a beérkezett pályázatok számához viszonyított sikertelenségi mutató is fontos információt hordoz, ezek alapján 14% és 16% ami kedvező magas sikerességet mutat. A Közép-Magyarországi régió 11%-os értéke a beérkezett pályázatok számához képest alacsony, így a relatív, összes beérkezett pályázathoz viszonyított 19%-os értéke a legmagasabb sikertelenségi arányt képviseli.

3.2.1.4 A kedvezményezettek típusai

4. táblázat: Az AVOP 1. prioritásra 2006-ban IH támogatott pályázatok kedvezményezettjei a társaság típusa szerinti megoszlásban

Prioritás/intézkedés megnevezése - kedvezményezettek típusa	1. prioritás: A versenyképes alanyagtermelés megalapozása a mezőgazdaságban				1.1. intézkedés: A mezőgazdasági beruházások támogatása				1.2. intézkedés: A halászati ágazat strukturális támogatása				1.3. intézkedés: Fiatal gazdálkodók induló támogatása				1.4 intézkedés: Szakmai továbbképzés és átképzés támogatása			
	%	M euro	Mrd Ft	db	%	M euro	Mrd Ft	db	%	M euro	Mrd Ft	db	%	M euro	Mrd Ft	db	%	M euro	Mrd Ft	db
Összesen	100%	40	10	471	100%	31,35	7,99	268	100%	2,16	0,55	22	100%	4,64	1,18	168	100%	2,23	0,57	13
Belföldi természetes személy	8%	1,87	0,48	37	13%	1,78	0,45	34	0%	0,00	0,00	0	2%	0,09	0,02	3	0%	0,00	0,00	0
Mikrovállalkozás	63%	15,71	4,01	297	46%	10,52	2,68	123	36%	0,62	0,16	8	98%	4,55	1,16	165	8%	0,02	0,01	1
Kisvállalkozás	11%	7,66	1,95	53	18%	6,89	1,76	47	27%	0,77	0,20	6	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0
Középvállalkozás	12%	9,52	2,43	56	18%	8,84	2,25	49	32%	0,69	0,17	7	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0
Nagyvállalkozás	3%	3,32	0,85	15	6%	3,32	0,85	15	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0
Non-profit szervezet AH-on belül	1%	1,30	0,33	6	0%	0,00	0,00	0	5%	0,08	0,02	1	0%	0,00	0,00	0	38%	1,22	0,31	5
Non-profit szervezet AH-on kívül	1%	0,99	0,25	7	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	54%	0,99	0,25	7

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db) és támogatási összeg

Az 1. prioritás IH támogatott pályázatainak kedvezményezetti körét vizsgálva megállapítható, hogy döntő a kisebb szervezetek súlya. A mezőgazdaság strukturális felépítését, illetve az intézkedések fókuszát jól tükrözi az eredmény. A kedvezményezettek 63%-a mikro-vállalkozás 297 db pályázat mellett 16 M euró (4 Mrd Ft) összesített támogatási összeggel. Őket követik a kis- és középvállalkozások, valamint a természetes személyek. Az egyes intézkedéseken belül mások a súlypontok. Az 1.1 beruházásokat támogató intézkedésnél a mikro-vállalkozások döntő szerepe mellett, a legnagyobb a nagyvállalkozások súlya (6%, 3 M euró (1 Mrd Ft) támogatási összeg). Az 1.2 halászati fejlesztése kiegyensúlyozott képet mutat a kis- és középkategóriában, míg az 1.3 döntően mikro-vállalkozásokat (98%, 5 M euró (1 Mrd Ft) érint. Az 1.4 intézkedés speciális témájából adódóan a non-profit szférára koncentrált (92%, 2 M euró (1 Mrd Ft) támogatással.

3.2.1.5 Pénzügyi megvalósulás

Az 1. prioritás összességében 42 M euró (10,7 Mrd Ft) közösségi támogatás nyújtása mellett 103 M euró (26,4 Mrd Ft) összes költségű projekt megvalósítását teszi lehetővé a 2006-os adatok elemzése alapján.

5. táblázat: Az AVOP 1. prioritásra 2006-ban szerződött pályázatok pénzügyi megvalósulása 2006.

Intézkedés megnevezése	Összes kiadás			Támogatás			Saját forrás		
	Euró	Mrd Ft	%	Euró	Mrd Ft	%	Euró	Mrd Ft	%
1. A versenyképes alanyagtermelés megalapozása a mezőgazdaságban	103 439 827	26,37	100%	41 964 584	10,7	100%	61 475 243	15,67	100%
1.1 A mezőgazdasági beruházások támogatása	88 393 316	22,54	85%	32 592 168	8,31	78%	55 801 148	14,23	91%
1.2 A halászati ágazat strukturális támogatása	6 316 847	1,61	6%	2 390 181	0,61	6%	3 926 666	1,00	6%
1.3 Fiatal gazdálkodók induló támogatása	5 817 615	1,48	6%	4 391 795	1,12	10%	1 425 820	0,36	2%
1.4 Szakmai továbbképzés és átképzés támogatása	2 912 049	0,74	3%	2 590 440	0,66	6%	321 609	0,08	1%

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

Prioritás szinten az összes kiadás 41% átlagos támogatási arány mellett 59% átlagos saját forrás felhasználásával valósulnak meg a projektek. Ez az arány intézkedésenként eltérő, alacsonyabb átlagos támogatási arány jellemző a prioritást pénzügyileg meghatározó, 1.1 A mezőgazdasági beruházások támogatása (37%) és az 1.2 A halászati ágazat strukturális támogatása (38%) intézkedésekre, míg magasabb az 1.3 Fiatal gazdálkodók induló támogatása (75%) és 1.4 Szakmai továbbképzés és átképzés támogatása (89%) intézkedésekre.

3.2.1.6 Indikátorok

Az AVOP 1. prioritása célkitűzéseinek megvalósulása az alábbi táblázatban szereplő számszerűsített indikátorok teljesülésével válik mérhetővé.

6. táblázat: Az AVOP 1. prioritás indikátorainak alakulása (2004-2006)

Indikátor típus	Indikátor megnevezése	Tervezett eredmény	Megvalósult eredmény
Output	A leszerződött pályázatok száma, db	15700	2955
Eredmény	Fiatal gazdálkodók által létrehozott gazdaságok száma, db	254	252
	ebből nők által létrehozott: gazdaságok száma:	40	36
Hatás	A mezőgazdasági tevékenység jövedelmezőségének növelése, %	1-2	n.a.

A Program teljes időszakában az 1. prioritáson belül 15 700 leszerződött pályázat volt tervezve, amelyből 2006. végéig 2 955 pályázat esetében történt szerződéskötés, a tervezettnél 19%-ára. A szerződött pályázatok tervezett darabszámához képest meglévő nagy különbségét a tervezetthez képest magasabb összköltségű pályázatok indokolják. A fiatal gazdák által létrehozásra kerülő 252 gazdaságszám a tervezettnél 99%-át teszi ki, és a nők által létrehozandó gazdaságok száma is 90%-os megvalósulást ért el.

Horizontális aspektusok

Az AVOP Program-kiegészítő Dokumentuma tartalmazza azokat a jogosultsági, illetve kiválasztási kritériumokat, amely alapján biztosított az esélyegyenlőség és a környezeti fenntarthatóság szempontjának figyelembevétele.

A benyújtott pályázatok egyenlő feltételek mellett kerültek kiválasztásra. Amennyiben két ugyanolyan minőségű pályázat közül volt szükséges választani, a nők, a romák és a megváltozott képességű emberek előnyt élveztek. A fogyatékoság ebben az esetben megváltozott munkaképességet jelent.

Problémát jelentett ugyanakkor, az esélyegyenlőségi szempontok pályázói oldalról történő érvényesítése, hiszen pont ezek azon pályázók, amelyek nem rendelkeznek pályázói gyakorlattal tapasztalattal és nincs rá lehetőségük, hogy külső szakértői segítség igénybevételével pályázzanak.

3.2.2 AVOP 1.1. „Mezőgazdasági beruházások támogatása” intézkedés

Az 1. prioritás intézkedései közül az 1.1 „A mezőgazdasági beruházások támogatása” intézkedés esetében összességében elmondhatjuk, hogy a programban megfogalmazott célok teljesülése érdekében, a 2004-2005. évben beérkezett jelentős (3670 db) számú pályázat feldolgozása a 2006-os 126 darab pályázattal együtt megtörtént, 2006. december 31-ére sikerült a teljes keretösszeget szerződéssel lefedni és ezáltal minden fejlesztés kivitelezése megkezdődhetett.

Az 1.1. Mezőgazdasági beruházások támogatása című intézkedés 2006. évi előrehaladását a megelőző másfél éves időszak rendkívüli mértékben determinálta, mivel a várakozáson felüli sikeresség következtében az intézkedés hat alintézkedéséből négynek a működését – forráshiány miatt – le kellett állítani. Ebből következően

a vizsgálat tárgyát képező évben mindössze 126 pályázat befogadására került sor. Ezzel egyidejűleg folyt az előző évben benyújtott pályázatok értékelése, bírálata, valamint a támogatási szerződések megkötése, továbbá megkezdődött, illetve folytatódott a projektek megvalósítása.

A 2006. év végére az intézkedés teljes forrás előirányzata lekötésre került, a gépbeszerzések túlnyomó többsége realizálódott. Jelentős előrehaladás regisztrálható az állattartó telep rekonstrukciók, a szemesztermény-tárolók, szárítók és az öntözésfejlesztési beruházások megvalósítása terén.

Érdektelenség mutatkozott ugyanakkor a gyümölcs ültetvény telepítések kapcsán. Ennek okát a gyümölcsstermelés esetében a kedvezőtlenül megváltozott értékesítési és piaci viszonyokban, valamint az új telepítések termőre fordulásának jelentős időigényében látjuk. A melioratív beavatkozások esetében a viszonylagosan alacsony pályázati számot az indokolja, hogy az ország mezőgazdasági területeinek adottságaiból adódóan behatárolt a kedvezőtlen vízgazdálkodású, talajviszonyú, erózióra, deflációra hajlamos területek aránya. Ezen területeken viszont meliorációs beavatkozások nélkül ellehetetlenül a termelés.

Az intézkedés forrásainak támogatásával megvalósuló fejlesztések igen sokféle specifikus és operatív célkitűzés megvalósulását segítik elő. Egyúttal jelentős makroszintű strukturális változások beruházás-politikai lekövetési igényének is meg kellett felelniük, ugyanakkor üzemi szinten is hozzá kell járulniuk a hatékonyság javításához, a munkahely megerősítéséhez, a környezet védelméhez és az EU-s előírásoknak való megfelelés előmozdításához.

Az intézkedés által támogatott célterületek felölelik a mezőgazdasági termelés szinte teljes spektrumát. Így azok katalizátor hatása várható az egyes érintett ágazatok esetében.

Az intézkedés megvalósítása révén elérendő célok közül a mezőgazdaságban foglalkoztatottak jövedelmi helyzete 2006. év végére nem nőtt ugyan, de eredményként könyvelhető el, hogy stagnált, hiszen a makrogazdasági folyamatok – pl. árszínvonal - változásai erre az ágazatra is hatással voltak. A terménytárolók építésével szakszerű, hosszabb távú tárolást biztosítottunk, és ennek köszönhetően a gazdák, akár későbbi időpontban is betakarításkori minőségi színvonalon esetleg magasabb áron tudták értékesíteni minőségi gabonatermékeiket a piacon.

A rendelkezésre álló források 70%-a a környezetvédelmi fejlesztésekre irányult, melyek teljes megvalósítási folyamatban vannak. A termelési szerkezet korszerűsítési folyamata még nem zajlott le – növénytermesztés túlsúlya jellemző -, a gazdák nehezen befolyásolhatók változtatásra. A technológiai színvonal javult a gépesítések hatására, mely nagymértékben hozzájárul a környezetvédelemhez és a termelés hatékonyságához - a költségek csökkentéséhez.

A kötelező előírások teljesítésére irányuló beruházási támogatás igények a pályázatok bírálati szakaszában a PKD-ban rögzített támogatás lehatárolás mentén kerültek értékelésre.

Az elmondottak összegzésekképpen megállapítható, hogy az intézkedés kapcsán megvalósuló fejlesztések /post-harvest létesítmények, tároló kapacitásnövelés, technológia korszerűsítés, termelés biztonságot és minőséget javító öntözésfejlesztés, stb./ által elindított, illetve generált folyamatok a program célkitűzéseiben meghatározott irányban hatnak. A megvalósult és befejezés előtt álló fejlesztések szinergikus hatásai csak későbbi időpontban lesznek értékelhetők, azonban a termelésre kifejtett közvetlen hatásuk már érzékelhető jeleket mutatnak.

A megkezdődött jó irányú változások folytatására és beteljesülésére a 2007-2013-as programozási időszakban kerülhet sor. Szükségesnek tartjuk ezért az intézkedés mind a hat alintézkedésének folytatását az UMVP támogatási rendszerében azzal a megszorítással, hogy az ültetvény telepítés és a melioráció esetében szigorú szakmai, piackutatási és adszorpciós elemzésekhez szükséges kötni a támogatás igénylések megnyitásának időpontját, illetve lehetőségét.

3.2.2.1 Pénzügyi terv és megvalósulás

7. táblázat: Az AVOP 1.1 intézkedés 2006. évi pénzügyi terve

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Közkidadások összesen		Közösségi hozzájárulás		Nemzeti hozzájárulás		Indikatív saját forrás	
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
2004-2006	223 457 332	56,98	167 592 998	42,74	55 864 334	14,25	325 509 528	83,01
2006	100 290 990	25,57	75 218 242	19,18	25 072 748	6,39	140 760 015	35,89

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: AVOP PKD

Az 1.1 Intézkedés céljainak megvalósítása az elvárt ütemben és eredménnyel teljesülnek, hiszen számos projekt kivitelezése már 2006. év végéig lezárult, így a következő időszakra döntően a nagyobb volumenű beruházások, illetve a 2006. évben szerződött projektek kivitelezése folytatódott, illetve kezdődött meg, így a következő időszak során ezen projektek megvalósítása, kifizetése történik majd, illetve a projektek nyomonkövetésére és az eredmények értékelésére helyeződik majd a hangsúly.

8. táblázat: Az AVOP 1.1 intézkedés 2006. évi eredményei

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett 2004-2006	Beérkezett 2006	IH támogatott		Szerződött		Kifizetett	
	db	db	db	%	db	%	db	%
1.1. A mezőgazdasági beruházások támogatása	3 796	126	268	7%	265	7%	1486	39%
1.1.1. Állattenyésztést szolgáló építési beruházások támogatása	470	0	51	11%	63	13%	192	41%
1.1.2. Növénytermesztést és kertészetet szolgáló építési beruházások támogatása	907	0	51	6%	52	6%	450	50%
1.1.3. Új erő- és munkagépek, technológiai és informatikai berendezések beszerzésének támogatása	2 115	0	67	3%	64	3%	765	36%
1.1.4. Ültetvénytelepítési beruházások támogatása	19	0	2	11%	1	5%	5	26%
1.1.5. Öntözési beruházások támogatása	238	91	70	29%	65	27%	69	29%
1.1.6. Meliorációs beruházások támogatása	47	35	27	57%	20	43%	5	11%

*a % alapja a 2004-2006. időszakban beérkezett pályázatok darabszáma

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db)

A mezőgazdasági beruházások támogatását célul kitűzött intézkedéshez 6 alintézkedés kapcsolódik, amelyek közül az 1.1.1, az 1.1.2, az 1.1.3 és az 1.1.4 alintézkedések még 2006. előtt felfüggesztésre kerültek. Ez az oka annak, hogy az intézkedésre 2006-ban csupán 126 db pályázat érkezett összesen, a még nyitott alintézkedésekre. A 2004-2006 időszakot figyelembe véve az 1. prioritás esetében az 1.1 intézkedés tekinthető az AVOP legnépszerűbb és legeredményesebb intézkedésének.

9. táblázat: Az AVOP 1.1 intézkedés 2006. évi eredményei

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett igény 2004-2006		Beérkezett igény 2006		IH támogatott			Szerződött			Kifizetett		
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	%	Euró	Mrd Ft	%	Euró	Mrd Ft	%
1.1. A mezőgazdasági beruházások támogatása	374 854 193	95,59	7 991 039	2,04	31 345 029	8,0	8%	32 592 168	8,31	9%	130 153 001	33,19	35%
1.1.1. Állattenyésztést szolgáló építési beruházások támogatása	73 197 258	18,67	0	0,00	10 168 822	2,6	14%	11 975 689	3,05	16%	16 800 971	4,28	23%
1.1.2. Növénytermesztést és kertészetet szolgáló építési beruházások támogatása	158 566 599	40,43	0	0,00	10 369 663	2,6	7%	10 377 014	2,65	7%	67 377 245	17,18	42%
1.1.3. Új erő- és munkagépek, technológiai és informatikai berendezések beszerzésének támogatása	124 221 975	31,68	0	0,00	4 677 296	1,2	4%	4 165 839	1,06	3%	43 338 178	11,05	35%
1.1.4. Ültetvénytelepítési beruházások támogatása	1 058 462	0,27	0	0,00	36 123	0,0	3%	14 141	0,00	1%	276 254	0,07	26%
1.1.5. Öntözési beruházások támogatása	14 398 568	3,67	5 572 421	1,42	4 051 727	1,0	28%	4 693 162	1,20	33%	2 150 983	0,55	15%
1.1.6. Meliorációs beruházások támogatása	3 411 331	0,87	2 418 618	0,62	2 041 397	0,5	60%	1 366 324	0,35	40%	209 369	0,05	6%

* árfolyam: 255 Ft/euró

*a % alapja a 2004-2006. időszakban beérkezett pályázatok összege

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

Az **1.1.1 Állattenyésztést szolgáló építési beruházások támogatása** alintézkedésre – a pályázati felhívás felfüggesztése miatt – új pályázat nem érkezett be. Az 1.1.1 alintézkedés esetében a 2004-2005. évben beérkezett 470 db pályázatból 2006-ban 63 esetben került sor szerződéskötésre, megközelítőleg 12 M euró azaz 3 Mrd Ft értékben, illetve 192 esetben történt kifizetés 16,8 M euró azaz 4,2 Mrd Ft értékben. A leszerződött pályázatok 29,4%-a baromfi-, 27,2%-a szarvasmarha-, 31,2%-a sertés tenyésztést szolgáló új építési, vagy rekonstrukciós beruházásra irányultak, a fennmaradó 12,2% egyéb, kisebb jelentőséggel bíró fajták tenyésztését szolgáló épületek beruházásaira irányultak (pl.: juh). 2006. évben is csak azon pályázatok kerültek támogatásra, amelyek a nagyságukat tekintve összhangban vannak a Nemzeti Vidékfejlesztési Tervvel, a PKD-ban lefektetett, kettős támogatást kiküszöbölő lehatárolások betartása révén.

Összefoglalóan elmondhatjuk, hogy az alintézkedés célja, – hogy a környezetvédelmi és állatjóléti, higiéniai előírásoknak való megfelelése, valamint az állattenyésztési alapanyag-termelés minőségi és gazdaságos fejlesztése megvalósuljon – a rendelkezésre álló keretösszeg lekötésével megvalósult. Azonban a rendelkezésre álló keret az ágazat ilyen irányú fejlesztési igényeinek valamivel több, mint 50%-át tudja csak finanszírozni, a fennmaradó 40% fejlesztési igényt a 2007-től induló EMVA fogja biztosítani a jelenleg még mindig tökehiánnyal küzdő állattenyésztő gazdaságok számára.

Az AVOP intézményi feladatai 2007-ben – mivel ezen beruházások megvalósítása 2-2,5 évet vesz igénybe – döntően a kifizetésekre, illetve a megvalósítás nyomkövetésére korlátozódik.

Az 1.1 intézkedés legnagyobb kerettel rendelkező alintézkedése az **1.1.2 Növénytermesztést és kertészetet szolgáló építési beruházások támogatása** volt. A Program első két éve alatt összesen több mint 900 db pályázat érkezett erre az alintézkedésre. A jelentős érdeklődést a 2004. és 2005. évek kiugróan magas gabonatermésére és az értékesítés nehézségei indokolták, amely következtében a vállalkozások előnyben részesítették az új gabonatermelők építését, illetve a meglévők korszerűsítését. Az intézkedés népszerűségét mutatja az is, hogy a 2005-ben beérkezett támogatási igény jelentősen túlszárnyalta még a 2005.júniusában történt forrás-átcsoportosítás nyomán megnövelt keretösszeget is, így az alintézkedés 2005-ben felfüggesztésre került, ez az oka annak, hogy 2006-ban nem érkezett be pályázat. A pályázatok többsége még a 2005. évben elbírálásra került, és az elbírált pályázatok túlnyomó részében a szerződéskötésre (550 db) is sor került, azonban a kifizetések túlnyomó része (450 db 67 M euró, azaz 17 Mrd Ft értékben) már 2006-ban realizálódott. A legtöbb támogatott gabonatermelő építésére irányuló pályázat a gabonatermelésben élenjáró régiókból, Észak-Alföldről (165 db), Dél-Dunántúlról (212 db) és Dél-Alföldről (123 db) érkezett.

Az 1.1 intézkedés legnépszerűbb alintézkedése az **1.1.3 Új erő- és munkagépek technológiai és informatikai berendezések támogatása** volt, amire a legtöbb pályázat (2115 db) érkezett a 2004-2005-ös időszakban. A nagy érdeklődést az elhasználdott, korszerűtlen géppark megújítása, illetve a beruházás viszonylag rövid idő alatt remélt megtérülése is indokolta. Ez a pályázati felhívás is jóval az AVOP 3 éves időszakának letelte előtt, még 2004-ben felfüggesztésre került a rendelkezésre álló forrásokat jelentősen meghaladó támogatási igények beérkezése miatt. Tekintettel a 2004-es felfüggesztésre a pályázatadás és a

szerződéskötés időszaka még 2005-ben lezajlott, a teljes támogatási igény több mint 1/3 részének kifizetése (43 M euró azaz 11 Mrd Ft) maradt 2006-ra.

Az **1.1.4 Ültetvénytelepítési beruházások támogatása** alintézkedés a mérsékelt érdeklődésre való tekintettel 2005-ben felfüggesztésre került. Az alintézkedésre jellemző alacsony pályázási kedv elsősorban az ágazatra jellemző jövedelmezőségi és piaci nehézségekkel, valamint az ipari feldolgozás támogatásának megszűnésével magyarázható, illetve azzal, hogy kevés az ültetvénytelepítésben fejlődése/fejlesztési lehetőséget látó vállalkozás – ezt már a 2005. évi éves jelentés is kifejti. A korábban beérkezett pályázatok tekintetében 2006-ban 2 esetben született pozitív IH döntés 36 ezer euró értékben, 1 esetben került sor szerződéskötésre (14 ezer euró értékben), illetve 5 pályázat kifizetése történt meg (0,3 M euró).

Az **1.1.5 Öntözési beruházások támogatására** alintézkedésre, a 2006. januári újbóli megnyitáshoz köszönhetően 91 db pályázat érkezett be, ami a 2006-ban az 1.1 intézkedés még két nyitott alintézkedésére beérkezett pályázatok több mint 72%-a. 2006-ban 70 esetben pozitív IH döntés született (4 M euró, azaz 1 Mrd Ft), míg 65 esetben szerződéskötésre is került sor (4,7 M euró, azaz 1,2 Mrd Ft), illetve 69 pályázat kifizetése történt meg (2,2 M euró, azaz 549 MFt).

Az öntözés-fejlesztési beruházások iránti növekvő igény jelzi a gazdálkodók termelési szerkezet-váltási törekvését. A nagyobb hozamot ígérő növényi kultúrák termesztésének elengedhetetlen feltétele az öntözés-gazdálkodás fejlesztése. A piaci igények termelés-biztonságot követelnek meg, a minőség folyamatos biztosításával. Egyes területeken pl. vetőmagtermesztés esetében a multinacionális cégek alapkövetelménye a terület megbízható öntözésének biztosítása. A hosszú távra gondolkodó agrártermelők érzékelik az időjárás-változás hatásait, a szélsőséges időjárási jelenségek fokozott jelenlétét, mely a termelés biztonságának fokozására készteti őket. Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében hasonló, fokozott beruházási igény várható az öntözéses ágazatban. A nagy érdeklődést elsősorban az alacsony kiépítettségű öntözési rendszerek, illetve a pályázat korábbi pályázati rendszerekből való ismertsége indokolja.

Az **1.1.6 Meliorációs beruházások támogatása** alintézkedésre a 2006. januári újbóli megnyitást követően sem nőtt meg lényegesen az érdeklődés, ennek valószínűleg a beruházások jelentős forrásigénye és a lassú megtérülés adhat magyarázatot. Ennek ellenére a teljes időszak alatt beérkezett pályázatok mintegy 74%-a (35 db) 2006-ban érkezett be, melyből igen magas arányban került sor IH támogatásra (27 pályázat esetében) és szerződéskötésre (20 db). A 2006-ban szerződött támogatási összeg mintegy 1,4 M euró. A kifizetések terén a késői szerződéskötéseknek köszönhetően csupán 5 db pályázat esetében került sor kifizetésre mintegy 0,2 M euró összegben.

A jövőben elkerülhetetlen birtokszerkezet átalakulás fogja lehetővé tenni azon beruházások végrehajtását, melyekre jelenleg nincs termelői, tulajdonosi igény. A termőföld védelme az egész Unióban kiemelt helyet foglal el a fenntartható fejlődés biztosításának folyamatában.

3.2.2.2 Regionális megoszlás

Az előző fejezetekben bemutatásra kerültek a 1.1. intézkedés eredményei naturálisan, illetve összességében kifejezve. Az alábbiakban bemutatásra kerül ezen adatok regionális megoszlása.

10. táblázat: Az AVOP 1.1. intézkedésre 2006-ban beérkezett és támogatott pályázatok számának regionális megoszlása

Régiók	Beérkezett	IH támogatott	Szerződött	Kifizetett
	db	db	db	db
Összesen	126	268	265	1486
Nyugat-Dunántúl	18	33	35	228
Közép-Dunántúl	6	17	16	98
Közép-Magyarország	9	7	6	53
Dél-Dunántúl	9	23	25	163
Észak-Magyarország	20	29	29	183
Észak-Alföld	36	90	83	390
Dél-Alföld	28	69	71	371

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db)

A 1.1. intézkedésre a beérkezett pályázatok regionális megoszlásánál – az 1. prioritás eredményeihez hasonlóan – elmondhatjuk, hogy a mezőgazdasági termelésben élen járó területekről érkeztek többségében a pályázatok, úgy mint az Észak-alföldi és Dél-alföldi régió.

11. táblázat: Az AVOP 1.1. intézkedésre 2006-ban beérkezett és támogatott pályázatok értékének regionális megoszlása

Régiók	Beérkezett igény		IH támogatott		Szerződött		Kifizetett	
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
Összesen	7 990 254	2,04	31 345 029	7,99	32 592 168	8,31	130 153 001	33,19
Nyugat-Dunántúl	698 792	0,18	2 662 324	0,68	3 222 851	0,82	15 812 104	4,03
Közép-Dunántúl	452 525	0,12	2 340 593	0,60	2 085 205	0,53	9 402 758	2,40
Közép-Magyarország	688 297	0,18	321 753	0,08	283 619	0,07	5 220 038	1,33
Dél-Dunántúl	564 420	0,14	3 382 160	0,86	3 394 332	0,87	16 889 142	4,31
Észak-Magyarország	1 440 918	0,37	3 069 563	0,78	2 888 884	0,74	16 220 438	4,14
Észak-Alföld	1 999 346	0,51	11 796 058	3,01	11 694 440	2,98	34 461 643	8,79
Dél-Alföld	2 145 956	0,55	7 772 576	1,98	9 022 837	2,30	32 146 877	8,20

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

A regionális adatok összevont megbontása azonos képet mutat a naturális adatokkal, ez alapján elmondhatjuk, hogy az Észak-alföldi és a Dél-alföldi régióból beérkezett pályázatok az 1.1 intézkedés esetében megközelítőleg a teljes támogatási igény 52%-át lefedik.

3.2.2.3 Pályázatok minősége

Az alábbi fejezetben a 2006. évben beérkezett pályázatok minőségét és sikerességét vizsgáljuk. Fontos megjegyeznünk, hogy az 1.1 intézkedésre többségében 2004-2005. évben érkeztek be a pályázatok, így az IH döntés többségében a 2005-ben beérkezett pályázatokra vonatkozik, ez okozza, hogy a 2006-os évben a pályázatok közül 406 db került IH döntéssel elutasításra, míg összesen 126 darab pályázat érkezett be.

12. táblázat: Az AVOP 1.1. intézkedésre 2006-ban beérkezett pályázatok sikertelensége

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett 2004-2006	Beérkezett 2006	Jogosulatlan + nem megfelelő hiánypótlás miatt elutasított		IH döntés előtt visszalépett		IH döntéssel elutasított		Szerződéskötés után visszalépett		Szerződéskötés után visszavont		Összes sikertelen	
	db	db	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%
1.1. A mezőgazdasági beruházások támogatása	3796	126	25	1%	12	0%	406	11%	29	1%	2	0%	474	12%
1.1.1. Állattenyésztést szolgáló építési beruházások támogatása	470	0	0	0%	2	0%	38	8%	2	0%	0	0%	42	9%
1.1.2. Növénytermesztést és kertészetet szolgáló építési beruházások támogatása	907	0	0	0%	3	0%	66	7%	11	1%	2	0%	82	9%
1.1.3. Új erő- és munkagépek, technológiai és informatikai berendezések beszerzésének támogatása	2115	0	0	0%	1	0%	288	14%	15	1%	0	0%	304	14%
1.1.4. Ültetvénytelepítési beruházások támogatása	19	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
1.1.5. Öntözési beruházások támogatása	238	91	20	8%	3	1%	12	5%	1	0%	0	0%	36	15%
1.1.6. Meliorációs beruházások támogatása	47	35	5	11%	3	6%	2	4%	0	0%	0	0%	10	21%

*a % alapja a 2004-2006. időszakban beérkezett pályázatok darabszáma

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db)

A fenti táblázatban közölt százalékos értékeket a 2004-2006-os kumulált érték arányában kalkuláltuk.

Tekintve, hogy a döntés előkészítés szakasza az 1.1 intézkedés esetében többnyire még 2005-ben lezajlott, illetve a pályázattal során a pályázatok komoly hangsúlyt fektettek a pályázók tájékoztatására és a segítségnyújtásra, így a 2006.-os év a beérkezett pályázatok minőségét tekintve rendkívül sikeres volt.

A 2004-2006. között beérkezett pályázatok mindössze 12%-a volt sikertelen 2006-ban, ezek közül a legtöbbet az IH döntés során – döntően forráshiány következtében - utasítottak el (406 db, 11%), tehát nem az MVH által

végzett formai és tartalmi értékelés során. Összes beérkezett pályázat 1%-át kellett csupán az első ellenőrzéskor, a jogosultság vizsgálatokor, illetve a nem megfelelő hiánypótlás miatt kizárni a pályázatból. Darabszámot tekintve a legtöbb sikertelen pályázat az 1.1.3 „új erő és munkagépek, technológiai és informatikai berendezések beszerzését” célul kitűző alintézkedés esetében volt (304 db), arányait tekintve az 1.1.6 „A meliorációs beruházások támogatására” vonatkozó alintézkedés tekinthető a legsikertelenebbnek, hiszen a 2004-2006. időszakban összesen beérkezett pályázatok (47 db) 21% (10 db) minősült sikertelennek.

Támogatási összeg vonatkozásában a naturáliához hasonlóan alakult a sikertelen pályázatok megoszlása, így 2006-ban a sikertelen pályázatok összértéke 38,3 M euró (9,8 Mrd Ft), ami a 2004-2006. között beérkezett pályázatok hozzávetőlegesen 10%-a, melynek 83%-a az IH döntés során, illetve további 7,6%-a azt megelőzően került elutasításra. Az alintézkedések sikertelenségénél ugyanazon következtetéseket vonhatjuk le, mint a naturáliák elemzése során, tehát ebben az esetben is az 1.1.3 alintézkedés esetében volt a legnagyobb mértékű elutasítás a pályázati összeget tekintve.

13. táblázat: Az AVOP 1.1. intézkedésre 2006-ban beérkezett pályázatok sikertelensége

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett		Jogosulatlan + nem megfelelő hiánypótlás miatt elutasított		IH döntés előtt visszalépett		IH döntéssel elutasított		Szerződés kötés után visszalépett		Szerződés kötés után visszavont		Összes sikertelen	
	M euró	Mrd Ft	M euro	Mrd Ft	M euro	Mrd Ft	M euro	Mrd Ft	M euro	Mrd Ft	M euro	Mrd Ft	M euró	Mrd Ft
1.1. A mezőgazdasági beruházások támogatása	7,99	2,04	1,40	0,36	1,53	0,39	31,97	8,15	2,89	0,74	0,5	0,1	38,32	9,77
1.1.1. Állattenyésztést szolgáló építési beruházások támogatása	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06	0,02	6,94	1,77	0,16	0,04	0,00	0,00	7,17	1,83
1.1.2. Növénytermesztést és kertészetet szolgáló építési beruházások támogatása	0,00	0,00	0,00	0,00	0,95	0,24	8,78	2,24	1,94	0,49	0,52	0,13	12,20	3,11
1.1.3. Új erő- és munkagépek, technológiai és informatikai berendezések beszerzésének támogatása	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	15,62	3,98	0,75	0,19	0,00	0,00	16,38	4,18
1.1.4. Ültetvénytelepítési beruházások támogatása	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.5. Öntözési beruházások támogatása	5,57	1,42	1,15	0,29	0,27	0,07	0,55	0,14	0,04	0,01	0,00	0,00	2,02	0,52
1.1.6. Meliorációs beruházások támogatása	2,42	0,62	0,25	0,06	0,23	0,06	0,07	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,54	0,14

* árfolyam: 255 Ft/ euró

*a % alapja a 2004-2006. időszakban beérkezett pályázatok összege

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

3.2.2.4 A kedvezményezettek típusai

Az alábbiakban a 2006. évben IH támogatott pályázatok kedvezményezettjeinek megoszlását vizsgáltuk. A vizsgálatot két szempont alapján végeztük, egyrészt a pályázók vállalkozásának típusa, illetve mérete, valamint a pályázók tevékenységi köre alapján, TEÁOR szám szerinti besorolásban.

14. táblázat: Az AVOP 1.1. intézkedésre 2006-ban IH támogatott pályázatok kedvezményezettjei a társaság típusa szerinti megoszlásban

Intézkedés/alintézkedés megnevezése - kedvezményezettek típusa	1.1. intézkedés: A mezőgazdasági beruházások támogatása				1.1.1. Állattenyésztést szolgáló építési beruházások támogatása				1.1.2. Növénytermesztést és kertészetet szolgáló építési beruházások				1.1.3. Új erő- és munkagépek, technológiai és informatikai berendezések				1.1.4. Ültetvénytelepítési beruházások támogatása				1.1.5. Öntözési beruházások támogatása				1.1.6. Meliorációs beruházások támogatása			
	%	M euro	Mrd Ft	db	%	M euro	Mrd Ft	db	%	M euro	Mrd Ft	db	%	M euro	Mrd Ft	db	%	M euro	Mrd Ft	db	%	M euro	Mrd Ft	db	%	M euro	Mrd Ft	db
Belföldi természetes személy	13%	1,78	0,45	34	4%	0,40	0,10	2	8%	0,47	0,12	4	21%	0,54	0,14	14	50%	0,02	0,00	1	17%	0,31	0,08	12	4%	0,05	0,01	1
Mikrovállalkozás	46%	10,52	2,68	123	31%	1,40	0,36	16	43%	4,52	1,15	22	48%	1,63	0,41	32	50%	0,02	0,01	1	60%	2,49	0,64	42	37%	0,45	0,12	10
Kisvállalkozás	18%	6,89	1,76	47	22%	2,61	0,67	11	27%	2,85	0,73	14	18%	0,89	0,23	12	0%	0,00	0,00	0	10%	0,23	0,06	7	11%	0,30	0,08	3
Középvállalkozás	18%	8,84	2,25	49	33%	4,38	1,12	17	16%	1,87	0,48	8	7%	0,76	0,19	5	0%	0,00	0,00	0	9%	0,59	0,15	6	48%	1,24	0,32	13
Nagyvállalkozás	6%	3,32	0,85	15	10%	1,38	0,35	5	6%	0,66	0,17	3	6%	0,86	0,22	4	0%	0,00	0,00	0	4%	0,43	0,11	3	0%	0,00	0,00	0
Non-profit szervezet AH-on belül	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0
Non-profit szervezet AH-on kívül	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db) és támogatási összeg

Az IH támogatott pályázatok kedvezményezettek szerinti megbontásának eredményeként elmondhatjuk, hogy a támogatottak köre kizárólag profitorientált társaság, amelyek közül a mikro-vállalkozások támogatása a legjelentősebb 2006-ban (46%). Ettől egyedül az 1.1.6 alintézkedés tér el, ahol a legtöbb támogatott pályázat a középvállalkozások közül került ki.

15. táblázat: Az AVOP 1.1. intézkedésre 2006-ban IH támogatott pályázatok kedvezményezettjei tevékenységi kör (TEÁOR) szerinti megoszlásban

TEÁOR szerinti megnevezés	IH támogatott pályázatok száma	%	IH támogatott pályázatok értéke (M euro)	IH támogatott pályázatok értéke (Mrd Ft)	%
Gabonafélék, egyéb máshova nem sorolt növény termelése	129	48%	11,76	3,00	38%
Zöldség, dísznövény termelése	18	7%	1,56	0,40	5%
Gyümölcs, fűszernövény termelése	29	11%	2,23	0,57	7%
Sertésenyésztés	21	8%	4,82	1,23	15%
Baromfitenyésztés	13	5%	2,25	0,57	7%
Növénytermelési szolgáltatás	13	5%	2,78	0,71	9%
Egyéb	45	17%	5,95	1,52	19%
Összesen	268	100%	31,35	7,99	100%

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db) és támogatási összeg

Az IH támogatott pályázatok tevékenységi kör szerinti megbontásánál látszik, hogy az 1.1.1 és a 1.1.2 alintézkedésre volt a legnagyobb érdeklődés a program teljes időszakában, így 2006-ban is, ennek következtében a gabonafélék, illetve az állattenyésztés különböző ágazataiból érkeztek a pályázatok.

3.2.2.5 Pénzügyi megvalósulás

16. táblázat: Az AVOP 1.1 intézkedés 2006-ban szerződött pályázatok pénzügyi megvalósulása

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Összes kiadás			Támogatás			Saját forrás		
	Euró	Mrd Ft	%	Euró	Mrd Ft	%	Euró	Mrd Ft	%
1.1. A mezőgazdasági beruházások támogatása	88 393 316	22,54	100%	32 592 168	8,31	100%	55 801 148	14,23	100%
1.1.1. Állattenyésztést szolgáló építési beruházások támogatása	31 653 848	8,07	36%	11 975 689	3,05	37%	19 678 159	5,02	35%
1.1.2. Növénytermesztést és kertészetet szolgáló építési beruházások támogatása	28 653 882	7,31	32%	10 377 014	2,65	32%	18 276 868	4,66	33%
1.1.3. Új erő- és munkagépek, technológiai és informatikai berendezések beszerzésének támogatása	11 408 880	2,91	13%	4 165 839	1,06	13%	7 243 041	1,85	13%
1.1.4. Ültetvénytelepítési beruházások támogatása	36 853	0,01	0%	14 141	0,00	0%	22 712	0,01	0%
1.1.5. Öntözési beruházások támogatása	13 065 909	3,33	15%	4 693 162	1,20	14%	8 372 747	2,14	15%
1.1.6. Meliorációs beruházások támogatása	3 573 944	0,91	4%	1 366 324	0,35	4%	2 207 620	0,56	4%

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

Az előző években a kifizetések mértéke a beérkezett támogatások összegéhez viszonyítva igen alacsony volt, ezt egyrészt a pályázatok jelege – azaz, hogy a megvalósítás is 1-2 évet vesz igénybe – illetve a pályázatok nagy száma miatti késedelmes feldolgozás indokolta, 2006-ra azonban a késedelmes feldolgozás miatti csúszás korrigálásra került, a projektek a megvalósítás szakaszába léptek, így a kifizetések is felgyorsultak. A szerződött állomány alapján elmondhatjuk, hogy az 1.1 intézkedésre fordított összeg (AVOP+nemzeti támogatás, saját forrás) - az elvárt céloknak megfelelően - többségében az állattenyésztést szolgáló új építési, vagy rekonstrukciós beruházásra (1.1.1 intézkedés), illetve a gabonátárolók építésére és felújítására (1.1.2 intézkedés) irányult.

3.2.2.6 Indikátorok

A 1.1. intézkedés célkitűzéseinek megvalósulása az alábbi szereplő számszerűsített indikátorok teljesülésével válik mérhetővé.

17. táblázat: Az AVOP 1.1. intézkedés indikátorainak alakulása (2004-2006)

Indikátor típus	Indikátor megnevezése	Tervezett eredmény	Megvalósult eredmény
Output	A) Leszerződött pályázatok száma tevékenységként (db)		
	1.Épületfejlesztési beruházások	1 273,00	885,00
	a) Állattartó létesítményekkel kapcsolatos beruházások	525,00	274,00
	b) Egyéb gazdasági épületekkel kapcsolatos beruházások	748,00	611,00
	• növényház		24,00
	• egyéb		587,00
	2. Új erő- és munkagépek, technológiai- és informatikai berendezések	14 261,00	3 392,00
	3. Gazdaságon belüli öntözésfejlesztési és meliorációs beruházások	166,00	141,00
	• az új vagy korszerűsített öntözőrendszerrel lefedett terület (ha)	11 403,00	1 141,40
	4. Alma, körte, őszibarack ültetvénytelepítések fejlesztése	Nincs PKD adat!	34,00
	Az összes befogadott pályázatból a fiatal gazdálkodók száma (fő)	124,00	123,00
	B) Állatférőhelyek száma, ebből	321 873,00	411 932,00
	• új	37 481,00	16 788,00
	• felújított	134 432,00	395 144,00
C) Új erőgép teljesítménye összesen (kW)	490 000,00	77 711,58	
D) Új munkagépek száma, (db)	8 000,00	2 407,00	
Eredmény	Támogatott gazdaságok száma	12 000,00	2 084,00
	Támogatással vásárolt erőgépek kapacitásnövelő hatása az országos vonóerőhatásra (%).	5,00	n.a.
Hatás	A támogatásnak köszönhetően létrehozott, vagy megtartott munkahelyek száma (darab), munkaerő egyenértékben (FTE, AWU)	2 490,00	264,962 / 1615,742
	Az épületfejlesztési beruházások tevékenységben támogatott gazdaságok között azok aránya, amelyek környezetvédelmi fejlesztéseket valósítottak meg (%)	40,00	34,00
	A támogatott gazdaságok bruttó hozzáadott értékének növekedése (%)	2,00	n.a.

Forrás: EMIR 2006. december 31.

Az 1.1. intézkedés, az AVOP pályázati rendszere legjelentősebbikének bizonyult mind a tervezett támogatási előirányzat összege, mind pedig a benyújtott pályázatok száma vonatkozásában. A rendkívüli mértékű

érdeklődést az indokolta, hogy az intézkedés szakmai vonatkozásban felöleli az egész mezőgazdasági termelési vertikumban adható minden fontosabb támogatást. Az intézkedés egyes alintézkedéseinek működése, valamint az AVOP PKD-ban prognosztizált indikátor számértékek vonatkozásában az alábbiakat fontos kiemelni:

A Program indikátorszámainak elemzését, értékelését, a figyelemre méltó eltérések indoklását megelőzően egy igen jelentős körülmény determináló hatását nem mulasztathatjuk el bemutatni.

Az indikátorértékeket – vagyis az AVOP naturáliákban mért teljesítményét – nagymértékben befolyásolta a nemzeti támogatási rendszer, mint párhuzamos támogatási lehetőség gyors leépülése, illetve megszüntetése. Ez a rendszer a különböző mezőgazdasági, élelmiszeripari, erdészeti, vidékfejlesztési, környezetvédelmi fejlesztésekhez, beavatkozásokhoz évente másfél-kétszer annyi támogatási forrást biztosított, mint az AVOP és az NVT forrásainak egy évre jutó összege.

Ez a rendkívül gyorsan bekövetkező forrásfeszültség egyrészt maradványelvű, másrészt voluntarista jellegű tervezéshez vezetett. Erre vezethető vissza, hogy az indikátorértékek esetében legtöbbször túltervezésre került sor, vagyis a szükséges és a rendelkezésre álló források aránya között nem alakult ki harmónia.

Az elmúlt évek megfelelő kritikai szemléletű elemzése, valamint a korábbi években kialakult – és hatását még mindig érzékeltető – tervezési szemlélet meghaladásával a következő programozási időszakra koherens értékek tervezhetők.

Az újonnan létrehozott és megtartott munkahelyek a tervezetthez képesti alacsony számát illetően megállapítható, hogy a demográfia az egyik meghatározó tényező, hiszen a vidéki lakosság nagyarányú elvándorlása jellemző. A munka-intenzív fejlesztésekre nagyon kevés pályázat érkezett, pl.: ültetvénytelepítésre összesen 17 pályázat. A szerkezetátalakulás még nem zajlott le, a szántóföldi növénytermesztés túlsúlya jellemző, ami technológia-intenzív tevékenység.

Az állattartó létesítményekkel kapcsolatos beruházások esetében megállapítható, hogy a pályázatok túlnyomó többsége állattartó célú beruházások megvalósítására irányult. Ennek fő oka, hogy a közösségi jogszabályoknak, illetve normáknak való megfelelés teljesítése első számú kötelezettség a hosszú távon is működni szándékozó állattartók esetében.

A meghirdetett pályázati lehetőséggel éltek az érintett termelők és állattartók, azonban az ágazati problémák megoldásának csupán a kezdetéig jutottak el.

Az állattenyésztést szolgáló építési beruházások esetében a Meeting Standards típusú állattartó beruházások kaptak preferenciát. Ezen komplex, a környezetvédelmi, állathigiéniai és állattartó területeket egyaránt felölelő beruházások rendkívül magas költségigényűek, mivel az említett területeken jelentős elmaradásba kerültek a hazai tartástechnológiák ezen magas költségekhez tartozó jelentős támogatási igények nem tették lehetővé – többszöri előirányzat növelés ellenére sem – pályázati rendszer teljes időszakban (2004-2006.) történő működtetését, ami a benyújtható pályázatok számának tervezetthez viszonyított csökkenését vonta maga után.

Az állattartó telepek építésére, felújítására irányuló beruházásoknál állattartóhelyek esetében a megvalósult eredmény összességében meghaladja a tervezettet. Az épített új férőhelyek és felújított férőhelyek vonatkozásában a felújításra kerülő férőhelyek vannak túlsúlyban.

A tervezett új férőhelyek esetében tapasztalható elmaradás az állattenyésztés ágazaton belüli térszerkezetének, piaci pozíciójának tudható be.

A felújítással érintett férőhelyek tervezettnél meghaladó száma egyrészt a rendkívül intenzív Meeting Standards jellegű beruházások megvalósításának következménye, másrészt pedig a rendelkezésre álló, kihasználatlan férőhely kapacitás rekonstrukciójára irányuló központi törekvés eredménye.

A spontán kialakult új-felújított férőhely arány következő tervezési időszakban történő fenntartását indokoltnak tartjuk.

Figyelemre méltó, hogy a tartási előírásoknak való megfelelésen túl jelentős számban (99 projekt) valósulnak és valósultak meg környezetvédelmi célt is szolgáló beruházások. Ezek mindegyike a trágyakibocsátás káros környezeti hatásainak megszüntetésére vagy jelentős mérséklésére irányult.

A gazdálkodók türelmi időt kaptak annak érdekében, hogy elegendő idő álljon rendelkezésükre az EU-s környezetvédelmi, állattartó és higiéniai követelményekhez való igazodásra. Bár az új követelmények átvételére az eredeti határidő a csatlakozás napja volt, nyilvánvalóvá vált, hogy a felkészülés több időt vesz igénybe. A felkészülésükhöz való segítségnyújtás lehetősége az AVOP és az NVT beruházási támogatásai voltak. A hároméves időszak alatt a gazdálkodók támogatásra pályázhattak és befejezheték azokat a beruházásaikat, amelyek hozzájárultak a követelményekhez való megfeleléshez.

Egyéb gazdasági épületekkel kapcsolatos beruházások: a növénytermesztést és kertészetet szolgáló gazdasági épületek megvalósítása kapcsán első számú prioritást kaptak a szemestermény-tároló létesítmények és a növényházak. Ennek szakpolitikai indoka egyrészt az időszak ill. a később is várható rendkívüli mennyiségű

gabonatermés, másrészt a zöldség ágazatban tapasztalható fedett termesztő-hely hiány kompenzálása. A kapacitásban és minőségben történő előrelépés a terménytárolók vonatkozásában lehetővé teszi a hazai teljes termékmennyiség EU-s előírásoknak megfelelő módon tárolását, míg növényház vonatkozásában a jelenlegi termőfelület megduplázását előirányzó fejlesztési célkitűzés első fázisának megvalósítására került sor. A következő fázis realizálása az ÚMVP vonatkozó intézkedése alapján történhet.

Új erő- és munkagépek, technológiai- és informatikai berendezések: A termelők által leginkább preferált alintézkedés a gépbeszerzési lehetőség volt. A pályázatok többsége erőgépek, magajáró betakarítók, munkagépek és növényvédelmi gépek beszerzésére irányult. A jóváhagyott pályázatok alapján a hazai traktorállomány megközelíti a 120.000 db-ot és a betakarító kapacitás jelentős mértékben (2,5-3%-kal) növekedett. Ennek ellenére azonban a magyar agrárágazat mind darabszámban, mind pedig az egy hektárra jutó vonóerő, illetve betakarítható termésmennyiség vonatkozásában máig is csak az EU 15-ök átlagának az 50%-át éri el.

Az eredeti előirányzat több ütemben csökkentésre került, főként a szemesztermény-tárolók és az állatjóléti beruházások jelentős támogatási igénye miatt. Ezen kényszerintézkedések hatására a mezőgazdasági gépvásárlások támogatására irányuló pályázati rendszer 6 hónapos működés után felfüggesztésre került. Ebből következően a potenciális pályázók nem nyújthatták be támogatási igényüket sem a 2005. sem pedig a 2006. években. A prognosztizált és tényleges indikátor értékek közötti markáns eltérés ebből, valamint az AVOP egyébként is szűkös előirányzataiból következő forrásfeszültségből fakad.

Ezek az indokok magyarázzák az erőgép teljesítmény esetében tapasztalható markáns eltéréseket is.

Gazdaságon belüli öntözésfejlesztési és meliorációs beruházások: A tulajdonviszonyok átrendeződésének befejezetlensége miatt a termőföldet hosszabb távon igénybe vevő fejlesztések jelentős mértékben visszaestek. Az elmúlt évek időjárása – kivéve a 2000. és 2003. évek rendkívüli aszályos időszakait – nem ösztönözte a termelőket az öntözésfejlesztési beruházások növelésére. A szántóföldi kultúrák nagy része nem igényli az öntözéses technológia alkalmazását és ugyanakkor a jelenlegi területalapú támogatási rendszer sem fejt ki ösztönző hatást a nagy beruházási és üzemeltetési igényű kultúrák termesztéséhez.

Az alintézkedés programon belül tervezett beruházásainak száma: 166, ebből megvalósult 141, ami 84,9%-os arány.

Így a korábbi, 80-as években kiépített több száz hektáros területeket lefedő öntözőfürtök helyett lokális lehetőségeket nyújtó, néhány hektáros szórvány-öntözőtelepek megvalósítására érkeztek be pályázatok.

Az öntözéses pályázatok nagy része az ültetvényekhez kapcsolódik, víz- és energiatakarékos technológiát alkalmaz, mely illeszkedik a programban meghirdetett célokhoz. A meliorációs beruházások esetében a „Földterület fejlesztés, melioráció (1301)” alintézkedés fejlesztései kerültek előtérbe, elsősorban nem a beruházások számával, mint inkább az egyes pályázatok támogatás igényének nagyságrendjével. (Történelmi borvidékek meliorációja)

Ugyanez a tendencia jellemzi a melioráció vízháztartás szabályozásra, illetve talajjavításra vonatkozó beavatkozásait is.

Összességében a tervezett célok – melyek nem igazán fejezhetőek ki a pályázatok számával – nagy részt teljesültek, tendenciájában a minőségi termék előállításának és a biztonságos termelés feltételei megteremtésének igénye dominál, mely az öntözéses-gazdálkodás kiterjesztését fogja eredményezni.

A gazdaságon belüli öntözésfejlesztési, meliorációs beruházások esetében rendkívül sajtáságos helyzetet találunk. A tervezett és megvalósult (beadott) pályázatok számában mindössze 10-110%-os eltérés mutatkozik, ugyanakkor a lefedett terület vonatkozásában többszörös arány állapítható meg a tervezett területnagyság javára. Ez a markáns eltérés abból fakad, hogy a benyújtott pályázatok alapján az átlagosan 10 ha-os öntözőtelepek megvalósítását tervezték a termelők, az általunk prognosztizált 70-80 ha-os területek helyett.

A gazdaságosság alsó határát súroló területnagyság indoka a még mindig nagyrészt rendezetlen tulajdonviszonyokban, a jelentős fajlagos költségekben és az öntözésnek a szántóföldről a kertészeti művelési ágba történő áttelepülésében keresendő.

Megítélésünk szerint az egy-egységben kialakításra kerülő öntözőtelepek területének növelése feltétlenül és egyaránt indokolt a megtermelt árualap, a műszaki megoldási lehetőségek és a fajlagos költségek szempontjából.

Alma, körte, őszibarack ültetvénytelepítések fejlesztése: A gyümölcsös ültetvények telepítése iránti érdeklődés nagymértékben visszaesett. A néhány beadott pályázat is a termőhelyi hagyományoknak megfelelő és nem a piac igényeit kielégíteni szándékozó fajták telepítésére irányult. Ennek okai a piacvesztésre és az import jelentős mértékben történő növekedésére vezethető vissza. Az ágazat további sorsának megtervezéséhez jelentős szakmai potenciál mozgósítására van szükség.

Az intézkedés támogatási forrásainak igénybe vétele kapcsán a fiatal gazdálkodók aránya a tervezett szinten realizálódott.

Az intézkedés működése során megvalósuló fejlesztések eredményeképpen a tervezett munkahely számot meghaladó mértékben realizálódott a létrehozott, vagy megtartott munkahelyek száma.

A tervezett beruházások, illetve az azokban végzett tevékenységek során a termelők megkülönböztetett figyelmet fordítottak a környezetvédelmi célú, illetve a környezet védelmét is szolgáló fejlesztésekre. A tervezett és a megvalósult arány között érzékelhető különbség nem tapasztalható.

3.2.2.7 Kedvezőtlen Adottságú Területen megvalósuló projektek

18. táblázat: Az AVOP 1.1. intézkedés 2006-ban a kedvezőtlen adottságú területen megvalósuló projektjei

Intézkedés / Alintézkedés	Kedvezőtlen adottságú területen leszerződött pályázatok		
	db	Támogatás igénye €	Támogatás igénye Ft
1.1 Mezőgazdasági beruházások támogatása	11	1 478 870	377 111 931
1.1.1 Állattenyésztést szolgáló építési beruházások támogatása	3	848 727	216 425 411
1.1.2 Növevénytermesztést és kertészetet szolgáló építési beruházások támogatása	2	382 864	97 630 240
1.1.3 Új erő- és munkagépek, technológiai és informatikai berendezések beszerzésének támogatása	3	60 953	15 543 045
1.1.4 Ültetvénytelepítési beruházások támogatása	0	0	0
1.1.5 Öntözési beruházások támogatása	3	186 326	47 513 235
1.1.6 Meliorációs beruházások támogatása	0	0	0

* árfolyam: 255 Ft/euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

3.2.3 AVOP 1.2. „A halászati ágazat strukturális támogatása” intézkedés

Az AVOP 1. prioritás – a versenyképes alapanyag-termelés megalapozása a mezőgazdaságban - keretein belül az 1.2 intézkedés a halászati ágazat strukturális támogatását célozza meg. Az intézkedés összetett globális célrendszere az ágazat jövedelmi helyzetének javítását, a tógazdaságokban és halfeldolgozó üzemekben megtermelt hozzáadott érték növelését, a kapcsolódó munkahelyek megtartását, illetve létrehozását és az alacsony hazai halfogyasztás növelését tűzte ki célul. Mindezeket a termelékenység és hatékonyság növelésével, technológiai korszerűsítéssel és új elemként iparági innováció támogatásával kívánja megvalósítani. A 2006-os év, az intézkedés szűk célközönségének érdeklődése és így a beérkezett pályázatok darabszáma szempontjából sikeresnek tekinthető. Az intézkedésre alokkált forrás 2006. végére – 2007-re átnyúló IH döntések és szerződéskötés mellett – gyakorlatilag felhasználásra került.

A HOPE finanszírozásában, az akvakultúrába történt - elsősorban a termelő egységek felújítása - beruházásoknak köszönhetően javult a termelékenység, valamint a hatékonyság. A halfeldolgozást érintő támogatott fejlesztések kapcsán, elsősorban a halhúsból készíthető magasabb hozzáadott értékű termékek előállítása valósulhatott meg.

Szinte valamennyi beruházás munkahelyeket őrzött meg, vagy újakat teremtett.

A halfogyasztást népszerűsítő, annak előnyeit kihangsúlyozó promóciós kampányok hozzájárultak az akvakultúra termékek a fogyasztók általi jobb megismeréshez, a halfogyasztás szintjének lassú emelkedéséhez. Az innovatív projektek eredményeitől, tapasztalataitól függően, a kialakult új tartástechnológiáknak köszönhetően a halászati ágazat jövedelem termelő képessége hosszú távon javulhat.

3.2.3.1 Pénzügyi terv és megvalósulás

19. táblázat - Az AVOP 1.2 intézkedés 2006. évi pénzügyi terve

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Közkiadások összesen		Közösségi hozzájárulás		Nemzeti hozzájárulás		Kötelező saját forrás	
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
2004-2006	5 730 918	1,46	4 389 882	1,12	1 341 036	0,34	0	0,00
2006	2 478 220	0,63	1 898 316	0,48	579 904	0,15	0	0,00

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: AVOP PKD

Az AVOP 1.2 A halászati ágazat strukturális támogatása intézkedés pénzügyi tervében a 2004-2006 időszakra a közkiadások 5,7 M eurót (1,5 Mrd Ft-ot) tettek ki, míg 2006-ra vonatkoztatva az összeg mintegy 2,5 M euró (0,6 Mrd Ft). A prioritáson belüli további intézkedésektől eltérően, az 1.2 intézkedés támogatását a HOPE finanszírozza.

20. táblázat - Az AVOP 1.2 intézkedés 2006. évi eredményei

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett 2004-2006	Beérkezett 2006	IH támogatott	Szerződött	Kifizetett
	db	db	db	db	db
1.2 A halászati ágazat strukturális támogatása	75	43	22	19	16
1.2.1 Akvakultúra. Tógazdaságok és iparszerű haltermelő rendszerek építése, felújítása, halkeltetők korszerűsítése	51	28	13	12	9
1.2.2 Halfeldolgozók építése, bővítése, felújítása és korszerűsítése	9	6	3	2	1
1.2.3 Természetes vízi halászat	1	0	0	0	0
1.2.4 Promóció	10	7	5	2	3
1.2.5 Halászati termelői szervezetek támogatása	0	0	0	0	0
1.2.6 Innovatív technológiák bevezetése a haltenyésztésben	4	2	1	3	3

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db)

A 2005-ös kezdeti nehézségek után a 2006. év folyamán az 1.2 intézkedésre 43 db új pályázat érkezett összesen – ami a teljes programozási időszak alatt beérkezett pályázatok 57%-a. Az előző évhez hasonlóan legnépszerűbb alintézkedés az 1.2.1 – Akvakultúra -, amely a tógazdaságok és iparszerű haltermelő rendszerek építését, felújítását és a halkeltetők korszerűsítésének fejlesztését célozza meg. Nem érkezett azonban egyetlen pályázat sem az 1.2.3 Természetes vízi halászat és az 1.2.5 Halászati termelői szervezetek támogatása c. alintézkedésekre, melynek következtében döntés született az ezen alintézkedésekre allokált források átcsoportosításáról a nagyobb érdeklődésre számot tartó alintézkedések javára.

Az előző évi 3 pályázathoz képest 2006-ban további hét pályázat érkezett be az 1.2.4 Promóció alintézkedésre, míg az 1.2.2 halfeldolgozókat építését célzó alintézkedést érintő fejlesztések megvalósítására további hat pályázat került benyújtásra, ami a pályázói kedv szignifikáns növekedését mutatja. Az IH döntésre 2006-ban felterjesztett 22 db pályázat mindegyike támogatásra került.

21. táblázat - Az AVOP 1.2 intézkedés 2006. évi eredményei

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett igény 2004-2006		Beérkezett igény 2006		IH támogatott		Szerződött		Kifizetett	
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
1.2 A halászati ágazat strukturális támogatása	11 036 952	2,81	7 158 108	1,83	2 155 051	0,55	2 390 181	0,61	1 050 546	0,27
1.2.1 Akvakultúra. Tógazdaságok és iparszerű haltermelő rendszerek építése, felújítása, halkeltetők korszerűsítése	8 923 393	2,28	5 786 535	1,48	1 305 029	0,33	1 705 090	0,43	656 781	0,17
1.2.2 Halfeldolgozók építése, bővítése, felújítása és korszerűsítése	1 115 093	0,28	877 204	0,22	355 653	0,09	181 327	0,05	5 167	0,00
1.2.3 Természetes vízi halászat	21 663	0,01	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
1.2.4 Promóció	600 220	0,15	364 957	0,09	364 957	0,09	156 784	0,04	187 410	0,05
1.2.5 Halászati termelői szervezetek támogatása	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
1.2.6 Innovatív technológiák bevezetése a haltenyésztésben	376 584	0,10	129 411	0,03	129 411	0,03	346 980	0,09	201 188	0,05

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

A 2006-ban beérkezett 43 db pályázat 7,2 M euró (1,8 Mrd Ft) támogatási igényt reprezentált. A beérkezett pályázatok 30%-ában született IH támogató döntés, összesen 2,2 M euró (0,5 Mrd Ft) értékben. A 2006. év végére a beérkezett és feldolgozás alatt lévő pályázatok gyakorlatilag kitöltötték a rendelkezésre álló keret döntő hányadát. 2006. december 31-ig az összesen beérkezett 75 db pályázatból 39 esetben került sor támogató IH döntésre, további 4 pályázatot a DEB támogatott így a támogatott és támogatási döntésre javasolt támogatási összeg 5,45 M euró (1,39 Mrd Ft) a teljes keret 95%-a. A beérkezett pályázatok teljes feldolgozását követően várhatóan 2007. év elején a rendelkezésre álló teljes keret lekötésére sor kerül. Az intézkedés még nyitott két alintézkedésre - 1.2.4 Promóció és 1.2.6 Innovatív technológiák bevezetése a haltenyésztésben - még 2007. év folyamán is érkehetnek be pályázatok, ami még inkább biztosítja a rendelkezésre álló források lekötését. 2006. folyamán szerződéskötésre 19 esetben, 2,4 M euró (0,6 Mrd Ft) értékben került sor, míg kifizetés 16 pályázat esetében történt, 1,1 M eurót (0,3 Mrd Ft) támogatási összeggel. Szerződéskötés, illetve kifizetés nem csak a 2006. évben beérkezett pályázatokat, hanem a korábban beérkezett pályázatokat is érintette.

Az **1.2.1 Akvakultúra** c. alintézkedés a korábbi tapasztalatoknak megfelelően a legismertebb és legnépszerűbb fejlesztési célnak bizonyult. A potenciális pályázók (megközelítőleg 400 gazdaság) több mint 10%-a nyújtott be pályázatot az elmúlt időszakban. Az átlagos támogatási igény az intézkedésen belül ezen alintézkedés esetében a legmagasabb 0,2 M euró (52 m Ft). Az alintézkedésre érkezett pályázatok közül, 2006-ban 13-at támogatott az IH, összesen 1,3 M euró (0,3 Mrd Ft), értékben, míg szerződéskötésre – tekintettel a korábbi évek döntéseire - ezt meghaladó összegben, 1,7 M euró (0,4 Mrd Ft) értékben került sor. Az alintézkedésre allokált forrás túligénylésre került, így az AVOP MB gyakorlatilag megduplázta az alintézkedésre allokált forrást. Kifizetések tekintetében, 9 pályázat esetében, 0,7 M euró (0,17 Mrd Ft) támogatási összegben került sor.

Az **1.2.2 Halfeldolgozók építése, bővítése, felújítása és korszerűsítése** c. alintézkedésre, az előző két évben érkezett 3 db pályázathoz képest, 2006. év során további 6 pályázat érkezett be, 0,9 M euró (0,2 Mrd Ft) támogatási igénnyel. Különösen figyelemre méltó ez a szám az alacsony számú (20 db alatti) hazai potenciális pályázó ismeretében. Azonban mindezek ellenére sem sikerült az eredetileg allokált forrásra megfelelő nagyságú pályázói igényt mozgósítani, így az AVOP MB ezen alintézkedésre allokált forrásokat is, az eredeti forrás felére csökkentette ezzel is növelve az első alintézkedés forrásait.

Az átlagosan igényelt támogatás 0,2 M euró (0,4 M Ft) volt. Az IH 2006-ban 3 pályázatot támogatott, míg az MVH két pályázóval szerződést is kötött 0,2 M euró (46 M Ft) támogatási összegben. Összesen egy projekt részesült kifizetésben 2006. év folyamán.

Az **1.2.3 Természetes vízi halászat** c. alintézkedésre a 2004-2005-os időszakban beérkezett egyetlen pályázat – mely időközben elutasításra került - után nem érkezett újabb igénylés. A sikertelenség oka részben a potenciális pályázói kör alacsony pályázati felkészültsége, illetve a projektek relatív alacsony összköltsége, különösen a pályázati folyamat hosszához és összetettségéhez viszonyítva.

Tekintettel arra, hogy az alintézkedés iránt pályázói érdeklődés nem mutatkozott, így 2006. év folyamán a források teljes összege – az AVOP MB döntése értelmében - az első alintézkedésre került átcsoportosításra.

Az **1.2.4 Promóció** c. alintézkedés a sikeres alintézkedések közé tartozik, különösen igaz ez a 2006-os évre, amikor megduplázódott az előző években beérkezett pályázatok száma. A sikeresség a téma újdonsága miatt is különösen értékelendő, a beérkezett pályázatok szakmai tartalmukban is magas színvonalúak voltak. Azonban mindezek ellenére sem sikerült az eredetileg allokált forrásra megfelelő nagyságú pályázói igényt mozgósítani, így az AVOP MB ezen alintézkedésre allokált forrásokat is, az eredeti forrás felére csökkentette ezzel is növelve az első alintézkedés forrásait.

2006-ban 7 pályázat érkezett be, míg az IH 5 pályázat esetében hozott pozitív támogatási döntést, 0,4 M euró (93 M Ft) értékben. Az átlagos támogatási igény 0,05 M euró (13 M Ft-ot) tett ki. 2006-ban 0,2 M euró (40 M Ft-ra) támogatási összegre sikerült szerződést kötni. Kifizetés 3 esetben történt, összesen 0,2 M euró (48 M Ft) értékben, ami az összes beérkezett támogatási igény 31%-a.

Az **1.2.5 Halászati termelői szervezetek támogatása** c. alintézkedésre sem 2006-ban, sem pedig az azt megelőző időszakban nem érkezett be pályázat. Tekintettel arra, hogy az alintézkedés iránt pályázói érdeklődés nem mutatkozott, így 2006. év folyamán a források teljes összege – az AVOP MB döntése értelmében - az első alintézkedésre került átcsoportosításra.

Az **1.2.6 Innovatív technológiák bevezetése a haltenyésztésben** c. alintézkedésre 2006-ban 2 pályázat érkezett, ugyanannyi mint az előző két év folyamán összesen, ezek közül 2006-ban egyet támogatott az IH, 0,1 M euró (33 M Ft) értékben. Ugyanakkor három szerződés is hatályba lépett az elmúlt évben, melyek támogatási összértéke 0,4 M euró (88 M Ft) volt. Emellett a 3 projekt esetében 0,2 M euró (51 M Ft-ot) támogatási összegben került sor kifizetésre. Így ez az alintézkedés, a 2006-os kifizetések szempontjából, az intézkedés egyik

legjelentősebb eleme. A beérkezett pályázatok száma a specifikus szakmai téma és a szűk potenciális pályázói kör figyelembe vételével jónak értékelhető, azonban mindezek ellenére sem sikerült az eredetileg allokált forrásra megfelelő nagyságú pályázói igényt mozgósítani, így az AVOP MB ezen alintézkedésre allokált forrásokat is, az eredeti forrás közel felére csökkentette ezzel is növelve az első alintézkedés forrásait.

3.2.3.2 Regionális megoszlás

22. táblázat: Az AVOP 1.2 intézkedésre 2006-ban beérkezett és támogatott pályázatok számának regionális megoszlása

Régiók	Beérkezett 2004-2006	Beérkezett 2006	IH támogatott 2006	Szerződött 2006	Kifizetett 2006
	db	db	db	db	db
Osszesen	75	43	22	19	16
Nyugat-Dunántúl	2	2	0	0	0
Közép-Dunántúl	8	5	3	3	3
Közép-Magyarország	12	9	0	0	1
Dél-Dunántúl	12	6	4	6	5
Észak-Magyarország	3	2	1	0	1
Észak-Alföld	25	10	8	6	3
Dél-Alföld	13	9	6	4	3

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db)

23. táblázat: Az AVOP 1.2 intézkedésre 2006-ban beérkezett és támogatott pályázatok értékének regionális megoszlása

Régiók	Beérkezett igény 2004-2006		Beérkezett igény 2006		IH támogatott 2006		Szerződött 2006		Kifizetett 2006	
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
Osszesen	11 036 952	2,81	7 158 108	1,83	2 155 051	0,55	2 390 181	0,61	1 050 546	0,27
Nyugat-Dunántúl	391 510	0,10	391 510	0,10	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Közép-Dunántúl	512 773	0,13	328 435	0,08	255 239	0,07	272 559	0,07	115 200	0,03
Közép-Magyarország	2 876 331	0,73	2 657 569	0,68	0	0,00	0	0,00	56 083	0,01
Dél-Dunántúl	897 411	0,23	253 952	0,06	432 809	0,11	650 378	0,17	367 076	0,09
Észak-Magyarország	167 772	0,04	78 431	0,02	78 431	0,02	0	0,00	72 617	0,02
Észak-Alföld	4 299 926	1,10	1 718 415	0,44	992 280	0,25	1 203 140	0,31	266 691	0,07
Dél-Alföld	1 891 228	0,48	1 729 795	0,44	396 292	0,10	264 104	0,07	172 879	0,04

* árfolyam: 255 Ft/euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

Regionális megoszlás tekintetében kiemelendők - az ágazat terén földrajzi adottságai alapján jelentős szerepet játszó - az alföldi és Közép-magyarországi régiók. Bár az értékelés a pályázó székhelye szerinti adatokat tartalmazza, ez az 1.2 intézkedés tekintetében nem mutat jelentős eltérést a projekt megvalósításának régióitól. A 2006-ban beérkezett pályázatok mintegy fele (44%) a két alföldi régióból érkezett, melyek a kumulált értékek területén is vezető szerephez jutottak (51%). Az odaítélt támogatás 64%-a 1,4 M euró (354 M Ft) jutott az észak- és dél alföldi régió pályázóinak. Harmadikként a Közép-magyarországi régió emelhető ki 9 beérkezett pályázatával, melyből azonban 2006. év folyamán egy sem került a döntési fórum elé. A megkötött szerződések számát tekintve a Dél-dunántúli és az Észak-alföldi régió volt legsikeresebb 6-6 db hatályba lépett szerződéssel. Feltétlenül kiemelendő, hogy a összes szerződéses érték 50%-a, 1,2 M euró (0,3 Mrd Ft) az Észak-Alföldre jutott. A szerződött összeg szintén jelentős hányada, 27%-a a Dél-dunántúli régió pályázói között oszlott meg. Öt esetben került sor kifizetésre a Dél-Dunántúlon, 0,4 M euró (94 M Ft) értékben; ez a kifizetések 35%-át tette ki, míg az Észak-Alföldön a kifizetések 25%-a realizálódott három pályázó között megosztva.

3.2.3.3 A pályázatok minősége

Az alábbi fejezetben a 2006. évben értékelt pályázatok minőségét és sikerességét vizsgáljuk a 2004-2006. időszakban beérkezett pályázatok arányában.

24. táblázat: Az AVOP 1.2. intézkedésre 2006-ban beérkezett pályázatok sikertelensége

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett 2004-2006		Jogosulatlan + nem megfelelő hiánypótlás miatt elutasított		IH döntés előtt visszalépett		IH döntéssel elutasított		Szerződéskötés után visszalépett		Szerződéskötés után visszavont		Összes sikertelen	
	db	db	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%
1.2 A halászati ágazat strukturális támogatása	75	43	8	11%	11	15%	0	0%	1	1%	0	0%	20	27%
1.2.1 Akvakultúra. Tógazdaságok és iparszerű haltermelő rendszerek építése, felújítása, halkeltetők korszerűsítése	51	28	8	16%	7	14%	0	0%	1	2%	0	0%	16	31%
1.2.2 Halfeldolgozók építése, bővítése, felújítása és korszerűsítése	9	6	0	0%	1	11%	0	0%	0	0%	0	0%	1	11%
1.2.3 Természetes vízi halászat	1	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
1.2.4 Promóció	10	7	0	0%	2	20%	0	0%	0	0%	0	0%	2	20%
1.2.5 Halászati termelői szervezetek támogatása	0	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
1.2.6 Innovatív technológiák bevezetése a haltenyésztésben	4	2	0	0%	1	25%	0	0%	0	0%	0	0%	1	25%

*a % alapja a 2004-2006. időszakban beérkezett pályázatok darabszáma

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db)

25. táblázat: Az AVOP 1.2. intézkedésre 2006-ban beérkezett pályázatok sikertelensége

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett 2006		Jogosulatlan + nem megfelelő hiánypótlás miatt elutasított		IH döntés előtt visszalépett		IH döntéssel elutasított		Szerződéskötés után visszalépett		Szerződéskötés után visszavont		Összes sikertelen	
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
1.2 A halászati ágazat strukturális támogatása	7 158 108	1,83	2 804 251	0,72	1 005 491	0,26	0	0,00	334 879	0,09	0	0,00	4 144 621	1,06
1.2.1 Akvakultúra. Tógazdaságok és iparszerű haltermelő rendszerek építése, felújítása, halkeltetők korszerűsítése	5 786 535	1,48	2 804 251	0,72	809 413	0,21	0	0,00	334 879	0,09	0	0,00	3 948 542	1,01
1.2.2 Halfeldolgozók építése, bővítése, felújítása és korszerűsítése	877 204	0,22	0	0,00	196 078	0,05	0	0,00	0	0,00	0	0,00	196 078	0,05
1.2.3 Természetes vízi halászat	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
1.2.4 Promóció	364 957	0,09	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
1.2.5 Halászati termelői szervezetek támogatása	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
1.2.6 Innovatív technológiák bevezetése a haltenyésztésben	129 411	0,03	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00

* árfolyam: 255 Ft/euró

*a % alapja a 2004-2006. időszakban beérkezett pályázatok összege

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

Az intézkedésre beérkezett pályázatok kumulált időszakra vonatkoztatott sikertelenségének összesített 27%-os aránya a többi intézkedést figyelembe véve átlagosnak mondható. A 2004-2006-os időszak összes beérkezett pályázatához viszonyítva magas arányban, összesítve 11%-ban bizonyultak jogosulatlanak vagy nem megfelelő hiánypótlás miatt visszautasítottak a pályázatok, melyek mindegyike az 1.2.1 Akvakultúra fejlesztése alintézkedésre érkezett be, ahol így a sikertelenség aránya 16%. Az 1.2.1 alintézkedésre érkezett 2006-os pályázatokhoz viszonyítva 2006-ban majdnem 30% nem felelt meg a jogosultsági kritériumoknak vagy került nem megfelelő hiánypótlás miatt elutasításra. Ez a tény elsősorban pályázati folyamat egyszerűsítéséhez kötődő időszakon belüli formanyomtatvány cseréknek köszönhető. Ténylegesen a pályázatok szakmai minősége jobb volt, a formai hiba miatt elutasított pályázók újra beadták jelentkezésüket. Kiemelendő továbbá az IH döntés előtt visszalépett pályázók köre - 11 db - 15%, mely minden alintézkedésen belül előfordult. Végül a beérkezett támogatási igényből döntés előtt 1 M euró (0,3 Mrd Ft) támogatási értéket képviselő pályázó visszalépett. Az IH az értékelt és DEB által támogatásra javasolt pályázatok közül egyetlen pályázatot sem utasított el, 19 szerződés született, amiből egy pályázó lépett vissza már a szerződéskötés után.

Így a sikertelen pályázatok összességében több mint 4 M eurót (1 Mrd Ft-ot), támogatási összeget képviseltek a beérkezett pályázatok támogatási igényéből, melyhez 95%-ban az 1.2.1 Akvakultúra fejlesztését célzó alintézkedés járult hozzá.

3.2.3.4 A kedvezményezettek típusai

26. táblázat: Az AVOP 1.2 intézkedésben 2006-ban IH támogatott pályázatok kedvezményezettjei a társaság típusa szerinti megoszlásban

Intézkedés/alintézkedés megnevezése - kedvezményezettek típusa	1.2 Intézkedés:				1.2.1 Akvakultúra.			1.2.2 Halfeldolgozók építése.			1.2.3 Természetes			1.2.4 Promóció			1.2.5 Halászati termelői szervezetek				1.2.6 Innovatív technológiák							
	%	M euro	Mrd Ft	db	%	M euro	Mrd Ft	db	%	M euro	Mrd Ft	db	%	M euro	Mrd Ft	db	%	M euro	Mrd Ft	db	%	M euro	Mrd Ft	db				
Összesen	100%	2,16	0,55	22	100%	1,31	0,33	13	100%	0,36	0,09	3	0%	0,00	0,00	0	100%	0,36	0,09	5	0%	0,00	0,00	0	100%	0,13	0,03	1
Belföldi természetes személy	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0
Mikrovállalkozás	36%	0,62	0,16	8	54%	0,50	0,13	7	33%	0,12	0,03	1	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0
Kisvállalkozás	27%	0,77	0,20	6	31%	0,61	0,16	4	33%	0,08	0,02	1	0%	0,00	0,00	0	20%	0,08	0,02	1	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0
Középvállalkozás	32%	0,69	0,17	7	15%	0,19	0,05	2	33%	0,16	0,04	1	0%	0,00	0,00	0	60%	0,21	0,05	3	0%	0,00	0,00	0	100%	0,13	0,03	1
Nagyvállalkozás	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0
Non-profit szervezet ÁH-on belül	5%	0,08	0,02	1	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	20%	0,08	0,02	1	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0
Non-profit szervezet ÁH-on kívül	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0	0%	0,00	0,00	0

Forrás: EMIR 2006. december 31.

Az 1.2-es intézkedés esetében a kedvezményezettek között a közép-, kis- és mikro-vállalkozások közel azonos számban (7,6,8 db) jelentek meg, rajtuk kívül egy non-profit szervezet részesült támogatásban, ez döntően az intézkedés által megcélzott pályázói körrel magyarázható. Ha támogatási összeg szerint nézzük, ugyanez mondható el, azaz a mikro-, kis- és középvállalkozások közel azonos mértékű támogatásban részesültek. Az iparág struktúrájából adódóan sem a nagyvállalatok, sem a belföldi természetes személyek nem jellemzőek. Jelentősebb eltérés mutatkozik, ha alintézkedésenként vizsgáljuk a kedvezményezettek típusait. A mikro-vállalkozások az Akvakultúra (1.2.1) és A halfeldolgozók (1.2.2) fejlesztése alintézkedésekben jutottak jelentős támogatáshoz, 0,5 illetve 0,1 M euró (128 illetve 30 M Ft) értékben. A középvállalkozások az Akvakultúra fejlesztése mellett a Promóció, valamint kisebb értékben a Halfeldolgozók építése alintézkedésekben voltak sikeresek, igaz, ez utóbbiakban ez mindössze egy-egy pályázót jelent. A középvállalkozások az 1.2.2 Halfeldolgozók építése és az 1.2.4 Promóció alintézkedések terén jutottak elsősorban támogatáshoz, valamint a 2006-os év egyetlen sikeres pályázatát az 1.2.6 Innovatív technológiák bevezetése alintézkedésre is középvállalkozás nyújtotta be. Az 1.2.4 Promóció alintézkedésben támogatott non-profit szervezet 0,1 M euró (20 M Ft) támogatáshoz jutott.

27. táblázat: Az AVOP 1.2 intézkedésre 2006-ban IH támogatott pályázatok kedvezményezettjei tevékenységi kör (TEÁOR) szerinti megoszlásban

TEÁOR szerinti megnevezés	IH támogatott pályázatok száma	%	IH támogatott pályázatok értéke	%
Halászat	11	49	301 627 645	54
Haltenyésztés	7	32	157 652 778	29
Halfeldolgozás	2	9	50 257 579	9
Húsfeldolgozás, tartósítás	1	5	20 000 000	4
Természettudományi kutatás, fejlesztés	1	5	20 000 000	4
Összesen	22	100	549 538 002	100

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db) és támogatási összeg

Az intézkedés specifikus iparági fókuszából adódóan elsősorban halászattal, haltenyésztéssel és halfeldolgozással foglalkozó vállalkozások adtak be sikeres pályázatokat.

3.2.3.5 Pénzügyi megvalósulás

28. táblázat: Az AVOP 1.2 intézkedésre szerződött pályázatok pénzügyi megvalósulása

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Összes kiadás			Támogatás			Saját forrás		
	Euró	Mrd Ft	%	Euró	Mrd Ft	%	Euró	Mrd Ft	%
1.2 A halászati ágazat strukturális támogatása	6316847	1,61	100,0%	2390181	0,61	100,0%	3926666	1,00	100%
1.2.1 Akvakultúra. Tógazdaságok és iparszerű haltermelő rendszerek építése, felújítása, halkeltetők korszerűsítése	4 545 260	1,16	72,0%	1 705 090	0,43	71,3%	2 840 170	0,73	72,3%
1.2.2 Halfeldolgozók építése, bővítése, felújítása és korszerűsítése	483 250	0,12	7,7%	181 327	0,05	7,6%	301 923	0,07	7,7%
1.2.3 Természetes vízi halászat	0	0,00	0,0%	0	0,00	0,0%	0	0,00	0,0%
1.2.4 Promóció	186 725	0,05	3,0%	156 784	0,04	6,6%	29 941	0,01	0,8%
1.2.5 Halászati termelői szervezetek támogatása	0	0,00	0,0%	0	0,00	0,0%	0	0,00	0,0%
1.2.6 Innovatív technológiák bevezetése a haltenyésztésben	1 101 611	0,28	17,4%	346 980	0,09	14,5%	754 631	0,19	19,2%

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

Az intézkedésen belüli szerződött pályázatok összes kiadása – projektek összköltsége - 6 M euró (1,6 Mrd Ft), melyből 2,4 M euró (0,61 Mrd Ft) a támogatás összege. A legnagyobb részesedéssel az 1.2.1 Akvakultúra c. alintézkedés rendelkezik, az összes kiadás 72%-a, és a támogatások 71%-a. 17%-os arányával a 1.2.6 Innovatív technológiák alintézkedés a második 1,1 M euró (0,3 Mrd Ft) összes kiadás és 0,3 M euró (0,1 Mrd Ft) támogatás mellett.

3.2.3.6 Indikátorok

A 1.2. intézkedés célkitűzéseinek megvalósulása az alábbi szereplő számszerűsített indikátorok teljesülésével válik mérhetővé.

29. táblázat: Az AVOP 1.2 intézkedés indikátorainak alakulása (2004-2006)

Indikátor típus	Indikátor megnevezése	Tervezett eredmény	Megvalósult eredmény
Output	Szerződéskötések száma a tevékenységek típusa szerint:		
	1.2.1. Akvakultúra. Tógazdaságok és intenzív üzemi haltermelő rendszerek építése, felújítása és halkeltetők korszerűsítése (db)	25,00	7,00
	• Épített tavak	6,00	1,00
	• Felújított tavak	12,00	5,00
	• Felújított halkeltető	5,00	1,00
	• Épített, felújított iparszerű haltermelő rendszerek	2,00	n.a.
	1.2.2. Halfeldolgozók építése, felújítása (db)	7,00	5,00
	• Épített halfeldolgozók száma	5,00	1,00
	• Felújított halfeldolgozók száma	2,00	4,00
	1.2.3. Természetesvízi halászat (pályázatok száma, db)	25,00	0,00
	1.2.4. Promóció (pályázatok száma, db)	18,00	8,00
	1.2.5. Termelői szervezetek támogatása (pályázatok száma, db)	2,00	0,00
	1.2.6. Innovatív technológiák bevezetése a haltenyésztésben (db)	5,00	3,00
	Az épített vagy korszerűsített termelési egységek száma (db)	32,00	20,00
	Bevezetett új termékek száma (db)	6,00	9,00
Természetes vízi halászati eszköz beruházások értéke (€)	740 000,00	n.a.	
Felújított vagy korszerűsített iparszerű haltermelő rendszerek száma (db)	2,00	2,00	
Eredmény	A támogatott halgazdaságok, halászati vállalkozások száma	130,00	30*
	Támogatott halastavak területe (ha)	200,00	8,84
	A feldolgozott termékek mennyiségének növekedése (t/év)	300,00	n.a.
	A támogatott üzemek hektáronkénti kibocsátása (€/év)	1 400,00	2 036,20
	A minőségtanúsítvánnyal rendelkező, új halászati termékek száma a támogatott üzemekben (db)	3,00	n.a.
	Támogatott üzemek bruttó hozzáadott értékének növekedése (%)	2,50	n.a.
Hatás	A támogatásnak köszönhetően létrehozott és megtartott munkahelyek száma (darab) munkaerő egyenértékben számítva (FTE, AWU)*	180,00	0,35 FTE / 10,65 AWU
	A hazai hal termelés növekedése (t/év) – bruttó érték	400,00	1 027,00

* A többször is szereplő szervezetek csak egyszer számolva

Forrás: EMIR 2006. december 31.

A Halászati Orientációs Pénzügyi Eszköz keretében biztosított közösségi társfinanszírozási forrás felhasználása 2006-ban is folyamatos és időarányos volt. Az év végéig beérkezett pályázatok potenciális támogatási igényeinek figyelembe vételével a 2004-2006-os támogatási keret lekötöttnek tekinthető.

A haltermelés növekedése a tervezetthez képest magasabb volt, melyben közrejátszott az előző évben többségében HOPE támogatással megvalósított új, illetve felújított halastavak termelése is. A halastavak tényleges területi növekedése csak a befejezett beruházások esetén adható meg hitelt érdemlően, így ezt a táblázat egyelőre torzítva mutatja, de megvalósulási terület a feltüntetettnél lényegesen nagyobb lesz a program végére.

A természetesvízi halászat támogatása területén a programozási időszak rövidege miatt szignifikáns eredményt egyelőre nem tudunk felmutatni. Ennek fő oka, hogy a lehetőségek meglehetősen korlátozottak és csak néhány nevesített eszközbeszerzésre nyújtanak lehetőséget. A potenciális "kis" pályázók túl kicsik és tökeszegények ilyen jellegű pályázatok megvalósításához, valamint a halászok nevében pályázó halászati szövetkezetek még nem készültek fel egy ilyen "közös" pályázatra. Mivel a természetes vizek halászata szorosan összefügg környezetvédelmi kérdésekkel is, a komplex, nagyobb területet érintő és integráló jellegű pályázatok megvalósítást preferáljuk a következő támogatási időszakban; a természetesvízi halászatra az új programban külön hangsúlyt fogunk fordítani.

Összességében elmondhatjuk, hogy a 2006-os év a HOPE esetében sikeresnek tekinthető és az AVOP ezen része gyakorlatilag lezárult. A 2004-2006-os tervezési időszak tapasztalatait teljes mértékben figyelembe vesszük a 2007-2013-as időszak tervezése során.

Elmondható, hogy a potenciális pályázók megismerték az új társfinanszírozott rendszert, többségük "pályázóképes" és sikeresen vehetnek majd részt a következő, 2007-2013-as programban. Ehhez azonban az adminisztráció kommunikációjának erősítése szükséges, melyhez az Európai Halászati Alap támogatási forrásaiból a halászati Technikai Segítségnyújtás prioritási tengely alapján tervezett keret nyújtana fedezetet. A magyar halászati szektor kis mérete és a potenciális pályázók kis száma hatékony, akár személyre szabott kommunikációs tevékenységet feltételez a jövőre nézve.

3.2.3.7 Kedvezőtlen Adottságú Területen megvalósuló projektek

30. táblázat: Az AVOP 1.2. intézkedés 2006-ban a kedvezőtlen adottságú területen megvalósuló projektjei

Intézkedés / Alintézkedés	Kedvezőtlen adottságú területen leszerződött pályázatok		
	db	Támogatás igénye €	Támogatás igénye Ft
1.2 A halászati ágazat strukturális támogatása	1	27 686	7 059 988
1.2.1 Akvakultúra. Tógazdaságok és iparszerű haltermelő rendszerek építése, felújítása, halkeltetők korszerűsítése	1	27 686	7 059 988
1.2.2 Halfeldolgozók építése, bővítése, felújítása és korszerűsítése	0	0	0
1.2.3 Természetes vízi halászat	0	0	0
1.2.4 Promóció	0	0	0
1.2.5 Halászati termelői szervezetek támogatása	0	0	0
1.2.6 Innovatív technológiák bevezetése a haltenyésztésben	0	0	0

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

Az 1.2 intézkedésen belül összesen 1 db kedvezőtlen adottságú területen megvalósításra kerülő pályázat esetében került sor szerződéskötésre, az 1.2.1 Akvakultúra alintézkedésen belül 7,1 m Ft, 28 ezer euró támogatási igény mellett.

3.2.4 AVOP 1.3. „Fiatal gazdálkodók induló támogatása” intézkedés

Az 1. prioritás még nyitott intézkedéseiben belül az 1.3 Fiatal gazdálkodók induló támogatása c. intézkedés a 2006-os év legnépszerűbb intézkedése volt a beérkezett pályázatok alapján. Ennek fő oka, hogy ez az intézkedés ad lehetőséget a fiatal - komoly tőkével még nem rendelkező - gazdáknak az elinduláshoz, illetve segítséget jelent az életképesség javításához, viszont ezen támogatási forma a korábbi nemzeti támogatási rendszerekben nem volt jellemző, így képzéssel és tájékoztatással sikerült mozgósítani a potenciális pályázói kört.

Pozitívan értékelhető, hogy a 2005. évi nehézkes indulásra reagálva „a fiatal gazdálkodók induló támogatása” intézkedés népszerűsítésére, a pályázatok színvonalának javítása érdekében 2006. január 9-től kezdődően az FVM egy rendezvénysorozatot indított. A rendezvényeken a fiatal gazdálkodók tájékoztatást kaptak pénzügyi előadóktól a birtokfejlesztési és agrárfejlesztési hitelfelvételi lehetőségekről, a pályázati felhívásról és részletesen a pályázati adatlap kitöltéséről. A beérkezett pályázatokkal kapcsolatos problémákról példákon keresztül bemutatta a pályázat kezeléséről, a pályázat értékeléséről kaptak a résztvevők tájékoztatást. A résztvevők kérdéseire adott válaszok, továbbá az egyéni konzultációk is segítettek a pályázatok sikeres és önálló elkészítését. A rendezvények népszerűek és eredményesek voltak, amit bizonyít az is, hogy 2006-ban ugrásszerű változás következett be a pályázók számában és eredményességében. Az előző évi alacsony megfelelési arány a pályázati feltételek bonyolultsága, nem kellő megértése, a jogosultsági feltételek

egyértelműségének hiánya, vagy tudatosan a pályázati kiírástól eltérően megjelölt tevékenység miatt következett be.

Kevés volt azoknak a pályázatoknak a száma, amelyek gazdaság átvételére irányultak. Ennek oka, hogy „korai nyugdíjazás”-t így a birtokok leadását jelentő támogatási intézkedés a tervidőszakban nem került bevezetésre.

A fiatal gazdálkodók közel 1/3-a szántóföldi növénytermesztéssel (gabona) foglalkozik, közel 2/3-a pedig egyéb növényi és állati terméket állít elő.

Az induló gazdálkodók többnyire tőkeszegények, szakmai képzettségükön kívül sok esetben nem tudnak anyagi háttérre alapozni. A 2004. évben bevezetett előleg felvételi lehetőség – nemzeti forrás terhére – segítette a fejlesztések megindítását, további segítséget jelentett a költségek, pályázati felhívásban meghatározott felső támogatási összegig történő, 100%-os támogatása.

Az intézkedés egyik célját a mezőgazdaságban foglalkoztatottak korösszetételének javítását a fiatal gazdálkodók termelésbe való belépése folyamatosan javította. A munkahelyek teremtésére irányuló célt kevésbé teljesítette az intézkedés, mert döntően munkahelymegőrzést eredményezett. A fiatal gazdák száma tehát növekedett, azonban az női fiatal gazdák száma a tervezett célt csak 80%-ban teljesítette, de ez annak köszönhető, hogy a mezőgazdasági foglalkoztatottak körében is jóval alacsonyabb a női foglalkoztatás aránya, mint egyéb ágazatokban. A vállalkozások indítására irányuló cél azonban meghaladta a tervezettét.

A támogatásnak – az indulás elősegítésén kívül – beruházási ösztönző hatása is volt, hiszen a pályázó életkorának függvényében bizonyos bekerülési költségig ugyanazon beruházáshoz lényegesen magasabb támogatásintenzitás érhető el, mint az egyéb beruházási támogatások esetében.

A rendelkezésre álló – az AVOP pénzügyi tervben e célra meghatározott – támogatási források felhasználásra kerülnek és a tervnek megfelelően növekszik a fiatal vállalkozók által vezetett gazdaságok száma.

3.2.4.1 Pénzügyi terv és megvalósulás

31. táblázat – Az AVOP 1.3 intézkedés 2006. évi pénzügyi terve

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Közkidások összesen		Közösségi hozzájárulás		Nemzeti hozzájárulás		Indikatív saját forrás	
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
2004-2006	7 317 506	1,87	5 488 129	1,40	1 829 377	0,47	0	0,00
2006	522 324	0,13	391 743	0,10	130 581	0,03	0	0,00

árfolyam: 255 Ft/euró

Forrás: AVOP PKD

Az 1.3 Fiatal gazdálkodók induló támogatását célzó intézkedés esetében a 2006-os évet sikeresnek tekinthetjük, hiszen a teljes időszak alatt beérkezett pályázatok közel 50%-át ebben az évben nyújtották be, továbbá az összes (283 db) IH támogatás közül, 168 db pályázat esetében 2006-ban született IH támogató döntés. A szerződéskötések számát tekintve is sikeres volt a 2006-os év, hiszen a szerződések 64%-a ebben az évben került megkötésre (2004-2006: 252 db; 2006: 162 db). A kifizetéseknél még kiemelkedőbb a 2006-os év, hiszen a pályázatok 97%-a (2004-2006: 157 db; 2006: 152 db) esetében került sor 2006-ban.

Összefoglalóan elmondhatjuk, hogy a Fiatal gazdák támogatását célzó intézkedés a nehézkes 2004-2005 évi kezdés után 2006. évre sikeresen zárulhat.

32. táblázat - Az AVOP 1.3 intézkedés 2006. évi eredményei

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett 2004-2006	Beérkezett 2006	IH támogatott		Szerződött		Kifizetett	
	db	db	db	%	db	%	db	%
1.3 Fiatal gazdálkodók induló támogatása	681	329	168	25%	162	24%	152	22%

*a % alapja a 2004-2006. időszakban beérkezett pályázatok darabszáma

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db)

Az eredményességet fenti táblázat megmutatja a 2006-os IH támogatott, szerződött és kifizetett pályázatok mértékét a 2004-2006 időszakában beérkezett pályázatok arányában.

Az 1.3 Intézkedésösszezer értékelésekor is a fentiekkel azonos következtéseket lehet levonni: az intézkedés céljai a források lekötésével megvalósulnak. A következő időszak feladatai a támogatott projektek megvalósítására, a kifizetésekre, illetve a projektek megvalósulásának nyomon követésére helyeződnek át.

33. táblázat - Az AVOP 1.3 intézkedés 2006. évi eredményei

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett igény 2004-2006		Beérkezett igény 2006		IH támogatott			Szerződött			Kifizetett		
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	%	Euró	Mrd Ft	%	Euró	Mrd Ft	%
1.3 Fiatal gazdálkodók induló támogatása	18 651 862	4,76	8 968 256	2,29	4 642 152	1,18	25%	4 391 795	1,12	24%	3 635 020	0,93	19%

* árfolyam: 255 Ft/ euró

*a % alapja a 2004-2006. időszakban beérkezett pályázatok összege

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

3.2.4.2 Regionális megoszlás

Az előző fejezetekben bemutatásra kerültek az 1.3. intézkedés eredményei naturálisan, illetveösszezeren kifejezve. Az alábbiakban bemutatásra kerül ezen adatok regionális megoszlása.

34. táblázat: Az AVOP 1.3. intézkedésre 2006-ban beérkezett és támogatott pályázatok számának regionális megoszlása

Régiók	Beérkezett	IH támogatott	Szerződött	Kifizetett
	db	db	db	db
Összesen	329	168	162	152
Nyugat-Dunántúl	50	23	21	27
Közép-Dunántúl	34	15	16	10
Közép-Magyarország	18	6	5	3
Dél-Dunántúl	29	16	14	19
Észak-Magyarország	32	18	19	11
Észak-Alföld	71	43	32	37
Dél-Alföld	95	47	55	45

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db)

Az 1.3. intézkedésre beérkezett pályázatok regionális megoszlása az 1. prioritás többi intézkedésével teljesen azonos képet mutat, azaz a legtöbb pályázat (50%) az Észak-alföldi és a Dél-alföldi régióból került ki. A döntés-előkészítés fázisának elemzése alapján elmondhatjuk, hogy a legtöbb értékelhető pályázat az alföldi régió, azon belül a Dél-alföldi régió területeiről érkeztek. Az IH támogatott pályázatok esetében szintén az alföldi régiók és a Nyugat-dunántúli régió pályázatai kaptak a legnagyobb számban kedvező döntést.

35. táblázat: Az AVOP 1.3. intézkedésre 2006-ban beérkezett és támogatott pályázatok értékének regionális megoszlása

Régiók	Beérkezett igény		IH támogatott		Szerződött		Kifizetett	
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
Összesen	8 968 256	2,29	4 642 152	1,18	4 391 795	1,12	3 635 020	0,93
Nyugat-Dunántúl	1 401 873	0,36	658 221	0,17	593 526	0,15	641 091	0,16
Közép-Dunántúl	952 168	0,24	425 076	0,11	445 926	0,11	258 110	0,07
Közép-Magyarország	498 643	0,13	174 035	0,04	149 133	0,04	62 313	0,02
Dél-Dunántúl	778 663	0,20	432 548	0,11	382 113	0,10	430 966	0,11
Észak-Magyarország	840 686	0,21	460 481	0,12	489 343	0,12	211 211	0,05
Észak-Alföld	1 852 961	0,47	1 175 522	0,30	820 543	0,21	921 609	0,24
Dél-Alföld	2 643 263	0,67	1 316 270	0,34	1 511 209	0,39	1 109 720	0,28

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

A regionális adatokösszezer megbontása azonos képet mutat a naturális adatokkal, ez alapján elmondhatjuk, hogy az Észak-alföldi és a Dél-alföldi régióból beérkezett pályázatok, az 1.3 intézkedés esetében, megközelítőleg a teljes támogatási igény 50%-át lefedik.

3.2.4.3 Pályázatok minősége

Az 1.3 intézkedés esetében a 2004-2005. évben tapasztalt – pályázatok minőségére vonatkozó – problémák 2006-ra többségében kiküszöbölésre kerültek, ugyanis a pályázatok minőségének javítása érdekében jogszabályi változásokkal egyszerűsödött a pályázás, továbbá országos népszerűsítő és tájékoztató körút szervezésére került sor 2006-ban. A minden megyére, azaz az ország egész területére kiterjedő népszerűsítő és tájékoztató körutat úgy tervezték meg, hogy nemcsak a beadandó pályázatok minősége, hanem azok mennyiségi aránya is javuljon. A körút eredményei láthatóak, hiszen a 2005. év után 2006-ban további 329 db pályázat érkezett. Azonban meg kell jegyeznünk, hogy a pályázatok minősége szempontjából – bár a javuló tendencia látható - továbbra is jelentős mennyiségű visszautasításra került sor még a döntéshozatal időszakában.

36. táblázat: Az AVOP 1.3. intézkedésre 2006-ban beérkezett pályázatok sikertelensége

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett 2004-2006	Beérkezett 2006	Jogosulatlan + nem megfelelő hiánypótlás miatt elutasított		IH döntés előtt visszalépett		IH döntéssel elutasított		Szerződészkötés után visszalépett		Szerződészkötés után visszavont		Összes sikertelen	
	db	db	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%
1.3 Fiatal gazdálkodók induló támogatása	681	329	93	14%	13	2%	95	14%	1	0%	1	0%	203	30%

*a % alapja a 2004-2006. időszakban beérkezett pályázatok darabszáma

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db)

A pályázattal sikerének lehet értékelni, hogy míg 2004-2005. időszakban a döntés-előkészítés első fázisánál a beérkezett pályázatok 44%-a került elutasításra, addig 2006-ban a sikertelen pályázatok aránya az összes (2004-2006-ban) beérkezetthez viszonyítva is csak 28%, ez köszönhető a korábban már említett lépéseknek.

37. táblázat: Az AVOP 1.3. intézkedésre 2006-ban beérkezett pályázatok sikertelensége

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett		Jogosulatlan + nem megfelelő hiánypótlás miatt elutasított		IH döntés előtt visszalépett		IH döntéssel elutasított		Szerződészkötés után visszalépett		Szerződészkötés után visszavont		Összes sikertelen	
	M euró	Mrd Ft	M euro	Mrd Ft	M euro	Mrd Ft	M euro	Mrd Ft	M euro	Mrd Ft	M euro	Mrd Ft	M euró	Mrd Ft
1.3 Fiatal gazdálkodók induló támogatása	8,97	2,29	2,51	0,64	0,37	0,10	2,60	0,66	0,03	0,01	0,03	0,01	5,55	1,41

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

3.2.4.4 A kedvezményezettek típusai

Az alábbiakban a 2006. évben IH támogatott pályázatok kedvezményezettjeinek megoszlását vizsgáltuk. A vizsgálatot két szempont alapján végeztük, egyrészt a pályázók vállalkozásának típusa, illetve mérete, valamint a pályázók tevékenységi köre alapján, TEÁOR szám szerinti besorolásban.

38. táblázat: Az AVOP 1.3. intézkedésre 2006-ban IH támogatott pályázatok kedvezményezettjei a társaság típusa szerinti megoszlásban

Prioritás/intézkedés megnevezése - kedvezményezettek típusa	1.3 intézkedés: Fiatal gazdálkodók induló támogatása			
	%	Euro	Mrd Ft	db
Belföldi természetes személy	2%	90 000	0,02	3
Mikrovállalkozás	98%	4 552 152	1,16	165
Kisvállalkozás	0%	0	0,00	0
Középvállalkozás	0%	0	0,00	0
Nagyvállalkozás	0%	0	0,00	0
Non-profit szervezet AH-on belül	0%	0	0,00	0
Non-profit szervezet AH-on kívül	0%	0	0,00	0

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31. pályázat (db) és támogatási összeg

A tevékenységi kör szerinti megbontás alapján elmondhatjuk, hogy a Fialtal gazdák támogatását célzó intézkedés szinte kizárólag a mikro-vállalkozásokat támogatták, amely alapvető célterülete ezen intézkedésnek.

39. táblázat: Az AVOP 1.3. intézkedésre 2006-ban szerződött pályázatok kedvezményezettjei tevékenységi kör (TEÁOR) szerinti megoszlásban

TEÁOR szerinti megnevezés	IH támogatott pályázatok száma	%	IH támogatott pályázatok értéke (M euro)	IH támogatott pályázatok értéke (Mrd Ft)	%
Gabonafélék, egyéb máshova nem sorolt növény termelése	77	46%	2,14	0,55	46%
Zöldség, dísznövény termelése	16	10%	0,45	0,11	10%
Gyümölcs, fűszernövény termelése	22	13%	0,60	0,15	13%
Szarvasmarha tenyésztés	13	8%	0,35	0,09	7%
Egyéb állatok tenyésztése	11	7%	0,29	0,07	6%
Egyéb	29	17%	0,82	0,21	18%
Összesen	168,0	100%	4,64	1,18	100%

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31. pályázat (db) és támogatási összeg

3.2.4.5 Pénzügyi megvalósulás

40. táblázat: Az AVOP 1.3 intézkedés 2006-ban szerződött pályázatok pénzügyi megvalósulása

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Összes kiadás			Támogatás			Saját forrás		
	Euró	Mrd Ft	%	Euró	Mrd Ft	%	Euró	Mrd Ft	%
1.3 Fialtal gazdálkodók induló támogatása	5 817 615	1,48	100%	4 391 795	1,12	100%	1 425 820	0,36	100%

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

A pénzügyi megvalósulás sikerességét elősegíti a támogatott gazdák folyamatos segítése és képzése. Ennek keretében 2006-ban 3 napos gyakorlati képzésen vehettek részt a gazdák, ezen idő alatt olyan agrár-gazdasági ismereteket sajátíthattak el, amelyek nagyban segíthetik a projektek gazdaságos, sikeres megvalósítását, működtetését. A képzés keretében a résztvevők látogatást tettek Burgenlandban, ahol EU normáknak megfelelő gazdaságokat látogattak meg. Ez a képzés – az ismereteken túl – a gazdák közötti kapcsolatok erősítését is nagyban támogatta.

3.2.4.6 Indikátorok

A 1.3. intézkedés célkitűzéseinek megvalósulása az alábbi szereplő számszerűsített indikátorok teljesülésével válik mérhetővé.

41. táblázat: Az AVOP 1.3. intézkedés indikátorainak alakulása (2004-2006)

Indikátor típus	Indikátor megnevezése	Tervezett eredmény	Megvalósult eredmény
Output	A fiatal gazdálkodók induló támogatása intézkedés szerződés kötéseinek száma (db)¹	254	264
	• ebből: nők által benyújtott pályázatok száma (db)	45	36
	Az elfogadott pályázatok fő tevékenységtípusok (EMIR) szerint (db)		
	• Gabonafélék, egyéb máshova nem sorolt növény termelése	*	106
	• Zöldség, dísnövény termelése	*	34
	• Gyümölcs, fűszernövény termelése	*	22
	• Szarvasmarha tenyésztés	*	18
	• Juh-, kecske-, lótenyésztés	*	12
	• Sertéstenyésztés	*	6
	• Baromfitenyésztés	*	8
	• Egyéb állatok tenyésztése	*	29
	• Vegyes gazdálkodás	*	29
	A pályázók kor szerinti összetétele (fő)		
	• 25 év alatti	180	40
	• 25-30 év közötti	50	131
	• 30-35 év közötti	14	63
	• 35-40 éves	10	18
	Az elfogadott pályázatok száma irányultságuk szerint (db)		
	• új gazdaság indítása	174	177
	• gazdaság átvétele	80	75
Eredmény	Fiatal gazdák által művelt terület (ha) ²	2540	909,32
	A fiatal gazdálkodók támogatás révén létrehozott gazdaságainak száma ³	379	30
	Gazdaságot átvevő gazdaságvezetők átlagos életkora	25	28
Hatás	A létrehozott és megtartott munkahelyek száma (darab) *(FTE, AWU)	274	31/21,425/31,1

- A PKD-ban rögzített adatokon kívül gyűjtött adat

Az adatokból látható, hogy az intézkedés keretében kitűzött célok elvárásoknak megfelelően alakultak, hiszen szerződésszámban meghaladtuk a tervezettet, a nők által benyújtott pályázatok aránya is eléri a tervezett 80%-át.

A nők által benyújtott pályázatokból, mintegy tíz megváltozott munkaképességű pályázata került elfogadásra, döntően méhészeti tevékenység végzésére. A pályázatok közül egy pályázó - 100%-osan leszázalékolt (mozgás és látássérült) nő pályázata - lett elutasítva, mivel a pályázó egészségügyi állapota kizárja a tevékeny részvételt a mezőgazdasági termelő tevékenységből.

Az intézkedés keretében Roma származású pályázóról nincs tudomásunk, mivel egyik pályázattal sem érkezett be a pályázathoz csatolt roma származást alátámasztó nyilatkozat.

A fenti táblázatban láthatóak az egyes pályázatok tevékenységtípusonkénti megoszlása, melyre vonatkozó tervadatokat a PKD nem tartalmazott, de az EMIR-ben gyűjtésre kerülnek.

A pályázatok korszerinti összetétele nem tükrözi a tervezett értékeket, a legaktívabb pályázói réteg a 25-30 év közötti korosztályból került ki.

Az új gazdaságok indítására, illetve átvételére irányuló pályázatok darabszáma a tervezettnél megfelelően alakult.

A fiatal gazdák által művelt terület mutatója nem tükrözi a valós értéket, hiszen az adatlapon nem került egyértelműen meghatározásra, hogy milyen területet kell megjelölnie a pályázatához kapcsolódóan. Az adatlapok módosítása folyamatban van és a helyes adatok a 2007. évi jelentésben kerülnek megjelenítésre.

3.2.4.7 Kedvezőtlen Adottságú Területen megvalósuló projektek

42. táblázat: Az AVOP 1.3. intézkedés 2006-ban a kedvezőtlen adottságú területen megvalósuló projektjei

Intézkedés / Alintézkedés	Kedvezőtlen adottságú területen leszerződött pályázatok		
	db	Támogatás igénye €	Támogatás igénye Ft
1.3 Fiatal gazdálkodók induló támogatása	7	190 379	48 546 600

- árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

3.2.5 AVOP 1.4. „Szakmai továbbképzés és átképzés támogatása” intézkedés

Az AVOP 1. prioritásának 1.4-es intézkedése a mezőgazdasági termelésben résztvevők szakmai tovább- és átképzésének támogatását tűzte ki célul. Az intézkedés célja a megfelelő számú, szakmailag magas szintű képzést nyújtani tudó képző szervezet kiválasztása és az általuk nyújtott mezőgazdasági szakismeretekre, technológiai és szabályozási ismeretek bővítésére, illetve a piaci érvényesüléshez szükséges gazdálkodási, vállalkozási ismeretek és készségek fejlesztésére irányuló képzések támogatása volt. A beérkezett pályázatok minősége alapján megállapítható, hogy a támogatott pályázatok keretében megvalósításra kerülő képzések teljesíteni fogják az intézkedés céljait.

A 2006. évben folytatott széles körű felvilágosító munka, és az egyszerűsített követelmények eredményeképpen a beérkezett pályázatok darabszáma 2006-ban jelentősen nőtt és a képzések által érintett termelői kör is szélesedett.

A korábbi időszakhoz viszonyítva jelentősen megnövekedett a benyújtott pályázatok száma, ami egyrészt annak tulajdonítható, hogy az intézkedés pályázati felhívásának módosításával a gyengébb pénzügyi feltételekkel rendelkező, de egyébként megfelelő referenciákkal rendelkező, és színvonalas felnőttképzést folytató szervezetek számára is lehetővé vált a pályázat benyújtás, másrészt a potenciális pályázók körében végzett tájékoztatás fokozta a pályázói érdeklődést. Az év végére az intézkedésre allokált (módosított) forrás gyakorlatilag leköttésre került.

A pályázati feltételek könnyítése ellenére, továbbra is jellemző, hogy a pályázatot benyújtók zöme (69%-a) munkaerő-piaci képzést folytató szervezet, és viszonylag kevés az oktatási intézmény (23%).

Az eddigi adatok alapján megállapítható, hogy a képzéseknek a kb. a fele EU-s ismeretek oktatását is magában foglalta, mintegy 90%-uk nyújtott környezetvédelmi és a jó mezőgazdasági gyakorlatra vonatkozó ismereteket zömében a növénytermesztés és a kertészet terén, ami jelentősen hozzájárult az intézkedés keretében kitűzött specifikus célok teljesüléséhez, melyben kiemelt szerep jutott a környezetvédelmi szempontok és higiéniai és állatjóléti célok megvalósulását elősegítő képzéseknek. Lényegesen kisebb igény jelentkezett az állattenyésztési képzésekre. A képzéseknek közel az egyharmada terjedt ki az élelmiszerbiztonság és az ökológiai gazdálkodás szakterületeire, és több, mint 40%-a nyújtott vállalkozási és farm menedzsment ismereteket.

A képzéseken résztvevők többsége (86%) fiatal, 40 év alatti gazdálkodó. Viszonylag alacsony - mindössze egyharmad - a nők részvételi aránya, ami azzal is magyarázható, hogy magában a mezőgazdasági szektorban is alacsony a női foglalkoztatottak aránya.

Az agrártermelésben részt vevő romák számára nyújtott képzések igen népszerűek voltak – már csak azért is, mert romák képzését célzó szakképzések 100%-os támogatásban részesültek, ami jelentős ösztönző hatással bírt – ezáltal elősegítve a roma népesség mezőgazdasági termelésbe történő integrációját.

3.2.5.1 Pénzügyi terv és megvalósulás

43. táblázat – Az AVOP 1.4 intézkedés 2006. évi pénzügyi terve

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Közkidások összesen		Közösségi hozzájárulás		Nemzeti hozzájárulás		Indikatív saját forrás	
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
2004-2006	4 589 206	1,17	3 441 903	0,88	1 147 303	0,29	709 477	0,18
2006	965 109	0,25	723 831	0,19	241 278	0,06	306 799	0,08

- árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: AVOP PKD

Az 1.4 intézkedés 4,6 m euró (1,2 Mrd Ft) közkiadást – 3,4 m euró (0,9 Mrd Ft) közösségi hozzájárulás mellett – biztosított a szakmai továbbképzéshez kapcsolódó célok megvalósításához a 2004-2006-os időszakra.

44. táblázat – Az AVOP 1.4 intézkedés 2006. évi eredményei

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett 2004-2006	Beérkezett 2006	IH támogatott	Szerződött	Kifizetett
	db	db	db	db	db
1.4 Szakmai továbbképzés és átképzés támogatása	62	34	13	14	19

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db)

A beérkezett pályázatok számosságát és támogatási igényét tekintve 2006-ban jelentős emelkedés figyelhető meg az előző évekhez képest (több mint 100%-os növekedés), ami a jogosultsági kritériumok kedvező megváltoztatásának köszönhető.

45. táblázat – Az AVOP 1.4 intézkedés 2006. évi eredményei

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett igény 2004-2006		Beérkezett igény 2006		IH támogatott		Szerződött		Kifizetett	
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
1.4 Szakmai továbbképzés és átképzés támogatása	9 559 152	2,44	4 728 737	1,21	2 229 700	0,57	2 590 440	0,66	1 071 381	0,27

- * árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

2006-ban az 1.4-es, a szakmai tovább- és átképzést célzó intézkedésre 34 db pályázat érkezett be, több mint a 2004-2005-ös időszakban együttvéve. A beérkezett támogatási igény összesen 4,7 M euró (1,2 Mrd Ft), az átlagos pályázati támogatási igény nagysága 0,1 M euró (35 M Ft) volt. Az IH 15 pályázat esetében hozott döntést, IH támogatást 13 pályázat nyert el, míg szerződéskötésre 14 pályázat esetében került sor, az előző évről áthúzódó IH döntéseknek köszönhetően. A szerződött összeg 2,6 M eurót (660 M Ft-ot) tett ki, míg kifizetésre a korábban szerződött projektek lebonyolításával 19 esetben került sor mintegy 1,1 M euró (0,3 Mrd Ft) értékben.

3.2.5.2 Regionális megoszlás

46. táblázat: Az AVOP 1.4 intézkedésre beérkezett pályázatok számának regionális megoszlása

Régiók	Beérkezett 2004-2006	Beérkezett 2006	IH támogatott 2006	Szerződött 2006	Kifizetett 2006
	db	db	db	db	db
Összesen	62	34	13	14	19
Nyugat-Dunántúl	2	1	1	1	1
Közép-Dunántúl	2	1	0	0	0
Közép-Magyarország	10	6	1	1	1
Dél-Dunántúl	5	2	1	1	1
Észak-Magyarország	10	4	4	4	6
Észak-Alföld	16	13	5	5	6
Dél-Alföld	17	7	1	2	4

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db)

47. táblázat: Az AVOP 1.4 intézkedésre beérkezett pályázatok értékének regionális megoszlása

Régiók	Beérkezett igény 2004-2006		Beérkezett igény 2006		IH támogatott 2006		Szerződött 2006		Kifizetett 2006	
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
Összesen	9 559 152	2,44	4 728 737	1,21	2 229 700	0,57	2 590 440	0,66	1 071 381	0,27
Nyugat-Dunántúl	236 967	0,06	19 059	0,00	217 908	0,06	215 787	0,06	53 947	0,01
Közép-Dunántúl	159 069	0,04	76 654	0,02	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Közép-Magyarország	883 680	0,23	520 128	0,13	92 152	0,02	92 152	0,02	23 038	0,01
Dél-Dunántúl	1 038 863	0,26	355 331	0,09	336 273	0,09	336 273	0,09	84 068	0,02
Észak-Magyarország	1 641 160	0,42	284 292	0,07	284 292	0,07	383 493	0,10	279 203	0,07
Észak-Alföld	2 499 533	0,64	1 818 296	0,46	971 864	0,25	971 864	0,25	309 973	0,08
Dél-Alföld	3 099 879	0,79	1 654 976	0,42	327 212	0,08	590 871	0,15	321 153	0,08

- árfolyam: 255 Ft/euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

Az 1.4 Szakmai továbbképzés és átképzés támogatása intézkedés megvalósításában, 2006-ban a legsikeresebb régió az Észak-Alföld volt. A 2006-ban beérkezett pályázatok 38%-a (13 db), kumuláltan 26%-a, illetve a támogatási igény szerint 38%-a (2006) származott ebből a régióból, 1,8 M euró (0,5 Mrd Ft) értékben. Az IH döntéssel megítélt támogatások 44%-a, közel 1 M euró (248 M Ft) került odaítélésre a régióba tartozó pályázóknak. A Dél-alföldi régióból ugyan 2006-ban számosságát tekintve jóval kevesebb, mindösszesen 7 db pályázat érkezett, 2004-2006 vonatkozásában azonban, mind pályázati darabszámban (17 db) mind pedig támogatási igényben (3 M euró – 0,8 Mrd Ft) vezet a régió. A 2006-os beérkezett pályázati igények közül az átlagos pályázati támogatási igény (0,2 M euró (60 M Ft) szintén ezen régió esetében a legmagasabb. Az IH elé 2006-ban döntésre felterjesztett pályázatok esetében 2 db elutasított észak-alföldi pályázaton kívül, minden esetben pozitív, támogatási döntés született. A hatályba lépett szerződések számát és értékét tekintve az Észak-alföldi régió kiemelendő, hiszen a szerződések 36%-a (6db) és a szerződött támogatási érték 38%-a 1 M euró (248 m Ft) itt realizálódott. Emellett a dél-alföldi régióba jutott a szerződött támogatási érték 23%-a, azaz 0,6 m euró (151 m Ft). A kifizetések közel azonos mértékben három régió közt oszlottak meg: az Észak-magyarországi és a két alföldi régió közt, hiszen a kifizetett támogatási összeg régióként 26-30%-a realizálódott ezeken a területeken.

3.2.5.3 A pályázatok minősége

48. táblázat: Az AVOP 1.4. intézkedésre 2006-ban beérkezett pályázatok sikertelensége

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett 2004-2006	Beérkezett 2006	Jogosulatlan + nem megfelelő hiánypótlás miatt elutasított		IH döntés előtt visszalépett		IH döntéssel elutasított		Szerződéskötés után visszalépett		Szerződéskötés után visszavont		Összes sikertelen	
	db	db	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%
1.4 Szakmai továbbképzés és átképzés támogatása	62	34	4	6%	1	2%	2	3%	0	0%	1	2%	8	13%

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db)

49. táblázat: Az AVOP 1.4. intézkedésre 2006-ban beérkezett pályázatok sikertelensége

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett 2006		Jogosulatlan + nem megfelelő hiánypótlás miatt elutasított		IH döntés előtt visszalépett		IH döntéssel elutasított		Szerződéskötés után visszalépett		Szerződéskötés után visszavont		Összes sikertelen	
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
1.4 Szakmai továbbképzés és átképzés támogatása	4 728 737	1,21	832 642	0,21	185 400	0,05	313 146	0,08	0	0,00	352 941	0,09	1 684 129	0,43

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

A három év alatt beérkezett összesen 62 pályázat 6,5%-a, 4 db pályázat bizonyult jogosulatlanoknak, ez 0,8 M euró (212 M Ft) támogatási összeget tett ki, így az összes pályázott támogatási igény 8,7%-a, a 2006-os pályázott támogatási igény 17,6%-a volt jogosulatlan, illetve nem megfelelő hiánypótlás miatt elutasított. A fennmaradó pályázatok közül egy még az IH döntése előtt visszalépett, így 0,2 M euróval (47 M Ft-tal) tovább csökkent a támogatható támogatási igény. Két pályázatot, közel 0,3 M euró 80 M Ft értékben utasított el az Irányító Hatóság, és szerződéskötés után további egy pályázó vonta vissza pályázatát, 0,4 M euró (90 M Ft) támogatási igény összegben. Végeredményben az összes pályázott támogatási igény 13%-a, azaz 8 pályázat minősíthető sikertelennek, ez összességében közel 1,7 M euró (429 M Ft) támogatási igényt jelentett, ami a 2006-os új pályázott támogatási igény 36%-a.

3.2.5.4 A kedvezményezettek típusai

50. táblázat: Az AVOP 1.4 intézkedésben 2006-ban IH támogatott pályázatok kedvezményezettjei a társaság típusa szerinti megoszlásban

Prioritás/intézkedés megnevezése - kedvezményezettek típusa	1.4 intézkedés:			
	%	M euro	Mrd Ft	db
Összesen	100%	2,23	0,57	13
Belföldi természetes személy	0%	0,00	0,00	0
Mikrovállalkozás	8%	0,02	0,01	1
Kisvállalkozás	0%	0,00	0,00	0
Középvállalkozás	0%	0,00	0,00	0
Nagyvállalkozás	0%	0,00	0,00	0
Non-profit szervezet ÁH-on belül	38%	1,22	0,31	5
Non-profit szervezet ÁH-on kívül	54%	0,99	0,25	7

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

Pályázat (db) és támogatási összeg

Az intézkedés által megcélzott kedvezményezetti körrel magyarázható, hogy 2006-ban a non-profit szervezetek alkották a kedvezményezettek döntő (92%) többségét. Öt darab, az államháztartáson belülről érkezett pályázat nyerte el a támogatások 55%-át, 1,2 M eurót (311 M Ft-ot), körükben az átlagos támogatási igény 0,3 M euró (62 M Ft) volt. A támogatások 44%-át hét, az államháztartáson kívüli non-profit szervezet nyerte el, összesen 1 M euró (251 M Ft) értékben, közel 0,1 M eurós (34 M Ft-os) átlagos pályázott támogatási igénnyel, ami alig több mint fele az államháztartáson belüli non-profit szervezetek átlagos pályázati támogatási igényének. Rajtuk kívül

egyetlen egy darab mikro-vállalkozás volt sikeres az 1.4-es intézkedésben érdekelt pályázók közül, 23 ezer euró (6 M Ft) támogatással.

51. táblázat: Az AVOP 1.4 intézkedésre 2006-ban IH támogatott pályázatok kedvezményezettjei tevékenységi kör (TEÁOR) szerinti megoszlásban

TEÁOR szerinti megnevezés	IH támogatott pályázatok száma	%	IH támogatott pályázatok értéke	%
Máshova nem sorolt felnőtt- és egyéb oktatás	9	69	362 125 522	64
Szakmai középfokú oktatás	2	15	144 907 108	25
Felsőoktatás	1	8	55 566 540	10
Egyéb	1	8	5 974 304	1
Összesen	13	100	568 573 474	100

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

Pályázat (db) és támogatási összeg

Az intézkedés kedvezményezettjei különböző TEÁOR kategóriákba tartozó iskolai rendszerű és felnőtt oktatással rendelkező szervezetek voltak.

3.2.5.5 Pénzügyi megvalósulás

52. táblázat: Az AVOP 1.4 intézkedés 2006-ban szerződött pályázatok pénzügyi megvalósulása

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Összes kiadás			Támogatás			Saját forrás		
	Euró	Mrd Ft	%	Euró	Mrd Ft	%	Euró	Mrd Ft	%
1.4 Szakmai továbbképzés és átképzés támogatása	2 912 049	0,74	100%	2 590 440	0,66	100%	321 609	0,08	100%

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

A szerződött pályázatok 75% feletti átlagos közösségi támogatása 2,6 M euró (0,7 Mrd Ft) forrás felhasználása mellett 2,9 M euró (0,74 Mrd Ft) összes költségű képzés megvalósulását teszik lehetővé.

3.2.5.6 Indikátorok

A 1.4. intézkedés célkitűzéseinek megvalósulása az alábbi szereplő számszerűsített indikátorok teljesülésével válik mérhetővé.

53. táblázat: Az AVOP 1.4 intézkedés indikátorainak alakulása(2004-2006)

Indikátor típus	Indikátor megnevezése	Tervezett eredmény	Megvalósult eredmény
Output	Az EU-továbbképzésben részesült szaktanárok száma (fő)	230,00	80,00
	A szervezett tanfolyamok száma (db)	800,00	168,00
	Gazdálkodási ismereteiket fejlesztő gazdálkodók száma (és aránya) képzési irányonként (fő) (kumulatív szám, mivel egy fő többféle kurzust is elvégzett)	24 000,00	5 906,00
	• EU agrárgazdasági ismeretek, a KAP szabályozásai (fő)	20 000,00	884,00
	• Környezetvédelem, „Jó mezőgazdasági gyakorlat” (fő)	14 000,00	1 570,00
	ebből növénytermesztés, kertészet (fő)	8 000,00	992,00
	állattenyésztés, állattartás (fő)	6 000,00	74,00
	• Állatvédelem (fő)	6 000,00	n.a.
	• Élelmiszerbiztonság (fő)	2 000,00	420,00
	• ökológiai termelési és biogazdálkodási ismeretek (fő)	2 000,00	507,00
	• vállalkozási, farm menedzsment képzés (fő)	4 000,00	692,00
	• alternatív jövedelemszerzés lehetőségei (fő)	1 500,00	767,00
	A tovább-és átképzésben részesülő fiatal (40 év alatti) gazdálkodók száma (fő)	7 500,00	1 121,00
	A tovább-és átképzésben részesülő gazdálkodók közül a nők aránya (%)	15,00	26,00
	A speciális roma agrár képzésben résztvevők száma (fő)	900,00	464,00
	Eredmény	A képzést eredményesen befejezők száma (fő)	20 000,00
A képzést eredményesen befejezők aránya (%)		83,00	96,00
Hatás	Az OKJ szakképzettséget szerzők száma (fő)	15 000,00	777,00
	A vidéken élő nők, a fogyatékoság ill. megváltozott munkaképesség miatt hátrányos helyzetű személyek és a roma kisebbséghez tartozók (romák) képzettségének emelkedése (fő)	5 200,00	2000,00

Forrás: EMIR 2006. december 31.

2006. év során a korábbi időszakhoz viszonyítva jelentősen megnövekedett a benyújtott pályázatok száma. Ez egyrészt annak tulajdonítható, hogy az intézkedés pályázati felhívásának módosításával a gyengébb pénzügyi feltételekkel, de egyébként megfelelő referenciákkal rendelkező, és színvonalas felnőttképzést folytató szervezetek számára is lehetővé vált a pályázat benyújtás. Másrészt a potenciális pályázók körében végzett tájékoztatás fokozta a pályázói érdeklődést.

Az év végére az intézkedésre allokált (módosított) forrás gyakorlatilag lekötésre került.

A pályázati feltételek könnyítése ellenére, továbbra is jellemző, hogy a pályázatot benyújtók zöme (69%) munkaerő-piaci képzést folytató szervezet, de viszonylag kevés az oktatási intézmény (23%).

A pályázatok értékelésének és a döntés-előkészítésnek a megalapozottságát jelzi, hogy az ellenőrzések során csupán egy pályázó esetében tapasztaltak az MVH ellenőrei olyan szabálytalanságot, amelynek alapján a támogatási szerződéstől való elállásra került sor.

Az intézkedés indikátorainak adatai még csak részben állnak rendelkezésre (mintegy 50%). Ennek oka, hogy a támogatott pályázatok tevékenységei még nem zárultak le, így az elért eredmények nem kerülhettek összesítésre. Az eddig rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy a képzéseknek

- kb. a fele EU-s ismeretek oktatását is magában foglalta,
- mintegy 90%-uk nyújtott környezetvédelmi és a jó mezőgazdasági gyakorlatra vonatkozó ismereteket zömében a növénytermesztés és a kertészet terén.

Lényegesen szerényebb igény jelentkezett az állattenyésztési képzésekre.

A képzéseknek közel az egyharmada terjedt ki az élelmiszerbiztonság és az ökológiai gazdálkodás szakterületeire, és több, mint 40%-a nyújtott vállalkozási és farm menedzsment ismereteket. Állatvédelmi ismeretek oktatására nem került sor.

A képzéseken résztvevők mintegy 50%-a fiatal, 40 év alatti gazdálkodó. Viszonylag alacsony - mindössze 26% - a nők részvételi aránya. Ennek magyarázata, hogy az agrárágazatban dolgozók között is hasonló, mintegy 24% a nők aránya.

Összességében megállapítható, hogy az intézkedés megvalósítása a célkitűzéseknek megfelelően, azokat megvalósítva folytatódott 2006. év során és halad tovább. A 2006-ban megkötött támogatási szerződések keretében megvalósuló tanfolyamok jelentős része áthúzódik 2007. évre, ami ismét csak magyarázza a rendelkezésre álló indikátorok szűk körét.

3.3 AVOP 2. prioritás: Az élelmiszer-feldolgozás modernizálása

3.3.1 Áttekintés - AVOP 2. prioritás

A prioritás célkitűzései új technológiák bevezetésével, a piacra-jutás feltételeinek, a termékek minőségének javításával, az élelmiszerbiztonság növelésével **közvetlenül szolgálják a versenyképesség megteremtését** és fokozását. A célkitűzések közvetlenül és közvetetten segítséget nyújtanak az élelmiszer-feldolgozók környezetvédelmi előírásainak teljesítéséhez, a melléktermékek és hulladékok megfelelő kezeléséhez.

A 2006. december 31.-ig beérkezett pályázatok forrásigénye 138,1 M euró (35,2 Mrd Ft), ami több, mint 130%-kal meghaladja a három éves keretet (59,197 M euró), és igen jelentős pályázói érdeklődésre utal.

A prioritás keretében leszerződött pályázatok általában a prioritás több célját is – a szigorodó európai uniós előírások miatt - **szolgálják**. Leggyakoribb a leszerződött pályázatok 47 %-át kitevő, a korszerűsítést (48 db) és a szerkezetátalakítást (22 db) célzó beruházás, a mi hozzájárul a mezőgazdasági termelés és feldolgozás jövedelem termelő képességének javításához, de kedvező, hogy az innováció és az új termékek fejlesztése (27 db) – növelve ezáltal a feldolgozottság szintjét -, az élelmiszerbiztonsággal és minőséggel összefüggő fejlesztések (19 db), valamint a környezetterhelést csökkentő fejlesztések (16 db) aránya is meghaladja a szerződött pályázatok 40%-át, ami viszont a környezetvédelem céljának, illetve az emberi egészség és jólét javításához járul hozzá. A környezetterhelés csökkentése tehát már jelenleg is fontos célja a beruházásoknak, ami a jövőben várhatóan erősödni fog. Fontos kiemelni azt, hogy az AVOP végrehajtása során már főként azok a környezetterhelést csökkentő beruházások kerültek előtérbe, amelyeknek célja nem a kötelező szintű előírásoknak való megfelelés volt, hanem annál magasabb szintű, valóban környezettudatos fejlesztés. A környezetterhelés csökkentése stratégiai cél, azonban a cél megvalósítása nagyon nehéz feladat. Ez a fajta beruházás típus a nem termelő beruházások közé tartozik, gazdasági haszna effektíve nincsen és általában nagy költségekkel jár. A kötelező előírások betartásának költségigénye is rendkívül magas, az ezen felüli, környezettudatos fejlesztést kizárólag támogatással lehet ösztönözni. Az új termékek fejlesztését, innovációt célzó pályázatok pedig a későbbiekben, amikor a termelési hatékonyság a korszerűsítések révén eléri a versenyképességhez szükséges szintet, minden bizonnyal még inkább előtérbe kerülnek. Ezek alapján előre jelezhető, hogy a 2007-2013 közötti időszakra vonatkozó Új Magyarország Vidékfejlesztési Programban az innovációt célzó és a környezetvédelmét szolgáló támogatásokra jelentős és fokozódó igény jelentkezik majd. Kijelenthető azonban, hogy az innovációs kezdeményezések és főleg az innovációs eredmények bevezetésének száma - tökéhiány miatt - még mindig nagyon alacsony. Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program több intézkedésen keresztül ösztönzi az innováció kezdeményezését és az innovációs eredmények hasznosulását, mert a hazai vállalkozások számára ez lehet a versenyképesség növelésének egyik záloga. Összességében tehát a **támogatások jelentős mértékben elősegítik a kitűzött célok elérését.**

3.3.2 Pénzügyi terv és megvalósulás

A 2. prioritáson belül egyetlen intézkedés található, a „2.1. A mezőgazdasági termékek feldolgozásának és értékesítésének fejlesztése”, ezért a 2. prioritás és a 2.1. intézkedés előrehaladásának elemzése összevontan történik.

A 2.1 intézkedés keretében 2005. december 7-i hatállyal - további intézkedésig - a pályázatok benyújtási lehetősége felfüggesztésre került, amely a későbbiekben sem került feloldásra tekintettel a támogatási keret kimerülésére, így módon 2006. év során nem érkezett be további új pályázat. 2006. év folyamán a 2004. és 2005. évben beérkezett pályázatok értékelése folytatódott.

1. táblázat - Az AVOP 2. prioritás 2006. évi pénzügyi terve

Prioritás/intézkedés megnevezése		Közkidások összesen		Közösségi hozzájárulás		Nemzeti hozzájárulás		Indikatív saját forrás	
		Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
2. Az élelmiszer-feldolgozás modernizálása	2006	25 598 500	6,53	19 198 875	4,90	6 399 625	1,63	38 397 750	9,79
	2004-2006	59 196 895	15,10	44 397 671	11,32	14 799 224	3,77	88 795 343	22,64

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: AVOP PKD

2. táblázat - Az AVOP 2. prioritás 2006. évi eredményei

Prioritás/intézkedés megnevezése	Beérkezett 2004-2006	IH támogatott 2006	Szerződött 2006	Kifizetett 2006
	db	db	db	db
2. Az élelmiszer-feldolgozás modernizálása	361	37	41	111

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db)

3. táblázat - Az AVOP 2. prioritás 2006. évi eredményei

Prioritás/intézkedés megnevezése	Beérkezett igény 2004-2006		IH támogatott 2006		Szerződött 2006		Kifizetett 2006	
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
2. Az élelmiszer-feldolgozás modernizálása	138 104 340	35,22	20 834 507	5,31	20 904 664	5,33	24 291 183	6,19

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

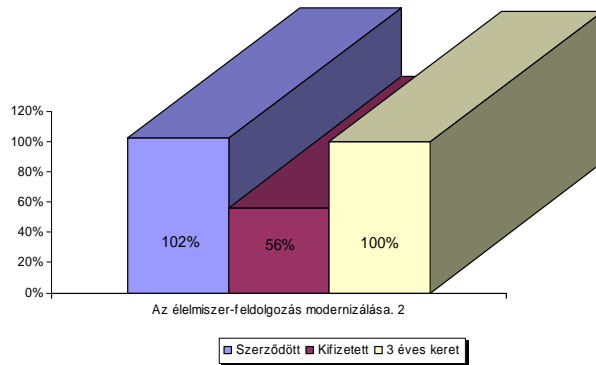
2006. december 31-ig a 2. prioritásra összesen 361 pályázat érkezett 138,1 M euró (35,2 Mrd Ft) támogatási igénnyel, ami több, mint 130%-kal meghaladja a 2004-2006 közötti időszakban rendelkezésre álló 59,2 M euró összegű (15,1 Mrd Ft) teljes támogatási keretösszeget.

A 2006. évben összesen 25,6 M euró (6,5 Mrd Ft) támogatási keret állt rendelkezésre (nemzeti és EU összesen), erre vonatkozóan 37 pályázat esetében került sor IH támogató döntésre, és az előző évről áthúzódó pályázatok révén 41 esetben történt szerződéskötés, összességében 20,9 M euró (5,3 Mrd Ft) támogatási összegre, ami az 2006. éves keret közel 82 %-át fedi le. A 2006. évben teljesített 111 db kifizetés összege - 24,3 M euró (6,2 Mrd Ft) - meghaladta a szerződött állományt, ami szintén az előző évről áthúzódó kifizetések teljesítésével magyarázható.

A 3 éves adatokat összehasonlítva elmondható, hogy a **kifizetések üteme az előző évhez képest felgyorsult, illetve a korábbi évek során kötött szerződések megvalósításához kapcsolódó kifizetések teljesültek.** Ezt a jelenséget igen intenzíven alátámasztja egyrészt az a tény, hogy a 3 év alatt teljesített kifizetések 72%-a 2006-ban valósult meg, azaz 2006. évben összesen 24,3 M euró (6,2 Mrd Ft) kifizetése történt meg, szemben az előző évben teljesített 9,1 M euró (2,3 Mrd Ft) kifizetéssel. Másrészt - naturáliára vetítve - 2004-2005 évben 103 db szerződött pályázat mellett 33 esetben történt kifizetés, ezzel szemben 2006. évben 41 db szerződött pályázat mellett 111 esetén történt kifizetés. A kifizetések sikerességét mutatja, hogy a **2006. évi keret több, mint 95%-ban ki is merült.**

Az alábbi grafikon a 3 éves terv viszonylatában mutatja százalékban a szerződésállományt és a kifizetéseket.

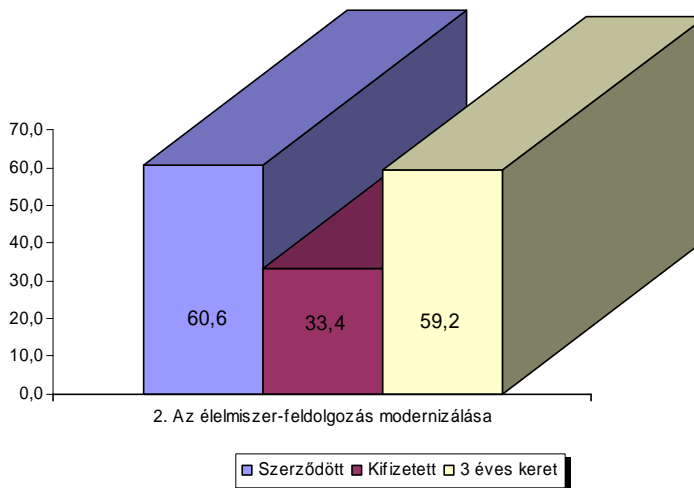
"Az élelmiszer-feldolgozás modernizálása" prioritás
2004-2006. évi pénzügyi teljesítménye (%)

Forrás: EMIR 2006. december 31.

A grafikon jól mutatja, hogy a kumulált szerződéses állomány 2%-kal meghaladja a tervezet támogatási keretet. Ez naturáliában és értékben azt jelenti, hogy 2004 és 2006 között 155 pályázat részesült az IH részéről pozitív elbírálásban, melynek eredményeként a 59,2 M euró összegű (15,1 Mrd Ft) 3 éves támogatási keretre vonatkozóan a program teljes időtartama alatt **149 szerződés lépett hatályba, összesen 60,6 M euró (15,4 Mrd Ft) értékben.** Ebből szerződéskötés után 5 esetben történt visszalépés vagy visszavonás, azaz 2006. december 31.-én 144 db szerződés volt érvényben és ugyanennyi esetben történt **kifizetés a 3 év alatt, összesen 33,4 M euró (8,5 Mrd Ft) összegben, amely a teljes támogatási keret 56 %-át jelenti.**

"Az élelmiszer-feldolgozás modernizálása" prioritás
2004-2006. évi pénzügyi teljesítménye (Meuró)

Forrás: EMIR 2006. december 31.

3.3.3 Regionális megoszlás

A jelentés előző részeiben részletesen bemutatásra kerültek a 2. prioritás eredményei naturális, illetve fiskális értékekben kifejezve. Az alábbiakban az adatok regionális megoszlását ismertetjük.

4. táblázat - Az AVOP 2. prioritásra beérkezett és 2006-ban támogatott pályázatok számának regionális megoszlása

Régiók	Beérkezett 2004-2006	IH támogatott 2006	Szerződött 2006	Kifizetett 2006
	db	db	db	db
Összesen	361	37	41	111
Nyugat-Dunántúl	35	5	6	17
Közép-Dunántúl	26	3	2	8
Közép-Magyarország	45	9	9	12
Dél-Dunántúl	55	5	8	22
Észak-Magyarország	59	2	2	11
Észak-Alföld	81	8	7	23
Dél-Alföld	60	5	7	18

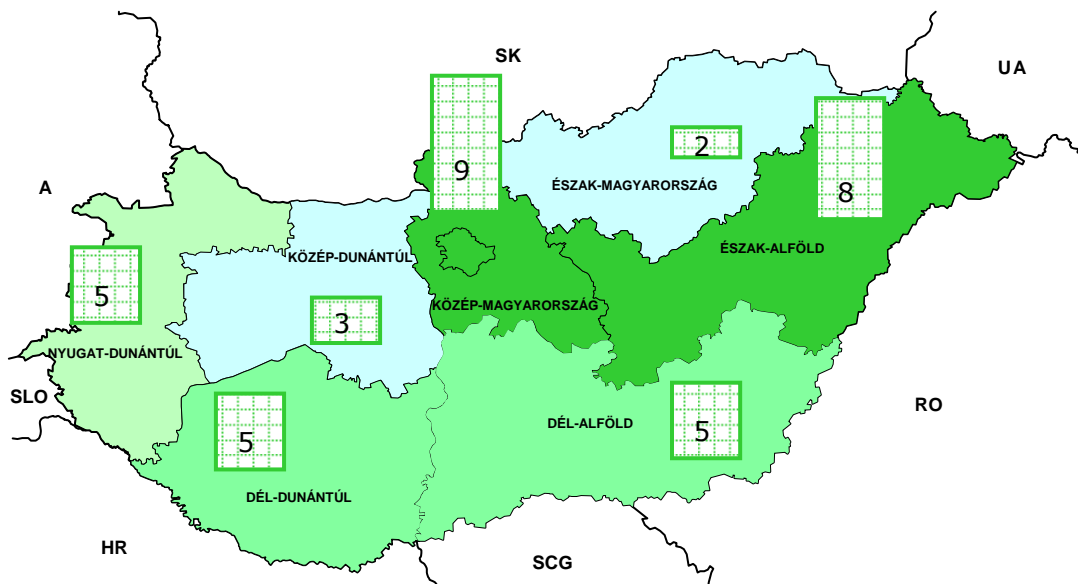
Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db)

A 2. prioritással kapcsolatban, a 2004-2005 évben beérkezett pályázatok regionális megoszlása viszonylagosan egyenletes, egyedül a Közép-dunántúli régióból érkezett a mezőny átlagához képest kevés pályázat (26 db), míg az Észak-alföldi régióból naturáliában és értékben egyaránt kimagaslóan sok pályázat érkezett (81 db/28,8 M euró).

A pályázatok támogatásának naturáliára vetített regionális megoszlását a következő térkép szemlélteti.

Az AVOP 2. prioritásra 2006-ban IH támogatott pályázatok számának regionális megoszlása

Forrás: EMIR 2006. december 31.

2006. évben az IH támogatott pályázatok területi megoszlása nagyságrendileg követi Magyarország feldolgozóiparának regionális eloszlását. Ennek megfelelően a legjelentősebb támogatást naturáliában és értékben egyaránt a közép-magyarországi régió kapta több, mint 6,0 M euró (1,5 Mrd Ft) értékben. Naturáliában alig marad el mögötte az Észak-alföldi régió, azonban ezen régióban több kisebb értékű pályázat kapott támogatást. További jelentőséggel bír a Dél-dunántúli régió, ahol az előzőeknél kevesebb számú, de nagyobb értékű pályázat kapott pozitív elbírálást.

5. táblázat - Az AVOP 2. prioritásra beérkezett és 2006-ban támogatott pályázatok értékének regionális megoszlása

Régiók	Beérkezett igény 2004-2006		IH támogatott 2006		Szerződött 2006		Kifizetett 2006	
	M euró	Mrd Ft	M euró	Mrd Ft	M euró	Mrd Ft	M euró	Mrd Ft
Összesen	138 104 340	35,22	20 834 507	5,31	20 904 664	5,33	24 291 183	6,19
Nyugat-Dunántúl	14 874 875	3,79	1 353 529	0,35	1 833 637	0,47	3 271 400	0,83
Közép-Dunántúl	9 606 196	2,45	1 862 022	0,47	333 056	0,08	1 412 897	0,36
Közép-Magyarország	24 829 570	6,33	6 020 175	1,54	5 769 824	1,47	2 460 818	0,63
Dél-Dunántúl	25 529 085	6,51	4 721 895	1,20	4 814 117	1,23	6 956 080	1,77
Észak-Magyarország	15 408 406	3,93	220 870	0,06	207 808	0,05	1 741 461	0,44
Észak-Alföld	28 885 324	7,37	3 084 966	0,79	3 192 016	0,81	4 178 707	1,07
Dél-Alföld	18 970 883	4,84	3 571 050	0,91	4 754 206	1,21	4 269 821	1,09

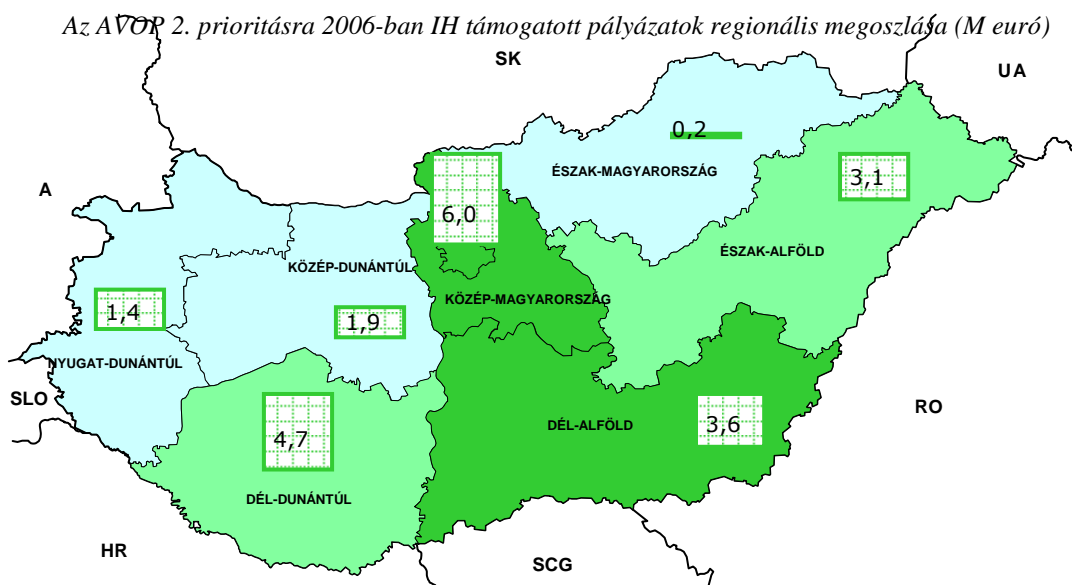
* árfolyam: 255 Ft/euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

A 2004-2006-os időszakban a legmagasabb forrásigény az Észak-alföldi, a Közép-magyarországi és a Dél-dunántúli régióból érkezett, további jelentős bár az előzőeknél mérsékelt igény a Dél-alföldi régió esetében volt tapasztalható. **A legjelentősebb kifizetések szintén ezeken a területeken, azaz a Dél-dunántúli, az Észak- és Dél-alföldi régióban történtek 2006-ban, lefedve ezzel a teljes 2006. évi kifizetés 63%-át. Ez a koncentráció egyértelműen a kifizetések felgyorsulásával, illetve az előző évben támogatott pályázatok megvalósulásához kapcsolódó kifizetések teljesítésülésével magyarázható.**

A fentiekkel összhangban a következő térkép az egyes régióknak nyújtott támogatási összeg regionális megoszlását szemlélteti.

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

3.3.4 A pályázatok minősége

Az alábbi fejezetben a 2004-2006. között beérkezett, de 2006. évben értékelt pályázatok minőségét és sikerességét vizsgáljuk.

6. táblázat - Az AVOP 2. prioritásra beérkezett sikertelen pályázatok megoszlása (2006)

Prioritás/intézkedés megnevezése	Beérkezett 2004-2006		Beérkezett 2006		Jogosulatlan + nem megfelelő hiánypótlás miatt elutasított		IH döntés előtt visszalépett		IH döntéssel elutasított		Szerződés kötés után visszalépett		Szerződés kötés után visszavont		Összes sikertelen	
	db	db	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%
2. Az élelmiszer-feldolgozás modernizálása	361	0	7	1,9	13	3,6	32	8,9	2	0,6	1	0,3	55	15,2		

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db)

A fenti táblázatban közölt százalékos értékeket a 2004-2006-os kumulált érték arányában kalkuláltuk.

2006. évben IH döntésre beterjesztett 69 pályázat több mint fele (37 db) pozitív elbírálásban részesült. A 2004-2006. között beérkezett pályázatok mindössze 15,5%-a volt sikertelen 2006-ban, ezek közül a legtöbbet az IH döntés során – döntően forráshiány következtében - utasítottak el (32 db, 8,9%), tehát nem az MVH által végzett formai és tartalmi értékelés során. A pályázatok közel 2 %-át (7 db) az első ellenőrzéskor, a jogosultság vizsgálatakor, illetve a nem megfelelő hiánypótlás miatt kellett kizárni a pályázattal. A szerződés kötés fázisába eljutók viszonylag nagy biztonsággal hajtják végre a projekteket, ebben a periódusban már nem tipikus a meghúszulás, a 41 db megkötött szerződésből mindössze 2 pályázó esetében fordult elő, hogy a szerződés kötést követően állt el a támogatástól, illetve 1 esetben az MVH vonta vissza a döntését.

7. táblázat - Az AVOP 2. prioritásra beérkezett sikertelen pályázatok megoszlása 2006

Prioritás/intézkedés megnevezése	Beérkezett 2004-2006		Jogosulatlan + nem megfelelő hiánypótlás miatt elutasított 2006		IH döntés előtt visszalépett 2006		IH döntéssel elutasított 2006		Szerződés kötés után visszalépett 2006		Szerződés kötés után visszavont 2006		Összes sikertelen 2006	
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
2. Az élelmiszer-feldolgozás modernizálása	138 104 340	35,22	4 228 873	1,08	3 756 678	0,96	18 514 139	4,72	553 485	0,14	1 493 606	0,38	28 546 781	7,28

* a táblázat 255 Ft/ euró árfolyammal kalkulálva

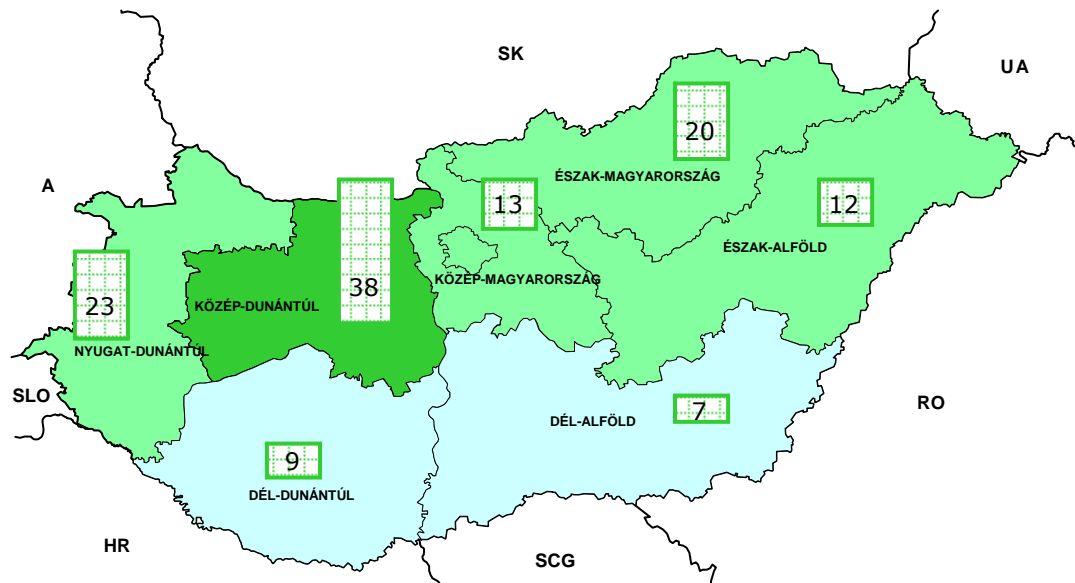
Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

Támogatási összeg vonatkozásában a naturáliához hasonlóan alakult a sikertelen pályázatok megoszlása, így 2006-ban a sikertelen pályázatok összértéke 28,5 M euró (7,2 Mrd Ft), ami a 2004-2006. között beérkezett pályázatok hozzávetőlegesen 20%-a, melynek 65%-a az IH döntés során, illetve további 28%-a azt megelőzően került elutasításra.

A következő térkép azt szemlélteti, hogy hogyan alakult a 2004. és 2006. között beérkezett pályázatok és a sikertelen pályázatok megoszlása darabszámuk alapján százalékban, vagyis mely régiók pályáztak sikeresebben.

Az AVOP 2. prioritásra beérkezett és sikertelen pályázatok regionális megoszlása 2004-2006 (% db)

Forrás: EMIR 2006. december 31.

Jól körvonalazott regionális eltérések jellemzik a pályázatok minőségét. Általánosságban elmondható, hogy a Dél-dunántúli és a Dél-alföldi régiókból érkező pályázatok voltak a legsikeresebbek, átlagosan 7-9% körül mozgott a 2006-ban sikertelen pályázatok aránya a kumulált beérkezett pályázatok számához képest. A régiók többsége esetében a pályázatok átlagosan 12-23 %-a volt sikertelen. Az Észak-alföldi régió esetében a 12%-os sikertelenségi ráta - mennyiségben és értékben - a legnagyobb pályázói aktivitással párosult, így a régió teljesítménye kimondottan pozitívan értékelhető. A legkisebb határfokkal pályázó régió a 2. prioritás esetében a közép-dunántúli régió volt, ahol az eleve kevés számban beérkezett pályázat közel 40%-a elutasításra került.

A 3 év vonatkozásában elmondható, hogy a pályázatok közel 9,7 %-át (35 db) az első ellenőrzéskor, a jogosultság vizsgálatokor kellett kizárni a pályáztatásból, további 5%-ot (18 db) a nem megfelelő hiánypótlás miatt. A pályázók közel harmada (104 db) még az IH döntés előtt visszalépett. Az előkészítő szakaszban, azaz az IH döntés előtt elutasított, illetve visszalépett pályázatok magas aránya, ami a 3 évre nézve eléri a közel 44 %-ot, indokoltá teszi, hogy az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program az AVOP-nál nagyobb energiát fordítson a tanácsadói, felkészítő, oktató tevékenységekre, a pályázatok sikerességéhez fontos készségek és képességek fejlesztésére. A IH döntésre beterveztett 204 pályázat közel 75%-a (155 db) azonban pozitív elbírálásban részesült, ami igazolja a pályázattertelési rendszer hatékonyságát. A 3 év viszonylatában is elmondható, hogy a szerződéskötést követően minimális volt a meghiúsulás.

3.3.5 A kedvezményezettek típusai

Az alábbiakban a 2006. évben IH támogatott pályázatok kedvezményezettjeinek megoszlását vizsgáltuk. A vizsgálatot két szempont alapján végeztük el, egyrészt a pályázó társaságok típusa, másrészt a pályázók tevékenységi köre alapján, TEÁOR szám szerinti besorolásban.

8. táblázat - Az AVOP 2. prioritásra 2006-ban IH támogatott pályázatok kedvezményezettjei a társaság típusa szerinti megoszlásban

Prioritás/intézkedés megnevezése - kedvezményezettek típusa	2. Az élelmiszer-feldolgozás modernizálása			
	%	Euró	Mrd Ft	db
Összesen	100	20 834 507	5,31	37
Belföldi természetes személy	0	0	0	0
Mikrovállalkozás	24,3	8 748 123	2,23	9
Kisvállalkozás	24,3	1 554 425	0,40	9
Középvállalkozás	37,8	7 155 070	1,82	14
Nagyvállalkozás	13,5	3 376 889	0,86	5
Non-profit szervezet AH-on belül	0	0	0	0
Non-profit szervezet AH-on kívül	0	0	0	0

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db) és támogatási összeg

A pályázó társaságok típusa alapján a 2. prioritás keretében támogatott pályázók valamennyien profitorientált vállalkozások, melyek több, mint 62 %-a KKV szektorhoz tartozik. A mikro- és kisvállalkozások naturáliában nézve egyenlő arányban részesültek támogatásban, azonban az előbbi a támogatások jóval jelentősebb, közel 42%-át kitevő támogatási összeget kapott. A közép- és nagyvállalatok esetében a naturáliában és támogatási összegben kapott támogatás aránya közel azonos.

A 2. prioritás esetében a támogatottak megoszlása **tevékenységi kör szerint** igen nagy változatosságot mutat, ugyanakkor kiemelendő, hogy támogatási összeg 67,2%-a két ágazat, a húsfeldolgozás és –tartósítás, valamint a bortermelés között oszlott meg és ebből a két ágazatból érkezett a legtöbb igény, darabszámra és összegre vetítve egyaránt. Mindkét ágazat esetében meghatározó fejlesztési elem az exportképesség növelése és az élelmiszerágazat átlagához viszonyítva ebben a két ágazatban van elviselhető határon a jövedelemtermelő képesség. A naturália adatokat figyelembe véve kiemelendők még a baromfihús feldolgozásához, tartósításához, illetve az ebből származó készítmény gyártásához, valamint nem elhanyagolható az egyéb zöldség és gyümölcs feldolgozásához kapcsolódó tevékenységek fejlesztésére beérkezett pályázatok és támogatási igények mértéke sem. A kertészet és a hozzá kapcsolódó feldolgozóipar fejlesztése kiemelt prioritásként szerepel a 2007-2013-as programozási időszak stratégiai céljai között. A hazai zöldség- és gyümölcstermő területre alapozva a zöldség-gyümölcs feldolgozó ipar új, innovatív termékek és technológiák bevezetésével az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében hosszú időre megalapozhatja versenyképességét. A kisebb ágazatokban érezhető, hogy a tőkeszegénységből fakadó hátrányok elsődlegesen a fejlesztést, az innovációt csökkentik.

9. táblázat - Az AVOP 2. prioritásra 2006-ban IH támogatott pályázatok kedvezményezettjei tevékenységi kör (TEÁOR) szerinti megoszlásban

TEÁOR szerinti megnevezés	IH támogatott pályázatok száma (db)	%	IH támogatott pályázatok értéke		%
			Euró	Mrd Ft	
Húsfeldolgozás, -tartósítás	8	21,6	8 996 542	2,29	43,2
Bortermelés	5	13,5	4 991 824	1,27	24,0
Tejtermék gyártása	3	8,1	1 548 537	0,39	7,4
Baromfihús feldolgozása, tartósítása	3	8,1	1 384 456	0,35	6,6
Máshova nem sorolt egyéb élelmiszer gyártása	2	5,4	1 346 570	0,34	6,5
Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás	4	10,8	913 286	0,23	4,4
Haszonállat-eledelel gyártása	3	8,1	645 838	0,16	3,1
Hús-, baromfihús-készítmény gyártása	5	13,5	488 655	0,12	2,3
Fűszer, ételízesítő gyártása	2	5,4	295 163	0,08	1,4
Húsáru-nagykereskedelem	1	2,7	126 438	0,03	0,6
Malomipari termék gyártása	1	2,7	97 197	0,02	0,5
Összesen	37	100,0	20 834 507	5,31	100,0

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db) és támogatási összeg

3.3.6 Pénzügyi megvalósulás

Figyelembe véve, hogy a 2. prioritásnál előírt a 60%-os önrész, különösen figyelemre méltó a prioritásra beérkezett, a rendelkezésre álló 3 éves keret – a pályázat felfüggesztés mellett is – több mint, 130%-kal meghaladó forrásigény.

10. táblázat: Az AVOP 2. prioritásra 2006-ban szerződött pályázatok pénzügyi megvalósulása 2006

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Összes kiadás			Támogatás			Saját forrás		
	Euró	Mrd Ft	%	Euró	Mrd Ft	%	Euró	Mrd Ft	%
2. Az élelmiszer-feldolgozás modernizálása	67 020 076	17,09	100	20 904 664	5,33	31,19	46 115 412	11,76	68,81

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

Az előző években a kifizetéseknel tapasztalt lassú felfutás, a beérkezett pályázatok hatékony feldolgozásának és a megvalósítás megkezdésének köszönhetően csökkent és a kifizetések üteme felgyorsult.

3.3.7 Indikátorok

Az AVOP 2. prioritása célkitűzéseinek megvalósulása az alábbi táblázatban szereplő számszerűsített indikátorok teljesülésével válik mérhetővé.

11. táblázat - A 2. prioritás indikátorainak alakulása (2004-2006)

Indikátor típus	Indikátor megnevezése	Tervezett eredmény	Megvalósult eredmény
Output	A leszerződött projektek száma	200	149
Eredmény	Élelmiszerbiztonság növelését célzó fejlesztések értékének aránya (%)	10	4
	A környezetterhelés csökkentését célzó fejlesztések értékének aránya (%)	15	1
Hatás	A hozzáadott érték növekedése a támogatott szakágazatokban 2004-2006 (%)	1,5 (0,5% évente)	n.a

Forrás: EMIR 2005. december 31.

A 2.1. intézkedés esetében a tervezett szerződött pályázat szám 75%-a teljesült 149 db szerződött pályázattal. Ezzel az intézkedés támogatására rendelkezésre álló forrást teljes mértékben lekötésre került. Mivel a sikeres pályázatok átlagos támogatási igénye a tervezettnél magasabb volt, a program kidolgozásakor becstül 200 db pályázatnál kevesebb juthatott támogatáshoz.

Az élelmiszerbiztonság növelését célzó fejlesztések aránya a tervezett alatt maradt, tekintettel arra, hogy a csatlakozást követően már minden pályázónak meg kellett felelnie a közösségi élelmiszerbiztonsági és környezetvédelmi előírásoknak, így ilyen jellegű már meglévő fejlesztések helyett a versenyképesség javítását célzó beruházásokra nyújtottak be pályázatot.

Az intézkedés elsődleges célja – a SAPARD programtól eltérően – a vállalkozások versenyképességének javítása volt. A pályázatok ennek megfelelően alapvetően a versenyképességet növelő beruházásokra irányultak, de számos projekt e mellett az élelmiszerbiztonsági valamint a környezetvédelmi feltételek javítását szolgáló fejlesztéseket is magában foglalt. Ugyan ez vonatkozik a munkahelyi körülmények javítására irányuló fejlesztésekre is. Ezeket a fejlesztéseket a monitoring mutatók nem jelzik, mivel komplex beruházások esetén a legnagyobb forrásigényű fejlesztési célt kellett a projekt céljaként számszerűsítve is megjelölni.

Bár a komplex beruházások célkitűzésenkénti forrásigénye nem került kigyűjtésre, de a döntés-előkészítő és a pályázatokat nyomon követő munka alapján valószínűsíthető, hogy az élelmiszerbiztonsági és környezetterhelést csökkentő beruházások értéke a tervezettnél (10 ill. 15%) is magasabb volt.

A vártnál kevesebb pályázó jelölte meg elsődleges célként az új értékesítési csatornákhöz való alkalmazkodást. Ennek oka vélhetően az, hogy fejlesztéseik során folyamatosan figyelembe veszik az ilyen irányú változásokat, az új értékesítési csatornák által támasztott követelményeket, de fejlesztéseik alapvetően a műszaki/technológiai felzárkózást szolgálják. Ez a jelenség rávilágít azonban a magyar élelmiszeripari vállalkozásoknak a marketing tevékenység területén továbbra is fennálló hiányosságaira. Az új, magasabb feldolgozottságú, innovatív termékek előállítására irányuló fejlesztések aránya a várakozásoknak megfelelően alakult. Ennek ellenére a magyar élelmiszeripari kis- és középvállalkozások innovációs tevékenysége elmarad a fejlett tagállamok átlagától, ezért az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programban ezt, mint a versenyképesség növelésének egyik legfontosabb területét tovább kívánjuk erősíteni.

A 2.1 intézkedés célkitűzéseinek megvalósulása az alábbi szereplő számszerűsített indikátorok teljesülésével válik mérhetővé.

12. táblázat - Az AVOP 2.1 intézkedés indikátorainak alakulása (2004-2006)

Indikátor típus	Indikátor megnevezése	Tervezett eredmény	Megvalósult eredmény
Output	A szerződéskötések száma (db)	200	149
	A támogatott projektek száma operatív célok szerint (db)		
	• Szerkezetátalakítást szolgáló fejlesztések	20	22
	• Korszerűsítést és termelési költségek csökkentését szolgáló fejlesztések	55	48
	• Új, magasabb feldolgozottságú, innovatív termékek előállítására irányuló fejlesztések	35	27
	• A különböző értékesítési csatornákhöz való alkalmazkodást elősegítő fejlesztések	15	4
	• Élelmiszerbiztonsággal és minőséggel összefüggő fejlesztések, beleértve az organikus és ICM termékeket	35	19
	• A környezetterhelést csökkentő, valamint a hulladékok/veszélyes hulladékok elkülönített gyűjtését és kezelését szolgáló, feldolgozó üzem területén belüli fejlesztések, korszerűsítések	25	16
	• A munka feltételeit javító fejlesztések	15	7
	A támogatott projektek száma, szakágazatok szerint (db)		
	Hús	45	28
	Tej és tejtermék	25	14
	Tojás és baromfi	30	11
	Egyéb állati termék	5	5
	Gabonafélék	15	5
	Olajnövények	5	2
	Fehérjenövények	10	12
Bor	25	22	
Gyümölcs és zöldség	30	16	
Egyéb termékek	10	27	
Eredmény	A támogatott vállalkozások száma összesen (db)	150	155
Hatás	A fejlesztéseket megvalósító vállalkozások bruttó hozzáadott értékének növekedése (%)	2	n.a
	A fejlesztéseket megvalósító vállalkozások által felvásárolt mezőgazdasági termékek értékének növekedése (%)	6	n.a

Forrás: EMIR 2005. december 31.

A program teljes időszakában a 2. prioritáson, illetve a 2.1 intézkedésen belül a tervezett 200 támogatott pályázat 75%-a (149 db) esetében történt szerződéskötés, ugyanakkor 2006. december 31-én összesen 144 db szerződés volt érvényben tekintettel arra, hogy 4 esetben a pályázó visszalépett, illetve 1 esetben a támogatás visszavonásra került a szerződéskötést követően.

A 2. prioritás keretében leszerződött pályázatok **általában a prioritás több célját is szolgálják.** Leggyakoribb a leszerződött pályázatok 47 %-át kitevő, a korszerűsítést (48 db) és a szerkezetátalakítást (22 db) célzó beruházás, de kedvező, hogy az innováció és az új termékek fejlesztése (27 db), az élelmiszerbiztonsággal és minőséggel összefüggő fejlesztések (19 db), valamint a környezetterhelést csökkentő fejlesztések (16 db) is meghaladják a 40%-ot.

A jelentésben szereplő indikátorok a 2006. december 31-én hatályos szerződéssel rendelkező pályázatok tényadatainak az EMIR-be való feltöltése után kerültek összesítésre. Tekintettel arra, hogy az indikátor adatok beérkezése és feldolgozása folyamatos és jelenleg is folyamatban van, az itt közölt adatok nem tekinthetők véglegesnek.

Az indikátor mutatókból kiderül, hogy a tervezetthez képest kevesebb a támogatott vállalkozás. Ennek oka, hogy a tervezés során előrejelzett egy projektre jutó támogatás igény magasabb lett, mint a tervezett volt. Ezért ugyanannyi rendelkezésre álló forrás mellett kevesebb projekt támogatására kerülhetett sor.

Tekintettel arra, hogy a csatlakozást követően már minden pályázónak meg kellett felelnie a közösségi élelmiszerbiztonsági és környezetvédelmi előírásoknak (a támogatás feltétele volt), az élelmiszeripar szereplői számára versenyképességük javítása vált létfontosságú kérdéssé. Ennek megfelelően az intézkedés elsődleges célja – a SAPARD programtól eltérően – a vállalkozások *versenyképességének* javítása volt.

Ezt tükrözve a pályázatok alapvetően a versenyképességet növelő beruházásokra irányultak, de számos projekt e mellett az élelmiszerbiztonsági valamint a környezetvédelmi feltételek javítását szolgáló fejlesztéseket is magában foglalt. Ezeket a fejlesztéseket a monitoring mutatók nem jelzik, mivel komplex beruházások esetén a legnagyobb forrásigényű fejlesztési célt kellett a projekt céljaként számszerűsítve is megjelölni (célszerű lett volna a mutatók differenciáltabb kialakítása ill. az adatgyűjtés finomítása). Ennek megfelelően, a projektek jelentős részében megjelentek az élelmiszerbiztonságot növelő ill. a környezetterhelést csökkentő elemek is. Így

számos technológiai korszerűsítési projekt fontos célja volt az élelmiszerbiztonság növelése, és voltak olyan komplex fejlesztések, amelyekben a nagyobb értékű technológiai korszerűsítés mellett például komplett szennyvíztisztítót is megvalósítottak.

Bár a fentiek szerint a komplex beruházások célkitűzésenkénti forrásigénye nem került kigyűjtésre, de a döntés-előkészítő és a pályázatokat nyomon követő munka alapján valószínűsíthető, hogy az élelmiszerbiztonsági és környezetterhelést csökkentő beruházások értéke a tervezettnél (10 ill. 15%) is magasabb volt.

A legtöbb fejlesztés fő célja a fentiekén túl, egy-egy résztechnológia átfogó korszerűsítése volt, de szinte mindegyik projekt tartalmazott valamilyen kisebb költségigényű kiegészítő elemet (pl. higiénia, állatjólét, nyers és alapanyag átvételi rendszer, élelmiszer biztonság, minőségbiztosítás, szennyvíz és hulladék kezelés, stb.) is. A fejlesztések összetett jellege és az egyes fejlesztési elemeket egymástól szétválasztó definiálás nehézségei miatt az eredményindikátorok a program egészéről egyelőre csak hozzávetőleges képet adnak.

A technológia korszerűsítés keretében megjavított hűtési, hőkezelési rendszerek, a nyersanyag beszállítási és átvételi rendszerben és a vágóvonalak elején végrehajtott kisebb beruházások és átalakítások együttesen javították az élelmiszerbiztonsági és higiéniai viszonyokat, a vágást pedig az állatok számára kisebb stresszel járó, kíméletesebb műveletté változtatták.

A vízkezelési eljárások területén a támogatások iránt megnyilvánuló érdeklődés nagyrészt a technológiai vízszükséglet beszerzésének megdrágulására vezethető vissza. A másik környezetvédelmi cél, a hulladék kezelés terén azonban nem következett be felfutás. Ez részben azzal függ össze, hogy az új technológiák ma már minimális hasznosíthatatlan hulladékképződéssel járnak, mivel az emberi fogyasztásra alkalmatlan állati eredetű anyagokat állateledellé dolgozzák föl.

Horizontális aspektusok

Az AVOP Program-kiegészítő Dokumentuma tartalmazza azokat a jogosultsági, illetve kiválasztási kritériumokat, amely alapján biztosított az esélyegyenlőség és a környezeti fenntarthatóság szempontjának figyelembevétele.

A benyújtott pályázatok egyenlő feltételek mellett kerültek kiválasztásra. Amennyiben két ugyanolyan minőségű pályázat közül volt szükséges választani, a nők, a romák és a megváltozott képességű emberek előnyt élveztek. A fogyatékoság ebben az esetben megváltozott munkaképességet jelent.

Problémát jelentett ugyanakkor, az esélyegyenlőségi szempontok pályázói oldalról történő érvényesítése, hiszen pont ezek azon pályázók, amelyek nem rendelkeznek pályázói gyakorlattal tapasztalattal és nincs rá lehetőségük, hogy külső szakértői segítség igénybevételevel pályázzanak.

3.4 AVOP 3. prioritás: A vidéki térségek fejlesztése

3.4.1 Áttekintés - AVOP 3. prioritás

A prioritás legfőbb célja a vidék felzárkózásának elősegítése, ezen belül a vidéki térségekben kialakult gazdasági és társadalmi hátrányok csökkentése, a vidéki lakosság életminőségének, jövedelmi helyzetének javítása, a vidék tájelemei és arculata további erőzójának megelőzése, mérséklése. A prioritás összetett céljának megvalósulását négy intézkedés szolgálja, amelyek 3 éves közkiadás kerete 112 M euró (28,56 Mrd Ft). A 3. prioritás részesedése az AVOP költségvetéséből: 26,5%. A 3. prioritás keretében a vidéki térségek fejlesztése célt az alábbi intézkedések segítették:

3.1. intézkedés: Vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése

3.2. intézkedés: A mezőgazdasághoz kötődő infrastruktúra fejlesztése

3.3. intézkedés: Falufejlesztés, -megújítás a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzése

3.4. intézkedés: LEADER+

A prioritás intézkedései az AVOP többi intézkedésével egyetemben először 2004. januárjában kerültek meghirdetésre. A prioritás egyes intézkedéseit kiemelkedő érdeklődés kísérte, melyet a jelentős számú beérkezett pályázat, illetve a rendelkezésre álló forrásösszegekhez viszonyított nagy mértékű forrástüligénylés is mutat, először a 3.3. "Falufejlesztés és - megújítás, a vidék tárgyi és szellemi örökségének megőrzése" intézkedés (a felfüggesztés időpontja: 2004. október 1.), majd a 3.2. „Mezőgazdasághoz kötődő infrastruktúra fejlesztése” intézkedés, 3.2.21. „Kimondottan mezőgazdasági és erdészeti célokat szolgáló (csak helyrajzi számmal ellátott) külterületi utak és hozzájuk kapcsolódó létesítmények építése, felújítása ”alintézkedése került felfüggesztésre (a felfüggesztés időpontja: 2004. december 7.). Ezt követően 2005. augusztus 1-én a 3.2. intézkedés többi alintézkedése is felfüggesztésre került.

A rendkívüli érdeklődés folytán a 3.2 intézkedés esetén már a 2004-ben benyújtott pályázatok támogatási igénye elérte a rendelkezésre álló 3 éves keret nagyságát, a 3.3 intézkedés esetén pedig jóval meghaladta azt. **A 3.2. intézkedés hat alintézkedése közül 2006-ban csak három került meghirdetésre, míg a 3.3. intézkedésre 2006-ban nem lehetett pályázni.** A nem meghirdetett alintézkedések esetében 2006-ban főként a korábban benyújtott nagyszámú pályázat feldolgozása folyt.

A prioritás többi intézkedése esetén elmondható, hogy főként a falusi turisztikai fejlesztések népszerűsége miatt, és az FVM tájékoztatói és képzési tevékenységeinek köszönhetően 2006-ban nőtt a 3.1. „Vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése” intézkedés iránti érdeklődés. A 2005-ben beindult és országsszerte óriási érdeklődést és aktivitást kiváltó LEADER+ intézkedés pedig kiemelkedő eredményeket ért el, hiszen 2006. év elején sor került a kiválasztott gesztor szervezetekkel történő szerződéskötésre, melyek 2006. közepén meghirdették vidékfejlesztési terveiket és ezáltal megindulhatott a LEADER+ intézkedés tényleges céljainak megvalósítása. Így 2006-ban kiegyenlítettébbé vált a prioritás megvalósításának intézkedések közötti megoszlása. A 3. prioritás intézkedései iránti kiemelkedő érdeklődés, illetve a rendelkezésre álló források magas felhasználási szintje igazolja, **hogy a támogatások jól szolgálják a kitűzött célokat.**

3.4.1.1 Pénzügyi terv és megvalósulás

A 3. prioritás megvalósulását kiemelkedően eredményesnek tekinthetjük, hiszen a 2004-2006. évre tervezett 112 M euró (28,56 Mrd Ft) közkiadás keretből 83,5 M euró (21,3 Mrd Ft) értékben került sor szerződéskötésre, azaz a keret gyakorlatilag 100%-ban felhasználásra került az adott céloknak megfelelő projektek támogatására.

1. táblázat - Az AVOP 3. prioritás 2006. évi pénzügyi terve

Prioritás/intézkedés megnevezése		Köziadások összesen		Közösségi hozzájárulás		Nemzeti hozzájárulás		Indikatív saját forrás		
		Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	
3. Vidéki térségek fejlesztése	2004-2006	112 008 511	28,56	84 006 380	21,42	28 002 131	7,14	31 913 750	8,14	
	2006	48 435 816	12,35	36 326 861	9,26	12 108 955	3,09	13 800 455	3,52	
		3.1. Vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése	1 714 012	0,44	1 285 508	0,33	428 504	0,11	1 214 411	0,31
		3.2. Mezőgazdasághoz kötődő infrastruktúra fejlesztése	22 894 839	5,84	17 171 129	4,38	5 723 710	1,46	9 812 074	2,50
		3.3. Falufejlesztés, -megújítás a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzése	15 543 405	3,96	11 657 554	2,97	3 885 851	0,99	703 080	0,18
3.4. LEADER+	8 283 560	2,11	6 212 670	1,58	2 070 890	0,53	2 070 890	0,53		

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: AVOP PKD

A 3. prioritás pályázataira az előző évekhez hasonló kiemelkedő érdeklődés a számokban is megmutatkozott, hiszen a 2006-ban a 3+1 (TS) prioritásra összesen beérkezett 4.707 db pályázat 87,5%-a a 3. prioritásra érkezett. A 3. prioritásra 2006-ban összesen 4.119 db pályázatot nyújtottak be 56,9 M euró (14,5 Mrd Ft) támogatási igénnyel, ami a 2004-2006 között a 3. prioritásra benyújtott pályázatok számának 72,6%-át, értékének pedig 28,2%-át adja. A 3. prioritáson belül 2006. évben a legnépszerűbb intézkedés a LEADER+ volt, hiszen a beérkezett pályázatok 86,5%-a ezt a területet érintette.

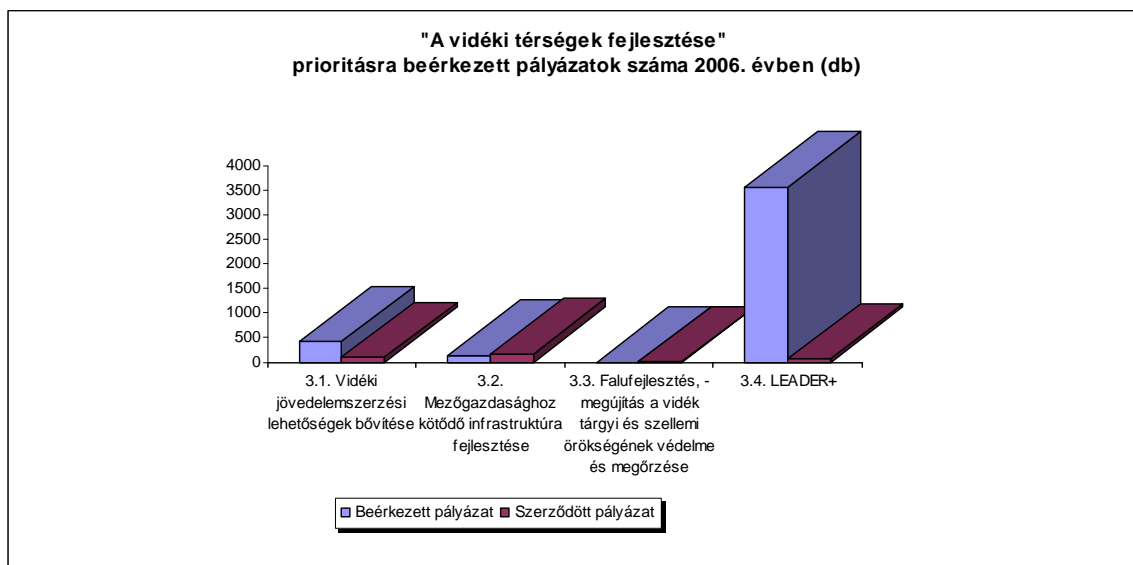
2. táblázat - Az AVOP 3. prioritás 2006. évi eredményei

Prioritás/intézkedés megnevezése	Beérkezett	IH támogatott	Szerződött	Kifizetett
	db	db	db	db
3. Vidéki térségek fejlesztése	4 119	295	337	703
3.1. Vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése	410	110	95	136
3.2. Mezőgazdasághoz kötődő infrastruktúra fejlesztése	146	112	167	281
3.3. Falufejlesztés, -megújítás a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzése	0	2	4	207
3.4. LEADER+	3 563	71	71	79

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat db

Az említett felfüggesztésekből kifolyólag, illetve a LEADER+ felfutásának köszönhetően 2006-ban a még pályázható három intézkedésre eltérő arányban érkeztek be pályázatok. A LEADER+ intézkedésre kiemelkedően sok pályázat érkezett, így a prioritáson belül a 3.4. intézkedés támogatási igénye volt a legjelentősebb. A 3.2. intézkedés esetében elmondható, hogy mivel az infrastruktúrafejlesztés költségigényes, a projektek maximális összköltsége ezen intézkedés esetében meghaladta a 3.1. és 3.4. intézkedés projektméreteit, és a szerződött, illetve a kifizetett támogatás összege is ebben az esetben a legmagasabb.

A 2006-ban beérkezett 4.119 pályázat közül 295 esetben történt IH támogató döntés, és 337 esetben szerződéskötés. A táblázatok, illetve a fenti ábra jól szemléltetik az egyes intézkedések iránti érdeklődés eltérő szintjét. Látható, hogy a LEADER+ intézkedésre kiemelkedően sok pályázat érkezett, amelyek feldolgozása hosszabb időt vesz igénybe, így az IH döntések és a szerződések szintjén megmutatkozó eredmények áthúzódnak a következő évre.

3. táblázat - Az AVOP 3. prioritás 2006. évi eredményei

Prioritás/intézkedés megnevezése	Beérkezett igény		IH támogatott		Szerződött		Kifizetett	
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
3. Vidéki térségek fejlesztése	56 859 882	14,50	21 241 326	5,42	31 211 852	7,96	37 828 124	9,65
3.1. Vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése	12 342 743	3,15	3 198 885	0,82	3 074 575	0,78	2 441 189	0,62
3.2. Mezőgazdasághoz kötődő infrastruktúra fejlesztése	18 080 720	4,61	11 848 489	3,02	21 892 173	5,58	22 102 594	5,64
3.3. Falufejlesztés, -megújítás a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzése *	0	0,00	172 590	0,04	223 742	0,06	11 348 566	2,89
3.4. LEADER+	26 436 419	6,74	6 021 362	1,54	6 021 362	1,54	1 935 775	0,49

* 2006-ban nem lehetett pályázatot beadni

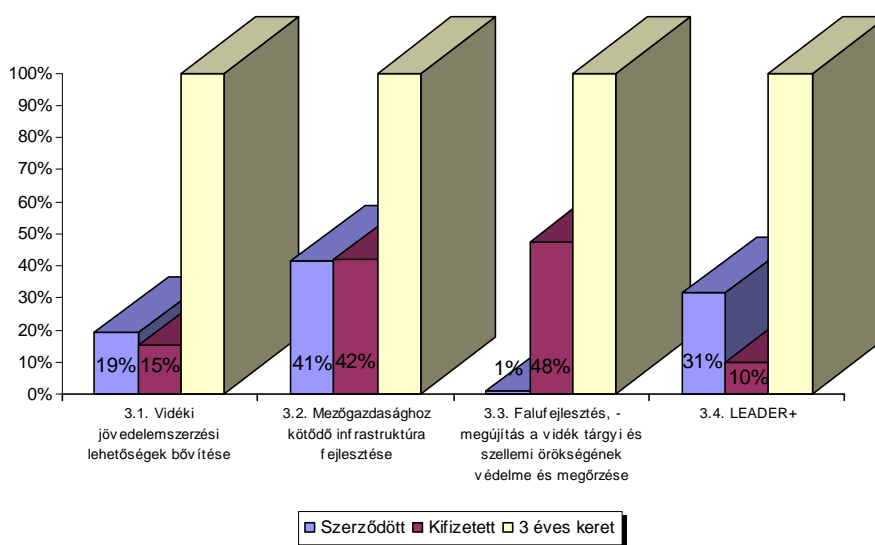
** árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

A 3 éves adatokat vizsgálva elmondható, hogy a kifizetések üteme felgyorsult. A 2006. évben mind a kifizetések száma (337 szerződött, 703 kifizetés), mind a kifizetett összeg nagysága (31,2 M euró (8 Mrd Ft) szerződött, 37,8 M euró (9,6 Mrd Ft) kifizetett) meghaladta a szerződéskötések számát, illetve a szerződött összeg nagyságát.

"A vidéki térségek fejlesztése" prioritás 2006. évi pénzügyi teljesítménye (%)

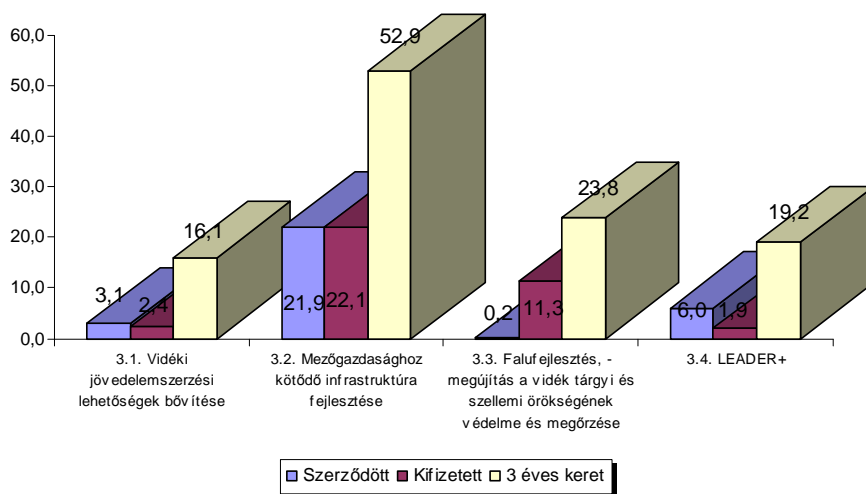

Forrás: EMIR 2006. december 31.

A 2006. évben a 112 M euró (28,56 Mrd Ft) összegű 3 éves közkiadás keretből összesen 48,4 M euró (12,4 Mrd Ft) tervezett támogatási keret állt rendelkezésre. **Össességében a 2006. évben közel 31,2 M euró (8 Mrd Ft) összegre történt szerződéskötés, ami az éves közkiadás keret közel 64,5%-os kihasználását jelenti. A korábban beérkezett pályázatok elbírálásának áthúzódnása következtében 2006-ban közel 37,8 M euró (9,6 Mrd Ft) összegben történt kifizetés, ami a 2006-ra tervezett éves keretet 78,1%-a.**

A 3 éves keretre a program teljes időtartama alatt 933 szerződés született 83,3 M euró (21,2 Mrd Ft) értékben, így a teljes 2004-2006 évi támogatási forrás (közkiadás) 74,4%-a felhasználásra került. A 2004-2006. években 767 esetben történt kifizetés összesen 46,7 M euró (11,9 Mrd Ft) összegben, azaz a teljes 2004-2006 évi támogatási forrás több, mint 41,7%-a kihelyezésre került.

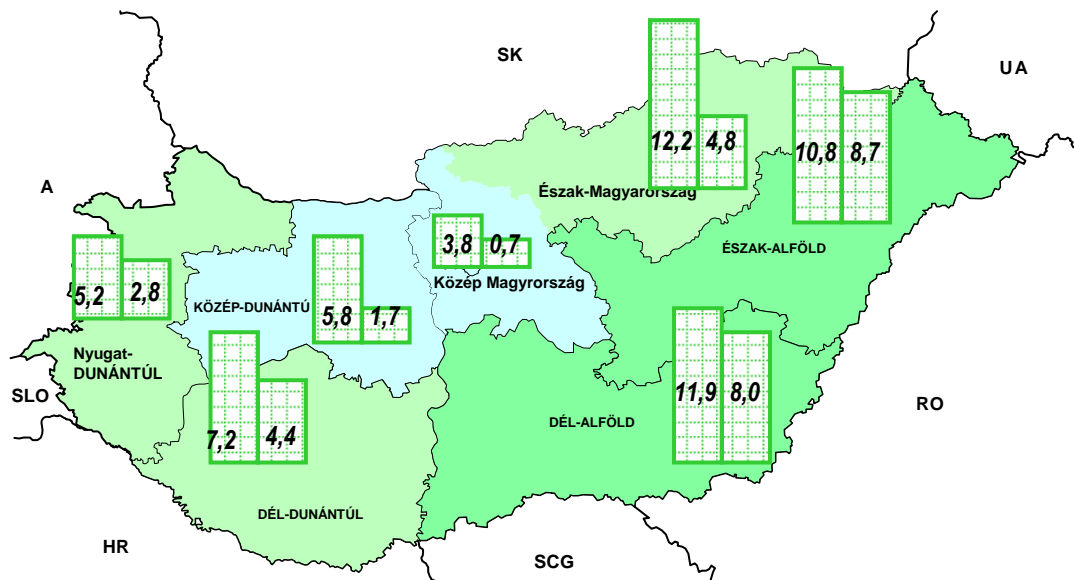
**"A vidéki térségek fejlesztése" prioritás
2006. évi pénzügyi teljesítménye (m euró)**

3.4.1.2 Regionális megoszlás

Az anyag előző részeiben részletesen bemutatásra kerültek a 3. prioritás eredményei naturális, illetve forintosított értékekben kifejezve. Az alábbiakban bemutatásra kerül az adatok regionális megoszlása.

Az AVOP 3. prioritásra 2006 évben beérkezett pályázatok és a szerződött pályázatok támogatási igényének regionális megoszlása (M euró)

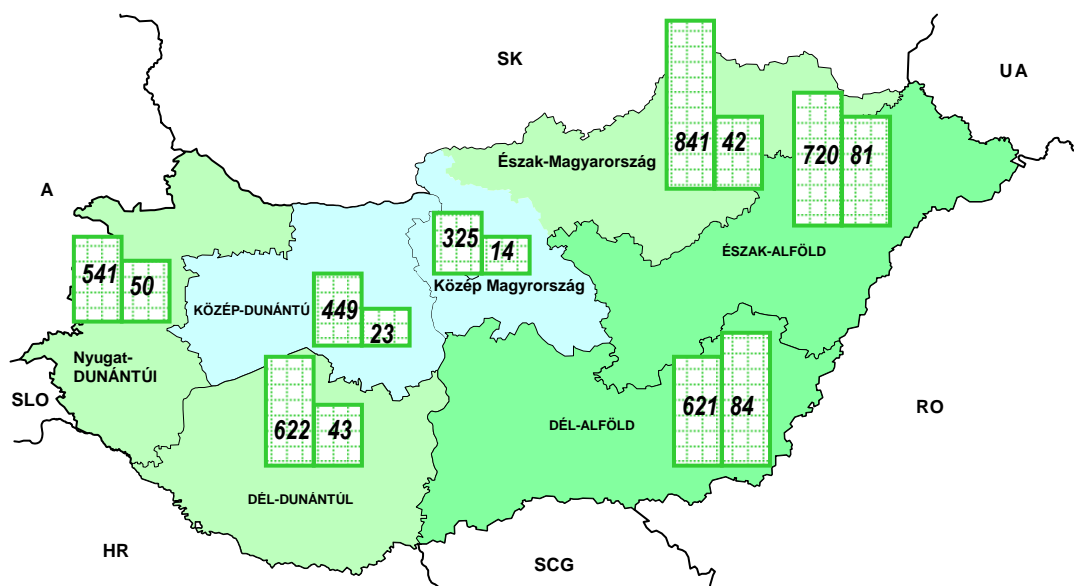

Forrás: EMIR 2006. december 31.

A 3. prioritással kapcsolatban 2006. évben beérkezett pályázatok regionális megoszlása viszonylagosan egyenletes, egyedül a közép-magyarországi régióból érkezett a mezőny átlagához képest kevés pályázat (325 db), ami elsősorban a térség ipari és városi jellegével magyarázható. Ezzel ellentétben az **észak-magyarországi** és **észak-alföldi** régióból **naturáliában és értékben egyaránt viszonylag sok pályázat érkezett (841 db/11,2 M euró és 720/10,8 M euró).**

A 2006. évben hatályba lépett 337 db szerződés - amelyhez közel 31,2 M euró (8 Mrd Ft) értékű szerződésállomány társul - regionális megoszlása arányaiban egyenletesen követi a beérkezett pályázatokat, mind naturáliában, mind szerződésállományban, ez alól egyedüli kivétel az észak-magyarországi régió, ahol a támogatások összege messze elmarad a pályázati aktivitástól. Kiemelkedően sikeresnek **mondható a dél-alföldi régió** teljesítménye, mindemellett a legmagasabb támogatási összeget az **észak-alföldi régió** kapta, e két régió a **2006. évben juttatott szerződésállomány több, mint 50%-át lefedte.**

Az AVOP 3. prioritásra 2006. évben beérkezett és szerződött pályázatok számának regionális megoszlása

Forrás: EMIR 2006. december 31.

3.4.1.3 A pályázatok minősége

Az alábbi fejezetben a 2006. évben beérkezett pályázatok minőségét és sikerességét vizsgáljuk.

4. táblázat: Az AVOP 3. prioritásra 2006-ban beérkezett pályázatok sikertelensége

Prioritás/intézkedés megnevezése	Beérkezett		Jogosulatlan + nem megfelelő hiánypótlás miatt elutasított		IH döntés előtt visszalépett		IH döntéssel elutasított		Szerződéskötés után visszalépett		Szerződéskötés után visszavont		Összes sikertelen	
	2004-2006	2006	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%
3. Vidéki térségek fejlesztése	5677	4 119	316	6%	104	2%	97	2%	11	0%	0	0%	528	9%
3.1. Vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése	792	410	128	16%	25	3%	10	1%	7	1%	0	0%	170	21%
3.2. Mezőgazdasághoz kötődő infrastruktúra fejlesztése	611	146	30	5%	8	1%	48	8%	2	0%	0	0%	88	14%
3.3. Falufejlesztés, -megújítás a vidék társadalmi és szellemi örökségének védelmére	466	0	0	0%	0	0%	6	1%	2	0%	0	0%	8	2%
3.4. LEADER+	3808	3 563	158	4%	71	2%	33	1%	0	0%	0	0%	262	7%

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat db

A 3. prioritásra beérkezett pályázatok döntő része 2006-ban realizálódott a LEADER+ intézkedés vidékfejlesztési tervének megvalósítására kiírt pályázati felhívások keretében meghirdetett célok iránti kimagasló érdeklődésnek köszönhetően. A beérkezett pályázatok viszonylag kis része (6%) került elutasításra jogosultság hiánya, vagy formai problémák következtében. Bár a 2006. évben beérkezett pályázatoknak eddig csak viszonylag kis része került feldolgozására, a pályázatok megfelelő minőségére enged következtetni, hogy az IH döntéssel elutasított pályázatok aránya kifejezetten alacsony (2%). Összességében 2006. évben 528 db pályázat lett sikertelen, ami a teljes időszakban benyújtott pályázatok számának 9%-a. A 3.1. intézkedés esetében a viszonylag magas (16%-os) jogosulatlanság, illetve nem megfelelő hiánypótlásból eredő elutasítás, ami azt mutatja, hogy a pályázóknak még mindig gondot jelenthet a formai megfelelés kritériumainak teljesítése. A 3.2. intézkedés esetén – döntően az IH döntés során, alapvetően forráshiány miatt történő elutasítás okán - 14%-os sikertelenségi arány elsősorban az infrastruktúra beruházáshoz kapcsolódó pályázatok bonyolultságából és összetettségéből ered.

5. táblázat: táblázat: Az AVOP 3. prioritásra 2006-ban beérkezett pályázatok sikertelensége

Prioritás/intézkedés megnevezése	Beérkezett		Jogosulatlan + nem megfelelő hiánypótlás miatt elutasított		IH döntés előtt visszalépett		IH döntéssel elutasított		Szerződéskötés után visszalépett		Szerződéskötés után visszavont		Összes sikertelen	
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
3. Vidéki térségek fejlesztése	56 859 882	14,50	9 898 054	2,52	3 613 910	0,92	10 668 316	2,72	685 717	0,17	0	0,00	24 865 996	6,34
3.1. Vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése	12 342 743	3,15	4 300 824	1,10	1 038 869	0,26	383 614	0,10	255 550	0,07	0	0,00	5 978 856	1,52
3.2. Mezőgazdasághoz kötődő infrastruktúra fejlesztése	18 080 720	4,61	4 371 036	1,11	2 057 280	0,52	8 277 454	2,11	227 128	0,06	0	0,00	14 932 898	3,81
3.3. Falufejlesztés, -megújítás a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzése	0	0,00	0	0,00	0	0,00	221 754	0,06	203 039	0,05	0	0,00	424 793	0,11
3.4. LEADER+	26 436 419	6,74	1 226 195	0,31	517 760	0,13	1 785 494	0,46	0	0,00	0	0,00	3 529 449	0,90

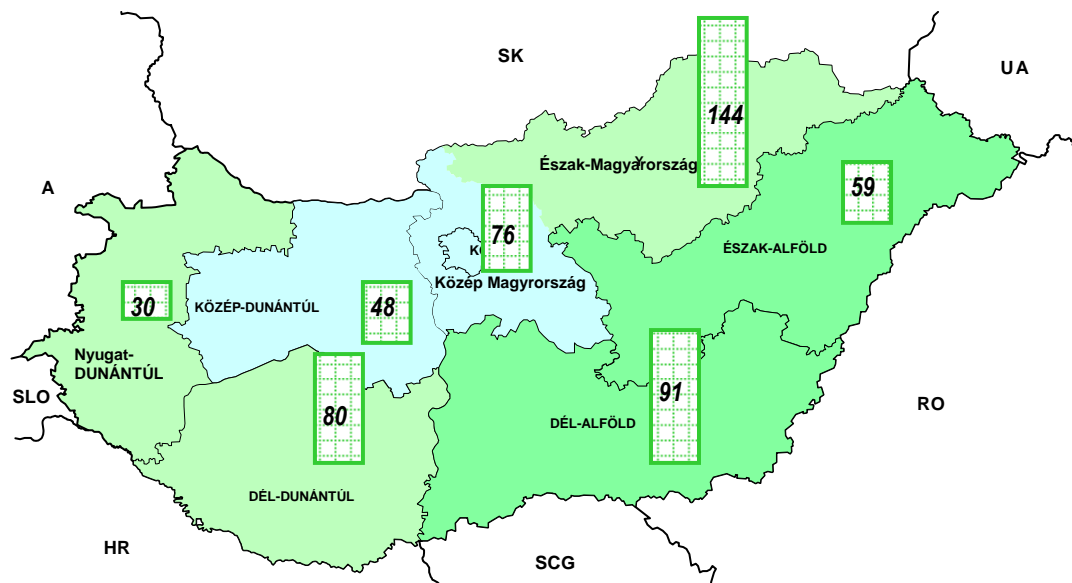
* árfolyam: 255 Ft/euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

A 2006. évben az összes sikertelen pályázat értéke 24,9 M euró (6,4 Mrd Ft) volt. A magas érték azzal magyarázható, hogy elsősorban a 3.2. Mezőgazdasághoz kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése (mezőgazdasági útépitésre) és a 3.3. Falufejlesztés – megújítás a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzése intézkedésekre beérkezett pályázatok hatalmas támogatási igénye következtében az IH számos pályázatot forráshiány miatt utasított el. Annak érdekében, hogy az összes beérkezett pályázat közül a legjobbak kerülhessenek támogatásra, cél volt minden beérkezett pályázat értékelése a támogatások odaítélésére vonatkozó döntést megelőzően, azaz a korábban beérkezett pályázatokkal kapcsolatban is sokszor 2006-ban került sor döntésre.

Az AVOP 3. prioritásra 2006-ban beérkezett sikertelen pályázatok regionális megoszlása

Forrás: EMIR 2006. december 31.

A sikertelen pályázatok száma azokban a régiókban magas, ahol nagyszámú pályázat került benyújtásra. A 2006-ban benyújtott pályázatok számához viszonyítva a sikertelen pályázatok aránya a nyugat-dunántúli régióban (kb. 5%) és az észak-alföldi régióban a legalacsonyabb, míg a közép-magyarországi régióban a legmagasabb (kb. 20%).

3.4.1.4 A kedvezményezettek típusai

6. táblázat: Az AVOP 3. prioritásra 2006-ban beérkezett és IH támogatott pályázatok kedvezményezettjei a társasági típusa szerinti megoszlásban

Prioritás/intézkedés megnevezése - kedvezményezettek típusa	3. prioritás: Vidéki térségek fejlesztése				3.1. intézkedés: Vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése				3.2. intézkedés: Mezőgazdasághoz kötődő infrastruktúra fejlesztése			
	%	Euró	Mrd Ft	db	%	Euró	Mrd Ft	db	%	Euró	Mrd Ft	db
Összesen	100,0%	18 853 235	4,81	295	100,0%	3 198 885	0,82	110	100,0%	11 848 489	3,02	112
Belföldi természetes személy	4,4%	821 190	0,21	33	25,7%	821 190	0,21	33	0,0%	0	0,00	0
Mikrovállalkozás	14,6%	2 759 691	0,70	78	60,3%	1 928 747	0,49	62	7,0%	830 944	0,21	12
Kisvállalkozás	29,4%	5 547 449	1,41	68	8,5%	270 486	0,07	7	44,5%	5 276 963	1,35	61
Középvállalkozás	4,2%	782 573	0,20	7	0,0%	0	0,00	0	6,6%	782 573	0,20	7
Nagyvállalkozás	1,4%	263 129	0,07	1	0,0%	0	0,00	0	2,2%	263 129	0,07	1
Non-profit szervezet AH-on belül	40,6%	7 660 271	1,95	89	0,0%	0	0,00	0	36,5%	4 323 037	1,10	29
Non-profit szervezet AH-on kívül	5,4%	1 018 932	0,26	19	5,6%	178 462	0,05	8	3,1%	371 843	0,09	2

Prioritás/intézkedés megnevezése - kedvezményezettek típusa	3.3. intézkedés: Falufejlesztés, -megújítás a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzése				3.4. intézkedés: LEADER+			
	%	Euró	Mrd Ft	db	%	Euró	Mrd Ft	db
Összesen	100,0%	172 590	0,04	2	100,0%	6 021 362	0,93	71
Belföldi természetes személy	0,0%	0	0,00	0	0,0%	0	0,00	0
Mikrovállalkozás	0,0%	0	0,00	0	39,7%	2 388 091	0,00	4
Kisvállalkozás	0,0%	0	0,00	0	0,0%	0	0,00	0
Középvállalkozás	0,0%	0	0,00	0	0,0%	0	0,00	0
Nagyvállalkozás	0,0%	0	0,00	0	0,0%	0	0,00	0
Non-profit szervezet AH-on belül	100,0%	172 590	0,04	2	52,6%	3 164 643	0,81	58
Non-profit szervezet AH-on kívül	0,0%	0	0,00	0	7,8%	468 627	0,12	9

* árfolyam: 255 Ft/euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

Az intézkedések által megcélzott pályázói „célcsoport” döntően a mikro-, és kisvállalkozói kör, valamint a non-profit szervezetek voltak, ezért a nagyvállalatok nem pályázhattak. A táblázatból látható, hogy a 3. prioritás intézkedései iránt elsősorban az államháztartáson belüli non-profitszervezetek, a kisvállalkozások, illetve a mikrovállalkozások érdeklődtek. Természetes személyek kizárólag a 3.1. Vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése intézkedésre nyújtottak be pályázatot, illetve értek el IH támogatást. A LEADER+ esetében kizárólag non-profit szervezetek részesültek IH támogató döntésben, hiszen 2006-ban csak a gesztor szervezetek támogatására születtek támogatási döntések.

3.4.1.5 Pénzügyi megvalósulás

A következő táblázat a 3. prioritás megvalósulása során felhasznált pénzügyi források megoszlását szemlélteti.

7. táblázat - Az AVOP 3. prioritásra 2006-ban szerződött pályázatok pénzügyi megvalósulása

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Összes kiadás			Támogatás			Saját forrás		
	Euró	Mrd Ft	%	Euró	Mrd Ft	%	Euró	Mrd Ft	%
3. Vidéki térségek fejlesztése	48 219 217	12,30	100,0%	31 211 852	7,96	100,0%	17 007 365	4,34	100,0%
3.1 Vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése	7 312 574	1,86	15,2%	3 074 575	0,78	9,9%	4 237 999	1,08	24,9%
3.2. Mezőgazdasághoz kötődő infrastruktúra fejlesztése	34 451 845	8,79	71,4%	21 892 173	5,58	70,1%	12 559 671	3,20	73,8%
3.3 Falufejlesztés, -megújítás a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzése	305 096	0,08	0,6%	223 742	0,06	0,7%	81 353	0,02	0,5%
3.4. LEADER+	6 149 703	1,57	12,8%	6 021 362	1,54	19,3%	128 341	0,03	0,8%

* árfolyam: 255 Ft/euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

3.4.1.6 Indikátorok

Az AVOP 3. prioritása célkitűzéseinek megvalósulása az alábbi táblázatban szereplő számszerűsített indikátorok teljesülésével válik mérhetővé.

8. táblázat: Az AVOP 3. prioritás indikátorainak alakulása (2004-2006)

Indikátor típus	Indikátor megnevezése	Tervezett eredmény	Megvalósult eredmény
Output	Helyi vidékfejlesztési programjuk megvalósításával támogatott helyi akciócsoportok száma (db)	30-40	70,00
Eredmény	A falusi szálláshelyeken töltött vendégéjszakák számának növekedése (%) (2000 – 2002 évek átlaga = 100%)	0,20	n.a.
	A támogatott vállalkozások száma (beleértve a LEADER+-t is) (db)	3140,00	1027,00
	A falumegújítással és/vagy helyi piacok és felvásárló-helyek fejlesztésével érintett települések száma (db)	250,00	27,00
Hatás	A 3. prioritás intézkedései keretében nyújtott támogatásnak köszönhetően a vidéki térségekben megőrzött és létrehozott munkahelyek száma munkaerő egyenértékben (FTE, AWU – nincs adat) (db)	500,00	643,00

Forrás: EMIR 2006. december 31.

A prioritás szintű adatok még nem mutatnak reális képet, hiszen az output, eredmény és hatás indikátorok a projektek zárásakor mérhetően, így jelen adatok csak a lezárt projektek adatait tartalmazzák. A projektek megvalósítása közben az indikátorok adatok feltöltése folyamatos, a pályázók általi hibás adatközlések tisztítása folyamatban van, így a javított adatok EMIR-be történő feltöltését követően a fenti adatok jelentősen módosulhatnak.

Horizontális aspektusok

Az AVOP Program-kiegészítő Dokumentuma tartalmazza azokat a jogosultsági, illetve kiválasztási kritériumokat, amely alapján biztosított az esélyegyenlőség és a környezeti fenntarthatóság szempontjának figyelembevétele.

A benyújtott pályázatok egyenlő feltételek mellett kerültek kiválasztásra. Amennyiben két ugyanolyan minőségű pályázat közül volt szükséges választani, a nők, a romák és a megváltozott képességű emberek előnyt élveztek. A fogyatékoság ebben az esetben megváltozott munkaképességet jelent.

Problémát jelentett ugyanakkor, az esélyegyenlőségi szempontok pályázói oldalról történő érvényesítése, hiszen pont ezek azon pályázók, amelyek nem rendelkeznek pályázói gyakorlattal tapasztalattal és nincs rá lehetőségük, hogy külső szakértői segítség igénybevételével pályázzanak.

3.4.2 AVOP 3.1. „Vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése” intézkedés

Az intézkedés a mezőgazdaságon kívüli (falusi turizmus, kézművesség), vagy azon belüli tevékenységi körök bővítését, egyedi, kiváló minőségű élelmiszertermékek előállítását, a nem élelmiszer célú termelés és feldolgozás fejlesztését (például energiaültetvények, gyógynövény, kozmetikumok, stb.), és az előállított termékek értékesítési lehetőségeinek javítását támogatja. Az intézkedés pályázati jogcímei először 2004. januárjában kerültek meghirdetésre. 2004-ben az intézkedés keretén belül kötelezettségvállalás nem történt, a támogatott tevékenységek iránti érdeklődés 2005-ben kezdett növekedni, és az első szerződések megkötésére is 2005-ben került sor.

A 2005-ös év folyamán a először a 3.1.3. Idegenforgalmi tevékenység fejlesztése alintézkedés, majd az intézkedés minden jogcíme felfüggesztésre került. A felfüggesztést a beérkezett pályázatok a rendelkezésre álló forráskeretekhez viszonyított magas támogatásigénye indokolta a 3.1.3 alintézkedés esetében, míg a többi alintézkedés esetén a beérkezett pályázatok feldolgozásának biztosítása volt a cél, mivel a 2 évre beérkezett pályázatok támogatásigénye elérte a 2004-2005-re az átcsoportosítás után rendelkezésre álló keret döntő részét. Annak érdekében, hogy a legjobb pályázatok kerülhessenek kiválasztásra, az IH döntést a felfüggesztésig beérkezett összes pályázat értékelése után hozta meg, így a szerződések megkötése sok esetben 2006-ra áthúzódott.

A 3.1 prioritáson belül található négy alintézkedés közül három – a 3.1.3 kivételével - a 2005. évi felfüggesztést követően 2006-ban újra megnyílt. Az intézkedés iránti érdeklődés 2006-ban tovább növekedett.

Az intézkedés keretében megvalósuló fejlesztések döntő részben az idegenforgalmi és kézműipari tevékenységek fejlesztését célozzák, ami természetesen hozzájárul a vidéki munkahelyteremtéshez és megtartáshoz, de ugyanakkor elősegíti a vidéki vállalkozások gazdasági életképességének fenntartását, jövedelemszintjének javítását. Tekintettel arra, hogy az intézkedés kisebb vállalkozásokat céltzott meg, melyeknek igen kevés pályázási gyakorlattal rendelkeznek, így nehezen indultak el az agrártevékenységek diverzifikációját célzó fejlesztések, ezért az Irányító Hatóság különböző képzések, tájékoztatások keretében próbálta ösztönözni ezen réteg pályázási kedvét, aminek 2006-ban már látható eredményei voltak, a beérkezett és támogatott pályázatok számát tekintve.

3.4.2.1 Pénzügyi terv és megvalósulás

A 2006. évben a 16 M euró (4,1 Mrd Ft) 3 éves keretből összesen 1,7 M euró (0,4 Mrd Ft) éves tervezett támogatási keret állt rendelkezésre. A 2006-ban benyújtott 410 db pályázat támogatásigénye 12,3 M euró (3,1 Mrd Ft), amely a 2006-os évre tervezett támogatási összeg több, mint hétszeresének felel meg.

9. táblázat - Az AVOP 3.1. intézkedés 2006. évi pénzügyi terve

Intézkedés/alintézkedés megnevezése		Közkidások összesen		Közösségi hozzájárulás		Nemzeti hozzájárulás		Indikativ saját forrás	
		Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
3.1. Vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése	2004-2006	16 059 395	4,10	12 044 545	3,07	4 014 850	1,02	2 808 343	0,72
	2006	1 714 012	0,44	1 285 508	0,33	428 504	0,11	1 212 411	0,31

* árfolyam: 255 Ft/euró

Forrás: AVOP PKD

A 2006-ban a benyújtott 410 db pályázat 87,2%-kal haladja meg a 2005-ben benyújtott pályázatok számát (219 db). A 2006-ban beérkezett 410 pályázat közül 110 esetben történt IH támogató döntés, 95 esetben szerződéskötés. Összességében a 2006. évi éves közkiadási keret 182%-ára, illetve a 3 éves keret 19,4%-ára - 3,1 M euró (0,8 Mrd Ft) összegre - történt kötelezettségvállalás, amit a korábban beérkezett pályázatokra vonatkozó támogatási döntések 2006. évre történő áthúzódása magyaráz.

A négy alintézkedésre benyújtott pályázatok számát és az azokhoz kapcsolódó támogatási igények megoszlását az alábbi táblázatok szemléltetik.

10. táblázat - Az AVOP 3.1. intézkedés 2006. évi eredményei

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett 2004-2006	Beérkezett 2006	IH támogatott		Szerződött		Kifizetett	
	db	db	db	%	db	%	db	%
3.1 Vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése	792	410	110	13,9%	95	12,0%	136	17,2%
3.1.1. Agrártevékenységek diverzifikációja	202	139	41	20,3%	37	18,3%	25	12,4%
3.1.2. Minőségi mezőgazdasági termékek marketingje	70	52	20	28,6%	14	20,0%	6	8,6%
3.1.3. Idegenforgalmi tevékenység fejlesztése	491	204	42	8,6%	37	7,5%	95	19,3%
3.1.4. Kézműipari tevékenység fejlesztése	29	15	7	24,1%	7	24,1%	10	34,5%

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db)

11. táblázat - Az AVOP 3.1. intézkedés 2006. évi eredményei

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett igény		IH támogatott		Szerződött		Kifizetett	
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
3.1 Vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése	12 342 743	3,15	3 198 885	0,82	3 074 575	0,78	2 441 189	0,62
3.1.1. Agrártevékenységek diverzifikációja	4 443 770	1,13	1 330 249	0,34	1 310 228	0,33	442 031	0,11
3.1.2. Minőségi mezőgazdasági termékek marketingje	2 061 595	0,53	580 040	0,15	602 391	0,15	175 529	0,04
3.1.3. Idegenforgalmi tevékenység fejlesztése	5 410 798	1,38	1 085 882	0,28	943 825	0,24	1 610 404	0,41
3.1.4. Kézműipari tevékenység fejlesztése	426 580	0,11	202 714	0,05	218 132	0,06	213 224	0,05

* árfolyam: 255 Ft/euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

A **3.1.1. Agrártevékenységek diverzifikációja** alintézkedés iránti érdeklődés jelentősen növekedett 2006-ban az FVM tájékoztatási tevékenységének köszönhetően. Ezen alintézkedésre pályázók jelentős hátránnyal rendelkeztek, hiszen mivel a korábbi időszakban ezen intézkedéshez hasonló alintézkedés nem volt pályázható így a megcélzott pályázói kör nem rendelkezett pályázói gyakorlattal, így bár igénye volt, mégsem mert pályázni. Az FVM tájékoztatási és tanácsadási tevékenységének köszönhetően azonban a pályázói aktivitás jelentős növekedése figyelhető meg 2006-ban. A beérkezett pályázatok számának (139 db) részesedése az intézkedésen belül 20,1%-ról 33,9%-ra nőtt, a beérkezett támogatási igény aránya az intézkedésre benyújtott támogatási igényekhez viszonyítva pedig 36%-ra növekedett. Az alintézkedés népszerűsége elsősorban az ültetvénytelepítés (beleértve az energianövényeket is) és a kis élelmiszer-feldolgozók (kisebb borászati beruházások, szeszfőzdek és egyéb élelmiszer előállító kisüzemek) fejlesztésének lehetőségéből fakad.

A 2005. évhez hasonlóan a **3.1.2. Minőségi mezőgazdasági termékek marketingje** alintézkedés iránti érdeklődés az FVM tájékoztatási tevékenységének köszönhetően enyhén növekedett ugyan, de még mindig nem vált számottevővé, az alintézkedésre beérkezett pályázatok számának részesedése az intézkedésen belül 7,3%-ról 12,7%-ra növekedett. 2004. és 2006. között összesen 70 db pályázat került benyújtásra, amelynek döntő többségét (52 db) 2006-ban nyújtották be. A 2006. december 31-ig beérkezett pályázatok támogatás igénye mindössze 3,4 M euró (0,9 Mrd Ft), amelyből a 2006-ban beérkezett 52 db pályázat 2,1 M euró (0,5 Mrd Ft) támogatást igényelt.

Az intézkedés négy alintézkedése közül a legerőteljesebb érdeklődés továbbra is a **3.1.3. Idegenforgalmi tevékenységek fejlesztése** iránt nyilvánult meg, bár az alintézkedésre beérkezett pályázatok számának (204 db) intézkedésen belüli aránya, a 2005-ös csökkenő tendenciát folytatva 69%-ról 49%-ra mérséklődött. A 3.1.3. alintézkedésre beérkezett támogatási igény aránya az intézkedésre benyújtott támogatási igényekhez viszonyítva ennek ellenére továbbra is a legmagasabb, 43,8%. A nagy érdeklődés elsősorban a falusi turizmus hazai térnyerésének, a falusi szálláshelyek élénkülő marketingjének és az árérzékeny turisztikai piacon, a szolgáltatás iránti fizetőképes kereslet növekedésének köszönhető. Az alintézkedésre beérkezett pályázatok túlnyomó többsége szálláshely kialakításra, bővítésére és fejlesztésre, kisebb számban szolgáltatásfejlesztésre irányult.

A legkisebb érdeklődés továbbra is a **3.1.4. Kézműipari tevékenységek fejlesztése** iránt tapasztalható. 2006-ban az FVM tájékoztatási tevékenysége ellenére mindössze 15 db pályázat érkezett be a 3.1.4. alintézkedés keretén belül, ami nagyságrendileg megfelel a 2004-ben és 2005-ben összesen beérkezett pályázatok számának. A beérkezett pályázatok támogatás igénye 2006-ban alacsony, 0,4 M euró (0,1 Mrd Ft) volt.

A 3.1.2. és a 3.1.4. alintézkedések esetében a beadott alacsony pályázati darabszámot a fejlesztések nagyságához és a célcsoport (jobbára természetes személyek, mikro-vállalkozások, akik nem tudnak igénybe venni pályázati tanácsadást) felkészültségéhez mérten túl bonyolult és szigorú pályázati feltételrendszer okozta. Ezek a pályázók általában nem tudták igénybe venni profi pályázati szaktanácsadók segítségét, ők maguk pedig sokszor nehezen tudták összeállítani a pályázati dokumentációt. A pályázat benyújtás egyszerűsítése és könnyítése érdekében a felhívás többször módosításra került. A módosítások során elsősorban a pályázati kritériumok egyszerűsítésére, illetve a pályázni jogosultak körének kibővítésére került sor.

A 2006-ban az intézkedés keretében 136 fizetés történt összesen 2,4 M euró (0,6 Mrd Ft) összegben, amit a korábban beérkezett pályázatok megvalósításának előrehaladása magyaráz. A 16 M euró (4,1 Mrd Ft) 3 éves keretre a program teljes időtartama alatt 228 szerződéses kötelezettségvállalás született 6,8 M euró (1,7 Mrd Ft) értékben, így a teljes támogatási forrás közel 42,5%-a kerül kihasználásra.

Összességében elmondható, hogy az intézkedés iránt van érdeklődés, az intézkedés keretén belül az előző évekhez képest fejlődés történt. Elmondható, hogy nőtt az intézkedéssel kapcsolatos pályázási kedv, emelkedett a benyújtott pályázatok száma és minősége. 2006. februárjában az FVM szakfőosztálya a pályázói körrel kapcsolatban lévő kistérségi menedzserek részére oktatást tartott, valamint több alkalommal adott tájékoztatást kézműveseket, művészeti alkotókat tömörítő szakmai szervezeteknél és a kézműves kamara tagjainak.

3.4.2.2 Regionális megoszlás

Az előző fejezetekben bemutatásra kerültek a 3.1. prioritás eredményei naturális, illetve forintosított értékekben kifejezve. Az alábbiakban bemutatásra kerül az adatok regionális megoszlása.

12. táblázat: Az AVOP 3.1. intézkedésre 2006-ban beérkezett és támogatott pályázatok számának regionális megoszlása

Régiók	Beérkezett 2004-2006	IH támogatott 2006	Szerződött 2006	Kifizetett 2006
	db	db	db	db
Összesen	792	110	95	136
Nyugat-Dunántúl	58	15	15	15
Közép-Dunántúl	64	7	6	9
Közép-Magyarország	39	3	4	8
Dél-Dunántúl	114	12	13	19
Észak-Magyarország	249	30	18	47
Észak-Alföld	136	23	19	23
Dél-Alföld	132	20	20	15

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db)

13. táblázat: Az AVOP 3.1. intézkedésre 2006-ban beérkezett és támogatott pályázatok értékének regionális megoszlása

Régiók	Beérkezett igény 2004-2005		IH támogatott 2006		Szerződött 2006		Kifizetett 2006	
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
Összesen	25 102 133	6,40	3 198 885	0,82	3 074 575	0,78	2 441 189	0,62
Nyugat-Dunántúl	1 802 464	0,46	494 546	0,13	450 436	0,11	301 947	0,08
Közép-Dunántúl	2 162 466	0,55	205 484	0,05	176 558	0,05	88 772	0,02
Közép-Magyarország	1 237 511	0,32	73 689	0,02	46 264	0,01	102 360	0,03
Dél-Dunántúl	3 652 970	0,93	432 259	0,11	433 285	0,11	357 829	0,09
Észak-Magyarország	7 015 017	1,79	544 932	0,14	461 159	0,12	879 071	0,22
Észak-Alföld	4 567 782	1,16	682 857	0,17	673 539	0,17	408 488	0,10
Dél-Alföld	4 663 922	1,19	765 119	0,20	833 335	0,21	302 721	0,08

* árfolyam: 255 Ft/euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

A táblázatok szemléltetik, hogy az intézkedés iránt a legnagyobb érdeklődés az észak-magyarországi régióban mutatkozott, ahonnan a teljes periódusban beérkezett pályázatok több, mint 30%-a érkezett, az összes támogatási igény 28%-át képviselve. Az észak-, és dél-alföldi pályázók köréből nagyságrendileg a pályázatok 17-17%-a érkezett, a dél-dunántúli régióból pedig a pályázatok 14%-a érkezett. A nyugat-, és közép dunántúli régióban az érdeklődés alacsonyabb volt, innen a pályázatok 7, illetve 8%-a érkezett. A legkisebb érdeklődés értelemszerűen a kevésbé mezőgazdasági adottságokkal rendelkező közép-magyarországi régióból érkezett.

3.4.2.3 A pályázatok minősége

táblázat: Az AVOP 3.1. intézkedésre 2006-ban beérkezett pályázatok sikertelensége

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett 2004-2006	Beérkezett 2006	Jogosulatlan + nem megfelelő hiánypótlás miatt elutasított		IH döntés előtt visszalépett		IH döntéssel elutasított		Szerződéskötés után visszalépett		Szerződéskötés után visszavont		Összes sikertelen	
	db	db	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%
3.1 Vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése	792	410	128	16%	25	3%	10	1%	7	1%	0	0%	170	21%
3.1.1. Agrártevékenységek diverzifikációja	202	139	46	23%	10	5%	7	3%	1	0%	0	0%	64	32%
3.1.2. Minőségi mezőgazdasági termékek marketingje	70	52	12	17%	6	9%	1	1%	1	1%	0	0%	20	29%
3.1.3. Idegenforgalmi tevékenység fejlesztése	491	204	66	13%	6	1%	2	0%	5	1%	0	0%	79	16%
3.1.4. Kézműipari tevékenység fejlesztése	29	15	4	14%	3	10%	0	0%	0	0%	0	0%	7	24%

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db)

A intézkedésre benyújtott 2006. évben értékelt pályázatoknak összesen 21%-a (170 db) volt sikertelen. Ez az érték az előző évi 52%-hoz képest jelentős javulást mutat, ugyanakkor továbbra is magasnak tekinthető. A legtöbb elutasított pályázat formai vagy jogosultsági okok (a kedvezményezettek körének pontosítása) miatt nem volt támogatható (128 db), ez tartalmazza a jogosultság és teljesség vizsgálatát megelőző, annak feltételül szolgáló minimum kritériumok nem teljesítéséből eredő elutasításokat is. Ezekben az esetekben a pályázatok a benyújtáskor nem teljesítették a felhívásban szereplő alapvető formai és tartalmi kritériumokat, így a pályázatok további vizsgálat nélkül elutasításra kerültek. Sok esetben a hiánypótlási felszólításban szereplő dokumentumok benyújtásának elmulasztása volt az elutasítás oka. Kiseb mértékben ugyan, de előfordultak a műszaki, technológiai és szakmai előírásoknak történő nem megfelelés, illetve pénzügyi megalapozatlanság miatt elutasított pályázatok is.

Az intézkedés kedvezményezettjeinek döntő többségét kitevő természetes személyek és mikro-vállalkozások sokszor nehezen teljesítik a jogosultsági kritériumokat. A viszonylag alacsony projektköltségvetésből nehezen finanszírozható pályázati szaktanácsadó cég, ami megmutatkozott a pályázatok minőségén.

A döntés-előkészítés szakaszában 25 pályázó lépett vissza, majd a szerződéskötést követően 7 visszalépés történt. Az IH által elutasított pályázatok száma 10 db.

14. táblázat: Az AVOP 3.1. intézkedésre 2006-ban beérkezett pályázatok sikertelensége

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett		Jogosulatlan + nem megfelelő hiánypótlás miatt elutasított		IH döntés előtt visszalépett		IH döntéssel elutasított		Szerződéskötés után visszalépett		Szerződéskötés után visszavont		Összes sikertelen	
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
3.1 Vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése	12 342 743	3,15	4 300 824	1,10	1 038 869	0,26	383 614	0,10	255 550	0,07	0	0,00	5 978 856	1,52
3.1.1. Agrártevékenységek diverzifikációja	4 443 770	1,13	1 629 048	0,42	373 383	0,10	256 244	0,07	27 398	0,01	0	0,00	2 286 074	0,58
3.1.2. Minőségi mezőgazdasági termékek marketingje	2 061 595	0,53	578 890	0,15	390 854	0,10	93 972	0,02	94 118	0,02	0	0,00	1 157 834	0,30
3.1.3. Idegenforgalmi tevékenység fejlesztése	5 410 798	1,38	2 022 443	0,52	166 513	0,04	33 398	0,01	134 034	0,03	0	0,00	2 356 388	0,60
3.1.4. Kézműipari tevékenység fejlesztése	426 580	0,11	70 441	0,02	108 119	0,03	0	0,00	0	0,00	0	0,00	178 560	0,05

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

3.1.4.2.4 A kedvezményezettek típusai

A 3.1. intézkedés keretében elsősorban a szálláshely-szolgáltatással, a gyümölcs és fűszernövény termeléssel, valamint a gabonafélék és máshova nem sorolt növények termelésével foglalkozó magánszemélyek és mikro-vállalkozások nyertek el támogatást.

A legnépszerűbb alintézkedés a 3.1.3. Idegenforgalmi tevékenységek fejlesztése volt, amely tevékenység esetén a jogszabályi háttérből adódóan a tevékenységet folytatók legnagyobb része nem vállalkozó, hanem természetes személy. A támogatni kívánt célcsoportnak megfelelően alakított pályázható fejlesztési érték viszonylag alacsony felső határa, illetve a támogatható tevékenységek jellege meghatározta az intézkedés iránt érdeklődő pályázói kört, amelynek döntő része a természetes személyek és mikro-vállalkozások közül került ki.

15. táblázat: Az AVOP 3.1. intézkedés 2006-ban IH támogatott pályázatok kedvezményezettjei a tevékenységi kör (TEÁOR) szerinti megoszlásban

TEÁOR szerinti megnevezés	IH támogatott pályázatok száma	%	IH támogatott pályázatok értéke		%
			Euró	Mrd Ft	
3.1 Vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése	110	100,0%	3 198 885	0,82	100,0%
Gabonafélék, egyéb, máshova nem sorolt növény termelése	22	20,0%	631 245	0,16	19,7%
Gyümölcs, fűszernövény termelése	18	16,4%	438 665	0,11	13,7%
Egyéb szálláshely-szolgáltatás	15	13,6%	1 032 637	0,26	32,3%
Máshova nem sorolt, egyéb gazdasági szolgáltatás	6	5,5%	59 733	0,02	1,9%
Zöldség, dísznövény termelése	5	4,5%	186 674	0,05	5,8%
Bortermelés	4	3,6%	169 984	0,04	5,3%
Desztillált szeszes ital gyártása	4	3,6%	162 278	0,04	5,1%
Vegyész gazdálkodás	4	3,6%	162 208	0,04	5,1%
Egyéb	32	29,1%	355 461	0,09	11,1%

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db) és támogatási összeg

16. táblázat: Az AVOP 3.1. intézkedés 2006-ban IH támogatott pályázatok kedvezményezettjei a társaság típusa szerinti megoszlásban

Intézkedés/alintézkedés megnevezése - kedvezményezettek típusa	3.1 intézkedés: Vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése				3.1.1. Agrártevékenységek diverzifikációja				3.1.2. Minőségi mezőgazdasági termékek marketingje				3.1.3. Idegenforgalmi tevékenység fejlesztése				3.1.4. Kézműipari tevékenység fejlesztése			
	%	Euró	Mrd Ft	db	%	Euró	Mrd Ft	db	%	Euró	Mrd Ft	db	%	Euró	Mrd Ft	db	%	Euró	Mrd Ft	db
Összesen	100,0%	3 198 885	0,82	110	100,0%	1 320 249	0,34	41	100,0%	580 040	0,15	20	100,0%	1 085 882	0,28	42	100,0%	202 714	0,05	7
Belföldi természetes személy	25,7%	821 190	0,21	33	12,0%	159 431	0,04	5	0,0%	0	0,00	0	60,9%	661 759	0,17	28	0,0%	0	0,00	0
Mikrovállalkozás	60,3%	1 928 747	0,49	62	72,2%	961 472	0,25	32	64,8%	375 723	0,10	10	35,8%	388 938	0,10	13	100,0%	202 714	0,05	7
Kisvállalkozás	8,5%	270 486	0,07	7	15,7%	209 346	0,05	4	4,5%	25 855	0,01	2	3,2%	35 285	0,01	1	0,0%	0	0,00	0
Középvállalkozás	0,0%	0	0,00	0	0,0%	0	0,00	0	0,0%	0	0,00	0	0,0%	0	0,00	0	0,0%	0	0,00	0
Naóvállalkozás	0,0%	0	0,00	0	0,0%	0	0,00	0	0,0%	0	0,00	0	0,0%	0	0,00	0	0,0%	0	0,00	0
Non-profit szervezet AH-on belül	0,0%	0	0,00	0	0,0%	0	0,00	0	0,0%	0	0,00	0	0,0%	0	0,00	0	0,0%	0	0,00	0
Non-profit szervezet AH-on kívül	5,6%	178 462	0,05	8	0,0%	0	0,00	0	30,8%	178 462	0,05	8	0,0%	0	0,00	0	0,0%	0	0,00	0

Megjegyzés: A kis és középvállalkozások, a nagyvállalatok és az államháztartáson belüli non-profit szervezetek nem tartoztak a kedvezményezettek közé

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db) és támogatási összeg

3.4.2.5 Pénzügyi megvalósulás

A következő táblázat a 3.1. intézkedés megvalósulásának pénzügyi forrásait mutatja be.

17. táblázat: Az AVOP 3.1. intézkedésre 2006-ban szerződött pályázatok pénzügyi megvalósulása

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Összes kiadás			Támogatás			Saját forrás		
	Euró	Mrd Ft	%	Euró	Mrd Ft	%	Euró	Mrd Ft	%
3.1 Vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése	7 312 574	1,86	100,0%	3 074 575	0,78	100,0%	4 237 999	1,08	100,0%
3.1.1. Agrártevékenységek diverzifikációja	3 449 378	0,88	47,2%	1 310 228	0,33	42,6%	2 139 151	0,55	50,5%
3.1.2. Minőségi mezőgazdasági termékek marketingje	982 052	0,25	13,4%	602 391	0,15	19,6%	379 661	0,10	9,0%
3.1.3. Idegenforgalmi tevékenység fejlesztése	2 317 119	0,59	31,7%	943 825	0,24	30,7%	1 373 294	0,35	32,4%
3.1.4. Kézműipari tevékenység fejlesztése	564 024	0,14	7,7%	218 132	0,06	7,1%	345 893	0,09	8,2%

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

3.4.2.6 Indikátorok

Az AVOP 3.1 intézkedés célkitűzéseinek megvalósulása az alábbi táblázatban szereplő számszerűsített indikátorok teljesülésével válik mérhetővé.

18. táblázat: Az AVOP 3.1. intézkedés indikátorainak alakulása (2004-2006)

Indikátor típus	Indikátor megnevezése	Tervezett eredmény	Megvalósult eredmény
Output	A támogatott pályázatok száma (db), amelyből	730,00	287,00
	Diverzifikáció	220,00	82,00
	Marketing	240,00	40,00
	Idegenforgalom	180,00	182,00
	Kézműves	70,00	14,00
	Mikrovállalkozás	470,00	62,00
Eredmény	KKV	320,00	7,00
	A támogatott vállalkozásokból piacra kerülő termékek/szolgáltatások hozzáadott értékének növekedése (%)	20,00	n/a
Hatás	A létrehozott és megőrzött munkahelyek száma (db), amelyből	260,00	41,50
	nők által betöltött munkahelyek	150,00	18,50
	Dél-Alföld	57,00	n.a.
	Észak-Alföld	49,00	8,00
	Észak-Magyarország	44,00	5,00
	Közép-Magyarország	10,00	1,50
	Közép-Dunántúl	31,00	2,00
	Dél-Dunántúl	47,00	25,00
Nyugat-Dunántúl	21,00	n.a.	

Forrás: EMIR 2006. december 31.

Az output indikátorok alintézkedésenkénti tervezett számszerű eredményei az idegenforgalom kivételével részben túlzottan bizonyultak a megvalósítás során a kisméretű projektek irányt ténylegesen megjelenő fejlesztési igényhez képest, de különböző okok miatt. A 3.1.1. alintézkedés esetében a kis élelmiszer feldolgozó üzemek fejlesztési szándéka főként saját erő hiánya miatt maradt el a becsült értéktől, továbbá az ültetvénytelepítés legtöbb tervezett területén sem volt lehetőség a Program rövid időtartama alatt a termőre fordulásra, azaz a projekt befejezésére. Utóbbi miatt 2006. márciustól már nem fogadtunk be ültetvénytelepítési pályázatot.

A 3.1.2. alintézkedés esetében az eredmények elmaradása részben azzal magyarázható, hogy viszonylag csekély pl. a HÍR termékek termelőinek a szervezethez, nem rendelkeznek megfelelő humán erőforrással az egyébként jelentős piaci hátrányt elszennedő, pl. zöldség-gyümölcs termelői csoportok, vagy a biotermelők a szakszerű marketinghez. A 3.1.2 és a 3.1.4. alintézkedések esetében a beadott alacsony pályázati darabszámot a fejlesztések nagyságához és a célcsoport (jobbára természetes személyek, mikro-vállalkozások) felkészültségéhez mérten túl bonyolult és szigorú pályázati feltételrendszer okozta. Ezek a pályázók általában nem tudták igénybe venni profi pályázati szaktanácsadók segítségét, ők maguk pedig pontatlanul tudták összeállítani a pályázati dokumentációt. A pályázat benyújtás egyszerűsítése és könnyítése érdekében a felhívás

többször módosításra került. A módosítások során elsősorban a pályázati kritériumok egyszerűsítésére, illetve a pályázni jogosultak körének kibővítésére került sor.

A benyújtott pályázatok alacsony száma determinálta a hatás indikátorokat is, ami a létrehozott munkahelyek alacsony számában és a nők által betöltött munkahelyek számában is megmutatkozik.

3.4.2.7 Kedvezőtlen Adottságú Területen megvalósuló projektek

A 3.1. intézkedés kedvezőtlen adottságú területen leszerződött pályázatainak fő adatait az alábbi táblázat foglalja össze.

19. táblázat: Az AVOP 3.1. intézkedés 2006-ban a kedvezőtlen adottságú területen megvalósuló projektjei

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	db	Támogatási igény	
		Euró	Mrd Ft
3.1 Vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése	7	181 880	0,05
3.1.1. Agrártevékenységek diverzifikációja	1	14 062	0,00
3.1.2. Minőségi mezőgazdasági termékek marketingje	0	0	0,00
3.1.3. Idegenforgalmi tevékenység fejlesztése	6	167 819	0,04
3.1.4. Kézműipari tevékenység fejlesztése	0	0	0,00

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

A négy alintézkedés iránt 2006. évben is eltérő pályázói érdeklődés mutatkozott. Különbség volt tapasztalható az egyes régiók között is, a beadott és a nyertes pályázatok számában.

Összességében elmondható, hogy az intézkedés keretén belül az előző évekhez képest a kitűzött célok irányában fejlődés történt. Nőtt az intézkedéssel kapcsolatos pályázási kedv, emelkedett a benyújtott pályázatok száma és minősége. Ez nagyrészt annak köszönhető, hogy az FVM szakfőosztálya 2006. februárjában a pályázói körrel kapcsolatban lévő kistérségi menedzserek részére oktatást, valamint több alkalommal tájékoztatót tartott kézműveseket, népművészeti alkotókat tömörítő szakmai szervezeteknél és a kézműves kamara tagjainak.

A 3.1.2 alintézkedés esetében a minőségi borok marketingjének támogatása iránt határozott igény jelentkezett, ezért megfelelő előkészítéssel és a Monitoring Bizottság egyetértésével 2006. decemberétől kerültek befogadásra a meghatározott termőhelyről származó minőségi borok marketing pályázatai, amelyek eredményei még nem jelennek meg az indikátor táblában.

Az intézkedés keretében benyújtott pályázatok viszonylag magas elutasítási arányának okait kutatva megállapítható, hogy a pályázó kisebb vidéki vállalkozások jelentős része nem tudott megfelelni a gazdasági életképesség szigorú követelményének, mert pl. két veszteséges éve volt. Számos esetben kértek volna megkezdett beruházáshoz, vagy rendezetlen tulajdonviszonyú ingatlan fejlesztéséhez támogatást, de az építési tervdokumentációk hiányosságai miatt is sok pályázat nem érte el a támogathatósági minimum pontszámot. A falusi turizmus szálláshelyek fejlesztésére irányuló pályázatoknál azonban a keret túligénylése miatt vált szükségessé az értékelésnél a szigorítás, így pl. a minősítési rendeletben szereplőnél kisebb vendégszoba méretek esetén a pályázatok elutasítása.

3.4.3 AVOP 3.2. „A mezőgazdasághoz kötődő infrastruktúra fejlesztése” intézkedés

Az intézkedés a mezőgazdasági termeléshez és termékértékesítéshez szükséges hiányzó infrastruktúra megteremtését, vagy a meglévők fejlesztését kívánja támogatni. A támogatás a mezőgazdasággal foglalkozó népesség számára nyújt segítséget (magasabb minőségi színvonal elérése a termékek esetében, nagyobb termékbiztonság, alacsonyabb költségekkel történő előállítás, mozgatás és értékesítés, a környezetterhelés egyidejű csökkentése mellett).

Az intézkedés legnagyobb érdeklődésre számot tartó 3.2.21 al-alintézkedése 2004. december 7-i felfüggesztésre került, a 2004-ben rendkívül nagyszámban beérkezett pályázat (229 db) miatt, amelynek közpénz igénye elérte a teljes intézkedésre 2004-2006-os időszakra allokált keretének 88%-át. A felfüggesztés a teljes intézkedésre kiterjesztésre került 2005. augusztusában annak érdekében, hogy a beérkezett pályázatok feldolgozása határidőben megtörténhessen. A felfüggesztés 2 alintézkedés (3.2.1 és 3.2.3) esetében 2006. januárjában feloldásra került, azonban áprilisban a 3.2.1 alintézkedésre vonatkozó pályázatok benyújtása ismét felfüggesztésre került, így 2006. áprilisától már csak a 3.2.3 alintézkedésre lehetett pályázatot benyújtani.

A hat támogatható tevékenység – al-alintézkedés - közül 2006-ban három alintézkedésre (3.2.11., 3.2.12. és 3.2.3.) lehetett pályázatot benyújtani. Ezek közül legnagyobb érdeklődés a 3.2.12. „Vízkérelhárítás önkormányzati és/vagy magántulajdonban lévő létesítményeinek kollektív beruházásai” al-alintézkedés iránt mutatkozott, az összes beérkezett pályázat 91,8%-a, illetve az összesen igényelt támogatási összeg 89,1%-a ezt az al-alintézkedést érintette. A mezőgazdasági vízgazdálkodás – öntözés, melioráció, vízrendezés kollektív beruházásai - fejlesztésének támogatása az EMVA-ból folytatódik. Vízgazdálkodási fejlesztési térségek kialakítására kerül sor, ahol komplexen valósulhatnak meg a fejlesztési elképzelések. A fejlettebb mezőgazdasági termelés alapjait fogják biztosítani a kialakítandó vízi létesítmények.

Az intézkedés keretében támogatásra kerülő fejlesztések nagy része a mezőgazdasági utak és hozzájuk kapcsolódó létesítmények fejlesztésére, illetve a vízkérelhárításra irányultak, így döntően az élet munka és termelési körülmények, illetve a környezet védelmét és a környezeti állapot javítását segítették elő, és csak közvetve irányultak munkahely teremtésre, megőrzésre és a mezőgazdasági jövedelemszint növelésére.

3.4.3.1 Pénzügyi terv és megvalósulás

A 2006-ban a 3.2 Mezőgazdasági infrastruktúra fejlesztés című intézkedésre összesen 146 db pályázat érkezett be 18 M euró (4.6 Mrd Ft) támogatás igényvel szemben a 2006-ra rendelkezésre álló 22,9 M euró (5,8 Mrd Ft) összegű forráskerettel. A 2006-ban benyújtott pályázatok száma kismértékben alacsonyabb a 2005-ben benyújtott pályázatok számánál (161 db), az igényelt összeg jelentősen, közel 30%-kal csökkent az előző évi adathoz képest.

20. táblázat - Az AVOP 3.2. intézkedés 2006. évi pénzügyi terve

Intézkedés/alintézkedés megnevezése		Közkidások összesen		Közösségi hozzájárulás		Nemzeti hozzájárulás		Indikatív saját forrás	
		Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
3.2. Mezőgazdasághoz kötődő infrastruktúra fejlesztése	2004-2006	52 944 640	13,50	39 708 479	10,13	13 236 161	3,38	22 690 561	5,79
	2006	22 894 839	5,84	17 171 129	4,38	5 723 710	1,46	9 812 074	2,50

* árfolyam: 255 Ft/euró

Forrás: AVOP PKD

Bár 2006-ban csak az említett három al-alintézkedésre érkezett pályázat, a többi al-alintézkedésre beérkezett pályázatok feldolgozása is tovább folytatódott, aminek eredményeképpen mindegyik alintézkedés területén történt kötelezettségvállalás és kifizetés is. A korábban beérkezett pályázatok feldolgozásának előrehaladását mutatja, hogy a 2006-ban történt kifizetések meghatározó része (61,8%-a) a korábban felfüggesztett 3.2.21. al-alintézkedés esetében teljesült.

Az intézkedésre rendelkezésre álló keret 52%-ára 11,9 M euró (3 Mrd Ft) támogatási összegben született 2006-ban támogatási, és az előző évi pályázatok feldolgozásának következtében ezt meghaladó összegben 21,9 M euró (5,6 Mrd Ft) szerződés kötés. Az intézkedés keretén belül 281 db pályázat kifizetése kezdődött meg, amelyből 124 db mezőgazdasági utak fejlesztésére irányult. A mezőgazdasági utak tevékenységre korábban benyújtott nagyszámú pályázat bizonyítja, hogy az intézkedés valós igényt támogat és hozzájárul a gazdaságok elérhetőségének javulásához, így az intézkedés céljának megvalósulásához. A második legnagyobb mértékben megvalósult alintézkedés a termelési és értékesítési feltételek javulását célzó helyi piacok fejlesztése.

21. táblázat - Az AVOP 3.2. intézkedés 2006. évi eredményei

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett 2004-2006		Beérkezett 2006		IH támogatott		Szerződött		Kifizetett	
	db		db		db	%	db	%	db	%
3.2. Mezőgazdasághoz kötődő infrastruktúra fejlesztése	611		146		112	18,3%	167	27,3%	281	46,0%
3.2.11. Öntözőrendszeri fejlesztésére irányuló kollektív beruházások	33		11		10	30,3%	20	60,6%	19	57,6%
3.2.12. Vízkárelhárítás önkormányzati és/vagy magántulajdonban lévő létesítményeinek kollektív beruházásai	164		134		94	57,3%	71	43,3%	74	45,1%
3.2.21. Kimondottan mezőgazdasági és erdészeti célokat szolgáló szám nélküli (csak helyrajzi számmal ellátott) külterületi utak és a hozzájuk kapcsolódó létesítmények építése, felújítása	264		0		2	0,8%	43	16,3%	124	47,0%
3.2.22. Mezőgazdasági vállalkozások korszerű energiaellátásának kialakítása/fejlesztése, elsősorban a megújuló energia használat fejlesztése mezőgazdasági üzemek által	47		0		0	0,0%	6	12,8%	13	27,7%
3.2.23. Helyi piacok és felvásárlóhelyek felújítása, átalakítása, bővítése és újak létrehozása	84		0		6	7,1%	19	22,6%	42	50,0%
3.2.3. Földterület fejlesztés, melioráció	19		1		0	0,0%	8	42,1%	9	47,4%

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db)

22. táblázat - Az AVOP 3.2. intézkedés 2006. évi eredményei

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett igény 2006		IH támogatott		Szerződött		Kifizetett	
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
3.2. Mezőgazdasághoz kötődő infrastruktúra fejlesztése	18 080 720	4,61	11 848 489	3,02	21 892 173	5,58	22 102 594	5,64
3.2.11. Öntözőrendszeri fejlesztésére irányuló kollektív beruházások	1 967 303	0,50	1 924 508	0,49	3 143 109	0,80	1 278 992	0,33
3.2.12. Vízkárelhárítás önkormányzati és/vagy magántulajdonban lévő létesítményeinek kollektív beruházásai	16 113 418	4,11	9 102 244	2,32	7 344 502	1,87	3 155 154	0,80
3.2.21. Kimondottan mezőgazdasági és erdészeti célokat szolgáló szám nélküli (csak helyrajzi számmal ellátott) külterületi utak és a hozzájuk kapcsolódó létesítmények építése, felújítása	0	0,00	319 197	0,08	7 801 091	1,99	13 657 821	3,48
3.2.22. Mezőgazdasági vállalkozások korszerű energiaellátásának kialakítása/fejlesztése, elsősorban a megújuló energia használat fejlesztése mezőgazdasági üzemek által	0	0,00	0	0,00	211 108	0,05	660 584	0,17
3.2.23. Helyi piacok és felvásárlóhelyek felújítása, átalakítása, bővítése és újak létrehozása	0	0,00	502 539	0,13	1 511 743	0,39	1 959 210	0,50
3.2.3. Földterület fejlesztés, melioráció	0	0,00	0	0,00	1 880 620	0,48	1 390 833	0,35

* árfolyam: 255 Ft/euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

Kiemelkedő eredmények tapasztalhatóak a 2005-ös évhez képest a pályázás intenzitását illetően a többszereplős, összetett tervezést igénylő **3.2.12.** vízkárelhárítás kollektív beruházásai című al-intézkedés esetében, ahol a 2005-ben beérkezett 17 db pályázatot követően, 2006-ban 134 db pályázat érkezett, amelyek támogatási igénye elérte a 16,1 M eurót (4,1 Mrd Ft-ot). Ugyanakkor a **3.2.11.** öntözőrendszeri fejlesztésre irányuló kollektív beruházások al-intézkedés iránt kis mértékben csökkent az érdeklődés, a **3.2.3** földterület fejlesztés és melioráció alintézkedésre pedig egyetlen pályázat sem érkezett. A 3.2.3. alintézkedés iránti érdektelenség oka, hogy az 1.1.5. és az 1.1.6. alintézkedéseknél hasonló, ugyanakkor tágabb fejlesztési lehetőségek támogatására lehetett pályázni, így a pályázók inkább azokat választották.

3.4.3.2 Regionális megoszlás

Az előző fejezetekben bemutatásra kerültek a 3.2. prioritás eredményei naturális, illetve forintosított értékekben kifejezve. Az alábbiakban bemutatásra kerül az adatok regionális megoszlása.

23. táblázat: Az AVOP 3.2. intézkedésre 2006-ban beérkezett és támogatott pályázatok számának regionális megoszlása

Régiók	Beérkezett 2004-2006	IH támogatott 2006	Szerződött 2006	Kifizetett 2006
	db	db	db	db
Összesen	611	112	167	281
Nyugat-Dunántúl	74	17	24	43
Közép-Dunántúl	42	4	6	17
Közép-Magyarország	25	4	6	6
Dél-Dunántúl	74	10	19	35
Észak-Magyarország	81	6	10	18
Észak-Alföld	153	38	50	64
Dél-Alföld	162	33	52	98

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázatok (db)

24. táblázat: Az AVOP 3.2. intézkedésre 2006-ban beérkezett és támogatott pályázatok értékének regionális megoszlása

Régiók	Beérkezett igény 2004-2005		IH támogatott 2006		Szerződött 2006		Kifizetett 2006	
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
Összesen	91 507 154	23,33	11 848 489	3,02	21 892 173	5,58	22 102 594	5,64
Nyugat-Dunántúl	8 284 652	2,11	1 101 072	0,28	1 853 462	0,47	2 626 757	0,67
Közép-Dunántúl	5 709 495	1,46	621 252	0,16	988 777	0,25	1 842 099	0,47
Közép-Magyarország	3 861 024	0,98	279 086	0,07	438 850	0,11	624 409	0,16
Dél-Dunántúl	12 424 699	3,17	1 291 292	0,33	3 302 823	0,84	3 089 353	0,79
Észak-Magyarország	13 173 808	3,36	701 615	0,18	1 347 428	0,34	1 349 263	0,34
Észak-Alföld	22 839 501	5,82	3 979 383	1,01	7 395 826	1,89	4 637 297	1,18
Dél-Alföld	25 213 974	6,43	3 874 789	0,99	6 565 008	1,67	7 933 417	2,02

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

A 3.2. „A mezőgazdasághoz kötődő infrastruktúra fejlesztése” intézkedés iránt a legnagyobb érdeklődés, illetve pályázati kedv elsősorban Magyarország klasszikus mezőgazdasági területeiről, az Észak-Alföldről, illetve a Dél-Alföldről jelentkezett. Ebből a két régióból érkezett a pályázatok több, mint 50%-a (mind darabszámot, mind a beérkezett támogatási igények értékét figyelembe véve). Ebben két régióban történt a legtöbb szerződéskötés és kifizetés, illetve ebben a régióban kerültek kifizetésre a legnagyobb értékben támogatások. A földrajzi adottságoknak megfelelően a legkevesebb darabszámú, illetve értékű pályázat a közép-magyarországi régióból érkezett.

3.4.3.3 A pályázatok minősége

25. táblázat: Az AVOP 3.2. intézkedésre 2006-ban beérkezett pályázatok sikertelensége

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett 2004-2006	Beérkezett 2006	Jogosulatlan + nem megfelelő hiánypótlás miatt elutasított		IH döntés előtt visszalépett		IH döntéssel elutasított		Szerződéskötés után visszalépett		Szerződéskötés után visszavont		Összes sikertelen	
	db	db	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%
3.2. Mezőgazdasághoz kötődő infrastruktúra fejlesztése	611	145	30	5%	8	1%	48	8%	2	0%	0	0%	88	14%
3.2.11. Öntözőrendszeri fejlesztésére irányuló kollektív beruházások	33	11	1	3%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	3%
3.2.12. Vízkárelhárítás önkormányzati és/vagy magántulajdonban lévő létesítményeinek kollektív beruházásai	164	134	29	18%	8	5%	3	2%	0	0%	0	0%	40	24%
3.2.21. Kimondottan mezőgazdasági és erdészeti célokat szolgáló szám nélküli (csak helyrajzi számmal ellátott) kiterjedési utak és a hozzájuk	264	0	0	0%	0	0%	34	13%	0	0%	0	0%	34	13%
3.2.22. Mezőgazdasági vállalkozások korszerű energiaellátásának kialakítása/fejlesztése, elsősorban a megújuló energia használat fejlesztése	47	0	0	0%	0	0%	2	4%	1	2%	0	0%	3	6%
3.2.23. Helyi piacok és felvásárlóhelyek felújítása, átalakítása, bővítése és újak létrehozása	84	0	0	0%	0	0%	9	11%	1	1%	0	0%	10	12%
3.2.3. Földterület fejlesztés, melioráció	19	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db)

Az intézkedésre benyújtott 2006-ban értékelt pályázatok közül 88 db pályázat volt sikertelen, ami a 2004 és 2006. között benyújtott pályázatok 14%-a. A legtöbb pályázat (30 db) formai okokból, vagy jogosulatlanság miatt került elutasításra. Igen sok volt a hiányos pályázat (hiányzott a tervdokumentáció, a jogerős építési engedélyek, a szükséges hatósági nyilatkozatok). Az IH is jelentős számú pályázat esetén hozott elutasító határozatot (48 db) annak ellenére, hogy a DEB csak 3 pályázatot utasított el. A szerződéskötés után visszalépett pályázatok száma 2 db, míg a támogatási szerződés hatálybalépése után már nem történt visszalépés.

26. táblázat: Az AVOP 3.2. intézkedésre 2006-ban beérkezett pályázatok sikertelensége

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett		Jogosulatlan + nem megfelelő hiánypótlás miatt elutasított		IH döntés előtt visszalépett		IH döntéssel elutasított		Szerződéskötés után visszalépett		Szerződéskötés után visszavont		Összes sikertelen	
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
3.2. Mezőgazdasághoz kötődő infrastruktúra fejlesztése	18 080 720	4,61	4 371 036	1,11	2 057 280	0,52	8 277 454	2,11	227 128	0,06	0	0,00	14 932 898	3,81
3.2.11. Öntözőrendszerei fejlesztésére irányuló kollektív beruházások	1 967 303	0,50	42 794	0,01	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	42 794	0,01
3.2.12. Vízkárelhárítás önkormányzati és/vagy magántulajdonban lévő létesítményeinek kollektív beruházásai	16 113 418	4,11	4 328 242	1,10	2 057 280	0,52	6 255 652	0,16	0	0,00	0	0,00	7 011 174	1,79
3.2.21. Kimondottan mezőgazdasági és erdészeti célokat szolgáló szám nélküli (csak helyrajzi számmal ellátott) külterületi utak és a hozzájuk	0	0,00	0	0,00	0	0,00	6 743 021	1,72	0	0,00	0	0,00	6 743 021	1,72
3.2.22. Mezőgazdasági vállalkozások korszerű energiaellátásának kialakítása/fejlesztése, elsősorban a megújuló energia használat fejlesztése mezőgazdasági üzemek által	0	0,00	0	0,00	0	0,00	179 005	0,05	129 412	0,03	0	0,00	308 417	0,08
3.2.23. Helyi piacok és felvásárlóhelyek felújítása, átalakítása, bővítése és újjak létrehozása	0	0,00	0	0,00	0	0,00	729 777	0,19	97 716	0,02	0	0,00	827 493	0,21
3.2.3. Földterület fejlesztés, melioráció	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00

* árfolyam: 255 Ft/euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

3.4.3.4 A kedvezményezettek típusai

A 2006. évben a 3.2. intézkedés során elsősorban vízi létesítmények építésével és azok működtetésével foglalkozó kisvállalkozások és non-profit szervezetek (önkormányzatok) nyertek el támogatást.

27. táblázat: Az AVOP 3.2. intézkedésre 2006-ban IH támogatott pályázatok kedvezményezettjei a tevékenységi kör (TEÁOR) szerinti megoszlásban

TEÁOR szerinti megnevezés	IH támogatott pályázatok száma		%	IH támogatott pályázatok értéke		%
				Euró	Mrd Ft	
3.2. Mezőgazdasághoz kötődő infrastruktúra fejlesztése	112	100,0%	11 848 489	3,02	100,0%	
Vízi létesítmény építése	56	50,0%	4 639 332	1,18	39,2%	
Általános közigazgatás	26	23,2%	3 746 983	0,96	31,6%	
Víztermelés, -kezelés, -elosztás	8	7,1%	1 218 778	0,31	10,3%	
Épület, hid, alagút, közmű, vezeték építése	8	7,1%	416 091	0,11	3,5%	
Egyéb	14	12,5%	1 827 305	0,47	15,4%	

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db) és támogatási összeg

28. táblázat: Az AVOP 3.2. intézkedés re 2006-ban IH támogatott pályázatok kedvezményezettjei a társaság típusa szerinti megoszlásban

Intézkedés/alintézkedés megnevezése - kedvezményezettek típusa	3.2. intézkedés: Mezőgazdasághoz kötődő infrastruktúra fejlesztése				3.2.11. Öntözőrendszerei fejlesztésére irányuló kollektív beruházások				3.2.12. Vízkárelhárítás önkormányzati és/vagy magántulajdonban lévő létesítményeinek kollektív beruházásai				3.2.21. Kimondottan mezőgazdasági és erdészeti célokat szolgáló szám nélküli (csak helyrajzi számmal ellátott) külterületi utak és a hozzájuk kapcsolódó létesítmények építése, felújítása			
	%	Euró	Mrd Ft	db	%	Euró	Mrd Ft	db	%	Euró	Mrd Ft	db	%	Euró	Mrd Ft	db
Összesen	100,0%	11 848 489	3,02	112	100,0%	1 924 508	0,49	10	100,0%	9 102 244	2,32	94	100,0%	319 197	0,08	2
Belföldi természetes személy	0,0%	0	0,00	0	0,0%	0	0,00	0	0,0%	0	0,00	0	0,0%	0	0,00	0
Mikrovállalkozás	7,0%	830 944	0,21	12	0,0%	0	0,00	0	9,1%	830 944	0,21	12	0,0%	0	0,00	0
Kisvállalkozás	44,5%	5 276 963	1,35	61	69,7%	1 342 136	0,34	7	42,2%	3 837 096	0,98	53	0,0%	0	0,00	0
Középvállalkozás	6,6%	782 573	0,20	7	30,3%	582 372	0,15	3	2,2%	200 200	0,05	4	0,0%	0	0,00	0
Nagyvállalkozás	2,2%	263 129	0,07	1	0,0%	0	0,00	0	2,9%	263 129	0,07	1	0,0%	0	0,00	0
Non-profit szervezet AH-on belül	36,5%	4 323 037	1,10	29	0,0%	0	0,00	0	39,5%	3 599 031	0,92	22	100,0%	319 197	0,08	2
Non-profit szervezet AH-on kívül	3,1%	371 843	0,09	2	0,0%	0	0,00	0	4,1%	371 843	0,09	2	0,0%	0	0,00	0

* árfolyam: 255 Ft/euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db) és támogatási összeg

Intézkedés/ alintézkedés megnevezése - kedvezményezett típusa	3.2.22. Mezőgazdasági vállalkozások korszerű energiaellátásának kialakítása/fejlesztése, elsősorban a megújuló energia használat fejlesztése mezőgazdasági üzemek által				3.2.23. Helyi piacok és felvásárlóhelyek felújítása, átalakítása, bővítése és újak létrehozása				3.2.3. Földterület fejlesztés, melioráció			
	%	Euró	Mrd Ft	db	%	Euró	Mrd Ft	db	%	Euró	Mrd Ft	db
Összesen	0,0%	0	0,00	0	100,0%	502 539	0,13	6	0,0%	0	0	0
Belföldi természetes személy	0,0%	0	0,00	0	0,0%	0	0,00	0	0,0%	0	0,00	0
Mikrovállalkozás	0,0%	0	0,00	0	0,0%	0	0,00	0	0,0%	0	0,00	0
Kisvállalkozás	0,0%	0	0,00	0	19,4%	97 730	0,02	1	0,0%	0	0,00	0
Középvállalkozás	0,0%	0	0,00	0	0,0%	0	0,00	0	0,0%	0	0,00	0
Nagyvállalkozás	0,0%	0	0,00	0	0,0%	0	0,00	0	0,0%	0	0,00	0
Non-profit szervezet AH-on belül	0,0%	0	0,00	0	80,6%	404 809	0,10	5	0,0%	0	0,00	0
Non-profit szervezet AH-on kívül	0,0%	0	0,00	0	0,0%	0	0,00	0	0,0%	0	0,00	0

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db) és támogatási összeg

3.4.3.5 Pénzügyi megvalósulás

A következő táblázat a 3.2. intézkedés megvalósulása során felhasznált pénzügyi források megoszlását mutatja be.

29. táblázat - Az AVOP 3.2. intézkedésre 2006-ban szerződött pályázatok pénzügyi megvalósulása

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Összes kiadás			Támogatás			Saját forrás		
	Euró	Mrd Ft	%	Euró	Mrd Ft	%	Euró	Mrd Ft	%
3.2. Mezőgazdasághoz kötődő infrastruktúra fejlesztése	34 451 845	8,79	100,0%	21 892 173	5,58	100,0%	12 559 671	3,20	100,0%
3.2.11. Öntözőrendszeri fejlesztésre irányuló kollektív beruházások	5 228 502	1,33	15,2%	3 143 109	0,80	14,4%	2 085 393	0,53	16,6%
3.2.12. Vízkárelhárítás önkormányzati és/vagy magántulajdonban lévő létesítményeinek kollektív	10 644 718	2,71	30,9%	7 344 502	1,87	33,5%	3 300 216	0,84	26,3%
3.2.21. Kimondottan mezőgazdasági és erdészeti célokat szolgáló szám nélküli (csak helyrajzi számmal ellátott) külterületi utak és a hozzájuk kapcsolódó létesítmények építése, felújítása	10 390 303	2,65	30,2%	7 801 091	1,99	35,6%	2 589 211	0,66	20,6%
3.2.22. Mezőgazdasági vállalkozások korszerű energiaellátásának kialakítása/fejlesztése, elsősorban a megújuló energia használat fejlesztése mezőgazdasági üzemek által	495 483	0,13	1,4%	211 108	0,05	1,0%	284 375	0,07	2,3%
3.2.23. Helyi piacok és felvásárlóhelyek felújítása, átalakítása, bővítése és újak létrehozása	4 294 673	1,10	12,5%	1 511 743	0,39	6,9%	2 782 930	0,71	22,2%
3.2.3. Földterület fejlesztés, melioráció	3 398 165	0,87	9,9%	1 880 620	0,48	8,6%	1 517 545	0,39	12,1%

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

Az intézkedésen belüli szerződött pályázatok összes kiadása – projektek összköltsége - 34 M euró (8,7 Mrd Ft), melyből 21,9 M euró (55,8 Mrd Ft) a támogatás összege. A legnagyobb részesedéssel az 3.2.12. és 3.2.21. alintézkedések rendelkeznek. A 3.2.12. alintézkedés az összes kiadás 30,9%-át és a támogatások 33,5%-át, míg a 3.2.21. alintézkedés az összes kiadás 30,2%-át és a támogatások 35,5%-át fedte le.

3.4.3.6 Indikátorok

Az AVOP 3.2 intézkedés célkitűzéseinek megvalósulása az alábbi táblázatban szereplő számszerűsített indikátorok teljesülésével válik mérhetővé.

30. táblázat: AZ AVOP 3.2 intézkedés indikátorainak alakulása (2004-2006)

Indikátor típus	Indikátor megnevezése	Tervezett eredmény	Megvalósult eredmény
Output	A támogatott pályázatok száma (db), amelyből	560,00	375,00
	utak	200,00	150,00
	Energia	125,00	21,00
	vízgazdálkodás és melioráció	165,00	151,00
	helyi piacok	170,00	52,00

Eredmény	Fejlesztéssel érintett mezőgazdasági vállalkozások és települések száma (db), amelyből	2 015,00	2 819,00
	Önkormányzat	305,00	29,00
	Mikrovállalkozás	299,00	12,00
	KKV	1 360,00	68,00
	női vállalkozó (fő)	40,00	18,00
	Dél-Alföld	443,00	111,00
	Észak-Alföld	383,00	108,00
	Észak-Magyarország	342,00	32,00
	Közép-Magyarország	81,00	15,00
	Közép-Dunántúl	242,00	21,00
	Dél-Dunántúl	363,00	36,00
Hatás	Nyugat-Dunántúl	161,00	51,00
	A létrehozott és megőrzött munkahelyek száma (db), amelyből	100,00	372,00
	nők által betöltött munkahelyek	30,00	297,00
	Dél-Alföld	22,00	153,00
	Észak-Alföld	19,00	23,00
	Észak-Magyarország	17,00	30,00
	Közép-Magyarország	4,00	n.a.
	Közép-Dunántúl	12,00	47,00
Dél-Dunántúl	18,00	117,00	
Nyugat-Dunántúl	8,00	2,00	

Forrás: EMIR 2006. december 31.

A fenti adatok alapján megállapítható, hogy a támogatott pályázatok száma eléri a tervezett 67%-át. Ez annak köszönhető, hogy bizonyos intézkedések (utak, vízgazdálkodás) esetében nagyobb összegű beruházások, így alacsonyabb darabszámú pályázat került támogatásra. Az is látható a fenti számokból, hogy az energia és a helyi piacok fejlesztésére irányuló pályázatok jóval a tervezett alatt maradtak, ami a pályázók ilyen jellegű pályázati lehetőségek iránti tapasztalatlanságának tudható be. A fejlesztéssel érintett vállalkozások és települések száma viszont jóval felülmúlta a tervezett adatot. A vállalkozások gazdálkodási forma szerinti megbontásának aránya is többnyire tükrözi a tervezett mutatókat. A létrehozott munkahelyek száma és ezen belül is a nők által betöltött munkahelyek száma is felülmúlta a tervezett adatokat.

3.4.3.7 Kedvezőtlen Adottságú Területen megvalósuló projektek

A 3.2. intézkedés kedvezőtlen adottságú területen leszerződött pályázatainak 2006. évi fő adatait az alábbi táblázat foglalja össze.

31. táblázat: Az AVOP 3.1. intézkedés 2006-ban a kedvezőtlen adottságú területen megvalósuló projektjei

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	db	Támogatási igény	
		Euró	Mrd Ft
3.2. Mezőgazdasághoz kötődő infrastruktúra fejlesztése	6	490 056	0,12
3.2.11. Öntözőrendszeri fejlesztésére irányuló kollektív beruházások	0	0	0,00
3.2.12. Vízkárelhárítás önkormányzati és/vagy magántulajdonban lévő létesítményeinek kollektív beruházásai	3	273 594	0,07
3.2.21. Kimondottan mezőgazdasági és erdészeti célokat szolgáló szám nélküli (csak helyrajzi számmal ellátott) külterületi utak és a hozzájuk kapcsolódó létesítmények építése, felújítása	2	179 696	0,05
3.2.22. Mezőgazdasági vállalkozások korszerű energiaellátásának kialakítása/fejlesztése, elsősorban a megújuló energia használat fejlesztése mezőgazdasági üzemek által	1	36 766	0,01
3.2.23. Helyi piacok és felvásárlóhelyek felújítása, átalakítása, bővítése és újak létrehozása	0	0	0,00
3.2.3. Földterület fejlesztés, melioráció	0	0	0,00

Forrás: EMIR 2006. december 31.

A mezőgazdasági vízgazdálkodás – öntözés, vízrendezés kollektív beruházásai - fejlesztésének támogatása az EMVA-ból folytatódik. Vízgazdálkodási fejlesztési térségek kialakítására kerül sor, ahol komplexen

valósulhatnak meg a fejlesztési elképzelések. A fejlettebb mezőgazdasági termelés alapjait fogják biztosítani a kialakítandó vízi létesítmények.

A mezőgazdaság közlekedési infrastruktúrájának fejletlenségét tanúsítja a mezőgazdasági és erdészeti célokot szolgáló külterületi utak létesítésére illetve felújítására vonatkozó intézkedés „népszerűsége”. Elsősorban a belterületek és a kapcsolódó mezőgazdasági üzemek, majorok összeköttetésére érkeztek pályázatok.

Az AVOP mezőgazdasági vállalkozások korszerű energiaellátásának kialakítása, fejlesztése alintézkedés mintegy bevezetése volt az ÜMVP megújuló energiaforrások hasznosítására vonatkozó intézkedéseinek. Az elkövetkező évek meghatározó fejlesztési iránya alakul ki.

A helyi piacok és felvásárló helyek felújítása elsősorban a kistermelők és a közvetlen fogyasztók kulturált kapcsolatát alakította ki, melyre számos település pályázott.

Több termelő összefogásával megvalósítandó meliorációs beruházásokra leginkább a tőkeerős vállalkozások adták be pályázatukat. A történelmi borvidékek megóvása, teraszolás, hegy- és dombvidéki területek útjainak, vízelvezető vápáinak kialakítása a hazai szőlészet és borászat infrastruktúráját erősítette.

3.4.4 AVOP 3.3. „Falufejlesztés, -megújítás a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzése” intézkedés

Az intézkedés főként a községek lakókörnyezetének, a települések fizikai állapotának és összképének fejlesztését és megőrzését támogatja, valamint a természeti és épített értékek – elismerésük és ápolásuk mellett – esetenként új funkció telepítésével párhuzamosan történő újrahasznosítását. A korábban beérkezett rendkívül nagyszámú pályázat bizonyítja azt, hogy az intézkedés valós szükségletekre épül. Az érintett települések szintjén várhatóan teljesülnek az intézkedés specifikus céljai, nevezetesen a vidéki települések és környezet javítása és az épített, természeti és kulturális örökség és helyi identitás megőrzése, megújítása.

Az intézkedés pályázati jogcímei 2004-ben kerültek meghirdetésre. Az intézkedés keretén belül 2004-ben kötelezettségvállalás nem történt.

A nagy számban beérkezett pályázat (466 db) és azok jelentős forrásigénye (49,5 M euró (12,6 Mrd Ft), amely elérte az intézkedésre a teljes 2004-2006-os időszakra rendelkezésre álló források 207%-át) miatt az intézkedés 2004. október 1-jén felfüggesztésre került, és az azóta eltelt időszakban sem került már megnyitásra. Az intézkedésre 2005-ben és **2006-ban egyáltalán nem lehetett pályázatot benyújtani.**

Az intézkedés keretében támogatott pályázatok nagy része épület-felújításra irányult és csak kisebb mértékben irányultak környezeti zöldfelületek, tájkép és táji elemek javítására. A támogatott beruházások, így döntő részben a falukép javítását célozták, illetve a közösségi épületek, terek kialakítását, elősegítve ezáltal az épített kulturális örökség megőrzését, a környezet javítását, ami hatással van a vidéki térből történő elvándorlás mérséklésére, és az életkörülmények, környezet javítására.

3.4.4.1 Pénzügyi terv és megvalósulás

Tekintettel a jelentős forrásigényre az AVOP MB 2005. június 16-án 7,8 M euró (2 Mrd Ft), majd a 2005. augusztus 24-i írásbeli szavazás keretén belül további 1,4 M euró (0,4 Mrd Ft) forrásátcsoportosítást szavazott meg az intézkedés javára, a 3.1 „Vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése” intézkedés forrásainak terhére (összesen 9,2 M euró (2,4 Mrd Ft)).

32. táblázat - Az AVOP 3.3. intézkedés 2006. évi pénzügyi terve

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Közkidások összesen		Közösségi hozzájárulás		Nemzeti hozzájárulás		Indikatív saját forrás		
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	
3.3. Falufejlesztés, - megújítás a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzése	2004-2006	23 848 626	6,08	17 886 469	4,56	5 962 157	1,52	1 625 883	0,41
	2006	15 543 405	3,96	11 657 554	2,97	3 885 851	0,99	703 080	0,18

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: AVOP PKD

33. táblázat - Az AVOP 3.3. intézkedés 2006. évi eredményei

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett 2004-2006		Beérkezett 2006		IH támogatott		Szerződött		Kifizetett	
	db		db		db	%	db	%	db	%
3.3 Falujelzés, -megújítás a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzése	466		0		2	0,4%	4	0,9%	207	44,4%

* a 3.3. intézkedésre 2006-ban nem lehetett pályázni

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db)

A korábban beérkezett (sok esetben a miniszterhez és az MVH elnökéhez benyújtott fellebbezések és kifogások miatt újra értékelt) pályázatok feldolgozása 2006-ban is folytatódott és 207 db kifizetés keretében összesen 11,3 M euró (2,9 Mrd Ft) támogatás került folyósításra. **Ezzel a 2004-2006 közötti időszakra rendelkezésre álló 23,8 M euró (6,1 Mrd Ft) támogatási forrás 47,5%-a 2006-ban felhasználásra került.**

34. táblázat - Az AVOP 3.3. intézkedés 2006. évi eredményei

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett igény 2006		IH támogatott		Szerződött		Kifizetett	
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
3.3 Falujelzés, -megújítás a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzése	0	0,00	172 590	0,04	223 742	0,06	11 348 566	2,89

Megjegyzés: a 3.3. intézkedésre 2006-ban nem lehetett pályázni

* árfolyam: 255 Ft/euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

3.4.4.2 Regionális megoszlás

Az előző fejezetekben bemutatásra kerültek a 3.3. prioritás eredményei naturális, illetve forintosított értékekben kifejezve. Az alábbiakban bemutatásra kerül az adatok regionális megoszlása.

35. táblázat: Az AVOP 3.3. intézkedésre 2006-ban támogatott pályázatok számának regionális megoszlása

Régiók	Beérkezett 2004-2006	IH támogatott 2006	Szerződött 2006	Kifizetett 2006
	db	db	db	db
Összesen	466	2	4	207
Nyugat-Dunántúl	96	0	1	48
Közép-Dunántúl	55	0	1	21
Közép-Magyarország	41	0	0	13
Dél-Dunántúl	63	1	1	27
Észak-Magyarország	74	1	1	36
Észak-Alföld	81	0	0	45
Dél-Alföld	56	0	0	17

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db)

36. táblázat: Az AVOP 3.3. intézkedésre 2006-ban támogatott pályázatok értékének regionális megoszlása

Régiók	Beérkezett igény 2004-2006		IH támogatott 2006		Szerződött 2006		Kifizetett 2006	
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
Összesen	49 100 056	12,52	172 590	0,04	223 742	0,06	11 348 566	2,89
Nyugat-Dunántúl	7 282 125	1,86	0	0,00	22 663	0,01	2 462 644	0,63
Közép-Dunántúl	6 329 887	1,61	0	0,00	30 641	0,01	1 378 495	0,35
Közép-Magyarország	4 734 507	1,21	0	0,00	0	0,00	559 990	0,14
Dél-Dunántúl	6 505 592	1,66	127 061	0,03	126 729	0,03	2 080 972	0,53
Észak-Magyarország	7 797 758	1,99	45 530	0,01	43 708	0,01	1 755 169	0,45
Észak-Alföld	9 804 117	2,50	0	0,00	0	0,00	2 233 053	0,57
Dél-Alföld	6 646 070	1,69	0	0,00	0	0,00	878 242	0,22

* árfolyam: 255 Ft/euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

A 3.3. „Falufejlesztés, -megújítás a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzése” intézkedés iránti érdeklődés egyenletes eloszlást mutat az. Viszonylag egyenletes eloszlás jellemző mind a beérkezett pályázatok számának és támogatási igényének, mind a 2006-ban kifizetett támogatási összegek területi megoszlására. A 2006-ban történ kifizetésekből a nyugat-dunántúli (21,7%), a dél-dunántúli (18,3%), valamint az észak-alföldi (19,6%) régiók közel azonos mértékben részesedtek. A közép-dunántúli és észak-magyarországi régiók 12,1%-kal, illetve 15,5%-kal részesedtek a 2006. évi kifizetésekből, míg a közép-magyarországi és dél-alföldi régiók ennél alacsonyabb, 4,9%-os, illetve 7,7%-os részesedést értek el.

3.4.4.3 A pályázatok minősége

Az alábbi fejezetben a 2004-2006. között beérkezett, de 2006. évben értékelt, illetve fellebbezés nyomán újraértékelt pályázatok minőségét és sikerességét vizsgáljuk.

37. táblázat: Az AVOP 3.3 intézkedésre beérkezett pályázatok sikertelensége 2006

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett 2004-2006	Beérkezett 2006	Jogosulatlan + nem megfelelő hiánypótlás miatt elutasított		IH döntés előtt visszalépett		IH döntéssel elutasított		Szerződéskötés után visszalépett		Szerződéskötés után visszavont		Összes sikertelen	
	db	db	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%
3.3 Falufejlesztés, -megújítás a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzése	466	0	0	0%	0	0%	6	1%	2	0%	0	0%	8	2%

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db)

A fenti táblázatban közölt százalékos értékeket a kumulált érték arányában kalkuláltuk.

2006. évben mindössze 2 db IH támogató döntés született. A 2004-2006. között beérkezett pályázatok mindössze 2%-a lett sikertelen 2006. évben. A 2006-ban értékelt pályázatok között nem volt a jogosultság, illetve a nem megfelelő hiánypótlás miatt kizárt pályázat, figyelembe véve, hogy a korábban elutasított pályázói fellebbezések kerültek újraértékelésre. 2006-ban 2 pályázó a szerződéskötést követően visszalépett.

Az alábbi táblázat szemlélteti, hogy a teljes időszakban beérkezett igényhez képest a 2006. évben sikertelen pályázatok támogatási igényének összege minimális volt, hiszen ekkor már értékelés során keletkező sikertelenség nem jelentkezhett, a szerződött pályázatoknak pedig nagyon csekély hányada vált sikertelenné.

38. táblázat: Az AVOP 3.3 intézkedésre beérkezett pályázatok sikertelensége 2006

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett 2004-2006		Jogosulatlan + nem megfelelő hiánypótlás miatt elutasított		IH döntés előtt visszalépett		IH döntéssel elutasított		Szerződéskötés után visszalépett		Szerződéskötés után visszavont		Összes sikertelen	
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
3.3 Falufejlesztés, -megújítás a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzése	49 100 056	12,52	0	0,00	0	0,00	221 754	0,06	203 039	0,05	0	0,00	424 793	0,11

* árfolyam: 255 Ft/euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

3.4.4.4 A kedvezményezettek típusai

A 2006. évben a 3.3. intézkedésre korábban benyújtott és elutasított, de fellebbezés nyomán újraértékelt pályázatok közül az intézkedés jellegénél fogva 2 db az államháztartáson belüli non-profit szervezet (önkormányzat) ért el IH támogató döntést.

39. táblázat: Az AVOP 3.3. intézkedésre 2006-ban IH támogatott pályázatok kedvezményezettjei a társaság típusa szerinti megoszlásban

Prioritás/intézkedés megnevezése - kedvezményezettek típusa	3.3 intézkedés: Falufejlesztés, -megújítás a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzése			
	%	Euró	Mrd Ft	db
Összesen	100,0%	172 590	0,04	2
Belföldi természetes személy	0,0%	0	0,00	0
Mikrovállalkozás	0,0%	0	0,00	0
Kisvállalkozás	0,0%	0	0,00	0
Középvállalkozás	0,0%	0	0,00	0
Nagyvállalkozás	0,0%	0	0,00	0
Non-profit szervezet AH-on belül	100,0%	172 590	0,04	2
Non-profit szervezet AH-on kívül	0,0%	0	0,00	0

Forrás: EMIR 2006. december 31. pályázat (db) és támogatási összeg

3.4.4.5 Pénzügyi megvalósulás

A következő táblázat a 3.3. intézkedés megvalósulása során felhasznált pénzügyi források megoszlását szemlélteti.

40. táblázat - Az AVOP 3.3. intézkedésre 2006-ban szerződött pályázatok pénzügyi megvalósulása

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Összes kiadás			Támogatás			Saját forrás		
	Euró	Mrd Ft	%	Euró	Mrd Ft	%	Euró	Mrd Ft	%
3.3 Falfejlesztés, -megújítás a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzése	305 096	0,08	100,0%	223 742	0,06	100,0%	81 353	0,02	100,0%

* árfolyam 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

3.4.4.6 Indikátorok

Az AVOP 3.3 intézkedés célkitűzéseinek megvalósulása az alábbi táblázatban szereplő számszerűsített indikátorok teljesülésével válik mérhetővé.

41. táblázat: Az AVOP 3.3 intézkedés indikátorainak alakulása (2004-2006)

Indikátor típus	Indikátor megnevezése	Tervezett eredmény	Megvalósult eredmény
Output	A támogatott pályázatok száma (db), amelyből	210,00	247,00
	Épület felújítás	153,00	127,00
	Települési és település környéki zöldfelületek	40,00	19,00
	Tájkép, táji elemek	17,00	20,00
Eredmény	A fejlesztéssel érintett települések száma (db)	200,00	72,00
Hatás	Mennyiben és milyen módon járult hozzá a településen végrehajtott fejlesztés a lakosság életminőségének javulásához?	kvalitatív mutató	n.a.

Forrás: EMIR 2006. december 31.

A fenti táblázatból látható, hogy a támogatott pályázatok száma meghaladta a tervezett értéket. Kiemelkedő volt az épület-felújításra irányuló pályázati kedv, illetve a tájkép és tájlemlék iránti érdeklődés. A fejlesztéssel érintett települések száma kisebb a tervezettnél, ami azzal is magyarázható, hogy egy-egy településről több sikeres pályázat került elfogadásra.

3.4.5 AVOP 3.4 „LEADER+ intézkedés”

Az intézkedés célja a LEADER+ típusú megközelítés erősítése a helyi fejlesztésekben, partnerségi alapon, helyi szinten megtervezett és végrehajtott integrált területi alapú fejlesztési stratégiák megvalósítása révén. Az intézkedés jelentős mértékben hozzájárul egy térség arculatának kialakításához, amelyre több gazdasági ág is építhet (turizmus, vendéglátás, helyi jellegzetességű élelmiszerek, kézmű- és kisipari termékek előállítás). Az intézkedés leghatékonyabban az élet- és cselekvőképes helyi közösségek feltámasztásával, együtt gondolkodással segíti a többi intézkedés hatékony megvalósítását.

Az intézkedés megvalósítása csak 2005-ben kezdődött el.

A LEADER+ első alintézkedése, a 3.4.11. keretében **2005. évben** központi nyílt közbeszerzési eljárás keretében megtörtént a képzéseket bonyolító **képzőszervezet kiválasztása** (PROMEI Kht.). A felkészítés magában foglalta az általános tájékoztatást a LEADER+ programról, annak specifikumairól, megközelítési módjáról, szabályozásáról, a partnerség elve alapján történő stratégiakészítésről és programozásról. Az általános felkészítés alapján a helyi együttműködési kezdeményezések **akciócsoportokat hoztak létre**, vázolták helyi vidékfejlesztési tervüket, amelyet benyújtottak az elő-szelekcióra.

Ugyancsak 2005-ben kezdődött meg az első forduló gesztor szervezet kiválasztása a 3.4.12 alintézkedés keretében meghirdetett elő-szelekció keretében.

2006. évben megszületett a **helyi akciócsoportok kiválasztásával kapcsolatos döntés és ezzel lezárult a 3.4.12 alintézkedés kétfordulós pályáztatásának második fordulója is.** Az eredetileg tervezett 40-50 akciócsoport helyett – **70 akciócsoport került kiválasztásra és támogatásra.**

A pályázati kiírásban meghatározott módon, a kiválasztott **70 akciócsoport**, a vidékfejlesztési tervek megvalósítására igényelt támogatás 15%-ban maximalizált a vidékfejlesztési tervek megvalósítását elősegítő működési költségére szerződhetett az IH támogató döntését követően. A vidékfejlesztési tervek fejlesztéseinek megvalósítására felhasználható 85%-os forrásra a 2006. júniusában, a gesztor szervezetek által meghirdetett pályázati felhívások alapján kiválasztott pályázókkal kerül majd sor szerződéskötésre.

2006-ban 68 gesztor esetben kifizetés is történt, összesen 1,1 M euró (0,29 Mrd Ft) összegben.

A LEADER+ intézkedés alapos előkészítettségét és bevezetésének indokoltságát támasztja alá, hogy a **3.4.2 „Kísérleti, integrált vidékfejlesztési stratégiák” alintézkedésre** a vidékfejlesztési tervek fejlesztéseinek megvalósítására, a gesztor szervezetek által meghirdetett pályázati felhívásokra **kimagaslóan nagy érdeklődés mutatkozott.** A beérkezett pályázatok száma naturáliában a teljes 3. prioritás 86,5%-át, az igényelt támogatás vonatkozásában pedig 46%-át tette ki. Tekintettel a hatalmas érdeklődésre, valamint arra, hogy a pályázat összetettsége komplex és mélyreható értékelést igényel, a **pályázatok értékelése 2006. december 31.-én még folyamatban volt.**

Tekintettel arra, hogy a LEADER intézkedés keretében kiválasztott vidékfejlesztési stratégiák megvalósítására kiírt pályázatok szerződéskötésére és ezáltal megvalósításukra is csak 2007-2008-ban kerül sor, így az intézkedés céljainak megvalósulásának elemzésére csak a 2007. és 2008. évről készülő éves jelentések keretében kerülhet sor.

A **3.4.3 „Térségek egymás közötti és nemzetközi együttműködés támogatása”** alintézkedés nem került meghirdetésre 2006. évben.

A **3.4.4 „Kommunikációs hálózatépítés európai, nemzeti és regionális szinten,”** alintézkedés keretében 2006-ban sor került közbeszerzési eljárás keretében az erre a célra létrehozott Nemzeti LEADER Központ és koordinációs egység kiválasztására és szerződéskötésre.

3.4.5.1 Pénzügyi terv és megvalósulás

2006. év folyamán folytatódott a 3.4.11 alintézkedéshez kapcsolódó pénzügyi teljesítés, megvalósult a 3.12 alintézkedés keretében a helyi akciócsoportok kiválasztása, így megkezdődhetett a működési költségek felhasználása. Ugyanakkor megtörtént a 3.4.2 alintézkedés pályáztatása, melynek értékelése 2006. december 31.-én még folyamatban volt. 3.4.3 alintézkedés nem került meghirdetésre 2006. évben, viszont a 3.4.4 alintézkedés sikeresen megvalósult, melynek eredményeként sor kerül a Nemzeti LEADER Központtal történő szerződéskötésre.

1. táblázat – Az AVOP 3.4 intézkedés 2006. évi pénzügyi terve

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Közkidások összesen		Közösségi hozzájárulás		Nemzeti hozzájárulás		Indikatív saját forrás	
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
3.4. LEADER+ 2004-2006	19 155 850	4,88	14 366 887	3,66	4 788 963	1,22	4 788 963	1,22
2006	8 283 560	2,11	6 212 670	1,58	2 070 890	0,53	2 070 890	0,53

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: AVOP PKD

2. táblázat - Az AVOP 3.4 intézkedés 2006. évi eredményei

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett	IH támogatott	Szerződött	Kifizetett
	db	db	db	db
3.4. LEADER+	3 563	71	71	79
3.4.11. Képző szervezet kiválasztása / Leader+ beszerzések	0	0	0	10
3.4.12. Helyi akciócsoportok kiválasztása	0	70	70	68
3.4.2. Kísérleti, integrált vidékfejlesztési stratégiák	3 560	0	0	0
3.4.3. Térségek egymás közötti és nemzetközi együttműködés támogatása	0	0	0	0
3.4.4. Kommunikációs hálózatépítés európai, nemzeti és regionális szinten	3	1	1	1

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db)

3. táblázat - Az AVOP 3.4 intézkedés 2006. évi eredményei

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett igény		IH támogatott		Szerződött		Kifizetett	
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
3.4. LEADER+	26 436 419	6,74	6 021 362	1,54	6 021 362	1,54	1 935 775	0,49
3.4.11. Képző szervezet kiválasztása / Leader+ beszerzések	0	0	0	0	0	0	235 686	0,06
3.4.12. Helyi akciócsoportok kiválasztása	0	0	3 784 251	0,96	3 784 251	0,96	1 140 812	0,29
3.4.2. Kísérleti, integrált vidékfejlesztési stratégiák	24 199 308	6,17	0	0	0	0	0	0
3.4.3. Térségek egymás közötti és nemzetközi együttműködés támogatása	0	0	0	0	0	0	0	0
3.4.4. Kommunikációs hálózatépítés európai, nemzeti és regionális szinten	2 237 111	0,57	2 237 111	0,57	2 237 111	0,57	559 278	0,14

* árfolyam: 255 Ft/euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

A 3.4.11 „Képzőszervezet kiválasztása/LEADER+ beszerzések” alintézkedés keretében közbeszerzési eljárásban még 2005. évben kiválasztásra került a helyi akciócsoportok felkészülését elősegítő képzéseket bonyolító képzőszervezet (PROMEI Kht.). 2006. évben új pályázat nem lett meghirdetve, viszont a képzőszervezet tevékenységéhez kapcsolódó, további szerződéses partnerek felé (szállás-, étkezési- és útiköltség, eszközbérlet, teremlélet stb.) 10 esetben történt kifizetés, összesen közel 0,23 M euró (0,06 Mrd Ft) összegben.

A 3.4.12 „Korlátozott számban kiválasztott Helyi Akciócsoport helyi fejlesztési programjának megvalósítása” alintézkedés vonatkozásában viszont jelentős előrelépés történt, azzal, hogy lebonyolításra került a pályázat 2. fordulójára és kiválasztásra került **70 akciócsoport**. Az eredetileg tervezett 40-50 akciócsoport helyett - **70 akciócsoport került kiválasztásra**.

A pályázati kiírásban meghatározott módon, a kiválasztott 70 akciócsoport az igényelt, IH által jóváhagyott és szerződött keretben meghatározott, **15%-ban maximalizált működési költséget használhatta fel a helyi vidékfejlesztési terv megvalósítására irányuló pályázatra**. 2006-ban 68 esetben történt kifizetés, összesen 1,1 M euró (0,29 Mrd Ft) összegben, amely a fent említett 15%-os keret kifizetését jelentette.

A helyi akciócsoportoknak részletezniük kellett a helyi fejlesztési programjukat, illetve konzorciumi szerződés megkötésével biztosítani a program LEADER-szerű megvalósítását.

A 3.4.2-es alintézkedés megvalósításának részletes szabályozását a LEADER+ intézkedés Működési Kézikönyve tartalmazza. A helyi akciócsoportok, gesztorok feladata a tájékoztatás, a pályázati felhívások elkészítése, a program bonyolításának adminisztrációja, a pályázatok értékelése és kiválasztása, a helyi Bíráló Bizottság (HBMB) döntése a kiválasztott projektekről és javaslat készítése a Döntés-előkészítő Bizottság (DEB) számára a végleges jóváhagyáshoz. Az Irányító Hatóság vezetője hozza meg a végső döntést a támogatásra javasolt projektek elfogadásáról.

A helyi vidékfejlesztési tervvel összhangban, a 70 helyi akciócsoport által meghirdetett pályázatra jelentkezőknek 2008. szeptember 1-ig kell megvalósítaniuk programjaikat.

Az 3.4.2 „Kísérleti, integrált vidékfejlesztési stratégiák” alintézkedés 2006. I. félévében került kiírásra és igen jelentős érdeklődést váltott ki. Összesen **3560 pályázat érkezett több, mint 24,2 M euró (6,1 Mrd Ft) igényelt összegre, amely önmagában közel háromszorosa a teljes LEADER+ intézkedés 2006. évi éves pénzügyi tervnek (8,3 M euró)**. Tekintettel a nagyarányú aktivitásra a **pályázatok értékelés 2006. december 31-én még folyamatban** volt, összesen 787 befogadott és 144 értékelt pályázatot regisztráltak az IH döntés előtti szakaszban. Ennek megfelelően 2006. évben nem született IH előterjesztés és döntés, így szerződéskötésre és kifizetésre sem került sor.

Az alintézkedés keretein belül azok a vidéki térségek részesülhetnek támogatásban, amelyek kapcsolódnak az integrált, fenntartható helyi vidékfejlesztési tervhez és annak megvalósítását szolgálják. A terveket a helyi szereplők bevonásával, a partnerség elveit figyelembe véve kellett a pályázóknak elkészíteni és ezt megfelelően dokumentálni is. Témáját tekintve a tervek az adott térség specifikus adottságaira, problémáira és jellegzetességeire épülnek.

A 3.4.3 „Térségek egymás közötti és nemzetközi együttműködés támogatása” alintézkedésre a programterv szerint, a 3.4.2 alintézkedés keretében működő helyi akciócsoportok pályázhatnak olyan projektek benyújtásával, amelyeket más vidéki térségekkel (nem feltétel a LEADER-ben való részvétel) közösen dolgoznak ki és valósítanak meg. Jelen alintézkedés **nem került meghirdetésre 2006-ban**.

3.4.4 „Kommunikációs hálózatépítés európai, nemzeti és regionális szinten., alintézkedés keretén belül sor került a Nemzeti LEADER Központ közbeszerzési eljárás keretében történő kiválasztására és szerződés-kötésre, ezáltal biztosítottá vált az intézkedés feladatainak 2007. december 31-ig történő folyamatos megvalósítása. Az irodát nyílt közbeszerzési eljárás útján az FVM Irányító Hatósága választotta ki. Az alintézkedés célja a vidéki térségek hálózatba kapcsolása és a hálózat folyamatos és hatékony működtetésének biztosítása. Az egység biztosítja a nemzeti szint és a helyi akciócsoportok, valamint a helyi akciócsoportok egymás közötti információ-, tapasztalat- és tudáscseréjét. Ennek az irodának a feladata a hálózat koordinálása, a jó gyakorlati tapasztalatok azonosítása, elemzése és terjesztése, megszervezi a tapasztalat- és tudáscserét a kevésbé fejlett térségek segítése érdekében, valamint technikai segítséget nyújt a helyi és nemzetközi együttműködések számára.

A közbeszerzési eljárásra **3 ajánlattevő** nyújtott be ajánlatot, melyből az eljárás során az IH által kiválasztott, észak-magyarországi régióban működő **nyertes ajánlattevő**, a Közbeszerzési Törvény szerint, az ott megjelölt preferenciák szerint került kiválasztásra. A szerződés értéke **2,23 M euró (0,57 Mrd Ft) , mely összegből 2006. évben 0,56 M euró (0,142 Mrd Ft) került kifizetésre.** Tekintettel arra, hogy az észak-magyarországi régió Magyarország egyik legkevésbé fejlett régiója, illetve, hogy ebből a régióból kimagaslóan nagy arányú érdeklődés mutatkozik a LEADER+ program iránt, nagyon szerencsés, hogy ez a régió ad otthon a Nemzeti LEADER Központnak.

3.4.5.2 Regionális megoszlás

Az előző fejezetekben bemutatásra kerültek a 3.4. prioritás eredményei naturális, illetve fiskális értékekben kifejezve. Az alábbiakban bemutatásra kerül az adatok regionális megoszlása.

4. táblázat - Az AVOP 3.4. intézkedésre 2006. évben beérkezett és támogatott pályázatok számának regionális megoszlása

Régiók	Beérkezett	IH támogatott	Szerződött	Kifizetett
	db	db	db	db
Összesen	3 563	71	71	79
Nyugat-Dunántúl	495	10	10	11
Közép-Dunántúl	405	10	10	12
Közép-Magyarország	301	4	4	6
Dél-Dunántúl	547	10	10	11
Észak-Magyarország	695	13	13	13
Észak-Alföld	619	12	12	13
Dél-Alföld	501	12	12	13

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db)

A 3.4. intézkedésre a beérkezett pályázatok regionális megoszlása viszonylag egyenletes, mindemellett a legtöbb pályázat az Észak-magyarországi és Észak-alföldi régióból érkezett, amely a támogatások arányában is megmutatkozik. A közép-magyarországi régió részéről tapasztalt alacsonyabb aktivitás a régió városiasabb jellegével magyarázható.

5. táblázat - Az AVOP 3.4. intézkedésre 2006. évben beérkezett és támogatott pályázatok értékének regionális megoszlása

Régiók	Beérkezett igény		IH támogatott		Szerződött		Kifizetett	
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
Összesen	26 436 419	6,74	6 021 362	1,54	6 021 362	1,54	1 935 775	0,49
Nyugat-Dunántúl	3 024 772	0,77	517 333	0,13	517 333	0,13	185 732	0,05
Közép-Dunántúl	3 710 199	0,95	545 098	0,14	545 098	0,14	191 093	0,05
Közép-Magyarország	2 055 674	0,52	211 690	0,05	211 690	0,05	281 544	0,07
Dél-Dunántúl	3 006 587	0,77	558 373	0,14	558 373	0,14	207 166	0,05
Észak-Magyarország	5 638 424	1,44	2 902 209	0,74	2 902 209	0,74	699 933	0,18
Észak-Alföld	4 499 683	1,15	649 012	0,17	649 012	0,17	162 724	0,04
Dél-Alföld	4 501 080	1,15	637 647	0,16	637 647	0,16	207 584	0,05

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

A 3.4 prioritásra megkötött szerződések regionális megoszlása egyenes arányban van a beérkezett igényekkel. Kiemelendő az Észak-magyarországi régióknak nyújtott - a régió fejlesztési szükségleteinek megfelelő - támogatás, amely a teljes 6,0 M eurós (1,5 Mrd Ft) 2006. évi támogatási összeg közel 50%-a, azaz 2,9 M euró

(0,74 Mrd Ft). A közép-magyarországi régió jellegéből adódóan indokoltan kevesebb támogatásban részesült, míg a források közel egyenlő arányban kerültek szétosztásra a fennmaradó 5 régió között.

3.4.5.3 Pályázatok minősége

Az alábbi fejezetben a 2006. évben beérkezett pályázatok minőségét és sikerességét vizsgáljuk. Fontos kiemelni, hogy a korábbi fejezetektől és intézkedésektől eltérően a LEADER+ intézkedés keretében közbeszerzési eljárás is lezajlott, ami némileg torzítja a pályáztatások sikerességének összehasonlíthatóságát.

6. táblázat - Az AVOP 3.4. intézkedésre 2006-ban beérkezett pályázatok sikertelensége

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett 2004-2006		Beérkezett 2006		Jogosulatlan + nem megfelelő hiánypótlás miatt elutasított		IH döntés előtt visszalépett		IH döntéssel elutasított		Szerződés kötés után visszalépett		Szerződés kötés után visszavont		Összes sikertelen	
	db	db	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%
3.4. LEADER+	3 808	3 563	158	4,15	71	1,86	33	0,87	0	0	0	0	0	0	0	0
3.4.11. Képző szervezet kiválasztása / Leader+ beszerzések	56	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.4.12. Helyi akciócsoportok kiválasztása	189	0	1	0,53	1	0,53	33	17,46	0	0	0	0	0	0	35	18,52
3.4.2. Kísérleti, integrált vidékfejlesztési stratégiák	3 560	3 560	157	4,41	70	1,97	0	0	0	0	0	0	0	0	227	6,38
3.4.3. Térségek egymás közötti és nemzetközi együttműködés támogatása	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.4.4. Kommunikációs hálózatépítés európai, nemzeti és regionális szinten	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db)

A fenti táblázatban közölt százalékos értékeket a 2004-2006-os kumulált érték arányában kalkuláltuk.

3.4.11, 3.4.12 és a 3.4.3 alintézkedés 2006. évben nem lett meghirdetve pályáztatásra.

A **3.4.12 alintézkedés** esetében, a helyi akciócsoportok kiválasztására kétfordulós pályáztatás keretében került sor a **70 akciócsoport kiválasztása 2006. áprilisáig**. A pályázat 1. fordulójára 2005. évben 189¹ db pályázat érkezett be, amelyből 149 db pályázat került felterjesztésre a DEB elé, melyből a DEB 107 db pályázat második fordulóra jutását támogatta. A második forduló követően összesen 103 pályázat került előterjesztésre IH döntésre, melyből az IH 70 pályázat támogatását hagyta jóvá, 33 elutasítása mellett.

A közbeszerzési eljárást leszámítva, 2006. évben kizárólag a 3.4.2 alintézkedés került meghirdetésre, melyre igen tekintélyes számú, 3560 db pályázat érkezett. Tekintettel a hatalmas érdeklődésre, valamint arra, hogy a pályázat összetettsége komplex és mélyreható értékelést igényel, a pályázati anyagok feldolgozása 2006. december 31.-én még folyamatban volt, de annyi elmondható, hogy a határnapi feldolgozottság mellett beérkezett pályázatok közel 64 %-a még IH döntés előtt visszalépett vagy jogosulatlanság miatt nem jutott tovább az értékelési folyamatban.

7. táblázat - Az AVOP 3.4. intézkedésre 2006-ban beérkezett pályázatok sikertelensége

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett		Jogosulatlan + nem megfelelő hiánypótlás miatt elutasított		IH döntés előtt visszalépett		IH döntéssel elutasított		Szerződés kötés után visszalépett		Szerződés kötés után visszavont		Összes sikertelen	
	M euró	Mrd Ft	M euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
3.4. LEADER+	26 436 419	6,74	1 226 195	0,31	517 760	0,13	1 785 494	0,46	0	0	0	0	3 529 449	0,90
3.4.11. Képző szervezet kiválasztása / Leader+ beszerzések	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.4.12. Helyi akciócsoportok kiválasztása	0	0	58 824	0,02	0	0	1 785 494	0,46	0	0	0	0	1 844 318	0,47
3.4.2. Kísérleti, integrált vidékfejlesztési stratégiák	24 199 308	6,17	1 096 783	0,28	517 760	0,13	0	0	0	0	0	0	1 614 543	0,41
3.4.3. Térségek egymás közötti és nemzetközi együttműködés támogatása	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.4.4. Kommunikációs hálózatépítés európai, nemzeti és regionális szinten	2 237 111	0,57	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

* árfolyam: 255 Ft/euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

A sikertelen pályázatok összértéke 3,5 M euró (0,9 Mrd Ft) volt 2006. évben, amely közel egyenlő arányban oszlott meg a 3.4.12. és a 3.4.2. alintézkedés között.

¹ A 2005. évi jelentésben 187 db beérkezett pályázat szerepelt, amit a folyamatos rögzítés következtében 2006-ban 189-re korrigáltunk.

3.4.5.4 A kedvezményezettek típusai

Az alábbiakban a 2006. évben IH támogatott pályázatok kedvezményezettjeinek megoszlását vizsgáltuk. A vizsgálatot két szempont alapján végeztük el, egyrészt a pályázó társaságok típusa, másrészt a pályázók tevékenységi köre alapján, TEÁOR szám szerinti besorolásban.

8. táblázat - Az AVOP 3.4. intézkedésre 2006-ban IH támogatott pályázatok kedvezményezettjei a társaság típusa szerinti megoszlásban

Intézkedés/alintézkedés megnevezése - kedvezményezettek típusa	3.4 intézkedés: LEADER +				3.4.12. Helyi akciócsoportok kiválsztása				3.4.4. Kommunikációs hálózatépítés európai, nemzeti és regionális szinten			
	%	Euró	Mrd Ft	db	%	M euro	Mrd Ft	db	%	M euro	Mrd Ft	db
Összesen	100	6 021 362	1,54	71	100	3 784 251	0,96	70	100	2 237 111	0,57	1
Belföldi természetes személy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mikrovállalkozás	5,63	2 388 091	0,61	4	4,29	150 980	0,04	3	100	2 237 111	0,57	1
Kisvállalkozás	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Középvállalkozás	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nagvállalkozás	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Non-profit szervezet AH-on belül	81,7	3 164 643	0,81	58	82,9	3 164 643	0,81	58	0	0	0	0
Non-profit szervezet AH-on kívül	12,7	468 627	0,12	9	12,9	468 627	0,12	9	0	0	0	0

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db) és támogatási összeg

Tekintettel arra, hogy IH támogatásra csak a 3.4.12 és a 3.4.4 alintézkedések esetében került sor 2006. évben, a kedvezményezettek vizsgálatát is csak erre a két alintézkedésre végeztük el. Ennek alapján elmondható, hogy a LEADER+ intézkedés keretében támogatottak 94,4 %-a (67 db) non-profit szervezet, valamint 5,6 %-a (4 db) mikrovállalkozás. A mikrovállalkozásoknak juttatott támogatás 93%-a közbeszerzési pályázat révén egyetlen helyre lett allokálva, amely azonban az alintézkedés jellegével összhangban van. A non-profit szervezeteknek juttatott támogatás teljes egészében a 3.4.12 alintézkedéshez kapcsolódik, ezen belül a közel 3,63 M euró (0,93 Mrd Ft) összegű támogatás 87,1%-a 58 államháztartáson belüli non-profit szervezet között lett szétosztva.

9. táblázat - Az AVOP 3.4. intézkedésre 2006-ban IH támogatott pályázatok kedvezményezettjei tevékenységi kör (TEÁOR) szerinti megoszlásban

TEÁOR szerinti megnevezés	IH támogatott pályázatok száma (db)	%	IH támogatott pályázatok értéke		%
			Euró	Mrd Ft	
Általános közigazgatás	13	18,3	729 796	0,19	12,1
Szakmai érdekképviselő	1	1,4	52 941	0,01	0,9
Nem besorolható	57	80,3	5 238 624	1,34	87,0
Összesen	71	100,0	6 021 362	1,54	100,0

* árfolyam 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db) és támogatási összeg

A LEADER+ program jellegéből eredően döntően akciócsoportok, gesztor szervezetek vesznek részt, amelyek a civil és az önkormányzati szféra együttműködése révén jönnek létre, így tevékenységi köriüket illetően nem besorolhatók. A nem besorolható kategóriába tartozó gesztor szervezetek a kedvezményezettek több, mint 80%-át teszik ki, míg a támogatások 87%-ában részesülnek. A fennmaradó támogatást elsősorban önkormányzatok kapták, illetve 1 esetben szakszervezet.

3.4.5.5 Pénzügyi megvalósulás

A LEADER+ intézkedés keretében 2006. évben kizárólag a 3.4.12 és a 3.4.4 alintézkedések esetében részesültek szervezetek támogatásban.

10. táblázat: Az AVOP 3.4 intézkedés 2006-ban szerződött pályázatok pénzügyi megvalósulása

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Összes kiadás			Támogatás			Saját forrás		
	Euró	Mrd Ft	%	Euró	Mrd Ft	%	Euró	Mrd Ft	%
3.4. LEADER+	6 149 703	1,57	100,0	6 021 362	1,54	100,0	128 341	0,03	100,0
3.4.11. Képző szervezet kiválasztása / Leader+ beszerzések	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.4.12. Helyi akciócsoportok kiválasztása	3 912 592	1,00	100,0	3 784 251	0,96	62,85	128 341	0,03	100,0
3.4.2. Kísérleti, integrált vidékfejlesztési stratégiák	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.4.3. Térségek egymás közötti és nemzetközi együttműködés támogatása	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.4.4. Kommunikációs hálózatépítés európai, nemzeti és regionális szinten	2 237 111	0,57	100,0	2 237 111	0,57	37,15	0	0	0

* árfolyam: 255 Ft/euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

3.4.5.6 Indikátorok

A 2.1. intézkedés célkitűzéseinek megvalósulása az alábbi szereplő számszerűsített indikátorok teljesülésével válik mérhetővé.

11. táblázat: Az AVOP 3.4 intézkedés indikátorainak alakulása (2004-2006)

Indikátor típus	Indikátor megnevezése	Tervezett eredmény	Megvalósult eredmény
Output	A helyi vidékfejlesztési tervük végrehajtásában támogatott helyi akciócsoportok száma (db)	40-50	70,00
Eredmény	A támogatott szervezetek száma (db), amelyből	1220,00	118,00
	mikrovállalkozás	580,00	4,00
	KKV	60,00	0,00
	Önkormányzat	280,00	105,00
	társadalmi szervezet és alapítvány	170,00	9,00
	egyéb	30,00	0,00
	női munkavállaló (fő)	340,00	n.a
	Dél-Alföld	268,00	19,00
	Észak-Alföld	232,00	18,00
	Észak-Magyarország	207,00	20,00
	Közép-Magyarország	49,00	8,00
	Közép-Dunántúl	146,00	19,00
	Dél-Dunántúl	220,00	18,00
	Nyugat-Dunántúl	98,00	16,00
Hatás	A létrehozott és megőrzött munkahelyek száma (db), amelyből	1398,00	217,00
	nők által betöltött munkahelyek	930,00	99,00
	Dél-Alföld	31,00	14,00
	Észak-Alföld	27,00	130,00
	Észak-Magyarország	24,00	4,00
	Közép-Magyarország	6,00	5,00
	Közép-Dunántúl	17,00	27,00
	Dél-Dunántúl	25,00	36,00
Nyugat-Dunántúl	11,00	1,00	

Forrás: EMIR 2006. december 31.

A hazai AVOP LEADER+ lebonyolítása során – amint a 2006. évi indikátor adatokból is jól látszik – az önkormányzatok részvétele jelentősen meghaladja a vállalkozások és civil szervezetek részvételi arányát.

A jelentésben szereplő indikátorok a 2006. december 31-én hatályos szerződéssel rendelkező pályázatok tényadatainak az EMIR-be való feltöltése után kerültek összesítésre. Az indikátor adatok beérkezése és feldolgozása folyamatos és jelenleg is folyamatban van.

A LEADER program keretében megvalósult, az esélyegyenlőség szempontjából kiemelkedőnek számító projekt a Baranyai-hegyhát Helyi Akciócsoport „Hétköznapi praktikák” jogcímeire beérkezett Hétköznapi Praktikák I.-II. című projekt (AVOP azonosító: AVOP-3.-5.-2.-2006-09-2047/4.01). A projekt egyrészt („Kezdők” műhelye)

azokat a hátrányos helyzetű, nagyrészt roma, elszegényedő/szegény családban élő, munkanélküli, inaktív, gyermeket nevelő nőket célozza, akik újonnan lépnek a LEADER programba. A műhelymunka képzésből, közös foglalkozásokból, tréningből áll. A projekt második szakaszába („Haladók” műhelye) azok az asszonyok kapcsolódnak be, akik a LEADER-jellegű Kísérleti Program keretében már részt vettek a Hétköznapi Praktikum programjában, és az előző szakaszban elsajátított tudásukat fejlesztik képzés, közös munka és tréning formájában, ismereteiket, pl. a lakberendezés, kertészet, betegápolás területén bővítve.

Az AVOP LEADER+ helyi vidékfejlesztési terveinek értékelésekor az esélyegyenlőség érvényesítésére az egyes akciócsoportok által adható maximális 100 pontból 4 pont keretében nyílt lehetőség az alábbi bontásban:

- Az esélyegyenlőségi szempontok nem jelennek meg a tervben (0 pont)
- Csak az esélyegyenlőségi célcsoportok megemlítésének szintjén jelenik meg, (1 pont)
- Legalább két célcsoport tekintetében (al)intézkedés szintjén bemutatott az esélyegyenlőség érvényesülése (2 pont)
- Valamennyi, esélyegyenlőség szempontjából kiemelt célcsoport tekintetében (al)intézkedés szintjén bemutatott az esélyegyenlőség érvényesülése (4 pont).

A kiválasztott 70 akciócsoport esetében összesen 27 akciócsoportnál mintegy 35 konkrét jogcím irányul az esélyegyenlőség elősegítésére. A jogcímek jelentős része a nők, pályakezdő fiatalok, illetve romák foglalkoztatása tárgyú feltételeinek támogatására irányul, illetve a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok mezőgazdasághoz kötődő képzésére. A mezőgazdasághoz kötődő hagyományos, népi mesterségek és tevékenységek felelevenítése szorosan kötődik a hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatásához. Példaként említhetők az alábbi jogcímek:

Különösen hátrányos helyzetű lakosság esélyegyenlőségének javítása céljából hagyományos, mezőgazdasághoz kötődő mesterségek képzése (Dél-Mátra 11 HACs)

A tervezett vállalkozások fejlesztését megalapozó, civil szervezetek által végzett képzés, kultúraápolás, közösség fejlesztés – különös tekintettel a nők, és a fiatalok ebben betöltött szerepére. (Galgamenti HACs)

Etnikai kisebbségek integrációjának elősegítése (Érmelléki HACs)

"Udvarosok" - A hátrányos helyzetű családok férfi tagjainak aktivizálása, legális jövedelemhez juttatása. (Baranyai Hegyhát ACS)

"Hétköznapi Praktikum I.-II." - A hátrányos helyzetű családok nőtagjainak háztartás- és életvezetési ismereteinek bővítése - kezdő vagy haladó szinten - úgy, hogy társadalmi, közösségi kapcsolataik is gazdagodjanak. (Baranyai Hegyhát ACS)

"Impulzus" (Hétfégi Napraforgó és Hát-Izsák) - A fiatalok képzettségi szintjének növelése, hátrányos helyzetű gyermekek középiskolára való felkészítése, társadalmi integrációja tanév közbeni, hétfégi foglalkozások és nyári tábor keretében. (Baranyai Hegyhát ACS)

"Észfogó" - Felsőfokú iskolai végzettségű, illetve diplomás pályakezdő fiatalok letelepítése a hátrányos helyzetű kistelepüléseken. (Baranyai Hegyhát ACS)

Fiatal vállalkozók, pályakezdők helybenntartása romák, vidéki nők képzése. (Keleti Mecsek)

3.5 AVOP 4. prioritás: Technikai Segítségnyújtás

3.5.1 Áttekintés - AVOP 4. prioritás

A 4. prioritás és ezen belül a 4.1 intézkedés az AVOP hatékony lebonyolítását segíti elő, az általános tájékoztatás és felkészítés, a tervezés, pályázatkészítés és a fejlesztések konkrét végrehajtása során. Alapvető fontosságú, hogy a szükséges információk időben, közérthető módon jussanak el az érintettekhez, illetve értékelhető, ellenőrizhető visszajelzés is érkezzen a kedvezményezettekől. Az intézkedés az AVOP mindhárom prioritásához kapcsolódó valamennyi intézkedés megvalósítása során, a végrehajtás intézményrendszere oldaláról felmerülő technikai, tartalmi jellegű kérdések, problémák megoldását segíti.

Az intézkedés kedvezményezettei az FVM és az MVH.

Az intézkedés keretében megkötött szerződések a hatályos közbeszerzési eljárások - a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény - alapján kerültek megkötésre, amelynek során alapvető célkitűzés volt a verseny tisztasága, az átláthatóság és ellenőrizhetőség.

A nyilvánosság megteremtése a hirdetményi rendszerrel, a nyilvános tájékoztatási kötelezettségekkel (pl.: ajánlatok bontása, eredményhirdetés, stb.) és a nyilvános dokumentumokkal (pl.: szerződés, tanulmányok) valósul meg, amelyeket elhelyezése az FVM honlapján folyamatban van.

A TS keretében foglalkoztatott munkatársak kiválasztása hirdetmény útján történt, amely az FVM és MVH honlapokon közzétételre került.

3.5.2 Pénzügyi terv és megvalósulás

A 4. prioritáson belül egyetlen intézkedés található, a „4.1. Technikai segítségnyújtás (AVOP)”, ezért a 4. prioritás és a 4.1. intézkedés előrehaladásának elemzése összevontan történik.

A Technikai segítségnyújtás intézkedés forrásának felhasználása két alintézkedés keretében valósul meg:

1. 4.1.1. Monitoring, a program megvalósulásának nyomon követése, valamint egyéb segítségnyújtás a program hatékony megvalósításához
2. 4.1.2. Információnyújtás, a közvélemény tájékoztatása, a Program megfelelő végrehajtásához szükséges irányítási, monitoring és értékelési informatikai rendszer beszerzése és beüzemeltetése.

3. táblázat - Az AVOP 4. prioritás 2006. évi pénzügyi terve

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Közkidadások összesen		Közösségi hozzájárulás		Nemzeti hozzájárulás		Indikatív saját forrás	
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft
2004-2006	10 535 717	2,69	7 901 787	2,02	2 633 930	0,67	0	0,00
2006	4 555 958	1,16	3 416 968	0,87	1 138 990	0,29	0	0,00

* árfolyam 255 Ft/euró

Forrás: AVOP PKD

A Technikai Segítségnyújtás intézkedés két alintézkedésére 2006-ban összesen 56 pályázat került benyújtásra. A pályázók/kedvezményezettek által igényelt támogatás összege 2,05 M euró (0,52 Mrd Ft) volt, ami a három évre allokált keret 19 %-a, míg a 2006-os keret 45 %-a. Az 56 beérkezett pályázatból az IH 2006-ban 51 pályázatot támogatott (5 pályázat esetében a döntéshozatal áthúzódott a következő évre), melynek támogatás igénye 2,01 M euró (0,51 Mrd Ft), ami a 2006. évi éves keret 44 %-át jelenti.

Az IH által megítélt támogatást a kedvezményezettek a Közbeszerzési Törvény előírásaival összhangban, nyílt és átlátható módon, az FVM belső szabályozásával összhangban szerződték le.

2004. évtől 2006. december 31.-ig összesen 107 esetben történt kifizetés, amelyből 87 esetben – 5,61 M euró (1,44 Mrd Ft) értékben – 2006. évben került sor a kifizetésre.

2. táblázat - Az AVOP 4. prioritás 2006. évi eredményei

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett 2004-2006	Beérkezett 2006	IH támogatott		Szerződött		Kifizetett	
	db	db	db	%	db	%	db	%
4.1 Technikai segítségnyújtás (AVOP)	124	56	51	41%	53	43%	87	70%
4.1.1 Értékelés, monitoring a program megvalósulásának	51	12	12	24%	13	25%	37	73%
4.1.2 Információnyújtás, a közvélemény tájékoztatása	73	44	39	53%	40	55%	50	68%

Forrás: EMIR 2006. december 31.

pályázat (db)

3. táblázat - Az AVOP 4. prioritás 2006. évi eredményei

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Beérkezett igény 2004-2006		Beérkezett igény 2006		IH támogatott			Szerződött			Kifizetett		
	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	Euró	Mrd Ft	%	Euró	Mrd Ft	%	Euró	Mrd Ft	%
4.1 Technikai segítségnyújtás (AVOP)	9 671 671	2,47	2 048 252	0,52	2 009 926	0,51	21%	4 992 894	1,27	52%	5 648 899	1,44	58%
4.1.1 Értékelés, monitoring a program megvalósulásának nyomonkövetése,	6 716 257	1,71	264 791	0,07	263 439	0,07	4%	3 265 998	0,83	49%	4 172 900	1,06	62%
4.1.2 Információnyújtás, a közvélemény tájékoztatása	2 955 414	0,75	1 783 461	0,45	1 746 487	0,45	59%	1 726 896	0,44	58%	1 475 999	0,38	50%

* árfolyam: 255 Ft/euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

támogatási összeg

A 4.1.1. alintézkedés keretében 2006-ban az alábbi tevékenységek valósultak meg:

Szakértői, ügyvédi megbízások

- Megbízás 2007-2013 NAVP ex ante értékelés közbeszerzési eljárás lefolytatása tárgyában
- Megbízás 2007-2013 HOP ex ante értékelés közbeszerzési eljárás lefolytatása tárgyában
- AVOP 2005. évi jelentés és mid term éves jelentés fordíttatása
- Az EMIR adatbázis indikátorainak felülvizsgálata és programozása

Ellenőrzés

- AVOP projektek helyszíni ellenőrzése
- Az AVOP pályáztatási rendszer rendszerellenőrzése során tett megállapítások alapján készített intézkedési terv végrehajtásának utóellenőrzése az Irányító Hatóságnál és a Közreműködő Szervezetnél

• Működési költségek

- Kiegészítő kapacitások: IH, MVH munkatársak munkájához kapcsolódó 2006. évi működési költségei, létszámbővítés Leader+ munkatársak felvétele az MVH-nál

2006-ban a pályázatok nagyobb hányada (44db) a 4.1.2. alintézkedés keretében került benyújtásra az alábbi tevékenységek szerint:

Eszközbeszerzés

- Számítástechnikai eszközök beszerzése, ellenőrzési munkát támogató nyilvántartási szoftver és hardver beszerzése
- AVOP arculatos reklámeszközök megrendelése

Tanulmányok

- Az AVOP egyes prioritásai/intézkedései végrehajtásának vizsgálatán alapuló, a 2007-2013-as programozási időszakra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra vonatkozó adatokat, következtetéseket és javaslatokat tartalmazó tanulmányok készítése

- az AVOP intézkedései pontozási rendszerének vizsgálatán alapuló, egyúttal a 2007-2013. programozási időszakra az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében készülő intézkedésekre vonatkozó pontozási metodika meghatározását segítő tanulmány elkészítése

Értékelés

- A 2007-2013 közötti Nemzeti Agrár-vidékfejlesztési Program ex ante értékelése
- A 2007-2013 közötti Halászati Operatív Program (HOP) ex ante értékelése

Kiadvány készítése, folyóirat megrendelése

- Az AVOP LEADER+ intézkedésének keretében kiválasztásra került, eredményesen teljesített nyertes akciócsoportok bemutatása külön - egyedi - kiadványokban
- Folyóiratok mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási projektek és programok, elsősorban AVOP - LEADER+ bemutatását célzó számainak megrendelése

Képzés

- Egnapos képzés a kistérségi vidékfejlesztési menedzserek és a falugazdász-hálózat számára az AVOP pályázati jogcímeivel kapcsolatosan, valamint elért eredményeiről (2006. április 4.)
- Képzés a fiatal gazdálkodók induló támogatása intézkedés keretében támogatást nyert fiatal gazdák részére a mezőgazdasági vállalkozások menedzselése és sikeres gazdaságok bemutatása, tapasztalatszerzés céljából (2 alkalommal 3 napos időtartamban, 2006. november 27-29. és 2006. december 4-6.)
- Külföldi (Spanyolország) szakmai továbbképzés Strukturális Alapokkal foglalkozó belső ellenőrök részére (2006. február 13-15.)
- Közbeszerzési törvényváltozások és praktikum 2006-ban című képzésen/konferencián való részvétel (2006. október 19.)

Tájékoztatási tevékenységek

- Médiaberzés az AVOP tájékoztatási és PR feladatainak ellátása, eddigi eredményeinek bemutatása céljából (televízió, rádió, országos napi és szaklapok)
- Az AVOP IH közleményeinek megjelenítése két országos napilapban (egy-egy intézkedés/alintézkedés 2005. augusztus 1-je óta hatályos felfüggesztésének feloldásáról valamint az AVOP még pályázható intézkedéseiről/alintézkedéseiről)
- MVH (AVOP Közreműködő Szervezet) AVOP tájékoztatási tevékenységének finanszírozása
- Call center kialakítása és működtetése a fiatal gazdálkodók részére
- Nemzetközi workshop megszervezése és teljeskörű lebonyolítása a fiatal gazdálkodók részére (2006. február 24. és 25.)
- Fiatal Gazda Konferencia sorozat 2006. január és március között 19 megyei helyszínen.
- Két alkalommal 2 napos workshop szervezése és bonyolítása az AVOP végrehajtásának tapasztalatai, következtetések, előremutató javaslatok készítése tárgyában (2006. március 23-24. és 2006. április 13-14.)
- Vidékfejlesztés jövőjéről szóló konferencián való részvétel Hollandiában (2006. május 18-19.)
- Az AVOP eredményeinek népszerűsítése a XI. Országos Főépítészeti Konferencián, amelynek vezérgondolata "A FALU" (2006. szeptember 6-8.)
- AVOP LEADER+ "helyi akciócsoportok kiválasztása" tevékenységének eredményhirdetése - konferencia megrendezése (2006. március 13.)
- Az AVOP pályázatok esélyegyenlőségi tapasztalatai (előadás - előkészítés - adatbázis készítés), előadás tartása az AVOP pályázatok esélyegyenlőségi tapasztalatairól
- LEADER+ intézkedésben nyertes térségek bemutatása a "Vidék Napja" c. televíziós műsor keretében (2006. március 25.)

Informatikai (EMIR) rendszer fejlesztése

- EMIR alkalmazással kapcsolatos képzés biztosítása, illetve az EMIR használatával és továbbfejlesztésével kapcsolatos igények professzionális kielégítése

Jelentős előrehaladás volt tapasztalható a képzésben részesültek, tanulmányok készítésében és a közvélemény tájékoztatását célzó kampányok, workshopok szervezése tekintetében.

3.5.3 A pályázatok minősége

A Technikai Segítségnyújtás intézkedésre 2006. év végéig beérkezett pályázatok közül a minimum kritériumoknak minden pályázat megfelelt.

3.5.4 A kedvezményezettek típusai

Tekintettel arra, hogy az intézkedésnek két kedvezményezettje a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium, valamint az MVH, így a kedvezményezettek típusa szerinti elemzés könnyen elvégezhető, hiszen mindkét kedvezményezett államháztartáson belüli non profit szervezet, míg **tevékenységi kör szerint** - kivétel nélkül az általános közigazgatás csoportjához tartoznak.

3.5.5 Pénzügyi megvalósulás

Összességében a **Technikai Segítségnyújtás** intézkedés megvalósítása a program előrehaladásának függvényében **eredményesnek tekinthető**.

6. táblázat - Az AVOP 4. prioritás 2006-ban szerződött pályázatok pénzügyi megvalósulása

Intézkedés/alintézkedés megnevezése	Összes kiadás			Támogatás			Saját forrás		
	Euró	Mrd Ft	%	Euró	Mrd Ft	%	Euró	Mrd Ft	%
4.1 Technikai segítségnyújtás (AVOP)	4 992 894	1,27	100%	4 992 894	1,27	100%	0	0,00	0%
4.1.1 Értékelés, monitoring a program megvalósulásának nyomonkövetése, valamint egyéb segítségnyújtás a program hatékony megvalósulásához	3 265 998	0,83	36%	3 265 998	0,83	36%	0	0,00	0%
4.1.2 Információnyújtás, a közvélemény tájékoztatása	1 726 896	0,44	32%	1 726 896	0,44	32%	0	0,00	0%

* árfolyam: 255 Ft/ euró

Forrás: EMIR 2006. december 31.

3.5.6 Indikátorok

Indikátor típusa	Indikátor	Tervezett eredmény	Megvalósult eredmény 2006-ig
Output	Elkészített és kiosztott általános tájékoztatást nyújtó kiadványok száma (brosúrák, szórólapok) (db)	10 000	692 200
	Képzésben részesültek száma, (fő)	2 000	2070
	A közvélemény tájékoztatása, reklám megjelenések száma (db); • televízióban (hirdetés, rövidfilmek, riportok) • sajtóban (például: sajtóközlemények, cikkek) • egyéb (vásárok, szakkiállítások, fórumok, előadások)	150	118
	Megrendezett konferenciák, szemináriumok, „workshop”-ok száma (db/év)	15-20	7
	Kitöltött kérdőívek száma (kérdőívek a hatékony kampány érdekében), (db)	1 000	110
	Szakértői megbízások száma (db)	4	34
	A Monitoring Bizottság üléseinek száma (db)	6	9
	Tanulmányutak száma (db)	10	4
Tanulmányok száma (db)	2	17	
Eredmény	A képzéseket, konferenciákat eredményesen befejezők száma (fő, %)	2000	2070
	A közvélemény reklám kampány után történő kérdőíves felmérésének eredménye (%)	%-os eltérés a kampány előtt kitöltött ívektől	n.a.
Hatás	A Strukturális Alapokról átfogó ismeretekkel rendelkezők számának bővülése (%)	5000	n.a.
	Az AVOP ismertségének növekedése (%)	20	n.a.
	Az Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Program keretében sikeres pályázatot benyújtók számának változása (%)	15	n.a.

Az elkészített és kiosztott általános tájékoztatást nyújtó kiadványok (brosúrák, szórólapok) száma a tervezett jóval meghaladta, közel hetvenszer több kiadvány készült és került kiosztásra, mint amennyit 2004-ben terveztünk.

A kitöltött kérdőívek száma nem érte el a tervezett mennyiséget, ugyanis az IH hatékonyabbnak ítélte meg más kommunikációs csatornák alkalmazását. Az eredetileg közvélemény-kutatással foglalkozó cég IH által történő közvetlen megbízása helyett (költségesebb és jóval időigényesebb), az egyes közbeszerzési eljárások lefolytatása során alkalmassági feltételként szabta meg az IH, hogy a jelentkezők szakmában elfogadott olvasottsági, nézettségi, hallgatottsági és on-line látogatottság mérő/auditáló rendszerek adataival támasszák alá az általuk ajánlott, az AVOP célcsoportja számára leghatékonyabbnak ítélt kommunikációs csatornákat.

A szakértői megbízások számának tervezésénél nem vettük számításba, hogy az AVOP egyes prioritásai/intézkedései végrehajtásának részletes, átfogó vizsgálatán alapuló szakértői megbízások (tanulmányok készítése) milyen nagy segítséget nyújthatnak a 2007-2013 közötti programozási időszakra készítendő Új Magyarország Vidékfejlesztési Program kidolgozásához, ezért nagy a különbség a tervezett és megvalósult eredmények között.

A szakértői megbízások száma összesen négyvel emelkedett a 2006-os évben.

A kitűzött célokat 2007. év végére terveink szerint elérjük.

Horizontális aspektusok

Az intézkedés keretén belül nyújtott információk és felkészítések kiemelten kezelik az EU környezetvédelmi követelményeit és ellenőrzik ezek érvényesülését. Az esélyegyenlőség teljes körűen biztosított. A benyújtott

pályázatok egyenlő feltételek mellett kerülnek kiválasztásra. Amennyiben két ugyanolyan minőségű pályázat közül szükséges választani, a nők, a romák és a megváltozott képességű emberek előnyt élveznek. A fogyatékoság ebben az esetben megváltozott munkaképességet jelent.

4 Pénzügyi megvalósítás

Ebben a fejezetben kerül ismertetésre az AVOP 2006. évi pénzügyi előrehaladása, amely során először a kedvezményezettek részére történő kifizetések alakulását mutatjuk be, majd a AVOP pénzügyi forrásait biztosító EMOGA és HOPE alapok előrehaladását, az Európai Bizottság felé történő elszámolást, valamint az „n+2” szabály teljesülését.

4.1 A kedvezményezettek számára teljesített kifizetések

Az Irányító Hatóság 2006. december 31-ig mindösszesen 4.254 db pályázat (melyből 39 db HOPE) esetében hozott támogató döntést 446.254.800 euró – melyből HOPE: 4.675.632 euró (113,79 Mrd Ft, melyből HOPE: 1,19 Mrd Ft) összegben, ami az AVOP 3 éves közkiadás keretének 105,5%-a. Ha csak a 2006. év adatait nézzük akkor az IH 854 db pályázat (melyből 22 db HOPE) esetében hozott támogató döntést 84.457.690 euró – melyből HOPE: 2.155.051 euró (21,54 Mrd Ft, melyből HOPE: 0,55 Mrd Ft) összegben.

2006. december 31-ig, szerződéskötésre mindösszesen 4.044 db pályázat (melyből 28 db HOPE) esetében került sor 416.441.983 euró – melyből HOPE: 3.311.390 euró (106,19 Mrd Ft, melyből HOPE: 0,84 Mrd Ft) összegben, ami az AVOP 3 éves közkiadás keretének 98,5%-a. Ha csak a 2006. év adatait nézzük akkor 891 db pályázat (melyből 19 db HOPE) esetében került sor szerződéskötésre 99.073.994 euró – melyből HOPE: 2.390.181 euró (25,26 Mrd Ft, melyből HOPE: 0,61 Mrd Ft) összegben.

2006. december 31-ig, kifizetésre mindösszesen 3.390 db pályázat (melyből 16 db HOPE) esetében került sor 275.754.150 euró – melyből HOPE: 1.345.269 euró -(70,32 Mrd Ft, melyből HOPE: 0,34 Mrd Ft) támogatási összegben, ami az AVOP 3 éves közkiadás keretének 65,2%-a. a 2006. december 31-éig teljesített össze kifizetés 87,5%-a (61,56 Mrd Ft) számlalapú kifizetés volt. A 2006. december 31-éig teljesített előleg kifizetések 8,76 Mrd Ft, 46%-ával (4,03 Mrd Ft) a pályázók 2006. végéig számlával elszámoltak.

Ha csak a 2006. év adatait nézzük akkor 2.574 db pályázat (melyből 16 db HOPE) esetében került sor kifizetésre 203.678.154 euró – melyből HOPE: 1.050.546 euró - (51,94 Mrd Ft, melyből HOPE: 0,27 Mrd Ft) összegben.

A kedvezményezett számára teljesített kifizetések (nemzeti helyi forrással) 2004-2006				
Prioritás / Intézkedés	Utólagos számlalapú kifizetés	Összes előleg kifizetés	Elszámolt előleg kifizetés*	Kifizetés összesen
	M Ft	M Ft	M Ft	M Ft
	A	B	C	D=A+B
AVOP	61 557,52	8 759,79	4 031,01	70 317,31
1. A versenyképes alapanyagtermelés megalapozása a mezőgazdaságban	44 776,58	3 178,54	1 705,06	47 955,12
1.1. A mezőgazdasági beruházások támogatása	43 511,00	2 766,19	1 663,48	46 277,19
1.1.1. Állattenyésztést szolgáló építési beruházások támogatása	4 027,92	780,32	193,68	4 808,24
1.1.2. Növénytermesztést és kertészetet szolgáló építési beruházások támogatása	18 653,19	1 447,60	1 016,10	20 100,79
1.1.3. Új erő- és munkagépek, technológiai és informatikai berendezések beszerzésének támogatása	20 161,19	445,38	405,11	20 606,57
1.1.4. Ültetvénytelepítési beruházások támogatása	50,28	23,54	22,46	73,82
1.1.5. Öntözési beruházások támogatása	563,16	62,21	26,13	625,37
1.1.6. Meliorációs beruházások támogatása	55,26	7,13	0,00	62,39
1.3. A halászati ágazat strukturális támogatása	253,55	89,49	10,00	343,04
1.3.1. Akvakultúra. Tógazdaságok és iparszerű haltermelő rendszerek építése, felújítása, hálkeltetők korszerűsítése	175,26	57,37	0,00	232,63
1.3.2. Halfeldolgozók építése, bővítése, felújítása és korszerűsítése	1,32	0,00	0,00	1,32
1.3.3. Természetes vízi halászat	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.4. Promóció	47,79	10,00	10,00	57,79
1.3.5. Halászati termelői szervezetek támogatása	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.6. Innovatív technológiák bevezetése a haltenyésztésben	29,18	22,12	0,00	51,30
1.4. Fiatal gazdálkodók induló támogatása	928,18	52,40	28,90	980,58
1.5. Szakmai továbbképzés és átképzés támogatása	83,84	270,47	2,68	354,31
2.1. A mezőgazdasági termékek feldolgozásának és értékesítésének fejlesztése	6 890,25	1 631,22	649,84	8 521,46
3. Vidéki térségek fejlesztése	8 097,41	3 769,87	1 676,11	11 867,28
3.1. Vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése	598,59	95,84	31,93	694,43
3.1.1. Agrártevékenységek diverzifikációja	106,54	22,23	5,63	128,77
3.1.2. Minőségi mezőgazdasági termékek marketingje	36,48	8,28	5,87	44,76
3.1.3. Idegenforgalmi tevékenység fejlesztése	411,24	54,92	16,42	466,15
3.1.4. Kézműipari tevékenység fejlesztése	44,34	10,41	4,01	54,75
3.2. Mezőgazdasághoz kötődő infrastruktúra fejlesztése	4 379,57	2 322,22	1 019,54	6 701,79
3.2.11. Öntözőrendszeri fejlesztésre irányuló kollektív beruházások	181,17	161,53	15,66	342,70
3.2.12. Vízkárelhárítás önkormányzati és/vagy magántulajdonban lévő létesítményeinek kollektív beruházásai	388,42	562,35	94,72	950,76
3.2.21. Kimondottan mezőgazdasági és erdészeti célokat szolgáló szám nélküli (csak helyrajzi számmal ellátott) külterületi utak és a hozzájuk kapcsolódó létesítmények építése, felújítása	2 973,82	1 330,18	813,48	4 304,01
3.2.22. Mezőgazdasági vállalkozások korszerű energiaellátásának kialakítása/fejlesztése, elsősorban a megújuló energia használat fejlesztése mezőgazdasági üzemek által	179,64	1,72	0,00	181,36
3.2.23. Helyi piacok és felvásárlóhelyek felújítása, átalakítása, bővítése és újak létrehozása	425,35	142,95	54,57	568,30
3.2.3. Földterület fejlesztés, melioráció	231,17	123,50	41,12	354,66
3.4. Falufejlesztés, -megújítás a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzése	2 953,34	975,07	624,63	3 928,41
3.5. LEADER+	165,92	376,74	0,00	542,66
3.5.11. Képző szervezet kiválasztása / Leader+ beszerzések	109,13	0,00	0,00	109,13
3.5.12. Helyi akciócsoportok kiválasztása	56,79	234,12	0,00	290,91
3.5.2. Korlátozott számban kiválasztott Helyi Akciócsoport helyi fejlesztési programjának megvalósítása	0,00	0,00	0,00	0,00
3.5.3. A vidéki térségek egymás közötti és nemzetközi együttműködésének, kapcsolatépítésének támogatása	0,00	0,00	0,00	0,00
3.5.4. Kommunikációs hálózatépítés európai, nemzeti és regionális szinten	0,00	142,62	0,00	142,62
4.1. Technikai segítségnyújtás(AVOP)	1 793,27	180,16	0,00	1 973,44
4.1.1. Értékelés, monitoring, a program megvalósulásának nyomon követése, valamint egyéb segítségnyújtás a program hatékony megvalósításához (előkészítés, kiválasztás, ellenőrzés)	1 388,75	180,16	0,00	1 568,91
4.1.2. Információnyújtás, a közvélemény tájékoztatása	404,53	0,00	0,00	404,53

* előleg kifizetések azon része, amelyekkel a kedvezményezett 2006. december 31-ig számlákkal elszámolt

4.2 Pénzügyi kapcsolat az Európai Bizottsággal

Az EU és Magyarország közötti pénzügyi kapcsolat alakulását, az átutalások ütemezését a következő táblázat szemlélteti.

A táblázatból látható, hogy az AVOP kapcsán a Bizottság által 2006. december 31-ig, a Kifizető Hatóság számlájára teljesített időközi átutalások és előleg-átutalások összege 221.447.961,76 euró, azaz 56.469.230.248,80 Forint 255 Ft/Euró árfolyammal kalkulálva, melyből EMOGA 220.181.436 euró (56.146.266.180 Ft), illetve HOPE 1.266.525,76 euró (322.964.068,8 Ft).

A bizottsági átutalások magukban foglalják a 2005. évre vonatkozóan, átutalt 6% előleg összegeket, mely az EMOGA esetén 18 769 732 euró, míg a HOPE esetében az átutalt előleg 263 392,92 euró.

A 2006. év során benyújtott költségnyilatkozatok alapján EMOGA (6 db) esetében 146.056.903 euró (37.244.510.265 Ft) átutalását teljesítette a Bizottság, míg HOPE (5 db) esetében 468.008,89 euró (119.342.266,95 Ft).

Táblázat - Az Európai Bizottság által átutalt közösségi hozzájárulás		
EMOGA/HOPE	Összeg (euró)	Dátum[1]
EMOGA – előleg 2004 (számlára történő fizetés)	31 282 886,00	2004.08.13
EMOGA– időközi átutalás 2004/1		
EMOGA– 2004 összesen	31 282 886,00	
EMOGA – előleg 2005 (számlára történő fizetés)	18 769 732,00	2005.03.07
EMOGA – időközi átutalás 2005/1		Levél DG AGRI-tól, javításokat kérnek, válaszuk:tekintsék semmisnek az igénylést.
EMOGA – időközi átutalás 2005/2	13 339 984,00	2005.12.05
EMOGA – időközi átutalás 2005/3	10 731 931,00	2005.12.21
EMOGA – 2005 összesen	42 841 647,00	
EMOGA – Összesen (2005.12.31-ig)	74 124 533,00	
EMOGA– időközi átutalás 2006/1	37 578 908,00	2006.05.11
EMOGA– időközi átutalás 2006/2	23 957 443,00	2006.07.10
EMOGA– időközi átutalás 2006/3	27 670 942,00	2006.08.31
EMOGA– időközi átutalás 2006/4	16 514 019,00	2006.09.29
EMOGA– időközi átutalás 2006/5	23 602 169,00	2006.11.28
EMOGA– időközi átutalás 2006/6	16 733 422,00	2006.12.20
EMOGA – Összesen (2006. 12. 31-ig)	220 181 436,00	
HOPE – előleg 2004 (számlára történő fizetés)	438 988,00	2004.08.17
HOPE – 2004 összesen	438 988,00	
HOPE – előleg 2005 (számlára történő fizetés)	263 392,92	2005.03.17
HOPE – időközi átutalás 2005/1	96 135,95	2005.12.29
HOPE– 2005 összesen	359 528,87	
HOPE– Összesen (2005.12.31-ig)	798 516,87	
HOPE – időközi átutalás 2006/1	87 688,85	2006.05.24
HOPE – időközi átutalás 2006/2	57 804,58	2006.08.07
HOPE – időközi átutalás 2006/3	137 996,12	2006.08.31
HOPE – időközi átutalás 2006/4	74 235,70	2006.10.17
HOPE – időközi átutalás 2006/5	110 283,64	2006.12.20
HOPE – Összesen (2006. 12. 31-ig)	1 266 525,76	
Operatív Program – Összesen (2006.12.31-ig)	221 447 961,76	

[1] Dátum, amikor az összeg a Kifizető Hatóság számláján jóváírásra került.

4.2.1 Egyes alapok pénzügyi előrehaladásának bemutatása

Táblázat - Pénzügyi kapcsolat az Európai Bizottsággal (1) euró

	Elszámolt közkiadás [2]	Elszámolt (igényelt) közösségi hozzájárulás [3]	Időközi átutalás az Európai Bizottságtól
EMOGA	255 882 605,68	191 911 954,26	170 128 818,00
HOPE	939 297,99	719 502,26	564 144,84
Operatív Program – Összesen (2006.12.31-ig)	256 821 903,67	192 631 456,52	170 692 962,84

[1] A Kifizető Hatóság által 2006. december 31-i fordulónappal összeállított, és az Európai Bizottság részére 2007. tavaszán benyújtott költségnyilatkozatok alapján készült.

[2] A Kifizető Hatóság által igazolt és igényelt összköltség (időközi átutalás igénylés)

[3] A Kifizető Hatóság által igazolt és igényelt összköltség közösségi része (időközi átutalás igénylés)

A fenti táblázat intézkedésenkénti és évenkénti megoszlását a következő táblázat szemlélteti (a fenti „Időközi átutalás az Európai Bizottságtól” táblázat összesen sora és az alábbi intézkedésenkénti táblázat „Igazolt közkiadás” kumulált sorának összesen sora az Euró-Forint árfolyam változása miatt tér el).

Táblázat - Az Európai Bizottság felé igazolt költségek (WP1 10-es pénzügyi tábla)

Prioritás / Intézkedés	Teljes közkiadás 2004-2006 [1]	Igazolt közkiadás 2004 [2]	Igazolt közkiadás 2005	Igazolt közkiadás 2006	Igazolt közkiadás kumulált 200N.12.31. [3]	Kumulált igazolt közkiadás aránya	Egyéb	Beavatkozási kód [4]
	A	B	C	D	E=B+C+D	E=E/A	F	G
1. Versenyképes alapanyagtermelés megalapozása a mezőgazdaságban	246 825 880	0	34 112 640,07	89 952 778,03	124 065 418,10	50,26%		
1.1 Mezőgazdasági beruházások támogatása	223 457 332	0	33 895 398,81	86 995 996,56	120 891 395,37	54,10%		111
1.2 Halászati ágazat strukturális támogatása	11 461 836	0	96 135,98	468 009,02	564 145,00	4,92%		366/2001/EK rendelet szerint
1.3 Fiatal gazdálkodók induló támogatása	7 317 506	0	121 105,28	2 318 730,21	2 439 835,49	33,34%		112
1.4 Szakmai továbbképzés és átképzés támogatása	4 589 206	0	0,00	170 042,24	170 042,24	3,71%		113
2. Mezőgazdasági termékek feldolgozásának és értékesítésének fejlesztése	59 196 895	0	4 239 658,08	14 799 081,01	19 038 739,09	32,16%		
2.1 Mezőgazdasági termékek feldolgozásának és értékesítésének fejlesztése	59 196 895	0	4 239 658,08	14 799 081,01	19 038 739,09	32,16%		114
3. Vidéki térségek fejlesztése	112 008 511	0	698 965,53	22 994 801,22	23 693 766,75	21,15%		
3.1 Vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése	16 059 395	0	144 238,12	1 350 630,54	1 494 868,66	9,31%		1304, 1307, 1310, 1311
3.2 Mezőgazdasághoz kötődő infrastruktúra fejlesztése	52 944 640	0	73 541,14	12 410 559,11	12 484 100,25	23,58%		1301, 1308, 1309
3.3 Falufejlesztés, -megújítás, a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzése	23 848 626	0	335 143,05	9 168 748,28	9 503 891,33	39,85%		1306
3.4 LEADER+	19 155 850	0	146 043,22	64 863,29	210 906,51	1,10%		438/2001/EK rendelet szerint
Tech. Segítség.	10 535 717	0	1 595 789,29	2 299 253,71	3 895 043,00	36,97%		
4.1 Tech. Segítség.	10 535 717	0	1 595 789,29	2 299 253,71	3 895 043,00	36,97%		411, 412, 413, 414, 415
Összesen	428 567 003	0	40 647 052,97	130 045 913,97	170 692 966,94	39,83%	0	
ERFA összesen		0			0	0,00%		
ESZA összesen		0			0,00	0,00%		
EMOGA összesen	417 105 167	0	40 550 917	129 577 904,95	170 128 821,94	40,79%		
HOPE összesen	11 461 836	0	96 136	468 009,02	564 145,00	4,92%		
Összesen	428 567 003	0	40 647 053	130 045 913,97	170 692 966,94	39,83%	0	

[1] Azok az összegek, melyek alapján Alapok hozzájárulásait számoljuk (akár az összes igazolt költség, akár a teljes közkiadás)

[2] A Kifizető Hatóság által igazolt és igényelt költség közösségi része (időközi kifizetési kérelem)

[3] N = Jelentés éve

[4] A beavatkozás jellege az egységes osztályozási rendszer 3 számjegyből álló kódjai alapján kerül meghatározásra minden intézkedés esetében; ahol szükséges, egynél több kód is megadható a hozzá tartozó megfelelő becslést részesezéssel

4.2.2 Pénzügyi előrejelzés

Az alábbi táblázat azt mutatja, hogy mind az EMOGÁ-ra, mind a HOPÉ-ra benyújtott IH által, a Kifizető Hatóságon keresztül a Bizottság részére benyújtott kifizetési előrejelzések 2006. évben teljesültek, hiszen az EMOGA esetében 120,7%-ban teljesült az előrejelzett lehívás, míg HOPE esetében kiemelkedően magas lehívásra került sor, hiszen az előrejelzett összeg 160,6%-a került lehívásra.

2006. évi Bizottságnak benyújtott előrejelzések teljesülése (2006. december)					
					EUR
OP_Alap	Előrejelzés 2006	Módosított 2006	Különbség	Összes lehívás 2006	Teljesülés %-ban
AVOP_EMOGA	120 976 680	120 976 680	0	146 056 904	120,7%
AVOP_HOPE	289 549	289 549	0	468 009	161,6%

4.2.3 A 2006. évi „n+2”-es cél teljesülése

Az AVOP esetében megállapítható, hogy az „n+2” szabálya alapján készített számítások szerint 2006. december 31-ig, mintegy 23,8 M euró EMOGA és mintegy 0,32 M euró HOPE forrás lehívását kell teljesítenünk. 2006. december 31-i állapot szerint az EMOGA esetén az „n+2” szabály teljesítése megtörtént, hiszen az előírt lehívást több mint hétszeresét 737,13%-ot teljesítettünk. A HOPE esetében is sor került az „n+2” szabály teljesítésére, hiszen a 2006. december végére előírt szintet, 175%-ban teljesítette az AVOP. (62. táblázat)

Ugyanakkor az AVOP esetében a HOPE források tekintetében továbbra is szükséges a kifizetések felgyorsítása a 2007. évi „n+2” cél elérése érdekében.

Táblázat - Az n+2-es cél teljesülésének helyzete

	I. n+2-es határ (2006.12.31-ig) [1]M EURÓ	Elszámolt (igényelt) közösségi hozzájárulás [2] M EURÓ	I. n+2-es határ teljesítése (2006.12.31-i állapot) %
	A	B	C=B/A
EMOGA	23,08	170,13	737,13%
HOPE	0,32	0,56	175,00%
AVOP – Összesen (2006.12.31-ig)	23,40	170,69	729,44%
[1] Számítás: (OP-ban szereplő 2004. évi közösségi hozzájárulás) – (EU Bizottság által átutalt összes előleg)			
[2] A Kifizető Hatóság által igazolt és igényelt összköltség közösségi része (időközi átutalás igénylés)			

5 Programmenedzsment

5.1 Az AVOP irányítási rendszerének működése

Irányító Hatóság

Az AVOP Irányító Hatóság a 130/2006. (VI.15.) Kormányrendelet értelmében nem került át a Nemzeti Fejlesztési Ügynökséghez 2006. június 1-től, ugyanakkor jelentős változás következett be az AVOP Irányító Hatóság feladatait ellátó Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium szervezetében 2006. nyarán:

- az AVOP Irányító Hatóságot felügyelő helyettes államtitkárság megszűnt, a feladatait a Községi Ügyekért felelős szakállamtitkárság vette át, ezzel új vezetője lett az AVOP Irányító Hatóságnak;
- az AVOP Irányító Hatóság működéséhez kapcsolódó feladatokat ellátó Irányító Hatósági Főosztály összevonásra került az Agrár-vidékfejlesztési és Környezetgazdálkodási Főosztállyal, így egy megnagyobbodott szervezeti egységen belül történik az AVOP végrehajtása – program menedzsment, pénzügy, monitoring, MB Titkárság -, az NVT végrehajtása, az ÚMVST, valamint az ÚMVP tervezése és későbbi végrehajtása, amely lehetőséget teremt az AVOP végrehajtása során felgyülemlett gyakorlati tapasztalatok cseréjére.

A 2006. évben az AVOP végrehajtásának súlypontja már nemcsak a beérkezett pályázatok gyors és szakszerű értékelése, valamint az IH vezető általi döntéshozatal és az azt követő szerződés-kötés volt, hanem egyre jobban előtérbe került kedvezményezettek részére történő kifizetések teljesítése, ütemének felgyorsítása, valamint a megvalósítás nyomkövetése, monitoringja, ellenőrzése, a teljesítmények értékelése. Ennek érdekében az IH AVOP Pénzügyi és Monitoring Osztálya egy fő új munkaerővel bővült.

A szervezeti átalakítások nem érintették az AVOP végrehajtásában részt vevő osztályokat – Program Menedzsment Osztály, Pénzügyi és Monitoring Osztály - és munkatársakat, azaz 2006-ban is két osztály munkatársai vesznek részt a program lebonyolításában az AVOP Irányító Hatóságon, melyből 5 fő foglalkoztatása az AVOP TS keret terhére történik:

- AVOP Program-menedzsment Osztály – 1 fő osztályvezető mellett 3 fő DEB-titkár, 1 fő TS szakreferens, 1 fő jogi szakreferens (kifogás-kezelés)
- 1 fő ellenőrzési szakreferens;
- AVOP Pénzügyi és Monitoring Osztály – 1 fő osztályvezető mellett 4 pénzügyi szakreferens, 2 fő monitoring szakreferens, 1 fő értékelési szakreferens, illetve 2 fő EMIR szakreferens;
- illetve az Európai Bizottsággal való kapcsolattartásért felelős főosztályvezető-helyettes vesz részt a munkában.

Ebben az évben is folytatódtak az előző évben megszokott kétheti rendszerességben az IH vezetői értekezletek, amelyek a gyorsabb és hatékonyabb, operatív ügyintézés, azonnali döntéshozatallal, hivatott elősegíteni. A kéthetente megtartott értekezleteken részt vett az Irányító Hatóság vezetője, az Irányító Hatósági Főosztály (később Agrár-vidékfejlesztési Főosztály) vezetője, osztályvezetői, munkatársai, valamint az MVH Vidékfejlesztési Támogatások Igazgatóságának Igazgatója és munkatársai és az egyes AVOP intézkedések DEB elnökei.

Az Irányító Hatóság operatív tevékenységei a következők voltak:

- Egyeztetések a Közreműködő Szervezettel, jogszabályi változásokkal, végrehajtásra vonatkozó könnyítésekkel, szakmai iránymutatásokkal kapcsolatban. Intézményi garancia, rendezett munkaügyi kapcsolatok, IH vezetői utasítások a végrehajtásra vonatkozóan, egyes pályázatokkal kapcsolatos állásfoglalás, adatok bekérése az éves jelentésekhez. Az IH folyamatos tájékoztatást kért az MVH-tól a pályázatok feldolgozottságának állásáról, hogy pontos pénzügyi tervezést vezethessen.
- Pályázati felhívás módosítása májusban és novemberben. Szoros munkakapcsolat jellemezte a munkát A KSZ-szel. A jogszabályi változásokon túlmenően a gyakorlati, pályázattal egyszerűsítő javaslatok is átvezetésre kerültek.
- Az AVOP Működési Kézikönyv frissítése, módosítása és jóváhagyása 2006. május 31.
- A DEB tevékenységének felügyelete. Ez elsősorban jogi-, szakmai állásfoglalást jelentett. Az év során több alkalommal került sor – a jogszabályok által biztosított körben – a pályázatok újraértékelésére.
- Közlemények megjelentetése a pályázatok megnyitásáról, felfüggesztéséről.

Az Irányító Hatóságot több esetben keresték meg tájékoztatás kérésével szakmai és társadalmi szervezetek. Az AVOP Programmenedzsment Osztály munkatársainak munkaidejük meghatározó részét tette ki a kapcsolattartás. Fontos szerepet töltött be a LEADER+ Program koordinálásában. Kiválasztotta közbeszerzés útján a hazai LEADER központ létrehozására és folyamatos üzemeltetésére a *Magyarországi Leader Közhasznú Egyesületet* és elkészítette a szerződést mely lehetővé tette a munkák megkezdését. Az év során felügyelte az egyesület munkáját és a LEADER csoportok tevékenységét.

Az IH tevékenységét a nyitva lévő intézkedések menedzselésén túl a kifogáskezelés és méltányossági kérelmek kezelése is meghatározta. Az öt operatív program közül az AVOP egyedülként biztosított lehetőséget kifogások benyújtására 2007. január 9-ig. Elsősorban az első és a harmadik prioritásra érkeztek be kifogások, melyek minden esetben egyedi elbírálás alá estek a szakfőosztály bevonásával. Meghatározóak voltak a „*Fiatal gazdálkodók induló támogatás*” c. intézkedésre beérkezett kifogások, melyek jellemzően az *elkülönült gazdaság* értelmezését vitatták. A kifogások magas száma egybe vág azzal a jelenséggel, hogy ennél az intézkedésnél volt a legnagyobb az elutasítások aránya.

Az Irányító Hatóság az Állami Számvevőszék (ÁSZ) és a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal (KEHI) vizsgálatainak biztosította a zavartalan munkát, rendelkezésre bocsátotta a bekért dokumentumokat, DEB emlékeztetőket, valamint személyes konzultációk keretében adott felvilágosítást az egyes lépésekről.

Az AVOP Irányító Hatóság a program sikeres végrehajtása érdekében különböző formában nyújtott segítséget a lehetséges kedvezményezetteknek, például:

- az AVOP 1.4. Fiatal gazdálkodók induló támogatása c. intézkedésre benyújtott támogatási pályázatok 34%-a formai vagy szakmai okból elutasításra került, így nyilvánvalóvá vált, hogy a gazdák igen kevés információval rendelkeznek az agrártámogatási rendszer, a fiatal gazda támogatásokról, aktualitásokról, ezért egy specifikus ügyfél tájékoztató központ (call center) került kialakításra és működtetésre 2006. december 31-ig.

- az AVOP 1.4. intézkedéssel kapcsolatos konferenciasorozat került megszervezése az FVM megyei földművelésügyi hivatalai által az IH megbízásából. Az ország 19 megyéjében előadásokat szerveztek, amelyek keretében ismertetésre került az AVOP 1.4 pályázati felhívása, tekintettel a nyugdíj előtti támogatási rendszer összekapcsolására; a hitelfelvételi lehetőségekre, valamint útmutatás adtak a pályázati adatlap kitöltéséhez. A pályázati felhívást és az adatlap kitöltésének részletes ismertetésére került sor, valamint az addig benyújtott pályázatokkal kapcsolatos problémákat példákön keresztül megvitaták, elősegítvén a jobb minőségű pályázatok benyújtását.

A program végrehajtás javítása érdekében tett intézkedések

Az Irányító Hatóság 2006-ban mind struktúrájában, mind működésében megújult. (lásd. 5.1. fejezet) A még nyitva lévő, valamint újra megnyitott intézkedések esetében törekedett a pályázati felhívásban vállalt időkeretek megtartására, melyet a DEB ülések gyors összehívásával, a döntés meghozatal és a kötelezettségvállalás felgyorsításával nagyban javított. Az IH folyamatosan tájékoztatta a pályázókat a minisztérium honlapján a még nyitva lévő és pályázható intézkedésekről, szakmai fórumokat szervezett mely nagyban hozzájárult ahhoz, hogy csökkent az elutasítások száma, jobb minőségű és magasabb pontszámú pályázatok kerültek befogadásra. Az év során több alkalommal került sor IH vezetői értekezlet összehívására, mely lehetővé tette, a gyors és hatékony kommunikációt a közreműködő szervezettel.

Tekintettel arra, hogy 2007-től az új programozási időszakban a támogatásokhoz való hozzájutás rendszere több szempontból eltér az AVOP pályázattalásos rendszerétől, az IH külön figyelmet fordít arra, hogy a lehetséges kedvezményezettek időben megismerjék az új feltételeket.

Az IH által a Program sikeressége érdekében elvégzett feladok ismertetését az 5.5. Információs és tájékoztatási tevékenységek, képzések című fejezet tartalmazza.

Közreműködő Szervezet

Az AVOP feladatainak szakszerű, színvonalas és határidőre történő végrehajtása érdekében az MVH folyamatosan figyeli a rendelkezésre álló kapacitások mennyiségét, minőségét és hatékonyságát.

Az MVH rendelkezésére álló humánerőforrás kapacitás bővítésére, valamint a program működtetéséhez szükséges technikai feltételek biztosítására az AVOP IH Technikai Segítségnyújtás keret terhére 2006-ban is biztosított kiegészítő forrásokat az MVH számára.

Az MVH teljes személyi állományából (hazai forrásból és TS terhére alkalmazottak együttevén) az AVOP-pal töltött teljes munkaidőt alapul véve 423 fő foglalkozott a Program megvalósításával valamilyen feladatkörben.

Ebből a Központban 102 fő (24%) dolgozott, míg a regionális kirendeltségeken 321 fő (76%). A regionális kirendeltségeken a nem csak AVOP-pal foglalkozó munkatársak AVOP-pal töltött munkaidejét a teljes munkaidejű foglalkoztatásra vetítve és hozzáadva a TS terhére foglalkoztatottak teljes munkaidejét, a régiókban AVOP-pal foglalkozók generált száma 281 fő.

A 2006-os évben az AVOP-ban jelentkező munkacsúcsoknak – 2006-ban kifizetések, ellenőrzések, monitoring - megfelelően kerültek át munkatársak más munkakörökbe a kinevezésük módosításával. Az elv, miszerint pályázatkezelők nem számolhatnak el illetve nem ellenőrizhetnek korábban általuk kezelt pályázatokat, minden esetben betartásra került.

Az MVH-n belüli munkaerő-fluktuáció az előző évekhez képest egyértelműen csökkenő tendenciát mutatott 2006-ban. Mivel ez együtt jár a munkatársak specializálódásával és szaktudásuk elmélyülésével, az átképzések és az ezáltal jelentkező munkaerő-kiesés kisebb arányú volt a megelőzőkhez képest.

Egyes regionális kirendeltségek segítették a leterheltebb irodák munkáját azzal, hogy dokumentáltan és nyomonkövethetően átvették bizonyos pályázatok feldolgozását. A régiók közötti munkaerő-átirányítás elenyésző volt, és inkább a dokumentáció áttételével került kiváltásra.

A LEADER-rel foglalkozó MVH munkatársak száma stagnál, 2006. végén összesen 25 fő. Közülük a Központban egy 5 fős osztály dolgozik, a kirendeltségeken pedig 2-2 fő látja el ezeket a feladatokat. Utóbbiakhoz 2006. folyamán kirendeltségenként– a fővárosi kirendeltség kivételével – engedélyezésre került további 1-1 fő felvétele.

Az MVH AVOP TS keret terhére foglalkoztatottak létszámát az alábbi táblázat mutatja be:

AZ AVOP TS keret terhére foglalkoztatottak régiók szerinti összesített létszáma 2006. 12. 31-én			
Létszám / fő	AVOP TS		
	Felsőfokú	Középfokú	Összesen
Borsod megye	17	3	20
Csongrád megye	22	4	26
FŐPEKI	4	0	4
Somogy megye	7	0	7
Szabolcs megye	25	7	32
Veszprém megye	9	3	12
Zala megye	6	2	8
Vidék - összesen	90	19	109
MVH Központ	14	3	17
Teljes létszám	104	22	126

5.1.1 A Program-kiegészítő Dokumentum módosításai

A 2006. év során a PKD módosításai 3 intézkedést érintettek:

- az 1.2 „A halászati ágazat strukturális támogatása” intézkedés minden alintézkedését;
- a 3.1 „Vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése” intézkedés 3.1.2 „Minőségi mezőgazdasági termékek marketingje” alintézkedését;
- a LEADER+ intézkedést, amellyel összefüggésben a PKD két ízben is módosításra került.

Az 1.2 „A halászati ágazat strukturális támogatása” intézkedés módosítását az intézkedés forrásainak minél szélesebb körű leköttése tette szükségessé. a módosítás minden alintézkedést érintett. Az AVOP Monitoring Bizottsági döntés értelmében minden alintézkedésről forrás került átcsoportosításra a 4.1 „Akvakultúra” alintézkedésre, amelynek a HOPE forrása így 3 072 917 EUR lett, változott ezáltal az egyes alintézkedések közötti forrásmegosztás, a 4.1 „Akvakultúra” alintézkedés támogatási forrása növekedett 70%-ra. A módosítás az AVOP Monitoring Bizottság írásbeli eljárásának zárásával, 2006. október 10-én hatályosult.

A 3.1 „Vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése” intézkedés 3.2.1 „Minőségi mezőgazdasági termékek marketingje” alintézkedés módosítására azért volt szükség, mert a korábbi változathoz hiányzott a 1493/1999 EK rendeletre való utalás, amely beemelhetné volna a minőségi bortermelőket a lehetséges kedvezményezettek közé. A 2006. szeptember 1-jén hatályba lépett módosítás eredményeképpen fejlesztési támogatásban részesülhetnek a meghatározott termőhelyről származó minőségi bort, a védett eredetű bort, illetve a Tokaji borkülönlegességet előállító bortermelők.

A LEADER+ intézkedés 2006. évi végrehajtása bonyolult problémákat vetett fel, amelyek megoldásai esetenként a PKD-módosítást is igényelték. A 2006. március 7-i AVOP Monitoring Bizottsági ülés alkalmával módosításra került a támogatás-intenzitás, illetve a döntés értelmében a Helyi Akciócsoportok fel lettek jogosítva arra, hogy a helyi sajátosságok figyelembe vételével a meghatározott támogatás-intenzitásnál kisebb mértékű intenzitást határozzanak meg – bizonyos feltételek teljesülése esetén.

A LEADER+ intézkedést érintő másik PKD-módosítás a LEADER+ intézkedés 4.2 és a 4.3 tevékenységek keretében elszámolható költségek körét módosította az intézkedés sajátosságainak és a végrehajtás során szerzett gyakorlati tapasztalatok fokozott figyelembe vételével – ez utóbbi döntés 2006. szeptember 1-jén lépett hatályba.

5.1.2 Az AVOP Monitoring Bizottság működése

Az AVOP MB feladatait a 1260/1999 EK rendelet 35. cikkének megfelelően látja el. Az AVOP monitoringjával kapcsolatos feladatai többek között:

- a Program-kiegészítő Dokumentum jóváhagyása, módosítása;
- az AVOP eredményeinek vizsgálata, az éves jelentések megtárgyalása és jóváhagyása.

Az AVOP Monitoring Bizottsággal kapcsolatos titkársági feladatokat az Agrár-vidékfejlesztési Főosztály Pénzügyi és Monitoring Osztálya látja el (ülések összehívása, előterjesztések előkészítése).

A fenti feladatainak ellátása érdekében az AVOP Monitoring Bizottság 2006-ban három alkalommal ülésezett.

2006. március 7-i AVOP Monitoring Bizottsági ülés

A monitoring bizottsági ülés alkalmával az AVOP MB jóváhagyta az ülés Napirendjét és az előző, 2005. október 17-én megrendezésre került AVOP Monitoring Bizottsági ülés emlékeztetőjét.

Az AVOP IH vezetője tájékoztatta az AVOP MB-t a Kormány által jóváhagyott többlet-kötelezettségvállalás prioritások és intézkedések közötti felosztásáról, amelynek értelmében többlet-forráshoz jutott mindhárom prioritás.

Döntést igénylő napirendi pont a LEADER+ intézkedést érintő PKD-módosítás jóváhagyása volt, a módosítás értelmében a Helyi Akciócsoportok megkapták a lehetőséget a támogatási intenzitás módosítására a következő feltételekkel:

- a támogatási intenzitást csak csökkenteni lehet, ezt a HBMB javaslata alapján a Helyi Akciócsoport állapítja meg jogcímenként;
- a csökkentés mértéke nem haladhatja meg a 10%pontot, azaz nem lehet alacsonyabb, mint 35% - jövedelemtermelő beruházás esetén; 75% - nem jövedelemtermelő beruházás esetén; 85% nem beruházás jellegű projektek esetén.

2006. június 1-jei AVOP Monitoring Bizottsági ülés

Az ülés első napirendi pontjaként az AVOP MB jóváhagyta az ülés Napirendjét, az előző, 2006. március 7-i ülés emlékeztetőjét, illetve a 2005. december 9-én, a 2007-2013-as programozási időszak tervezésének állásáról tartott közös AVOP-NVT Monitoring Bizottsági ülés emlékeztetőjét.

Az AVOP MB elfogadta az AVOP 2005. évi előrehaladásáról készült éves jelentést, továbbá tájékoztatást kapott a 2005. december 31-i állapothoz képest történt változásokról.

Részletes tájékoztatást kapott az AVOP MB a következő előadások során:

- tájékoztatás a LEADER+ intézkedés végrehajtásának aktuális állásáról és a LEADER+ Albizottság munkájáról;
- tájékoztatás az információs tevékenységről és a TS keret felhasználásáról;
- beszámoló AVOP sikerprojektekről;
- tájékoztatás a NAVP tervezésének aktuális állásáról, valamint a 2007-2013-as időszakban végrehajtandó igazolási tevékenységről

2006. július 7-i AVOP Monitoring Bizottsági ülés

Az ülés összehívását az AVOP IH-t érintő vezetéváltás, illetőleg az 1.2 „Halászati ágazat strukturális támogatása” és a 3.1 „Vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése” intézkedésekkel összefüggő PKD-módosítás és a Helyi Akciócsoportok vidékfejlesztési tervének megvalósításával kapcsolatban az MVH által előzetesen jóváhagyott projekt-kiválasztási kritériumokra vonatkozó LEADER+ értékelőlap AVOP MB általi jóváhagyása tette indokolttá.

Az AVOP MB nem hagyta jóvá az előző, 2006. június 1-jén megrendezésre került ülés emlékeztetőjét, mivel ezt az AVOP MB Ügyrendjében meghatározott eljárási határidők nem tették lehetővé.

Az AVOP IH új vezetőjének bemutatkozását követően az AVOP MB kiegészítésekkel és módosításokkal elfogadta az MHV által előzetesen jóváhagyott projekt-kiválasztási kritériumokra vonatkozó LEADER+ értékelőlapot.

További napirendi pontokként szerepelt az 1.2 „Halászati ágazat strukturális támogatása” és a 3.1 „Vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése” intézkedésekre vonatkozó PKD-módosítási javaslat. Az AVOP MB azzal fogadta el a javaslatokat, hogy az IH további egyeztetéseket folytat az Európai Bizottsággal (az egyeztetéseket követően az AVOP MB írásbeli eljárás keretében fogadta el a fenti javaslatokat és a LEADER+ értékelőlap végleges változatát).

Írásbeli eljárások

2006-ban két alkalommal került sor írásbeli eljárásra, amelyre a lehetőséget az AVOP MB Ügyrendje „Az AVOP MB döntéshozatalának módja” cím (d) bekezdése teremti meg.

2006/1. írásbeli eljárás (2006. augusztus 18. – 2006. szeptember 1.):

Az eljárás során fogadta el az AVOP MB a 3.1 „Vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése” intézkedés PKD-beli módosítására vonatkozó, az Európai Bizottsággal előzetesen leegyeztetett javaslatot, a 2006. június 7-i AVOP MB ülésen jóváhagyott LEADER+ értékelőlap végleges változatát, a LEADER+ intézkedésre vonatkozó elszámolható költségekkel kapcsolatos PKD-módosítási javaslatot, és a 2006. június 1-jén megrendezésre került AVOP MB ülés emlékeztetőjét.

2006/2. írásbeli eljárás (2006. szeptember 26. – 2006. október 10.):

Ezen eljárás keretében hagyta jóvá az AVOP MB az 1.2 „Halászati ágazat strukturális támogatása” intézkedésre vonatkozó PKD-módosítási javaslatot.

További írásbeli eljárás előkészítését kezdte meg az IH a 2006-ban, az államigazgatásban bekövetkezett strukturális változások lekövetése céljából az AVOP MB Ügyrendjében megtörtént a változások átvezetése, amelynek az AVOP MB írásbeli eljárásban történő elfogadása 2007-ben történt meg.

5.2 Monitoring, értékelés és a támogatások koordinációja (KTK és OP szinten)

5.3 A jelentés évében végzett értékelési munka és eredményei

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség 2006. júliusi létrehozását megelőzően, a még külön szervezetenként, egységenként működő Nemzeti Fejlesztési Hivatal és az operatív programok irányító hatóságai szoros együttműködésben elkészítették az I. Nemzeti Fejlesztési Terv és beavatkozásainak közbenső értékelését. A 2006-ban lezárult értékelés a következő megállapításokat tette az Alapok felhasználásával kapcsolatban:

- **A fő cél**, a hazai és az Európai Unió átlagos jövedelemszintje (praktikusan az egy főre eső GDP) közötti különbségek mérséklése, az értékelések tanulsága szerint **továbbra is reális és releváns célok, melyhez a Nemzeti Fejlesztési Terv** operatív programjai a hatásvizsgálatok szerint már **eddig is szignifikánsan hozzájárultak**.
- Az értékelések ugyanakkor természetesen rámutattak **problémákra** mind a tervezés, a programozás, mind pedig a végrehajtás területén. A legtöbb probléma **középpontjában a csatlakozás előtti hazai**

programok tapasztalatai összegyűjtésének, rendszerezésének és felhasználásának hiányosságai álltak.

- A fő tanulságokat röviden az alábbi négy pontban lehet összefoglalni:
 - Szorosabb együttműködésre van szükség a tervezés és a végrehajtás között annak érdekében, hogy a végrehajtási tapasztalatok könnyebben becsatornázódhassanak a tervezésbe.
 - A beavatkozások hatásmechanizmusainak feltárására több figyelmet kell fordítani, ezzel ugyanis a programoknak mind a hatékonysága, mind a hatásossága növekedhet.
 - A teljes EU-s intézményrendszer számára transzparensen és expliciten kell megfogalmazni a célrendszert, és ezt a lehető legmagasabb szintű jogszabályokban rögzíteni kell.
 - A strukturális alapok végrehajtási rendszerét jelentősen egyszerűsíteni kell.

A I. Nemzeti Fejlesztési Terv és operatív programjainak közbenső értékelése az alábbi értékelések tapasztalatait és megállapításait összegezte:

- az Operatív Programok közbenső értékelései, amelyet az Irányító Hatóságok készítettek a Nemzeti Fejlesztési Hivatallal együttműködésben,
- a KTK intézményrendszerének értékelése,
- az I. NFT forráselosztási mechanizmusainak értékelése és a végrehajtás tapasztalatainak vizsgálata 7 kistérségben.

Az I. NFT közbenső értékeléséhez támpontot nyújtó, OP-közbenső értékelésekről, a KTK intézményrendszer értékeléséről, valamint az I. NFT forráselosztási mechanizmusainak értékeléséről készült jelentések eredményeit letölthetőek a www.fejlesztjespolitika.gov.hu oldalról. Az I. NFT közbenső értékelésének eredményeit és következtetéseit 2006. novemberében nemzetközi konferencia keretében megvitattuk.

- Az AVOP Irányító Hatóságának felügyelete alatt már 2005-ben elindult az Új Magyarország Vidékfejlesztési Stratégiai Terv, illetve a Nemzeti Halászati Stratégiai Terv és az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program, illetve a Halászati Operatív Program tervezése, amelynek során 2006. folyamán megindult az ÚMVP és HOP ex ante értékelése. Az értékelés főbb megállapításai beépítésre kerültek a programozási dokumentum egyes változataiba.
- Az ÚMVP 2007. februárjában hivatalosan is benyújtásra került az Európai Bizottság részére. Az ÚMVST és az ÚMVP környezeti hatásait vizsgáló Stratégiai Környezeti Vizsgálat az ex ante értékelés keretein belül a 2006. évben zajlott le a 2001/42/EK irányelv rendelkezésinek megfelelően.

A HOP ex-ante értékelése 2007. februárjára lezárult, a HOP Stratégiai Környezeti Vizsgálata (SKV) 2007. júliusára elkészül, a jelentés eredményeit átvetetik a HOP-on, amely az ex-ante értékelők által ismételtlen áttekintésre fog kerülni, a Programot ezután küldi meg az FVM az Európai Bizottság részére hivatalos úton.

5.3.1.1 A monitoring és értékelési rendszer működésének hatékonysága

5.3.1.1.1 Az Egységes Monitoring Információs Rendszer (EMIR)

Az EMIR feladata a strukturális alapok és a Kohéziós Alap támogatásával megvalósuló valamennyi projekt teljes körű pályázati és pénzügyi adminisztrációjának informatikai támogatása. **Az EMIR strukturális alapok (SA) alrendszerét 2006. végén 2.789, Kohéziós Alap (KA) alrendszerét 422 felhasználó alkalmazta és 40.498 SA és 49 KA projekt került benne rögzítésre.**

A rendszer felépítése modulszerű. Alapszoftverből, nyolc fő alrendszerből (strukturális alapok alrendszer, Kohéziós Alap alrendszer, PEA alrendszer, EQUAL alrendszer, PHARE és átmeneti támogatás alrendszer, Schengen alrendszer, EGT alrendszer, ÚMFT alrendszer), és az egyes pályázati kiírásokat kiszolgáló, egyes munkafázisokhoz tartozó modulokból áll, melyeket minden egyes kiírás befogadásához egyedileg lehet kialakítani. Az egyes kiírások kezelése többségében egységes, központi előírások (eljárásrend, dokumentumok, adatlapok, stb.) alapján történik.

Megtörtént a **rendszer infrastruktúra bővítése**, amely még több felhasználó kapcsolódását és sikeres munkavégzését teszi lehetővé. 2006. év végére a rendszer által kiszolgált felhasználók száma meghaladta a

3.200-at. A rendszert kiszolgáló szerverpark és eszközök optimalizálása és bővítése a továbbiakban is a felmerülő igényeknek megfelelően megtörténik.

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (NFÜ) az EMIR rendszer üzemeltetésének korábbi tapasztalatai alapján a teljes intézményrendszer támogatásának céljával egységes NFÜ EMIR **Helpdesket** működtet, amely kezeli a rendszer használatával kapcsolatos felhasználói bejelentéseket, kérdéseket, mind az üzemeltetés, mind a fejlesztés területén. Célja az egységes és egyszerű segítségnyújtási pont biztosítása az EMIR felhasználók felé. Folyamatban van a Helpdesk munkáját támogató elektronikus szoftver üzembe állítása, amely az eddigi gyakorlatnál még egyszerűbben, egy helyen követhetővé teszi a bejelentések, fejlesztési igények és jogosultság igénylések elbírálásának és végrehajtásának teljes folyamatát.

Az EMIR-ben gyűjtött információk alapján továbbra is két fontos kommunikációs forrást biztosítottunk **a közvélemény és a pályázók tájékoztatására** 2006-ban az NFH honlapján:

- Automatizált napi frissítésű statisztikákat jelentetünk meg, s ezek egyúttal közvetlen kapcsolattal elérhetőek az IH-k honlapjain is.
- Kéthetente frissülő listát közlünk a nyertes projektekről.
- Az EMIR fejlesztései közül 2006-ban átadásra került az Ellenőrzési Modul és a Követeléskezelési Modul.

A pályázó a kötelezően beadandó elszámolások során 2006-ban már élhetnek az elektronikus számlakitöltő program használatával, melynek első verziója 2005-ben készült el. E program közvetve hozzájárul a kifizetések felgyorsításához. Web-alapú működtetése 2006-ban elindult, teljeskörű bevezetése 2007-ben tervezett.

Az **Országos Támogatási Monitoring Rendszer** (OTMR) a projektenkénti támogatáshalmazódást és a pályázók köztartozás-mentességének vizsgálatát lehetővé tevő rendszer. A pályázatok feldolgozásának és a kifizetések gyorsításának elősegítése érdekében kifejlesztésre került az EMIR-ben egy ún. OTMR modul, amely informatikai megoldás megnyugtatóan és hosszú távra rendezik a jogszabályi kötelezettségből fakadó feladatok automatikus ellátását. A modulhoz kapcsolódóan 2006. májusában közvetlen adatkapcsolat került kialakításra az APEH és a VPOP köztartozás-figyelési rendszereivel. Ezen módszerrel gyorsabb és pontosabb adatot kap az EMIR az egyes pályázókra vonatkozóan. A két rendszerrel kialakított kapcsolat heti és havi ütemezésben szolgáltat adatot az EMIR-nek, megfelelően ezzel a vonatkozó jogszabályi kötelezettségeknek.

A felhasználók hibátlan adatrögzítésének elősegítése érdekében 2007-ben a terveink szerint kapcsolatot építünk ki az Igazságügyi Minisztérium által üzemeltetett Országos Cégnyilvántartó és Céginformációs Rendszerrel, amely a pályázók adatainak döntő többségének közhitelű nyilvántartása.

Az AVOP Irányító Hatósága külön szerződés keretében indította el 2005. decemberében a teljes AVOP indikátor-rendszer felülvizsgálatát magában foglaló, az EMIR Monitoring modulját érintő fejlesztést az EMIR fejlesztő munkatársaival és az MVH szakértőivel, mely munka 2006-ban zárult le. Ennek keretében kifejlesztésre kerültek az AVOP specifikumainak megfelelő kiegészítő indikátor adat lekérdezések.

A mintegy fél éves munka során a fejlesztő csapat áttekintette az AVOP PKD-ban szereplő program- és intézkedésindikátorok teljes egészét, továbbá olyan logikai indikátorokat állított be az AVOP indikátorai rendszerébe, amelyek az éves végrehajtási jelentések mellékletét képező standard indikátor táblák kitöltését teszik lehetővé.

5.3.2 A monitoring rendszer működése

Az MVH munkatársai átdolgozták a kedvezményezettektől bekérendő monitoring jelentések tartalmi követelményeit, illetve a kedvezményezetti bázisadatokat tartalmazó adatlap is átdolgozásra került.

2006 májusában az IH felhívta a kedvezményezetteket – a véglegesített adatlapok alapján történő – monitoring adatszolgáltatásra. Sajnos a kedvezményezetti aktivitás ebből a szempontból korántsem megfelelő. Nemcsak az adatlapok kitöltése – egyes számítások elvégzése -, hanem a nyári betakarítások miatt az MVH regionális kirendeltségeihez való eljuttatás is gondot okozott. A különböző mutatók kiszámításához és az adatlapok kitöltéséhez komoly segítséget nyújtott az MVH által összeállított kitöltési útmutató.

(A monitoring jelentések adatlapjai és az útmutató megtekinthető az MVH honlapján: http://www.mvh.gov.hu/wps/portal/!ut/p/ s.7 0 A/7 0 CH?WCM GLOBAL CONTEXT=/wps/wcm/connect/MVH_hu/Palyazatok/AVOP/jelentesek/20060405-tajekoztato).

5.3.3 Az Európai Bizottsággal való elektronikus adatscere

A programozási adatok frissítése a KTK IH által valamint a pénzügyi táblák és jelentések feltöltése a rendszerben a KH által, direkt eléréssel történik. Az adatok töltése és frissítése 2006-ban folyamatos volt.

Az EMIR teljes egészében kompatibilis az Európai Bizottság INFOSYS informatikai rendszerével és alkalmas az AVOP (EMOGA/HOPE) indikátorainak mérésére, szűrésére.

5.4 Pénzügyi ellenőrzés

A 2006. év folyamán az alábbi változásokról szükséges beszámolni az uniós támogatások ellenőrzési rendszerére vonatkozóan.

Az európai uniós támogatások felhasználásának hatékonysága, eredményessége és szabályszerűsége növelése érdekében a 2006. évben szükségessé vált a vonatkozó pénzügyi lebonyolítási és ellenőrzési jogszabály módosítása.

A Nemzeti Fejlesztési Terv operatív programjai, az EQUAL Közösségi Kezdeményezés program és a Kohéziós Alap projektek támogatásainak fogadásához kapcsolódó pénzügyi lebonyolítási, számviteli és ellenőrzési rendszerek kialakításáról szóló 360/2004. (XII. 26.) Korm. rendelet módosítására elsősorban a szabálytalanságok kezelésével kapcsolatos szabályok részletezése, pontosítása miatt került sor, ugyanakkor a módosítások egyéb témaköröket is érintettek. Ennek megfelelően sor került új fogalmak bevezetésére, valamint a korábbi fogalmak pontosítására, a vonatkozó EK rendeletekkel történő harmonizálására. A módosítás a korábbiaknál részletesebben szabályozza a szabálytalanságok kezelésével kapcsolatos eljárásokat. A rendszerellenőrzések, valamint az 5-15%-os ellenőrzések vonatkozásában módosult az Európai Bizottság (EB) felé küldendő nemzeti ellenőrzési stratégia és a nemzeti éves ellenőrzési terv tartalma, összhangban az európai bizottsági ellenőrzések ajánlásaival. Az egyértelműség érdekében meghatározásra kerül az 5-15%-os ellenőrzések mintavételezési alapja. Az ellenőrzések megállapításai hasznosulásának minél hatékonyabb és eredményesebb nyomon követése érdekében kiegészítésre kerültek az intézkedési tervekhez kapcsolódó különleges szabályok

A strukturális alapokból származó támogatások felhasználását segítő módszertani útmutatások területén kiadásra került a 438/2001 EK rendelet 4. cikke szerinti ellenőrzések vonatkozásában elkészített bizottsági iránymutatás magyar nyelvű változata. A Központi Harmonizációs Egység az OLAF Koordinációs Iroda, a Kifizető Hatóság, a Pénzügyminisztérium Központi Harmonizációs Egység, valamint az irányító hatóságok és közreműködő szervezetek résztvevőiből kialakított munkacsoport szakmai támogatása mellett kidolgozta az uniós forrásokkal kapcsolatos szabálytalanságok kezelésének eljárásrendjére vonatkozó módszertani útmutatót. Az útmutató segítséget próbál nyújtani az irányító hatóságok, közreműködő szervezetek, valamint a kifizető hatóság szabálytalanságokkal kapcsolatos feladatainak ellátásában, különösen az alábbi területeken:

- a szabálytalanság gyanújának megjelenésétől kezdődően az intézkedések meghozataláig szükséges egységes eljárásrend kialakítása;
- a szabálytalanságok uniós szabályozásnak megfelelő jelentéstételi kötelezettségének eljárási rendje;
- a jellemző szabálytalansági esetek példatárának kiadása.

A Pénzügyminisztérium az EU által nyújtott Átmeneti Támogatás keret felhasználásával létre kíván hozni egy Módszertani és Képzési Központot, amelynek célja, hogy az államháztartási belső pénzügyi ellenőrzés területén szükséges képzéseket és módszertani fejlesztéseket biztosítsa, különös tekintettel az uniós támogatások lebonyolítási tevékenységében résztvevő intézmények pénzügyi és ellenőrzési szakembereinek képzésére. A 2006. év folyamán megtörtént a Módszertani és Képzési Központ leendő oktatóinak képzése, valamint a szükséges tananyag kifejlesztése, továbbá megkezdődött a Központ felállításának előkészítése.

Az uniós támogatások ellenőrzése területen elengedhetetlenül szükséges képzések biztosítása érdekében a PM Központi Harmonizációs Egység több műhelymunkát és konferenciát szervezett a lebonyolításban résztvevő intézményrendszer pénzügyi irányítási és ellenőrzési feladatokat ellátó munkatársai számára. Fentiekén kívül –

szintén az Átmeneti Támogatás keretéből megvalósuló – Twinning Light program keretében a Német Szövetségi Pénzügyminisztérium szakértői által tartott előadásokon és műhelymunkákon elhangzott gyakorlati tapasztalatok is valós segítséget nyújtanak az uniós támogatások ellenőrzése elvégzése során.

A KEHI által elkészítendő éves ellenőrzési jelentés (438/2001 EK Rendelet 13. cikke és az 1386/2002 EK Rendelet 12. cikke) tartalmazza az ellenőrzések összefoglalását és a főbb megállapításokat, a szükséges javító intézkedéseket és az ellenőrzések ajánlásaival összhangban lévő nyomon követési intézkedéseket.

Az AVOP Irányító Hatóságot 2006. folyamán több belső és külső ellenőrzés érintette. Belső ellenőrzést két alkalommal végeztek, 2006. júniusában 9 darab projekt (1.1.3 intézkedés) vizsgálatára került sor, a vizsgált 9 projekt közül egy esetében készült intézkedési terv.

Az AVOP pénzügyi lebonyolítási rendszert 2006. júliusában vizsgálták, a vizsgált időszak 2005. január 1. - 2006. július 31-e volt, az ellenőrzés lezárását követően intézkedési terv nem készült.

2006. folyamán a következő külső ellenőrzések lefolytatására került sor:

2. 2006. március: Kormányzati Ellenőrzési Hivatal, Nemzetközi Támogatásokat Ellenőrző Osztály – A Strukturális Alapok intézményrendszerében a hitelesítési és igazolási tevékenység 438/2001/EK bizottsági rendelet 20. cikke szerinti rendszerellenőrzés;
3. 2006. április: Nemzeti Fejlesztési Hivatal, Belső Ellenőrzési Osztály és IFUA Tanácsadó Kft. – KTK Intézményrendszer gazdaságosságának felmérése;
4. 2006. május: Nemzeti Fejlesztési Hivatal, NFH Belső Ellenőrzési Osztály, Ernst & Young Tanácsadó Kft. – Strukturális Alapok kifizetési folyamatának rendszerellenőrzése;
5. 2006. szeptember: Kormányzati Ellenőrzési Hivatal, Pénzügyi Ellenőrzési Főosztály – Az AVOP keretében megvalósuló projektek ellenőrzése.

A külső ellenőrzéseket követően minden alkalommal készült intézkedési terv, amelyek végrehajtása 2006. folyamán megkezdődött, az intézkedési tervben foglalt határidőnek megfelelő megvalósításuk folyamatban van.

5.5 Információs és tájékoztatási tevékenységek, képzések

5.5.1 Az irányító hatóságok által közösen végzett tájékoztatási tevékenység

5.5.1.1 A KTK által szervezett közös tájékoztatási tevékenység

A **KTK információs és tájékoztatási tevékenység célja kettős**: egyrészt a strukturális alapok nyújtotta támogatási lehetőségek közismertségének megteremtése, másrészt az alapok a gazdaság és társadalom fejlesztésében játszott szerepének, a támogatások eredmények és hatásának tudatosítása.

A strukturális alapok magyarországi eredményeivel kapcsolatos kommunikációban erősíteni kívántuk a **Nemzeti Fejlesztési Terv látható eredményeinek bemutatását**. Ezt a pályázati rendszer életciklusán túl azok a közvélemény-kutatási adatok is indokolták, amelyek az uniós tagság csökkenő támogatottságáról tanúskodtak.

A **sikeres projektek bemutatása** a strukturális alapok hazai felhasználásának eredményességét hirdeti, egy gyorsan és lendületesen fejlődő Magyarország képét tudatosítja a közvéleményben, erősíti az Európai Unió imázsát, valamint ösztönzőleg hat a potenciális pályázók körére, így projektgeneráló hatása van a fennmaradó pályázati források tekintetében.

Az üzenetek hiteles és hatékony eljuttatásában hangsúlyos szerepet kapott az országos, regionális, helyi sajtóval való kapcsolattartás, az egyes térségekben fontos, a támogatásokkal kapcsolatos információ eljuttatása. Nem csak a hagyományos sajtótájékoztatók és információs anyagok megküldésével, de figyelemfelkeltő fizetett PR cikkek, tematikus TV műsorok segítségével tudatosítottuk a nézőkben és olvasókban az egyes régiókban megvalósult projekteket, pályázati eredményeket. Az egyes Programok Irányító Hatóságainak közös összefogásával a műsorokat és hirdetéseket egységes üzenet és egységes arculat jellemezte, s minden operatív program gyakori megjelenési lehetőséget kapott az országos és regionális médiumokban. A fizetett megjelenések száma májustól decemberig nagyságrendileg 1000 körül véglegesedett.

A **példaértékű projekteket bemutató reprezentatív kiadványok** megjelentetését tovább folytattuk magyar és angol nyelven. A kiadványokban regionális szinten, valamint országos, horizontális szinten mutattunk

be sikeres, példaértékű projekteket. A megújult honlap pedig továbbra is a transzparencia egyik legfontosabb eszközeként, a legfrissebb információk széles körben történő eljuttatását célozta. A szervezet neve (korábban Nemzeti Fejlesztési Hivatal, jelenleg Nemzeti Fejlesztési Ügynökség) megváltozott, ezzel is tovább erősítve azt a kommunikációs üzenetet, hogy a szervezet a lakossági és gazdasági szervezetek kiszolgálójaként funkcionál, nem pedig a bürokratikus apparátus egyik elemeként.

A személyes hangvétel, a minél életszerűbb kapcsolat és hiteles információáramlás megteremtése érdekében **országos rendezvénysorozatot** szerveztünk. Az Európai Unió csatlakozás 2. évfordulójának napjával indítottuk el azt a Roadshowt, amely az operatív programok eredményeinek, s tartalmi elemeinek népszerűsítését célozta. Nyolc hónapon keresztül, bizonyos helyszíneken több alkalommal is – változó tematikával – szerveztünk fél napos eseményeket, ahol a széles lakossági célcsoportot és a szakmai érdeklődőket – eltérő műsor és programkínálattal – egyaránt az események helyszínére csábítottuk. Az érdeklődők megtudhatták, hogyan lehet uniós támogatást szerezni beruházásokhoz, fejlesztésekhez, valamint az európaiság, az európai országokhoz fűződő viszony témájában szerveztek népszerű gyermek és felnőtt programok.

A pénzügyi források hatékony felhasználása érdekében az operatív programok eredményeinek bemutatására 2005 nyarán az irányító hatóságok **koordinált kommunikációs kampány** indításáról kötöttek megállapodást. A megállapodás 2008. végéig összesen 2,51 milliárd forint értékű közös kommunikációs akció előkészítéséről és lebonyolításáról szól. A megállapodás értelmében a közös kampány négy fő eleme: médiafelület-vásárlás, médiavásárláshoz kapcsolódó (rész)kreatív tevékenység, tematikus sajtómegjelenések és rendezvényszervezés. A több kommunikációs elemből álló kampány célja: egységes üzenettel és egységes arculattal bemutatni a strukturális alapok támogatásával megvalósult fejlesztéseket, elért eredményeket Magyarország valamennyi lakójának.

A megállapodás eredményeként az elmúlt évben elindítottuk az összehangolt médiajelenlélet biztosító reklámkampány megvalósítását. A kampány célja a PR megjelenésekhez hasonlóan a legsikeresebb projektek eredményeinek, annak a lakosságra gyakorolt hatásainak bemutatása és népszerűsítése volt. Nagy hangsúlyt helyeztünk a személyi felelősségvállalás és kezdeményezőkézség bemutatására a projektgazdák névszerinti bemutatásával. A projektgazdák arcukat és nevüket adták a megjelent hirdetéshez hitelesítve a programok mindennapi valóságát. A hirdetésekben fontosnak tartottuk a kötelező vizuális elemeken felül az Európai Unió színvilág és az európaiság képi megjelenítését is. Összesen 538 db 30 másodperces TV spot megjelenését biztosítottuk 2007. február végéig. A nagy horderejű TV kampányt erőteljes országos és megyei sajtóban megjelent print kampány és közterületi kampány egészítette ki. Majdnem 100 sajtóhirdetés, 500 óriásplakát, s 300 citylight reklámfelülete hirdette az Európai Unió forrásból megvalósuló Nemzeti Fejlesztési Terv elért eredményeit, a legsikeresebb pályázatokat.

5.5.1.2 A Pályázati Információs Központ (PIK) által végzett tájékoztatási tevékenység

Ügyfélszolgálat

A Pályázati Információs Központ az uniós alapok kezelésével megbízott intézményrendszer 2006 tavaszi átalakítását követően a megszűnt Országos Területfejlesztési Hivataltól a Nemzeti Fejlesztési Ügynökséghez került.

Az intézményi szerkezetváltást követően koncepció született az ügyfélszolgálati struktúra átalakítására vonatkozóan, mely az egyablakosság jegyében egy, az NFÜ Kommunikációs Főosztályának keretei között működő központi Contact Center kialakítását tette szükségessé. A központi CC működéséhez szükséges humán és technikai szükségletek tervezése megtörtént, a technikai eszközök beszerzése pedig az év végével megkezdődött.

Partnerei számára az ügyfélszolgálat kéthetente rendszeresen Hírlevelet készített, melynek célcsoportjai az intézményi közreműködők és a pályázatok iránt érdeklődő ügyfelek voltak.

Az Extranet

A Strukturális Alapok Belső Információs Rendszerének használatára kétoldalú megállapodás az év végéig 19 szervezetekkel jött létre. Az Extranetet a központi hivatalok mellett elsősorban a regionális fejlesztési ügynökségek használták.

A legnépszerűbb modulnak hónapról-hónapra a „Vezetői Információk” modul bizonyult, míg az ügyfélmegkeresések rögzítésére és a gyakran ismételt kérdések menedzselésre alkalmas modulokat szinte csak a PIK munkatársai használták.

Az Extranet használata során felmerült tapasztalatokról, a fejlesztési javaslatokról negyedévente jelentést készítettek a Regionális Fejlesztési Ügynökségek.

Az ezekben felmerült kérdésekről, illetve a koncepcionális lépésekről a kéthavonta összeülő Extranet Munkacsoport döntött, melybe minden felhasználó szervezet tagot delegálhatott.

A hatékony intézményközi kommunikáció és kapcsolatépítés nemzetközi standardjainak megismerése, illetve a tagállamok illetékes munkatársaival való tapasztalatcsere céljából márciusban kétnapos nemzetközi konferencia megszervezésére került sor.

Honlap

Fő feladat az Ügynökség honlapjának szerkesztése és továbbfejlesztése volt, mely feladatot a PIK a fejlesztőjével együttműködve folyamatosan ellátta. Az átalakítások során figyelembe lettek véve a vonatkozó jogszabályi előírások és a megfogalmazott vezetői igények. A honlap fejlesztés új célkitűzésével összhangban – a kormányzati szervezeti átalakítások kapcsán – az NFÜ-höz csatlakozó szervezeti egységek korábban önálló honlapjai beillesztésre kerültek az NFÜ jelenlegi honlapjába. Az NFÜ honlap látogatóinak átlagos havi száma 50 000, míg a letöltések száma 430 000 volt.

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv társadalmi egyeztetése honlaphoz kapcsolódó feladatoként az ÚMFT civilek számára történő széles körű megismerhetőségét, a beérkezett vélemények feldolgozásához szükséges informatikai háttérrel a PIK biztosította, azokat mindenki számára elérhető módon közzétette.

A meglévő honlappal kapcsolatos feladatokkal párhuzamos megkezdődött az új egységes portál specifikációjának kidolgozása. Az új portál célja olyan információs rendszer kialakítása és működtetése, melyben az alapvető tájékoztatási kötelezettségeken túl megoldható a meghirdetett támogatási konstrukciókhoz kapcsolódó valamennyi ügyfél tájékoztatási és információs feladat egységes rendszerből történő ellátása, a közreműködő szervezetek információs tevékenységének felügyeleti jogkörrel történő koordinálása.

5.5.2 Az AVOP IH tájékoztatási tevékenységei 2006-ban

Az AVOP tájékoztatási és PR feladatainak ellátása, a még pályázható intézkedések és az elért eredmények bemutatása, a széleskörű nyilvánosság biztosítása érdekében az alábbi tevékenységeket végezte az Irányító hatóság (IH).

Az AVOP végrehajtása során a három kommunikációs felület (televízió, rádió, nyomtatott sajtó) használata úgy került kialakításra, hogy azok egymást tükrözve, egymást segítve, a médiumok sajátosságának megfelelő módon, de mégis egységes benyomást keltve szolgálják a kommunikáció sikerét.

A legrészletesebb, legtöbb adatot-információt tartalmazó hirdetések a nyomtatott médián keresztül biztosítottuk, mivel a médium természetéből adódóan a befogadónak itt áll a rendelkezésére a legtöbb idő. Ezek a felületeken az IH célja az volt, hogy felvilágosítást adjon az AVOP keretében rendelkezésre álló pályázati lehetőségekről, segítségforrásokról.

Az AVOP támogatások széles spektrumát és Magyarország sokszínűségét kilenc különböző film segítségével mutattuk be a Magyar Televízióban és a Tv2-n. A kilenc film kilenc nyertes pályázatot és azok megvalósításának helyét jelenti. A filmek egységes stílusának érdekében egy, a „Magyar népmesék” című rajzfilm sorozat stílusára játszó rendezői koncepció mellett döntöttünk, amelyet a közbeszerzési eljárás során nyertes cég dolgozott ki. A filmek pozitív üzenetet közvetítenek, ugyanakkor nem mutat be hamis képet a vidékről. A filmekben szereplő személyek a pályázók és alkalmazottaik, illetve a környék lakói. A filmekben bemutatott képek a cselekvő, élő, fejlődő, de hagyományaihoz kötődő vidéket mutatják be, azt a sajtóhirdetésekből is megfogalmazott gondolatot fordítja le képi nyelvre, hogy a magyar vidék adottságai, és lakói tevékeny hozzájárulása teheti sikeressé a jövőben is, ám ehhez gyakran van szükség arra a külső segítségre, amely az AVOP-on keresztül áll rendelkezésére.

A rádió spotok szövegei tartalmilag az AVOP addig elért eredményeinek általános, adatokkal is alátámasztott bemutatására szolgáltak.

Hirdetéseket, cikkeket jelentettünk meg országos és megyei napilapokban, szaklapokban egyaránt. A Magyar Nemzet és Népszabadság országos napilapokban két alkalommal tettünk közzé közleményt. Az első alkalommal (2006. január 12.) az egyes AVOP intézkedések/alintézkedések 2005. augusztus 1-je óta hatályos felfüggesztésének feloldásáról, 2006. május 31-én pedig az AVOP még pályázható intézkedéseiről/alintézkedéseiről.

Magyar napilapokban, HVG-ben, Szabad Földben, Magyar Mezőgazdaság című szaklapokban tájékoztatást adtunk, hogy az AVOP keretében 2004-2006 időszakban összesen 105 milliárd forint elnyerhető támogatás áll rendelkezésre a versenyképes mezőgazdasági alapanyag-termelés megalapozására, az élelmiszer-feldolgozás modernizálására és a vidéki térségek fejlesztésére, valamint hogy a vidéki jövedelemszerzési lehetőségek

bővítését ezen időszakban 3,8 milliárd forint értékben, a halászati ágazat strukturális támogatását pedig 1,4 milliárd forint értékben finanszírozza az Európai Unió és a Magyar Köztársaság Kormánya.

A különböző médiatípusok karakterisztikájához igazodó hirdetések, és az FVM AVOP-pal foglalkozó internetes oldaláról jól megjegyezhető módon értesülhetett a széleskörű közvélemény az AVOP adta pályázati lehetőségekről, valamint az AVOP nyertesek eredményeinek bemutatásáról.

Az AVOP workshop 2006. márciusában és áprilisában (2X2 nap) került megrendezésre közbeszerzési eljárás keretében kiválasztott cég segítségével. A workshop egyedülálló volt abban, hogy célja nem csupán a tájékoztatás volt, hanem az eddig összegyűlt tapasztalatok, kérdések összefoglalása, azok megválaszolása is. A workshopra elsősorban olyan AVOP kedvezményezettek, valamint pályázatírók kerültek meghívásra, akik vagy több pályázatot írtak, vagy pedig több pályázat előkészítésében, végrehajtásában működtek együtt, mint tanácsadók. Aktívan bekapcsolódtak a munkába az FVM és az MVH képviselői közül a tematikus problémák szakértői.

Ez a kiválasztott kör alkalmas volt arra, hogy fókuszcsoporthoz megbeszélések keretében egy előre meghatározott tematikát végigkísérve a résztvevők megtegyék az AVOP végrehajtásával kapcsolatos észrevételeiket, javaslatokkal, ötletekkel szolgáljanak a következő programozási időszakot illetően. A workshop egyben alkalmas volt arra, hogy a pályázatok során érintett felek beszélhessenek egymással, egymás munkáját jobban megértve elősegítsék a gyorsabb és problémamentesebb végrehajtást. A fentiek mellett természetesen nem szabad elfelejteni a workshop tájékoztatásban betöltött szerepét sem, hiszen sok résztvevő nemcsak azért jött el, hogy a tapasztalatait megossza másokkal, hanem azért is, hogy más kedvezményezettektől, pályázati tanácsadóktól tanuljon, gyakorlati tudnivalókat sajátítson el. Több sajtóorgánum meghívása és a megjelent riportok, cikkek szolgálták azt, hogy az AVOP eredményeket mindenki számára bemutathassuk, és a pályázati rendszerbe vetett bizalmat tovább növeljük.

A 2006. február 24. és 25. között megrendezett fiatal gazda két napos nemzetközi workshop témája a 2004-2006 közötti támogatási rendszer értékelése, különös tekintettel a fiatal gazdák támogatására volt. Három nyertes fiatal gazda esettanulmánya és a fiatal gazda támogatás döntés-előkészítő bizottsága is bemutatásra került.

Tekintettel arra, hogy az AVOP 1.4. Fiatal gazdálkodók induló támogatása c. intézkedésre benyújtott támogatási pályázatok 34%-a formai vagy szakmai okból elutasításra került, nyilvánvalóvá vált, hogy a gazdák igen kevés információval rendelkeznek az agrártámogatási rendszer, a fiatal gazda támogatásokról, aktualitásokról, ezért telefon és e-mail ügyfél tájékoztató központ (call center) került kialakításra és működtetésre 2006. december 31-ig.

Különböző rendezvények, konferenciák alkalmával is lehetőség nyílt az AVOP-pal kapcsolatos tájékoztatásra:

- Az AVOP LEADER+ intézkedésének népszerűsítése és a széleskörű tájékoztatás céljából a program "helyi akciócsoportok kiválasztása" tevékenységének eredményhirdetése és a kiválasztott akciócsoportok helyi programjainak tényleges elindítása alkalmából egy napos konferencia került megszervezésre 2006. március 13-án.
- A 2006. szeptember 6. és 8. között került megrendezésre a XI. Országos Főépítészeti Konferencia, amelynek vezérgondolata „A FALU” volt, jó alkalmat adott arra, hogy a résztvevőkkel ismertetni tudjuk az AVOP eredményeit, a LEADER+ intézkedés aktualitásait.
- Az MTV1-en 2006. március 25-én a "Vidék Napja" című magazinsorozat keretén belül a LEADER+ program megvalósulása, a nyertes térségek bemutatására került sor egy egész napos televíziós műsor keretében.
- Az AVOP pályázatok esélyegyenlőségi tapasztalatai (előadás - előkészítés - adatbázis készítés). Előadás tartása az AVOP pályázatok esélyegyenlőségi tapasztalatairól, az AVOP és a vidéki nők lehetőségeiről a FAO nemzetközi szemináriumán.

Konferenciák

Konferencia megnevezése	Résztvevők	Időpont
Vidékfejlesztés jövőjéről szóló konferencia, Hollandia	2 fő	2006. május 18-19.

Külföldi szakmai továbbképzés Strukturális Alapokkal foglalkozó belső ellenőrök részére, Spanyolország	3 fő	2006. február 13-15.
LEADER + konferencia, Belgium, Brüsszel	1 fő	2006. június 27-29.
Közbeszerzési törvényváltozások és praktikum 2006-ban, Budapest	3 fő	2006. október 19.

Az AVOP végrehajtásáról az FVM honlapja folyamatosan nyújt tájékoztatást az érdeklődők és a pályázók részére. Az AVOP Monitoring Bizottsági ülések emlékeztetői és az éves jelentések szintén feltöltésre kerültek az FVM honlapjára, így tájékoztatást nyújtanak az AVOP Monitoring Bizottság tagjainak az eredményes munkájának támogatása céljából.

A kommunikáció hatékonyságát utólagos felmérésekkel (közvélemény-kutatás) nem vizsgáltuk (tekintettel a költség és idő igényére), azonban a célcsoport számára leghatékonyabbnak ítélt kommunikációs tevékenységek közbeszerzési eljárás során, bizonyított közvélemény-kutatási eredményekkel (alkalmassági feltétel) alátámasztva, kerültek kiválasztásra. Az IH a közbeszerzési eljárások alkalmassági feltételként írta elő, hogy a használt kívánt kommunikációs eszközök eredményességét az ajánlattevő az általánosan elfogadott olvasottsági, nézettségi, hallgatottsági és on-line látogatottság mérő/auditáló rendszerek adataival támassza alá.

5.6 Az OP megvalósítását érintő jogszabályi változások

A jogalkotás a 2006. évben elsősorban az új programozási időszakra való felkészülés jegyében telt. Az új hazai jogszabályok megalkotása során nemcsak a 2006-ban elfogadott közösségi jogi aktusok követelményeinek érvényesítése volt a cél, hanem a 2004-2006-os időszakban szerzett tapasztalatok, jó gyakorlatok érvényesítése is.

Az új jogszabályok azonban hatással voltak a korábban elfogadott, a 2004-2006-os időszakban támogatást nyert projektek megvalósítását érintő szabályokra is:

Annak érdekében, hogy a 2004-2006-os időszak kedvezményezettjei és projektjeik egyenlő elbírálás alá essenek a 2007-től hatályos operatív programok kedvezményezettjeivel, azokat a szabályokat, amelyek a kedvezményezettek számára a korábbi szabályozáshoz képest:

- kevesebb adminisztrációs (vagy anyagi) terhet jelentenek (ilyen pl. a biztosítéknyújtási kötelezettséggel kapcsolatos rendelkezések),
- gyorsítják a támogatások kifizetését,
- részletesebben szabályozzák a korábban nem kellően egyértelmű előírásokat,

beépítésre kerültek a korábbi szabályozásba is.

Nagyon fontos megemlíteni az általános forgalmi adóról szóló 1992. évi LXXIV. törvény 38. § (1) és (4) bekezdéseinek 2006. január 1-jétől hatályos változását, ami alapján megszűnt az uniós támogatásban – így AVOP támogatásban – részesülő kedvezményezettek támogatásra eső ÁFA-arányosítási kötelezettsége.

Az Európai Bizottság a 2005-ös Audit kapcsán megkérdőjelezte a támogatásra eső le nem vonható és/vagy vissza nem igényelhető arányos Áfa AVOP támogatásokból történő finanszírozásának jogosságát. A Bizottságnak nem a 448/2004/EK rendelet szerinti támogathatóság jelentette a problémát, hanem az, hogy a támogatás időpontjában hatályos Áfa szabályozás - Az általános forgalmi adóról szóló 1992. évi LXXIV. törvény - nem állt összhangban a Tanács 77/388/EGK 6. irányelvével, ezáltal a magyar hatóságok Áfa levonási jog korlátozása jogtalan volt.

A Bizottság nem csak az AVOP kapcsán észrevételezte a magyar Áfa szabályozás, bizottsági Áfa irányelvvel történő összhangjának hiányát, így a magyar hatóságok 2006. január 1-jei hatállyal módosították az Az általános forgalmi adóról szóló 1992. évi LXXIV. törvényt, az Áfa irányelvvel összhangban. Ennek

megfelelően az IH gondoskodott az AVOP támogatás feltételeinek megfelelő módosításáról, így arányos Áfa támogatásra 2006. január 1-jei teljesítésű számlák esetében már nem kerül sor.

6 A közösségi politikákkal való összhang

6.1 Közös Agrárpolitika

Az AVOP és a PKD részletezi a 1257/1999 EK Tanácsi rendelet 37. cikkely 3. pontjának történő megfelelés feltételeit, amelyek a pályázati dokumentáción keresztül érvényesülnek.

Az AVOP Irányító Hatósága a 1257/1999 Tanácsi Rendelet 37(3) cikkelye alapján kivétel iránti kérelemmel élt a gyümölcs és zöldség közös piaci szervezeteket illetően. A kivétel lehetővé teszi a termelői szervezetek önálló tagjainak vagy maguknak a termelői szervezeteknek, hogy a 1257/1999 Tanácsi Rendelet 4-7 Cikkelyeire vonatkozóan támogatást kérjenek az AVOP keretében olyan projektek és beruházások megvalósítására, amelyek kívül esnek a termelői szervezet működési tervén, vagy amelyet személyes minőségükben valósítanak meg.

A Programkiegészítő Dokumentum részletezi a részletezi azokat a végrehajtási szabályokat és mechanizmusokat, amelyek alapján biztosított az AVOP-ból és a CMO-k keretében társfinanszírozott beruházási támogatások átfedés mentessége.

Ezek alapján **biztosított:**

- a zöldség-gyümölcs ágazatot érintő fejlesztések esetén a CMO-k támogatásával való egyértelmű átfedés mentesség,
- a kvótás termékek esetén az olyan fejlesztések kizárása, amelyek országos szintű termelésbővítés kapcsán az előírt kvóták túllépését eredményeznék. Az ehhez szükséges igazolások és nyilatkozatok listáját és a kibocsátó szervezet nevét a pályázati felhívások tartalmazták. Egyes esetekben az igazolások beszerzése a pályázók számára nehézségekbe ütközött, ezért felmerült olyan fejlesztések szükségessége, amely lehetővé teszi, hogy az engedélyezés és az ellenőrzés országos szintű adatbázis alapján történjen. Kivételt képez ez alól a tej kvóta igazolása, amelyet már jelenleg is az MVH adatbázisa alapján a pályázatkezelők ellenőriznek.

Nyilatkozat 2.

Az Agrár- és vidékfejlesztési Operatív Program Irányító Hatósága kijelenti, hogy az Európai Tanács strukturális alapokra vonatkozó általános rendelkezést lefektető az 1260/1999. sz. rendeletének 12. cikkelye értelmében minden intézkedést megtett az adott támogatási keretek között annak érdekében, hogy biztosítsa a közösségi irányelveknek való megfelelést, beleértve a versennyel kapcsolatos szabályokat, az állami szerződésekről való döntésekkel kapcsolatos szabályokat, a környezet védelmével, a környezet javításával, a egyenlőtlenségek kiküszöbölésével, továbbá a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség biztosításával kapcsolatos szabályokat. Ugyanezen rendelet 37(2)(e) cikkelye alapján az Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Program Irányító Hatóság kijelenti, hogy mindent tőle telhető intézkedést megtett annak érdekében, hogy biztosítsa a KTK-ban a közösségi strukturális támogatások szintjén a koordináció érvényesülését.

6.2 Esélyegyenlőség és környezeti szempontú fenntarthatóság

Az Európai Unió horizontális elveinek, vagyis az esélyegyenlőségnek és a környezeti fenntarthatóságnak az érvényesítése a **Közösségi Támogatási Keret integráns elemét** képezi, valamennyi **operatív program** esetében **általános jellegű, kiemelt fontosságú cél**.

A 2006. év fő feladatait egyrészt a megvalósuló, sőt sok esetben lezáruló projektek ezirányú tapasztalatainak összegyűjtése és összegzése, másrészt e tapasztalatok tervezők felé történő becsatornázása jelentette.

- A KTK Monitoring Bizottság **Horizontális Albizottság** tagjai szempontokat, javaslatokat fogalmaztak meg a tervezésben részt vevő szakértőknek arra vonatkozóan, miként lehetne mélyebben integrálni a horizontális szempontok érvényesítését az egyes tervezési szinteken (ÚMFT, OP, akciótervek).
- A 2006. évben is kiosztásra kerültek az **esélyegyenlőségi és környezetvédelmi díjak** az e téren kiemelkedőt alkotó projektek gazdáái között.

2006-ban az MVH az egyenlő bánásmód elve, az esélyegyenlőség érvényesülésének felmérése érdekében az AVOP pályázati csomagban egy esélyegyenlőségi kérdőívet is szerepeltet, illetve a korábbi pályázókhoz is

eljuttatta azzal a szándékkal, hogy átfogó képet nyerjen az elv alkalmazásáról az agrár-vidékfejlesztési pályázati rendszerben. Bár a pályázatok elbírálására ennek az adatlapnak nem volt hatása, (a pályázati adatlapon szerepeltetett válaszok kerültek értékelésre esélyegyenlőség szempontjából a pályázati elbírálás során), mégis, ez az esélyegyenlőségi adatlapként jelzett kérdőív egyfajta kötelező adatszolgáltatásként szerepelt, melyet a pályázók nagy számban töltöttek ki.

Az AVOP esélyegyenlőségi adatlap kibocsátása és elemzése 2006-ban az első kísérlet az esélyegyenlőséggel kapcsolatos főbb tények és kérdések feltérképezésére az agrár-vidékfejlesztés területén.

A jelentés főbb megállapításai a következők voltak:

- A jó szándékú közelítés ellenére a különböző csoportba sorolható pályázók nem igazán tudták beépíteni azt a felfogást pályázataikba, hogy a támogatások révén miként lehet csökkenteni a hátrányos helyzeteket, ráadásul kevés olyan példát ismernek, amely mintaként szolgálhat a gyakorlatban.
- Az AVOP prioritásai között szereplő állítás - mely szerint a vidéken nagy számban élő romák és más hátrányos helyzetű rétegek „egyes intézkedéseknél más pályázókhoz képest kiemelt kedvezményezettek lesznek” - megvalósulása helyett, a kérdőívbeli nyert adatok alapján inkább az valószínűsíthető, hogy a hátrányos helyzetű rétegek a valóságban nehezen jutnak el a pályázásig.
- Az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében a program a fő hangsúlyt a nők, hátrányos helyzetűek foglalkoztatására helyezi. Ez kétségtelenül rendkívül fontos, ugyanakkor sok magángazdaság, ahol a bevételek, adottságok nem teszik lehetővé új munkahely teremtését, nem találta értelmezhetőnek ezt a kérdést, miközben a családi gazdaságon belül nagyon sok más szempont fölvethető az esélyegyenlőséggel kapcsolatban. A beruházások, fejlesztések révén változhatnak olyan tényezők, melyek a háztartásban és vélhetően a családi gazdaságban dolgozó nők és családtagok helyzetén és körülményein is változtatnak. Tehát a pályázatok hatásainak csak munkahelyre vetítése sok pályázó - különösen a családi és magángazdaságok és civil és más, kis szervezetek - esetében nem mutatta fel azokat fontos járulékos hatásokat, amelyek esetleg a családban, háztartásban, munkarendben, szociális körülményekben stb. jelentkeztek.
- Az esélyegyenlőséget segítő kedvezményrendszer (1-5 pont) néhány alintézkedésnél, illetve azonos pontszámok esetén előnyben részesítés nem tűnik elegendő eszköznek.
- Elviekben is fölvethető, hogy szabad-e egy horizontális elvet a pontozási rendszerben megjeleníteni, amelyben az elv egy adott pontszámot ér, azzal „behelyettesíthető”, vagy az elvnek a pontozási rendszeren kívül kell működnie. Fölvethető, hogy ezt az elvet szigorúbb szűrőként kell érvényesíteni az EU támogatások igénybevétele során.
- A pályázóknak mindössze egy töredék része mutatott kifejezett ellenszenvet az esélyegyenlőségi elv alkalmazása iránt. Ugyanakkor a többségnek a gyakorlati alkalmazásnál kevés a tapasztalata, eléggé tanácstalan vagy korábbi minták alapján cselekszik. A válaszokból levonható az az általános következtetés, hogy az esélyegyenlőség megteremtéséhez még rengeteg tennivaló van Magyarországon.
- A pályázók többségének meggyőződése, hogy a mezőgazdaság elsősorban férfiak ágazata, a munkák nehézsége, a nehéz fizikai munkát, fizikai erőfeszítést igénylő jellege miatt.
- A mezőgazdasághoz még ma is differenciálatlanul a nehéz fizikai munka képzete társul, melyet csak férfiak, vagy jórészt férfiak végezhetnek. Vizsgálatra érdemes, hogy ez a múltból öröklött felfogás ma milyen valóságos társadalmi, gazdasági, életmódbeli és családi munkamegosztási elemekből tevődik össze, hisz a mezőgazdaság nehéz munkáit nők ugyanúgy elvégzik, mint férfiak.
- A fogyatékos és roma embereknek ma még marginális szerep jut a mezőgazdaságban, a megismert adatokból ezt a következtetést lehet levonni. Erről a kérdéstről stratégiai szintű döntést kell hozni és több programozási cikluson átnyúló intézkedés-sorozatot kezdeményezni, összekapcsolva más operatív programok intézkedéseivel.
- A gépesítés, mint a legnépszerűbb alintézkedés nem növeli a foglalkoztatást, arra pedig a kérdőív nem ad választ, hogy a gépesítéssel miként változik a családi gazdaságon belül a helyzet, miként érinti ez a nőket, férfiakat, családi viszonyokat.
- A program utóértékeléséből és az EMIR adatbázis számítógépes értékeléséből pontosabb képet kaphatunk arról, hogy az esélyegyenlőségi elv milyen szerepet játszott a pályázati támogatások odaítélésénél, valóban kedvezményezett pozícióhoz juttatta-e azokat a célcsoportokat, amelyeket a program nevesített. A program számítógépes feldolgozásából kinyerhetők azok az adatok, amelyekkel az adatlapban fölített kérdéseknél árnyaltabb helyzetet lehet bemutatni az esélyegyenlőségre vonatkozó induló helyzetről.

- Veszély, hogy az esélyegyenlőség nem megfelelő kezelése, a feltételek nem megfelelő figyelembevétele, majd a kritériumrendszer nem kellő érvényesítése az esélyegyenlőség papíron maradásához, az ügy bagatellizálásához vezethet.
- Bár a kérdőív rengeteg információt biztosít és hozott felszínre, összességében korlátozott információforrásnak tekinthető több szempontból. A kérdőív csak a pályázók, a lehetséges kedvezményezettek véleményét kérdezte, de nem kérdezett rá a konkrét célcsoportok véleményére. (nők, romák, fogyatékosok, stb.). A megkérdezés módja, az adatlap szerkesztése az összetett kérdésekkel nem alkalmas célzottabb megállapításokra, csak a főbb számok, jelenségek megállapítására. Szükség lenne olyan kisebb mintákon lefolytatott rendszeres szociológiai természetű vizsgálatokra, amelyek feltárják a férfiak és nők szerepeit, a hátrányos helyzeteket és azok okait. E vizsgálatok részben összekapcsolódhatnak a KSH gazdaságszerkezeti és egyéb adatgyűjtéseivel és felvételeivel.

6.3 Közbeszerzés

A 2004-ben elfogadott új közösségi közbeszerzési direktívák magyar jogba ültetését 2006. januári hatálybalépéssel végezte el a szabályozásért felelő Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium.

A 2005 folyamán elvégzett, és a 2005. évről szóló éves jelentésben említett előkészítő munka eredményeként nemcsak a direktívák átültetése történt meg, hanem a törvény hatálybalépése óta szerzett tapasztalatok beépítése is. A támogatásból megvalósított közbeszerzésekre a módosítás eredményeként a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény az alábbi különös szabályokat tartalmazza:

- Meghatározott értékhatár felett az ajánlatkérőnek a Közbeszerzések Tanácsa által vezetett névjegyzékből hivatalos közbeszerzési tanácsadót kell bevonnia a közbeszerzési eljárásba. A kedvezményezettek által lefolytatott közbeszerzési eljárásokba *független* tanácsadót kell bevonni (más esetekben az ajánlatkérővel munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló is bevonható).
- Több pályázati kiírás megkövetelte, hogy a pályázathoz, a költségvetés alátámasztásaként a kedvezményezett árajánlatot csatoljon. A korábbi szabályozás alapján nem volt egyértelmű, hogy az árajánlatot benyújtó szervezet a közbeszerzési eljárás előkészítésébe bevont személynek minősül-e, és így ki kell zárni összeférhetetlenség miatt a közbeszerzési eljárásból, vagy sem. A módosítás egyértelművé tette, hogy nem minősül az eljárásba bevont személynek az olyan személy vagy szervezet, amelytől az ajánlatkérő a támogatásra irányuló igény (pályázat) benyújtásához szükséges árajánlatot kapott, feltéve, hogy az ajánlatkérő nem közölt vele a közbeszerzési eljárás során az összes ajánlattevő részére rendelkezésre bocsátott adatok körét meghaladó információt.
- Néhány eljárásban tapasztaltuk, hogy formai, az ajánlat minőségét nem befolyásoló okok miatt zártak ki ajánlattevőket, ezzel szűkítve a versenyt. Az általános szabályok szerint az ajánlatkérőnek az ajánlati felhívásban rendelkeznie kell arról, hogy a közbeszerzési eljárásban a hiánypótlás lehetőségét biztosítja-e, továbbá milyen körben biztosítja azt. Az Európai Unióból származó forrásból támogatott közbeszerzésekre irányuló eljárások esetében azonban előírás, hogy az ajánlatkérő legalább egy alkalommal köteles biztosítani a hiánypótlás lehetőségét.
- A korábbi szabályozás alapján csak az irányító hatóság, mint támogató kezdeményezhetett jogorvoslati eljárást a kedvezményezett közbeszerzése ellen a Közbeszerzési Döntőbizottságnál. A módosítás a közreműködő szervezetnek is megadta ezt a jogosultságot.

A 2004-2006-os végrehajtási időszakban a támogatások felhasználására vonatkozó szabályokat megállapító 14/2004. (VIII. 13.) MEHVM-PM rendelet közbeszerzésekre vonatkozó része is módosult 2006. folyamán. Főbb változások:

- A rendelet meghatározza, hogy mely, a közbeszerzésekkel kapcsolatos dokumentumokat kell csatolni a projekt előrehaladási jelentésekhez. A kötelezően mellékelendő ajánlati, ajánlattételi, részvételi felhíváson és az ajánlatok elbírálásakor készített összegezésen felül a közreműködő szervezet, amennyiben a beküldött dokumentumok alapján feltehetően megsértették a közbeszerzésekre vonatkozó szabályokat, további információt kérhet a kedvezményezettől.
- A kedvezményezett, amennyiben közbeszerzési eljárása ellen jogorvoslati eljárást kezdeményeztek, köteles erről értesíteni a közreműködő szervezetet.
- A Kohéziós Alap projektekre előírt előzetes minőségbiztosítási szabályok az irányító hatóság döntése alapján alkalmazhatók a strukturális alapok esetében is.

6.4 Állami támogatások

A közösségi jog szerint versenyt befolyásoló állami támogatásnak („state aid”) minősülő támogatási programok hatályba léptetéséhez (kivéve az ún. csoportmentességi rendeleteken alapuló támogatásokat) az Európai Bizottság előzetes engedélye szükséges. A notifikációs feladatokat a tárcától kapott információk alapján a Pénzügyminisztériumon belül működő Támogatásokat Vizsgáló Iroda végzi el, illetve túlnyomórészt a csatlakozás előtt elvégezte.

A Pénzügyminisztériumban működik a Támogatásokat Vizsgáló Iroda (TVI), mely az állami támogatások versenyszempontú ellenőrzésének hazai központi koordináló szerve. Az operatív programok tervezése és megvalósítása során felmerülő, az állami támogatásokkal kapcsolatos feladatok, kérdések tisztázása, megoldása a TVI és az érintett intézmények együttműködésében kerül sor. Az erre vonatkozó hazai jogszabályi keretet 85/2004. (IV. 19.) Korm. rendelet tartalmazza, amely rendelkezik az Európai Közösséget létrehozó Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről.

Már az operatív programok tervezésekor meg kellett határozni, hogy mely intézkedés keretében kerül sor a közösségi értelemben vett (EK Szerződés 87. cikk (1) bekezdése szerinti) állami támogatás nyújtására. Tekintettel arra, hogy ennek előfeltétele a támogatás alapjául szolgáló hazai szabályozás az Európai Bizottságnak történő bejelentése és engedélyezése, a tervezés során egyúttal az is vizsgálatra került, hogy a tervezett támogatások megfelelő jogszabályi alappal rendelkeznek-e, ún. létező támogatásnak minősülnek-e.

Az irányító hatóságok az 1260/1999 Tanácsi rendeletben foglalt azon kötelezettségüknek, hogy a támogatási programjaik működtetése során biztosítaniuk kell annak a közösségi politikákkal való összhangját, alapvetően eleget tettek. Az állami támogatási anyagi és eljárási szabályokban foglaltaknak megfelelően, amennyiben bejelentési kötelezettségüknek eleget tettek és csak az állami támogatási szabályoknak megfelelő támogatásokat nyújtottak. A vállalkozásoknak nyújtott támogatásokra vonatkozó, a TVI felé történő adatszolgáltatási kötelezettségüknek az irányító hatóságok 2006-ban eleget tettek.

Tekintettel az állami támogatási szabályok 2006/2007 fordulóján történő reformjára a második Nemzeti Stratégiai Referencia Keret kidolgozásában való részvétel érdekében a TVI felvette a kapcsolatot az irányító hatóságokkal is. A tervezés során nagyrészt azonosításra kerültek az NFT II. állami támogatási intézkedései, és megkezdődött a jogalkotási folyamat, amit viszont késleltetett, hogy sok esetben uniós állami támogatási szabályok hatálya is lejárt 2006 végén és az új közösségi szabályok is csak november-decemberben kerültek közzétételre.

6.5 Társadalmi befogadás és a roma népesség társadalmi integrációjának elősegítése

Az egyes operatív programokban megjelenített átfogó célkitűzések kiemelt hangsúlyt helyeznek a társadalmi befogadás erősítésére, és a hátrányos helyzetű, különösen roma népesség helyzetének javítására. Ennek érdekében a női – férfi esélyegyenlőség mellett a romák és fogyatékossgal élők szempontjai is horizontális szintű témává emelkedtek a strukturális alapok hazai kezelésében. Mind a célzott programok, mind pedig a horizontális szintű elvárások az Európai Unió, illetve hazai releváns stratégiákkal összhangban születtek, különös figyelemmel a Társadalmi befogadásról szóló közös memorandumban (Joint Inclusion Memorandum) foglaltakra, valamint a memorandumra épülő hazai intézkedési csomagra: a 2004-2006-os időszakra, valamint a 2006-2008-as időszakra vonatkozó Társadalmi összetartozásról szóló Nemzeti Cselekvési Tervre. A konkrét pályázati konstrukciók kidolgozásakor pedig a kiírók figyelemmel voltak a stratégiák tartalmára, valamint arra is, hogy az egyes pályázati célkitűzések között átfedés ne merüljön fel.

Az Európai Szociális Alapból finanszírozott programok esetében elsősorban célcsoport specifikusan nyílt lehetőség a társadalmi befogadás erősítésére, például aktív munkaerőpiaci programokon keresztül, foglalkoztatás-barát gazdasági környezet megteremtésének ösztönzésével, oktatási – képzési programok indításával. Ezzel párhuzamosan az Európai Regionális Alap által finanszírozott programoknál hangsúlyosabban regionális alapú differenciáláson keresztül valósulhatott meg a felzárkózás elősegítése (például egészségügyi infrastruktúra javításával az elmaradott régiókban), amelyhez a jogszabályi megalapozottságot a 64/2004. Kormányrendelet biztosította. Emellett sor kerülhetett egyes szociális és gyermekjóléti szolgáltatások fejlesztésére is. A horizontális szempontból kiemelten kezelt célcsoportok mellett - releváns pályázati kiírások esetében – más célcsoportok szempontjai is megjelentek (pl. idősek, fiatal pályakezdekők stb.), és amennyiben azok szakmailag megalapozottak voltak, az elbírálás során – azonos pontszám esetén – előnyt élveztek.

7 Globális támogatások

Nyilatkozat 3.

Az Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Program Irányító Hatósága kijelenti, hogy az Operatív Program keretében a 1260/1999/EK rendelet 9. cikkelyének (i) pontjában meghatározott globális támogatását nem nyújtott és ugyanezen rendelet 25. cikkelyében meghatározott jelentős projektek végrehajtását nem támogatta a 2006. évben.

8 Pénzügyi tervezés

A AVOP keretein belül kölcsönök és kamattámogatás nyújtására, valamint befektetési alapok szolgáltatásainak igénybevételére nem került sor a 2006. évben.

9 Mellékletek

Rövidítések

AvF	Agrár-vidékfejlesztési Főosztály
ÁBPE rendszer	államháztartási belső pénzügyi ellenőrzési rendszer
ÁH	Államháztartás
Áht.	államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény
ÁFA	Általános Forgalmi Adó
AKI	Agrárgazdasági Kutató Intézetet
ÁSZ	Állami Számvevőszék
AVOP	Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Program
AWU	Annual Work Unit (Éves Munkaerő Egység)
CMO	Common Market Organization (Közös Piaci Szervezet)
DEB	Döntés-előkészítő Bizottság
ÉAB	Értékelési Albizottság
EBB	Európai Befektetési Bank
EK	Európai Közösség
ÉME	Éves Munkaerő Egység
EMIR	Egységes Monitoring Információs Rendszer
EMOGA	Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alap
ERFA	Európai Regionális Fejlesztési Alap
ESZA	Európai Szociális Alap
HOPE	Halászati Orientációs Pénzügyi Eszköz
EU	Európai Unió
FEUVE	Folyamatba épített előzetes és utólagos vezetői ellenőrzési tevékenység
FŐVÉT	Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Érdekegyeztető Tanács
FTE	Teljes munkaidősre átszámított foglalkoztatás
FVM	Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium
GDP	Bruttó Hazai Termék
HÍR	Hagyományok Ízek Régiók
IH	Irányító Hatóság
KA	Kohéziós Alap
KAP	Közös Agrárpolitika
KAT	Kedvezőtlen adottságú területek
Kbt.	A közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény
KH	Kifizető Hatóság
KHE	Központi Harmonizációs Egység
KSH	Központi Statisztikai Hivatal
KSZ	Közreműködő Szervezet
KTK	Közösségi Támogatási Keretet
LEADER	Akciók a vidék gazdaságfejlesztéséért
MÁK TMO	Magyar Államkincstár Támogatás Monitoring Osztálya
MB	Monitoring Bizottság
MFB	Magyar Fejlesztési Bank
MK	Működési Kézikönyv
MVH	Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal
NFH	Nemzeti Fejlesztési Hivatal
NFT	Nemzeti Fejlesztési Terv
NSRK	Nemzeti Stratégiai Referencia Keret
NVT	Nemzeti Vidékfejlesztési Terv
OMÉK	Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítás
OMMI	Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet
OP	Operatív Program
OTH PIK	Országos Területfejlesztési Hivatal Pályázati Információs Központ
OTK	Országos Területfejlesztési Konceptió

OTMR		Országos Támogatási Monitoring Rendszer
PHARE		PHARE Előcsatlakozási Program
PKD		Program-kiegészítő Dokumentum
PM		Pénzügyminisztérium
RIK		Regionális Illetőségű Kirendeltség
ROP		Regionális Operatív Program
SAPARD	Agrár- és	Agrár- és vidékfejlesztési Előcsatlakozási Program
vidékfejlesztési		
Előcsatlakozási Program		
SFH		Standard Fedezeti Hozzájárulás
TS		Technikai Segítségnyújtás
TVI		Támogatásokat Vizsgáló Iroda
VÁTI		Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Közhasznú Társaság

Szójegyzék

Beérkezett pályázatok	A Közreműködő Szervezethez kizárólag postai úton, benyújtott pályázatok összessége. A pályázatot aznap érkeztetik (érkeztető pecséttel ellátják), mikor átvették a postától. Ez a dátum határozza meg a beérkezett pályázatok időrendjét. Nem minden esetben egyezik meg az iktatás dátumával.
EU támogatás összesen	A nyújtott támogatások EU-s forrásból finanszírozott része. Az AVOP projektek esetében ez kizárólag az AVOP forrás EU-s (EMOGA, HOPE) részét jelentheti, mivel a pályázati felhívások kizárják a más – EU vagy hazai forrásból származó – támogatás igénybevételét.
Formai hiányosság	A pályázati felhívásban és csomagban rögzített formai követelményeknek való nem megfelelés, illetve a követelményektől való eltérés. Ilyen esetben hiánypótlás szükséges a pályázó részéről.
Összes kiadás	Az EU-s támogatásokkal összefüggésben, a benyújtott pályázatok összes költsége, a projekt méretével összefüggésben, a projektek teljes finanszírozási igénye (támogatás, kölcsön és saját felhalmozás együtt).
IH által támogatott pályázatok	Az IH vezetője által aláírt, és az AVOP pénzügyi vezető által ellenjegyzett, „Kötelezettségvállalás és pénzügyi ellenjegyzés” c. dokumentumokban szereplő pályázatok.
Indikatív saját forrás-kötelezően bejelentendő saját forrás	A beruházás értékének azon része, melyet a pályázó maga finanszíroz, akár teljesen hitelből, mely EMOGA esetében indikatív saját forrás, HOPE esetében kötelezően bejelentendő saját forrás.
Jogosulatlanság	Az értékelési és elbírálási folyamat alatt a pályázati felhívásban és csomagban rögzített, a potenciális kedvezményezettek státusára és egyes paramétereire kötelezően előírt kritériumoktól való eltérés, amely a megvalósítási és üzemeltetési szakaszban is fennmarad, de kibővül a támogatási szerződésben foglaltaktól való eltéréssel.
Kifizetésben részesült pályázatok	Azok a pályázatok, melyekre az MVH rendelkezése alapján a MÁK támogatás átutalást teljesített (előleg, utólagos elszámolás alapján).
Közkiadás	Minden olyan forrás (EU támogatás, nemzeti társfinanszírozás), aminek államháztartási kapcsolata van közkiadásnak számít, speciális esetben (pl., ha önkormányzat pályázik) még a saját forrás is.
Közreműködő Szervezet	Közreműködő Szervezet az az intézmény, amelyik a delegálási rendeletben és az együttműködési megállapodásban rögzített feladatokat elvégzi.
Leszerződött pályázatok	Az IH támogatási döntése után megkötött és hatályba lépett támogatási szerződéssel rendelkező pályázatok, AVOP esetében MVH.
Minimum követelmény	A pályázati felhívásban és csomagban rögzített alapjogosultsági kritériumok, melyek hiánya esetén a pályázat formai és tartalmi ellenőrzés és hiánypótlás nélkül elutasításra kerül.
Összes költség	A beruházás elszámolható és nem elszámolható költségeinek összessége.
Támogatási igény	A beruházás elszámolható költségeinek alapján számított támogatási összeg (az elszámolható költségek rendeletben megadott támogatás intenzitás szerinti meghatározott százaléka).
Támogatott pályázat	Az IH vezetője által aláírt, és az AVOP pénzügyi vezető által ellenjegyzett, „Kötelezettségvállalás és pénzügyi ellenjegyzés” c. dokumentumokban szereplő pályázatok.
Visszalépés	A pályázó, illetve kedvezményezett részéről történő elállás, illetve a pályázat visszavonása a kötelezettségvállalási lista aláírása, szerződéskötés előtt.
Visszavonás	A Közreműködő Szervezet és/vagy a kötelezettségvállalási listán szereplő kedvezményezett részéről történő elállás a szerződéskötéstől, vagy a már megkötött támogatási szerződéstől.